**ЯР ЧАЛЛЫ ШӘҺӘРЕНЕҢ
82 НЧЕ “КӨНБАГЫШКАЙ” КАТНАШ БАЛАЛАР БАКЧАСЫ”
МУНИЦИПАЛЬ БЮДЖЕТ МӘКТӘПКӘЧӘ БЕЛЕМ БИРҮ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ**

«СӘНГАТИ-ЭСТЕТИК ҮСЕШ»
БЕЛЕМ БИРҮ ӨЛКӘСЕНДӘ
2024-2025 уку елына
Зәләева Миләүшә Өлфәт кызының

ЭШ ПРОГРАММАСЫ

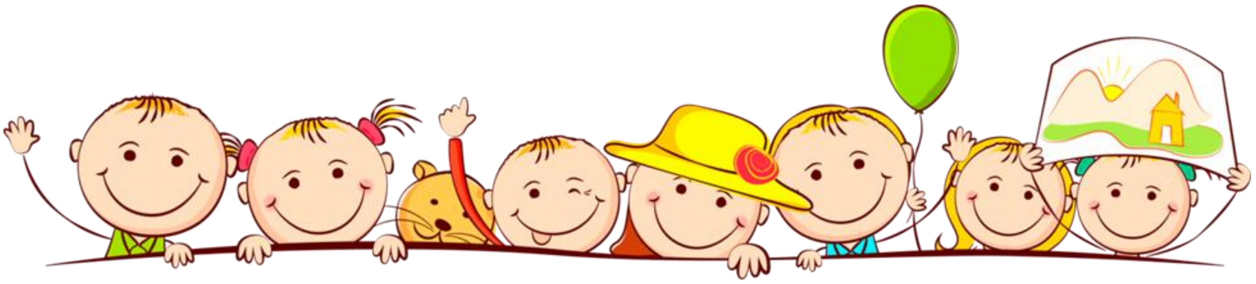

МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ
ДОШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«ДЕТСКИЙ САД КОМБИНИРОВАННОГО ВИДА №82 «ПОДСОЛНУШЕК»

Согласовано
Старший воспитатель
________Э.Ф. Шагалиева

Утверждаю
Заведующий МБДОУ
Детский сад №82 «Подсолнушек»
__________ Р.С. Исаева

Введено в действие
Приказом заведующего МБДОУ
«Детский сад №82 «Подсолнушек»
«29» 08 2025 г.

Рассмотрено и принято
на заседании педагогического
совета от «29» 08 2025 г.
Протокол № 1

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по образовательной области
«Художественно-эстетическое развитие»
на 2025-2030 учебный год

Составитель:
музыкальный руководитель
Заляева М.У.

г. Набережные Челны,
2025

ЭЧТӘЛЕК:

I. Максатчан бүлек...4
Аңлатмалы язу:...4
1.1 Программаның максаты...6
1.2 Программаның бурычлары...6
1.3 Эш программасын формалаштыру принциплары...,,,,...6
1.4 ФОП ДО үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре...7
1.5 Балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау...8
1.5.1 2-3 яшьлек балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау...8
1.5.2 3-4 яшьлек балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау...9
1.5.3 4-5 яшьлек балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау...10
1.5.4 5-6 яшьлек балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау...11
1.5.5 6-7 яшьлек балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау...11
1.6 Планлаштырылган нәтиҗәләргә педагогик диагностикага керемнәр...12
1.7 Балаларны сәнгатьчә - эстетик үстерүнең максатчан юнәлешләре...17
II. Эчтәлек бүлеге...21
2.1 «Сәнгать-эстетик үсеш. Музыка эшчәнлеге» мәгариф өлкәсе буенча белем бирү (укыту һәм тәрбияләү) бурычлары һәм эчтәлеге...21
2.1.1 Беренче кечкенәләр төркеме. 2 яшьтән 3 яшькә кадәр...22
2.1.2 Икенче кечкенәләр төркеме. 3 яшьтән 4 яшькә кадәр...22
2.1.3 Уртанчылар төркеме. 4 яшьтән 5 яшькә кадәр...24
2.1.4 Зурлар төркеме. 5 яшьтән 6 яшькә кадәр...25
2.1.5 Мәктәпкә әзерлек төркеме. 6 яшьтән 7 яшькә кадәр...27
2.2 Федераль программаны гамәлгә ашыруның вариатив формалары, ысуллары һәм чаралары...29
2.3 Эштә кулланыла торган парциаль программаларның үзенчәлекләре...31
2.4 Музыка җитәкче тарафыннан кулланыла торган сәламәтлек саклау технологияләре...37
2.5 Комплекслы-тематик планлаштыру...38
Беренче кечкенәләр төркеме. 2 яшьтән 3 яшькә кадәр...38
Икенче кечкенәләр төркеме. 3 яшьтән 4 яшькә кадәр...50
Уртанчылар төркеме. 4 яшьтән 5 яшькә кадәр...75
Зурлар төркеме. 5 яшьтән 6 яшькә кадәр...103
Мәктәпкә әзерлек төркеме. 6 яшьтән 7 яшькә кадәр...128
2.6 Коррекция эшенең эчтәлеге...154
2.7 Төрле төрләрнең һәм мәдәни практикаларның белем бирү эшчәнлеге үзенчәлекләре...157
2.8 Традицион вакыйгаларның, бәйрәмнәрнең, чараларның үзенчәлекләре мәдәни-ял итү эшчәнлеге...165
2.9 Балалар инициативасына ярдәм итү ысуллары һәм юнәлешләре...167
2.10 Музыка җитәкчесенең тәрбияләнүчеләрнең гаиләләре белән үзара бәйләнеше үзенчәлекләре...168
2.11 Музыка җитәкчесенең педагогик коллектив белән үзара эшчәнлеге үзенчәлекләре...170
III. Оештыру бүлеге...172
3.1 Федераль программаны гамәлгә ашыруның психологик-педагогик шартлары...172
3.2 Музыка залында үсештә булган предмет-пространство мохитен оештыру...173
3.3 Федераль программаны матди-техник тәэмин итү, методик материаллар һәм укыту һәм тәрбияләү чаралары белән тәэмин итү...174
3.4 Мәгариф процессын оештыру таләпләре һәм күрсәткечләре...174
3.5 Федераль календарь тәрбия эше планы...175
3.6 Җиһазлар һәм дидактик материал исемлеге. Музыкаль белем бирү процессын тәэмин итү комплексы...177
IV. Кушымта...182
Музыкаль-сәнгать эшчәнлеген үстерүнең диагностик картасы...182
Мәктәпкәчә белем бирү оешмасында бәйрәмнәрнең, күңел ачу, вакыйгалар, концертларның еллык даирәсе...186
Тәрбияләнүчеләрнең ата-аналары белән аралашу эшчәнлек планы...187
Музыкаль әсәрләрнең үрнәк исемлеге...188

I. МАКСАТЧАН БҮЛЕК.

Аңлатмалы язу.

Мәгариф өлкәсендә гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыру буенча эш программасы «Сәнгать-эстетик үсеш. Музыкаль эшчәнлек» мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен (2-7 яшь) Яр Чаллы шәһәренең МАДОУ “82 нче “Көнбагышкай” балалар бакчасы” белем бирү программасы нигезендә, ФОП ДО һәм ФГОС ДО, шулай ук МАДОУ “82 нче “Көнбагышкай” балалар бакчасы” педагогның эш программасы турында нигезләмәгә ярашлы төзелгән.

Программаны эшләгәндә түбәндәге норматив-хокукый документлар исәпкә алынган:

<u>халыкара-хокукый актлар белән:</u>

- РФ Конституциясе – 12.12.1993 елдан (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)
- Балалар хокукы Конвестициясе

<u>РФ законнары белән:</u>

- Федеральный закон от 29.12.2012 № 273-ФЗ (ред. от 29.12.2022) «Об образовании в Российской Федерации»(с изм. и доп., вступ. в силу с 11.01.2023);
- Федеральный закон от 24 сентября 2022 г. № 371-ФЗ “О внесении изменений в Федеральный закон «Об образовании в Российской Федерации» и статью 1Федерального закона «Об обязательных требованиях в Российской Федерации»и статью 1 Федерального закона “Об обязательных требованиях в Российской Федерации”
- Федеральный закон Российской Федерации от 29 декабря 2012 г. N 273-ФЗ (ред. от 29.12.2022) «Об образовании в Российской Федерации» (с изм. и доп., вступ. в силу с 11.01.2023);
- Федеральный закон от 31.07.2020 № 304-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон “Об образовании в Российской Федерации” по вопросам воспитания обучающихся»
- Федеральный государственный образовательный стандарт дошкольного образования, утвержден приказом Министерства образования и науки России от 17 октября 2013г. № 1155 (с изм. на 08.11.2022);
- Закон «Об образовании в Российской Федерации» ст. 48 «Обязанности и ответственность педагогических работников»;

<u>РТ законнары белән:</u>

- Закон Республики Татарстан «Об образовании» от 22.07.2013г № 68-ЗРТ (принят Государственным Советом 28.06.2013 г).
- Закон Республики Татарстан «О государственных языках Республики Татарстан и других Языках в Республики Татарстан» (изменения и дополнения от 28.07.2004 г № 44-ЗРТ; от 12.06.2014 г № 53-ЗРТ; с изменениями, внесенными Законом РТ от 27.04.2017 №27-ЗРТ);

<u>РФ Хөкүмәте документлары белән:</u>

- Указ Президента Российской Федерации Путина В.В. от 07.05.2018 № 204 «О национальных целях и стратегических задачах развития Российской Федерации на период до 2024 года»;
- Стратегия развития воспитания в Российской Федерации на период до 2025, утверждена распоряжением Правительства Российской
  Федерации от 29 мая 2015 г. № 996-р;
- Указ Президента РФ от 09.11.2022 № 809 «Об утверждении Основ государственной политики по сохранению и укреплению традиционных российских духовно-нравственных ценностей»
- Приказ Министерства просвещения Российской Федерации от 25.11.2022 № 1028 «Об утверждении Федеральной образовательной программы дошкольного образования» (Зарегистрирован 28.12.2022 № 71847)
- Приказ Министерства просвещения Российской Федерации от 24.11.2022 №1022 «Об утверждении Федеральной адаптированной образовательной программы дошкольного образования для обучающихся с ограниченными возможностями здоровья» (Зарегистрирован 27.01.2023 №72149)
- Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 28.09.2020г. «Об утверждении санитарных правил СП 2.4.3648-20 «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям воспитания и обучения, отдыха и оздоровления детей и молодежи»;
- Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 28.01.2021г. «Об утверждении санитарных правил и норм СанПиН 1.2.3685-21 «Гигиенические нормативы и требования по обеспечению безопасности и (или) безвредности для человека факторов среды обитания»;

<u>РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы документлары белән:</u>

- Приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 октября2013 г. № 1155 «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования» (зарегистрирован Министерством юстиции Российской Федерации14ноября 2013 г. регистрационный № 30384), с изменениями, внесенными приказом Министерства просвещения Российской Федерации от 21 января 2019 г. № 31 (зарегистрирован Министерством юстиции Российской Федерации 13 февраля 2019 г., регистрационный № 53776) в федеральном государственном образовательном стандарте дошкольного образования;
- Приказ Министерства просвещения Российской Федерации от 25.11.2022 № 1028 "Об утверждении федеральной образовательной программы дошкольного образования"(Зарегистрирован 28.12.2022 № 71847);
- Приказ Министерства просвещения Российской Федерации от 24.11.2022 № 1022 "Об утверждении федеральной адаптированной образовательной программы дошкольного образования для обучающихся с ограниченными возможностями здоровья" (Зарегистрирован 27.01.2023 № 72149);

<u>Локаль докментлар:</u>

- Белем бирү эшчәнлеген алып бару хокукына лицензия № 8293 (серия 16л 01 no 0004274, 2016 елның 4 маеннан);
- Муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениясе 82 нче «Көнбагышкай» катнаш балалар бакчасы Уставы;
- 82 нче «Көнбагышкай» катнаш балалар бакчасы педагогның эш программасы турында нигезләмә

Эш программасын гамәлгә ашыру вакыты 2023-2024 уку елы (2023 елның 1 сентябре – 2024 елның 31 августы)

1.1 ПРОГРАММАНЫҢ МАКСАТЫ
Россия мәгарифенең төп максаты РФ Президентының май указында 2024 елга кадәрге чорга РФ үсешенең милли максатлары һәм стратегик бурычлары турында формалаштырылган:
«Россия халкының рухи-әхлакый кыйммәтләре, тарихи һәм милли - мәдәни традицияләр нигезендә баланың яшь һәм индивидуаль үзенчәлекләрен исәпкә алып, мәктәпкәчә балачак чорында төрле яктан үсеше».

РП-ның максатчан бүлеге Федераль программага туры килә
1.2 Программаның бурычлары
Эш программасының максаты түбәндәге бурычларны хәл итү аша ирешелә:
- РФ өчен бердәм булган белем бирү программасын үзләштерү нәтиҗәләрен тәэмин итү;
- балаларны (яшь үзенчәлекләренә туры китереп) Россия халкының төп кыйммәтләренә җәлеп итү-кеше тормышы, дәрәҗәсе, хокуклары һәм ирекләре, патриотизм, гражданлык, югары әхлакый идеаллар, ныклы гаилә, иҗади хезмәт, матди яктан рухи өстенлек, гуманизм, шәфкатьлелек, гаделлек, коллективизм, үзара ярдәмләшү һәм үзара хөрмәт, Тарихи хәтер һәм дәвамлылык буыннар, Россия халыкларының бердәмлеге; әйләнә-тирә дөньяга кыйммәтләр мөнәсәбәтен формалаштыру өчен шартлар тудыру, кыйммәтләрне аңлау нигезендә гамәлләр һәм гамәлләр тәҗрибәсе булдыру;
- үсешнең яшь һәм индивидуаль үзенчәлекләрен исәпкә алу нигезендә белем бирү эшенең эчтәлеген төзү (структуралаштыру);
- мәгариф ихтыяҗлары һәм индивидуаль мөмкинлекләрне исәпкә алып, мәктәпкәчә яшьтәге барлык балалар өчен белем алуга тигез керү өчен шартлар тудыру;
- балаларның физик һәм психик сәламәтлеген, шул исәптән аларның эмоциональ иминлеген саклау һәм ныгыту;
- баланың физик, шәхси, әхлакый сыйфатларын һәм патриотизм нигезләрен, интеллектуаль һәм сәнгать-иҗади сәләтләрен, аның инициативалылыгын, мөстәкыйльлеген һәм җаваплылыгын үстерүне тәэмин итү;
- гаиләгә психологик-педагогик ярдәм күрсәтүне тәэмин итү һәм ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) балаларны тәрбияләү, укыту һәм үстерү, аларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, аларның иминлеген тәэмин итү мәсьәләләрендә компетентлыгын арттыру;
- уңышлы үзләштерү өчен кирәкле һәм җитәрлек үсеш дәрәҗәсенә кадәр тәмамлау этабында балаларга ирешү алар башлангыч гомуми белем бирү программалары.

1.3 Эш программасын формалаштыру принциплары:
РП ДО федераль программасының түбәндәге принципларына нигезләнгән:
1) баланың балачакның барлык этапларында (сабыйлар, иртә һәм мәктәпкәчә яшьтә) тулы хокуклы яшәве, балалар үсешен баету (амплификацияләү);
2) һәр баланың индивидуаль үзенчәлекләре нигезендә белем бирү эшчәнлеген төзү, бала үзе белем бирүнең эчтәлеген сайлауда актив була, белем бирү субъектына әверелә;
3) балалар һәм ата - аналар (законлы вәкилләр), сабыйлар, иртә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларны, шулай ук педагогик хезмәткәрләрне (алга таба бергә өлкәннәр)тәрбияләүдә катнашкан балигъ булган гаилә әгъзаларының ярдәме һәм хезмәттәшлеге;
4) баланы белем бирү мөнәсәбәтләрендә тулы хокуклы катнашучы (субъект) итеп тану;
5) төрле эшчәнлекләрдә балаларның инициативасына ярдәм итү;
6) ДООның гаиләсе белән хезмәттәшлеге;
7) балаларны социомәдәни нормаларга, гаилә, җәмгыять һәм дәүләт традицияләренә җәлеп итү;
8) баланың төрле эшчәнлек төрләрендә танып белү кызыксынуларын һәм танып белү гамәлләрен формалаштыру;
9) мәктәпкәчә белем бирүнең яшь буенча адекватлыгы (шартларның, таләпләрнең, ысулларның яшькә һәм үсеш үзенчәлекләренә туры килүе);
10) балалар үсешенең этномәдәни хәлен исәпкә алу.

1.4 ФОП ДО үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре.
ФГОС ДО нигезендә мәктәпкәчә балачакның үзенчәлекләре һәм ДО система үзенчәлекләре мәктәпкәчә яшьтәге баладан конкрет белем бирү казанышлары таләпләрен законсыз итә. Шуңа күрә федераль программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре мәктәпкәчә яшьтәге баланың төрле яшь этапларында һәм ДО тәмамлануга мөмкин булган казанышларының яшь характеристикаларын тәшкил итә.

3 яшькә кадәр эш программасын үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре:	
1.	- Бала рәхәтләнеп музыка тыңлый, җырлый, гади бию хәрәкәтләре башкара.
4 яшькә кадәр эш программасын үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре:	
1.	- бала музыканы кызыксынып тыңлый, таныш әсәрләрне истә калдыра һәм белә,
2.	- эмоциональ җаваплылык күрсәтә,
3.	- музыкаль ритмнарны аера, аларны хәрәкәттә тапшыра;

5 яшькә кадәр эш программасын үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре:	
1.	- бала үзен төрле музыкаль, образлы, театральләштерелгән эшчәнлектә, экспрессив һәм образлы чаралар кулланып күрсәтә;
2.	- бала тупланган сәнгать-иҗат тәҗрибәсен мөстәкыйль эшчәнлектә куллана, мәдәни - ял итү эшчәнлегендә (бәйрәмнәрдә, күңел ачуларда һәм мәдәни-ял итүнең башка төрләрендә)теләк белән катнаша;
3.	- сәнгать әсәрләрендә чагылдырылган гамәлләргә, гамәлләргә, вакыйгаларга эмоциональ яктан җавап бирә.
4.	- музыкага ритмик хәрәкәтләр башкара.

5.	- төркемдә әзерләнә торган чараларда һәм бәйрәмнәрдә актив катнаша.

6 яшькә кадәр эш программасын үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре:	
1.	- бала кызыксыну күрсәтә һәм (яки) теләк белән музыкаль, рәсем, театральләштерелгән эшчәнлек белән шөгыльләнә;
2.	- музыка, сынлы һәм театр сәнгатендә төрләрне, жанрларны, формаларны аера;
3.	- музыкаль һәм сәнгать-иҗат сәләтләрен күрсәтә;
4.	- бала бәйрәм программаларында һәм аларны әзерләүдә актив катнаша, музыкаль эшчәнлек белән теләп шөгыльләнә;
5.	- мәдәни-ял итү чараларында катнашучыларның барысы белән дә хезмәттәшлек итә;
6.	- музыкаль сәләтләрен күрсәтә.

7 яшькә кадәр эш программасын үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре:	
1.	- бала төрле сәнгать төрләренең әсәрләрен кабул итә һәм аңлый ала, музыкаль, сынлы, театральләштерелгән эшчәнлек өлкәсендә өстенлекләргә ия;
2.	- бала сәнгатьнең төрле төрләре һәм жанрлары белән танышу процессында халыкның мәдәни традицияләренә кызыксыну белдерә;
3.	- бала хәрәкәт эшчәнлегендә иҗат элементларын күрсәтә.
4.	- сәнгать турында башлангыч белемгә ия;
5.	- баланың музыкаль эшчәнлек өлкәсендә өстенлекләре бар.
6.	- бала төрле эшчәнлек һәм сәнгать төрләрендә сәнгатьлелек осталыгына, күнекмәләренә һәм чараларына ия;
7.	- ирекле сәнгать эшчәнлегендә төрле техник алымнарны куллана;
8.	- бала шәхси һәм коллектив иҗади эшләр, бәйрәм иртәләренә һәм күңел ачуларга тематик композицияләр, сәнгать проектлары булдыруда катнаша;

1.5 Балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау

1.5.1 2-3 яшьлек балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау

- Өченче елда баланың музыкальлеге нигезләре үсеше дәвам итә, һәм иң элек аның төп компоненты эмоциональ музыкага җаваплылык. Контраст характердагы музыкага актив эмоциональ җавап күзәтелә. Балалар музыкаль әсәрләргә җанлы һәм турыдан - туры җавап бирәләр, төрле хисләр белдерәләр: җанлану, шатлык, соклану, наз, тынычлык.
- Музыкаль хәтер һәм фикерләү үсеш ала, чөнки баланың музыкаль запасы интенсив рәвештә киңәйә. Ул күп кенә музыкаль әсәрләрне хәтерли, белә. Яшенең үзенчәлеге шунда ки, бала яраткан җырларын күп тапкыр тыңларга ярата.
- Баланың музыкаль-сенсор сәләте үсеш ала, ул музыкаль белдерүнең элементар чараларын: контраст регистрларын, тембрларны, темпларны, музыкаль яңгырау ритмнарын һәм динамикасын аңлый башлый.
- Сөйләм баету белән бәйле рәвештә җырлау эшчәнлеге интенсив үсеш ала. Бала җыр башкарудан рәхәтлек таба, ул җөмләләрнең очларын җырлый, гади җырлар җырлый.
- Музыкага хәрәкәтләр уңышлы үсә, чөнки баланың хәрәкәт мөмкинлекләре киңәйә. Балалар инде кайбер бию хәрәкәтләрен үзләштергәннәр һәм аларны музыка характеры белән бәйли беләләр. Биергә олыларның җырлавына, шулай ук инструменталь музыкага атрибутларсыз һәм алар белән биергә яраталар. Төрле хәрәкәтләрне үзләштерүдән тыш, балалар биюдә кул һәм аяк хәрәкәтләрен, хәрәкәтләрне һәм җырлауны берләштерә ала.
- Балалар музыкаль сюжетлы уеннарда актив катнаша ала, чөнки бу яшьтә аларның тирә-юнь дөньясы турында күзаллаулары интенсив рәвештә киңәйә.
- Бу яшьтә балалар җырлауда да (бию, курчак өчен бишек уены уйлап табалар), шулай ук уен-драматизацияләрдә уен персонажларының хәрәкәтләренә хас үзенчәлекләрне импровизациялиләр.
- Музыкаль һәм музыкаль булмаган тавышлар белән экспериментлар ясау белән кызыксыну арта бара: балалар төрле предметларның (агач таякчалар, брусочкалар, металл кашыклар, төрле сыек материал һәм төрле яңгыраган материаллар белән тутырылган савытлар) һәм гади музыкаль инструментларның тавыш бирү мөмкинлекләрен өйрәнәләр.
- Балаларның музыка кораллары һәм аларда уйнау мөмкинлекләре турында күзаллаулары әкренләп киңәйә. Балалар удар төркеменең күп кенә инструментлары белән танышалар: барабан, барабан, погремушка, кыңгырау, металлофон. Алар аларны тышкы кыяфәтләре, тавыш тембрлары буенча аерып торалар, уеннарда кулланып, аларны үзләре яңгырата алалар.

Бу яшьтәге балаларны тәрбияләүнең төп бурычы музыкаль эшчәнлектә активлык формалаштыру.

1.5.2 3-4 яшьлек балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау

- Бу чорда, беренче чиратта, музыканы кабул итү формалаша, ул әсәрләргә эмоциональ җавап бирү белән характерлана. Кечкенә бала музыкаль әсәрне гомумән кабул итә. Тора-бара ул экспрессив интонацияне, образлы моментларны ишетә һәм аерып чыгара башлый, аннары әсәрнең өлешләрен аерып чыгара.
- Дүртенче яшендә балаларда музыканы дифференциаль кабул итү барлыкка килә. Аларда җырда җырланган персонажларга карата яхшы мөнәсәбәт барлыкка килә, алар күңелле бәйрәм маршын башкарганда шатлык хис итәләр һәм Бишек җырын тыңлаганда тынычланалар. Балалар таныш җырларны, пьесаларны таныйлар һәм атыйлар, регистрларны аералар.
- Музыкаль-сенсор сәләтләре камилләштерелә, алар биеклек буенча төрле тавышларны кабул иткәндә, 2-3 балалар музыка коралын тыңлаганда, адым һәм йөгерү ритмын башкарганда (дүрттән бер һәм сигезенче) күренә.
- Бу яшьтәге балаларның башкару эшчәнлеге әле формалаша гына башлый. Тавыш Аппараты әле формалашмаган, тавыш мускулы үсешмәгән, бәйләнешләр нечкә, кыска. 3-4 яшьлек балаларда аның беренчел формаларында җыр яңгырашы формалаша башлый. Педагог тавышына яраклашып, алар гади көйне дөрес тапшыралар, башта җырлап, аннары тавыш озынлыгы барлыкка килә. Баланың тавышы көчле, сулышы зәгыйфь, өстән-өстән генә. Шуңа күрә репертуар текст һәм көйнең ачыклыгы белән аерылып тора. Сүзләрнең дөрес әйтелеше өстендә эш алып барыла. Балалар көйнең иң гади ритмик рәсемен үзләштерәләр. Бу яшьтәге балалар өчен иң уңайлы җыр диапазонын билгеләргә мөмкин (ре1—ля1). Балаларның игътибары

ирексез булганга күрә, бөтен уку процессын балаларның хисләренә һәм кызыксынуларына тәэсир итәрлек итеп оештырырга кирәк.
- Балалар уен техникасын һәм булган материалны куллануга эмоциональ җавап бирәләр.
- Балаларны музыкага җәлеп итү музыкаль ритмик эшчәнлек өлкәсендә дә бара, балага музыканы яхшырак тоярга һәм яратырга ярдәм итүче кызыклы күнегүләр, музыкаль уеннар, биюләр, хорводлар аша. Хәрәкәтләр музыка белән күбрәк килешә. Күп кенә балалар йөргәндә һәм йөгергәндә метрик Пульсация сизәләр, музыканың башына һәм ахырына җавап бирәләр, пьесаның ике өлешле формасын билгелиләр, динамиканың контраст үзгәрешләрен тапшыралар.
- Балалар уеннарда төрле образлы хәрәкәтләр башкаралар, күнегүләрдә әйберләр кулланалар: погремушкалар, флаглар, яулыклар. Алар ирекле биюдә мөстәкыйльрәк.
Музыка дәресләрендә **балалар музыка коралларында уйнауга** аерым игътибар бирелә, анда балалар музыкаль тавышлар дөньясын һәм аларның мөнәсәбәтләрен ачалар, төрле уен коралларының матурлыгын аералар.
Бурычлар:
1.Төрле характердагы музыкага җаваплылык тәрбияләү, аны тыңларга, яңгыраштагы үзгәрешләрне күрергә, тавышларны биеклек буенча (октава, септима чикләрендә), 2-3 музыкаль инструмент тембрын аера белү, төрле ритмны (адым һәм йөгерү) тапшыру, таныш җырларны һәм пьесаларны танып белү, җыр башкарганда тыңлый белү, аны төгәл кабатлый белү.
2.Тавышның озынлыгын, коллектив җырлау күнекмәсен формалаштыру, балаларның гади гимнастика, бию, образлы хәрәкәтләрне үзләштерү нигезендә хәрәкәтләрнең музыка белән килешүчәнлеген үстерү.

1.5.3 4-5 яшьлек балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау
- Бишенче яшендә балаларның музыкаль тәҗрибәсе җитәрлек, шуның ярдәмендә алар музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләренә актив керә башлыйлар: тыңлау, җырлау, музыкаль-ритмик хәрәкәтләр, музыкаль инструментларда уйнау һәм иҗат.
- Бу яшьтә балада беренче эстетик хисләр барлыкка килә, алар музыканы кабул иткәндә, җырлаганда, уен яки биюдә катнашканда һәм баланың кылган эшенә эмоциональ мөнәсәбәтендә чагыла. Шуңа күрә, өстенлекле бурычлар булып музыканы тыңлау, аңа истә калдыру һәм эмоциональ рәвештә җавап бирү, музыкаль-ритмик хәрәкәтләрдә хәрәкәтләрне музыка белән бәйләү күнекмәләрен үстерү тора.
- 4-5 яшьлек балалар музыкада чагылган яхшы хисләргә эмоциональ яктан җавап бирәләр, музыканың контрастлы характерын аералар.
- Бу яшьтә сораулар чоры башлана: ни өчен?, һәм алар еш кына музыкаль әсәрнең эчтәлегенә юнәлдерелгән. Бала күренешләр һәм вакыйгалар арасындагы бәйләнешне аңлый башлый, иң гади гомумиләштерүләр ясый ала. Ул күзәтүчән, музыканы билгели ала: күңелле, шатлыклы, тыныч; тавышлар югары, түбән, көчле, тыныч; пьесада ике өлеш (берсе тиз, икенчесе акрын), нинди инструментта көй уйныйлар (рояль, скрипка, баян). Балага таләпләр аңлашыла: җырны ничек җырларга, тыныч хорда ничек хәрәкәт итәргә һәм хәрәкәтчән биюдә ничек.
- Балаларның җырлау тавышы бик зәгыйфь һәм сакчыл саклауга мохтаҗ. Җырлау тавышсыз һәм әле көйләнмәгән яңгырый. Иң уңайлы җыр диапазоны ре1-си1. Җырлар нигездә тавышлар рәтенең бу өлешендә төзелгән, әмма югарырак һәм түбәнрәк тавышлар очрый.
- Балалар музыкаль уенчыклар һәм уен кораллары белән кызыксыналар, аларны үз уеннарында кулланалар һәм барабан, барабан, металлофонда уйнауның иң гади алымнарын үзләштерә алалар.
Бурычлар:
1.Музыка белән кызыксыну, ярдәмчеллек, аны тыңларга, балаларның музыкаль тәэсирләрен баетырга, музыкаль-сенсор сәләтләрен үстерергә теләк тәрбияләү.
2.Иң гади башкару күнекмәләрен формалаштыру: җыр тавышының табигый яңгырашы, музыкага ритмик хәрәкәтләр, балалар музыка коралларында уйнауның элементар алымнары.

1.5.4 5-6 яшьлек балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау
- Гомеренең алтынчы елында балалар эмоциональ, музыкага иркен җавап бирәләр, музыкаль буталчыклыкларга ныклы кызыксыну уята. Алар музыкаль эшчәнлекнең теге яки бу төрен өстен күрәләр генә түгел, ә аның төрле формаларына сайлап карыйлар, мәсәлән, хорводларга караганда күбрәк бииләр, аларның яраткан җырлары, уеннары, биюләре барлыкка килә.
- Балалар аерым бәйләнешләрне һәм музыкаль күренешләргә бәйлелекне үзләштерә ала: бу музыка марш, һәм дәртле, кыю уйнарга кирәк. Алар әсәргә иң гади бәя бирә алалар, мәсәлән, лирик җырның ничек башкарылуын әйтә алалар. «Матур, озын, назлы, назлы җырларга кирәк», ди бала. Музыка тыңлау тәҗрибәсе нигезендә балалар кайбер гомумиләштерүләргә сәләтле. Мәсәлән, Музыкаль кереш сүз турында алар: «бу башта, без җырлый башламаганнан соң, бии башламаганнан соң уйнала» диләр.
- Баланың тавыш бәйләнешләре шактый ныгый, вокаль-ишетү координациясе җайга салына, ишетү хисләре дифференциацияләнә. Күпчелек балалар квинта, кварта, терция аралыгында югары һәм түбән тавышларны аера ала. Алар ишетү контролен кулланырга күнеккәннәр һәм ирекле рәвештә тавышны үзләштерә башлаганнар. Кайберәүләрнең тавышы көчле, югары яңгырый, билгеле бер тембр барлыкка килә. Тавышлар диапазоны ре1-си1 чикләрендә яхшырак яңгырый, әмма аерым балаларда до2 яхшы яңгырый.
Бурычлар:
1.Төрле характердагы музыкага ныклы кызыксыну һәм эмоциональ җаваплылык тәрбияләү, музыкаль кабул итүне үстерү, музыкаль тәэсирләрне баету, тавыш биеклеген, ритмик, тембрлы, динамик ишетүне үстерү.
2.Башкару күнекмәләрен формалаштыру: дөрес тавыш формалаштыру, интонация чисталыгы, музыкага ритмик хәрәкәтләрнең аңлаешлылыгы, балалар музыка коралларында уйнау алымнарының төгәллеге.
3.Иҗади активлыкны үстерү: җырлауларны, бию хәрәкәтләрен, инсценировкаларны импровизацияләүдә.

1.5.5 6-7 яшьлек балаларның музыкаль үсешенең яшь үзенчәлекләрен сыйфатлау

- Балаларның өлкән яшьтәге мәктәпкәчә яшьтәге эмоциональ ярдәмчеллеге баланың музыкальлегенең төп өлеше, ул музыка тыңлауның аңарда теләктәшлек, теләктәшлек, музыкаль образның эчтәлегенә адекват булуында күренә, аның турында уйланырга, аның кәефен уята. Эмоциональ җаваплылык баланың эмоциональ реакцияләрне һәм хисләрне тыңлау барышында тормышка ашыру осталыгында чагыла.

Музыкага җаваплылык махсус музыкаль сәләтләрдә күренә, мәсәлән, кул хисе (ишетүнең эмоциональ компоненты) һәм ритм хисе (эмоциональ сәләт).

- Бала музыкаль образны бербөтен кабул итә ала, бу тирә-юньгә эстетик мөнәсәбәт тәрбияләү өчен дә мөһим. Музыканы бербөтен кабул итү, әгәр «музыкаль телнең»иң якты чараларын тыңлау, аерып алу, аерып алу бурычы куелса, кимеми. Бу балалар музыка тыңлаганда, җырлар башкарганда һәм бию хәрәкәтләрендә билгеле бер рәвештә эш итә

- Тавыш Аппараты ныгытыла, әмма җырлау тавыш барлыкка килүе бәйләнеш кырыйлары тартылу хисабына бара, шуңа бәйле рәвештә җырлау тавышын саклау иң актив булырга тиеш. Җырлауның тавышсыз булуын һәм диапазонның әкренләп ре1— до2 кадәр киңәйүен күзәтергә кирәк. Җидееллыкларның җыр тавышларында напевность һәм звонкость күренә, гәрчә үзенчәлекле балалар, бераз ачык яңгырашы саклана. Гомумән алганда, хор әле җитәрлек дәрәҗәдә тотрыклы һәм ябык яңгырамый.

- Баланың музыканы актив кабул итү процессында аның эчке музыка белән тулганлыгын үз иҗаты продуктына әйләндерү табигый ихтыяҗы тормышка ашырыла. Эмоциональ тәэсирләрне һәм музыка тәҗрибәсен балалар башкару эшчәнлегенә күчерәләр, алар җырлауда, биюдә, уеннарда күп импровизациялиләр.

- Балалар җыр хәрәкәтендә сәхнәләштерәләр, бию хәрәкәтләрен үзгәртәләр, музыкаль-уен образларын тапшыралар. Җырлар, биюләр, уеннар мөстәкыйль, аңлаешлы һәм ниндидер дәрәҗәдә иҗади башкарыла.

- Шәхси музыкаль кызыксынулар һәм сәләтләр яктырак күренә.

- Бу яшьтә бала удар уен коралларында гына түгел, клавиша (металлофоннар, баяннар), тынлы (триола) һәм кыллы (цитра) уен коралларында да җиңел үзләштерә, алар берәм-берәм, кечкенә төркемнәрдә һәм бөтен коллективта уйныйлар.

- Тыңлауны кабул итү культурасы 7 яшьлек балага үз яшендәге концертларны, музыкаль спектакльләрне тулы хокуклы тамашачы-тыңлаучы булырга мөмкинлек бирә.

Бурычлар:

1. Балаларны мөстәкыйль рәвештә, бергәләп җырны башларга һәм тәмамларга, күрсәтелгән темпны сакларга, җырларга, тавышны тизләтеп, акрынайтып, көчәйтеп һәм йомшартып, музыкаль фразаларның очларын йомшартырга, ритмик рәсемне төгәл башкарырга, көйне дөрес тапшырырга, җырлаудагы хаталарны төзәтергә; көйнең югары һәм түбән хәрәкәтен, озын кыска тавышларны аера белергә; импровизацияләргә яхшы үзләштерелгән җырлау күнекмәләре нигезендә төрле җырлаулар.
2. Балаларны музыкаль образларга, музыка характерына туры китереп хәрәкәт итәргә өйрәтү; хәрәкәтләрне тизләтү һәм акрынайту, аларны музыкаль фразаларга туры китереп үзгәртү; тантаналы-бәйрәмчә, җиңел-ритмик, тиз-киң йөри белү, аяктан-аякка сикерү, предметлар белән хәрәкәтләр башкару, киңлектә ориентлашу; уен җырларын сәхнәләштерү, бию хәрәкәтләрен импровизацияләү, биюнең гади композицияләрен тәшкил итү.
3. Төрле балалар музыка коралларында уйнауның иң гади алымнарын өйрәтергә: триолларда, дудочкаларда уйнаганда сулышны дөрес сарыф итәргә; тәлинкәләрнең, өчпочмакларның яңгырашын басарга; барабанда, барабанда уйнаганда кулларны дөрес тотарга, кастаньетларны, маракасларны селкетергә; ансамбльдә уйнарга.

1.6 Планлаштырылган нәтиҗәләргә педагогик диагностикага керемнәр

ДООда педагогик диагностика-ул һөнәри эшчәнлекнең аерым төре, ул баланың үсеш үзенчәлекләрен һәм динамикасын ачыкларга, алынган мәгълүматлар нигезендә белем бирү программасын үзләштерүнең индивидуаль белем бирү маршрутларын төзергә, белем бирү эшчәнлеген планлаштыруга, эчтәлегенә һәм оештыруга үз вакытында үзгәрешләр кертергә мөмкинлек бирә.

Баланың казанышларын педагогик диагностикалау баланың эшчәнлек күнекмәләрен, аның кызыксынуларын, өстенлекләрен, омтылышларын, шәхси үзенчәлекләрен, өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән үзара эш итү ысулларын өйрәнүгә юнәлдерелгән.

Педагогик диагностиканың максатлары, шулай ук аны үткәрү үзенчәлекләре ФГОС ДО таләпләре белән билгеләнә. ФГОС ДО 3.2.3 пунктында «программаны гамәлгә ашырганда балаларның индивидуаль үсешен бәяләү үткәрелергә мөмкин» дип күрсәтелә, ул педагогик хезмәткәр тарафыннан педагогик диагностика кысаларында башкарыла.

Бу положение педагогик диагностиканың мәҗбүри процедура булмавын күрсәтә, ә баланың яшь үсеше динамикасы һәм аның Программаны үзләштерү уңышлылыгы, оештыру формалары һәм ысуллары турында мәгълүмат алу өчен аны үткәрү мәсьәләсе турыдан-туры ДОО тарафыннан хәл ителә.

Планлаштырылган белем бирү нәтиҗәләренә ирешүне педагогик диагностикалауның үзенчәлеге ДО ФГОСның түбәндәге таләпләре белән бәйле:

- «ДО төп белем бирү программасын үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре ДО максатчан ориентирлары буларак бирелгән һәм мәктәпкәчә балачакның төрле этапларында баланың мөмкин булган казанышларының социаль-норматив яшь характеристикаларын тәшкил итә;
- максатлы ориентирлар турыдан-туры бәяләнергә тиеш түгел, шул исәптән педагогик диагностика (мониторинг) рәвешендә дә. Алар балаларның реаль казанышлары белән формаль чагыштыру өчен нигез түгел һәм балаларның белем бирү эшчәнлеге һәм әзерлеге таләпләренә туры килүне объектив бәяләү нигезе түгел;
- Программаны үзләштерү арадаш аттестацияләр һәм укучыларның йомгаклау аттестациясе үткәрү белән бергә бармый».

Әлеге нигезләмәләр педагогик диагностиканың мәктәпкәчә яшьтәге балаларның индивидуаль үсешен бәяләүгә юнәлешлелеген ассызыклый

педагогик гамәлләрнең нәтиҗәлелеген билгеләү һәм аларны алга таба планлаштыру нигезендә яшь.

Педагогик диагностика (мониторинг) нәтиҗәләре түбәндәге белем бирү мәсьәләләрен хәл итү өчен генә кулланыла ала:

1) Белем бирүне индивидуальләштерү (шул исәптән балага ярдәм итү, аның белем бирү траекториясен төзү яки аның үсеш үзенчәлекләрен һөнәри коррекцияләү);
2) балалар төркеме белән эшләүне оптимальләштерү.

1.6.1. Мәгариф программасын үзләштерү мониторингы.

Программаны үзләштерү нәтиҗәләрен билгеләү, ягъни музыкальлекне үстерү, максатчан ориентирлар рәвешендә башкарыла. Программада музыкальлек үсеше дәрәҗәләре билгеләнгән. Үсеш нәтиҗәләрен бәяләүне күзәтү процедурасы елына 2 тапкыр (ноябрь-декабрь һәм апрель-майда) үткәрелә.

Диагностик биремнәр

Нәрсә өйрәнелә (бәяләнә)?	Дидактик уеннар, биремнәр, ситуацияләр	Диагностик биремнең эчтәлеге
1	2	3
Музыканы кабул итү		
Музыка яңгырашына, музыкаль һәм музыкаль булмаган тавышларга кызыксыну	**Уен ситуациясе «Музыка табыгыз»** **Максат:** балаларның тавыш тәҗрибәсен өйрәнү, балаларның музыкаль булмаган һәм музыкаль тавышларны кабул итү үзенчәлеген ачыклау.	Ирекле эшчәнлек вакытында балаларга музыка кертелә. Педагог баланың реакциясен бәяли.
Музыкага эмоциональ җавап бирү (реакция, характер, кәефне аңлау)	**Эксперименталь хәл.** **Максат:** музыкага эмоциональ реакциянең үзенчәлеген ачыклау. **Материал:** «Лошадка» муз. Е. Тиличеевой «Колыбельная» муз. В. Агафонникова	Балаларга контрастлы әсәрләрне тыңларга һәм уенчык белән уен хәрәкәтен сайларга тәкъдим итәләр. Педагог баланың тышкы реакциясен бәяли.
Хәрәкәт:		
Бию - хәрәкәт күнекмәләре	**Уен ситуациясе "Минем белән бие, дускаем"** **Максаты:** музыка характерында хәрәкәт итә белүне ачыклау. **Материал:** уенчыклар, яздырудагы музыка.	Педагог балаларга биергә тәкъдим итә: «Без биибез, уенчыклар - карыйбыз». Хәрәкәтләр башта укытучы белән бергә, аннары мөстәкыйль рәвештә башкарыла.
Җырлау:		
Җырлауда катнашу, аерым интонацияләрне кабатларга омтылу	**Уен ситуациясе "Кем кунакка килде?"** **Максат:** тавыш реакцияләрен, иярләүгә омтылышны, вокализациягә сәләтне бәяләү. **Материал:** «Собачка» М. Раухвергера, «Петушок» обр. М. Красева «Кошка» Е. Гомоновой; картинки или игрушки.	Педагог балаларга таныш уенчык күрсәтә, аның белән гамәлләр кабатлый, бу аерым эмоциональ атмосфера тудыра, балаларны тавышны имитацияләргә этәрә.
Элементар музыка ясау:		
Иң гади уен коралларында уйный белү	**Уен ситуациясе** "Уенчыклар өчен концерт" **Максат:** музыка коралларында уйнау осталыгын бәяләү. **Материал:** колокольчик, погремушка, бубен	Балага пәрдә артында яшеренгән музыка коралының тавышын тыңларга һәм аннан соң тавышлы уен коралын сайларга тәкъдим итәләр. Уенчыклар өчен Концерт барлык инструментлар фаразланганда оештырыла.

Музыкаль-сенсор сәләтләре		
Метро-ритмик ишетү (пьесаның метрик пульсациясен аера һәм кабатлый белү)	**"Ноги и ножки" дидактик уены** **Максат:** метроритм сәләтенең формалашу дәрәҗәсен ачыкларга. **Материал:** «Ноги и ножки» муз. Агафонникова	**Балалар өчен бирем:** Балага пьесаны тыңларга, ә аннары тәрбияче белән бергә музыка яңгырашына туры китереп йөрергә яки йөгерергә тәкъдим итәләр. Педагог хәрәкәтләрдә ритмиклык күренешен күзәтә.
Тавыш биеклеге ишетү (септима һәм октава чикләрендә югары һәм түбән тавышларны аера белү)	**«Кошлар һәм кошчылар» дидактик уены** **Максат:** авазларны септимнар һәм октавалар чикләрендә биеклек буенча аера белү. «Кош белән кош оялары» дигән материал. Кызлар, уенчыклар (зур һәм кечкенә кошлар) яки кошлар һәм кошчыклар сурәтләнгән карточкалар	**Бала өчен бирем:** Мама птица села на веточку И зовет своих малых деточек. Детки отвечают мамочке своей, - Мама, прилетай к нам поскорей. *Бала кемнең җырлавын билгели, кош яки кош оялары сурәте төшерелгән карточканы күрсәтә.*
Тембр ишетү (тембр буенча музыка	**«Үзеңнең инструментыңны бел» дидактик**	**Бала өчен бирем:** "Әйдә, без синең белән музыкаль яшеренүләр

коралларын аера белү)	**уены** **Максат:** тембр (кыңгырау, погремушка, бубен) буенча инструментларны ачыклый белү.	уйныйбыз. Хәзер мин төрле музыка коралларынд жырлар башкарачакмын. Илчегә шай һәм нинди инструмент яңгыраганын фаразла (инструментны әйт яки күрсәт).
Динамик ишетү (иң гади динамик күләгәләрне аера белү)	**"Тын һәм кычкырып" дидактик уен** **Максат:** инструменталь һәм вокаль-инструменталь стимулның динамик үзгәрешләренә (чагылышының көченә) адекват аудиаль-мотор реакциясенә сәләтен билгеләү. **Материал:** Е. Тиличеева «Тихо и громко»	**Бала өчен бирем:** "Без сезнең белән көчле һәм тыныч уйныйбыз. Мин фортепианода уйныйм һәм җырлыйм, ә син кул чабып, Мин уйнаган кебек: мин кычкырып, һәм син кычкырып, мин тыныч, һәм син тыныч"
Бәяләү дәрәҗәләре: **3 – югары дәрәҗә –** бала тәкъдим ителгән барлык биремнәрне актив башкара, ярдәмчел, эмоциональ; **2 – урта дәрәҗә –** бала эпизодик рәвештә дәрестә катнаша, реакцияләр төрле; **1 – түбән дәрәҗә –** бала бөтенләй дәрестә катнашмый, җавап бирми, реакцияләр читкә юнәлтелгән		

1.6.2. Педагогик йогынтының нәтиҗәлелек дәрәҗәсен бәяләү

Педагогик диагностиканы үткәрү ешлыгы ДОО тарафыннан билгеләнә. Аны баланың белем бирү программасын үзләштерүнең башлангыч этабында, аның мәктәпкәчә төркемгә керү вакытына бәйле рәвештә (старт диагностикасы), ел уртасында һәм программаны үзләштерүнең соңгы этабында аның яшь төркеме (ахыры һәм финал диагностикасы) үткәрү оптималь булып тора. Диагностика үткәргәндә башлангыч этапта баланың төркемдә адаптация чоры исәпкә алына. Башлангыч һәм соңгы диагностика нәтиҗәләрен чагыштыру баланың белем бирү программасын үзләштерү дәрәҗәсен билгеләргә һәм баланың индивидуаль үсеш динамикасын ачыкларга мөмкинлек бирә.

Педагогик диагностиканың төп ысулы-күзәтү. Күзәтү өчен ориентирлар булып баланың үсешенең яшь характеристикалары тора. Алар мәктәпкәчә яшьтәге балаларның мөмкин булган казанышларының гомумиләштерелгән күрсәткечләре буларак чыгыш ясыйлар.

Баланың тәртибен күзәтеп, педагог һәр күрсәткечнең ешлыгына, баланың эшчәнлектә мөстәкыйльлегенә һәм инициативалылыгына игътибар итә.

Күренеш ешлыгы күрсәткечнең вакытлычалыгын һәм тотрыклылык дәрәҗәсен күрсәтә. Эшне башкаруның мөстәкыйльлеге баланың актуаль һәм якын үсеш зонасын билгеләргә мөмкинлек бирә. Инициатива баланың эшчәнлегендә һәм үзара эш итүендә субъектлык чагылышын күрсәтә.

Педагогик диагностика алынган мәгълүматларны анализлау белән тәмамлана, алар нигезендә педагог балалар белән үзара хезмәттәшлек төзи, укучыларның актив иҗади эшчәнлеген мотивацияләүче РППС оештыра, белем бирү программасын үзләштерүнең индивидуаль белем бирү маршрутларын төзи, белем бирү процессын аңлы рәвештә һәм максатчан проектлый.

(1 нче кушымта)

1.7 Балаларны сәнгатьчә - эстетик үстерүнең максатчан юнәлешләре

Максатлы ориентирлар педагоглар тарафыннан:
- Россия Федерациясенең бөтен мәгариф киңлеге өчен гомуми булган мәктәпкәчә белем бирү максатларын исәпкә алып, тиешле дәрәҗәләрдә мәгариф сәясәтен төзү;
- бурычларны хәл итү: Программаны формалаштыру, һөнәри эшчәнлекне анализлау, гаиләләр белән үзара эш итү;
- 3-7 яшьлек балаларның белем алу характеристикаларын өйрәнү.

ДО ФГОС буенча максатчан ориентирлар:

Беренче кечкенәләр төркеме 2-3 яшьлек балалар	Икенче кечкенәләр төркеме 3-4 яшьлек балалар	Уртанчылар төркеме 4-5 яшьлек балалар	Зурлар төркеме 5-6 яшьлек балалар	Мәктәпкә әзерлек төркеме 6-7 яшьлек балалар
- бала музыкаль эшләрдә эмоциональ яктан катнаша; - тавышларның биеклеген аеру (түбән-югары); - таныш көйләрне белү; - педагог белән бергә музыкаль фразаларны җырларга; - музыканың	- музыкаль әсәрне ахырына кадәр тыңларга, таныш җырларны танырга, тавышларны биеклек буенча (октава чикләрендә) аера белергә; - тавыштагы үзгәрешләрне (тыныч-көчле) күрергә; - җырларга, бер-	- музыкаль әсәрне игътибар белән тыңларга, аның характерын тоярга; үз хисләренне сүзләр, рәсемнәр, хәрәкәтләр белән белдерү. - җырларны көйдән танырга. тавышларны биеклек буенча аеру (секста - септима чикләрендә). - җырлау озын,	- музыкаль белдерүнең аерым чараларын (темп, динамика, тембр), музыкаль образның үсеш динамикасын ишетә; - музыкаль әсәрләрнең жанрларын (марш, бию, җыр); - музыкаль инструментларның яңгырашын (фортепиано, скрипка) аерып карарга.	- бала үзенең белемнәренә һәм музыкаль-сәнгать эшчәнлегенең төрле төрләрендәге осталыкларына таяна. - РФ гимнын белү; әсәрнең музыкаль жанрын билгеләү; - әсәрнең өлешләрен аера белү; музыкаль әсәрнең кәефен, характерын

характерына туры китереп хәрәкәт итү, хәрәкәтләрне бер үк вакытта музыка белән; - иң гади хәрәкәтләрне башкару; - музыка коралларын аерып һәм атау: погремушка, барабан, кыңгырау.	берсеннән артта калмыйча һәм алда бармыйча; - бию хәрәкәтләрен башкару: парларда әйләнү, аяклар белән алмашлап таптау, предметлар (флаглар, яфраклар, яулыклар һ. б.) белән музыкага хәрәкәт итү; - балалар музыка коралларын (металлофон, барабан һ.б.) аерып һәм атап була.	сүзләрне төгәл әйтү; бергә җырлауны башлау һәм тәмамлау. - музыка характерына җавап бирүче хәрәкәтләрне башкарырга, аларны музыкаль әсәрнең ике өлешле формасына ярашлы рәвештә үз-үзенә үзгәртеп; бию хәрәкәтләре: пружинка, сикерүләр, парларда түгәрәк буенча хәрәкәт итү, берәм-берәм һәм парларда әйләнү; предметлар белән хәрәкәтләр (курчаклар, уенчыклар, тасмалар белән). - җырларны, хорводаларны сәхнәләштерү (тәрбияче белән берлектә). Уйнау металлофон бер тавыштагы иң гади көйләр. - Музыка сәнгатенә кушылу: музыкаль әсәрнең гомуми кәефен һәм жанрын билгели (җыр ,бию, марш), музыкаль белдерүнең аерым чараларын ишетә (темп, динамика, тембр); - дәресләрдә тупланган музыкаль тәҗрибәне үзлегеннән эшчәнлек, иҗади импровизацияләр ясарга тырышу уен коралларында, хәрәкәттә һәм җырлауда.	- югары һәм түбән тавышларны (квинта чикләрендә) аерып карарга. - җырны көчсез, җайлы, җиңел тавыш белән җырлау; сүзләрне ачык итеп әйтү, җырны вакытында башлау һәм тәмамлау; музыка коралы озата җырлау. - музыканың характерына һәм динамикасына туры китереп ритмик рәвештә хәрәкәт итү. музыкаль әсәрне игътибар белән тыңлый, эмоциональ җаваплылык күрсәтә, аның кәефен дөрес билгели; музыка сәнгатенә кушылу: - бию хәрәкәтләрен башкарырга: сикергәндә аякларны чиратлап алга ыргыту, аякны үкчәгә куеп ярым утыру, урында бөтен аякта адым, алга һәм әйләнүдә алга бару. - җырларның, хорводларның эчтәлеген үз-үзеңнән сәхнәләштерү; бер-берсеннән үрнәк алмыйча эш итү. - металлофонда көйләрне берәм-берәм һәм кечкенә төркемнәрдә уйнарга. - музыкаль уен-драматизациядә катнаша, гади рольле мәсьәләләрне җиңел чишә, сюжет үсешен күзәтә. - дәресләрдә тупланган музыкаль тәҗрибәне мөстәкыйль эшчәнлеккә күчерә ала, үзен музыкаль башкару эшчәнлегенең төрле төрләрендә иҗади күрсәтә.	билгеләү; - музыкада сурәтләү мизгелләрен ишетү; - гади җырларны уңайлы диапазонда уйнау һәм чиста җырлау; - җырлаганда корпусның дөрес торышын саклагыз (җырлы утырту); - музыка, образ характерына туры китереп хәрәкәт итү; - гади ритмик рәсемне тапшыру; - бию хәрәкәтләрен сыйфатлы башкару; - уен җырларын сәхнәләштерү; музыкаль инструментларда ялгыз һәм оркестрда гади җырлар һәм көйләр башкарырга.

Эш программасын гамәлгә ашыру нәтиҗәсе дип санарга кирәк:

1. Музыкага эмоциональ җаваплылык формалашу;
2. Җырлауда, музыкаль әсәрләрнең төп белдерү чараларының хәрәкәтендә сизгерлек һәм тапшыру;
3. Хәрәкәт күнекмәләренең һәм сыйфатларының формалашуы (координация, хәрәкәтләрнең җитезлеге һәм төгәллеге, сыгылмалылык);
4. Җыр, бию импровизацияләре ярдәмендә уен образларын тапшыра белү;
5. Музыканы игътибар белән тыңлый белү, әсәрнең кәефен билгеләү, музыкаль белдерүнең төп чараларын аерып чыгару; темп, тембр, динамика;
6. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләрендә активлык, мөстәкыйльлек һәм иҗат чагылышы.

II. Эчтәлек бүлеге

2.1 "Сәнгать-эстетик үсеш. Музыка эшчәнлеге" мәгариф өлкәсе буенча белем бирү (укыту һәм тәрбияләү) бурычлары һәм эчтәлеге

Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның музыкаль үсеше мәсьәләләре, ФГОС ДО ФОП ДО буенча, барлык белем бирү өлкәләре аша интеграция принцибы нигезендә хәл ителә.

Бу ДООда музыка җитәкчесе тарафыннан үзенең профессиональ эшчәнлегенең яңа моделен булдыруны күздә тота, ул ФГОС ДО һәм ФОП ДО өстенлекләренә җавап бирер иде.

Интеграция процессы үзара бәйлелек һәм үзара тулылану нигезендә системаның элек таркалган компонентларын һәм элементларын бербөтен итеп берләштерүдән гыйбарәт. Мәгариф өлкәләрен интеграцияләү принцибы ДОУ эшенең төп принцибы буларак чыгыш ясый. Интегратив караш шәхеснең танып белү, эмоциональ һәм практик өлкәләрен бердәмлектә үстерергә мөмкинлек бирә.

«Социаль - коммуникатив үсеш» белем бирү өлкәсе	Музыкаль мәдәният һәм музыка сәнгате турында күзаллау формалаштыру; уен эшчәнлеге күнекмәләрен үстерү; гендер, гаилә, гражданлык, патриотик хисләр, дөнья җәмәгатьчелегенә керү хисе формалаштыру. Өлкәннәр һәм яшьтәшләр белән музыка турында иркле аралашуны үстерү; Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләрендә үз тормышың иминлеге нигезләрен формалаштыру.
«Танып белү үсеше» белем бирү өлкәсе	Балаларның музыкаль белем дәрәҗәсен киңәйтү; Сенсор үсеше; Музыкаль сәнгать, иҗат чаралары белән дөньяның бербөтен картинасын формалаштыру.
«Сөйләм үсеше» белем бирү өлкәсе	Балаларның үз тәэсирләре барышында телдән сөйләмне үстерү, музыкаль әсәрләргә характеристика; Балаларга сөйләм нормаларын практик үзләштерү; фонематик ишетү сәләтен үстерү; иртәнге һәм күңел ачу өчен шигырь материалын өйрәтү; дөрес фраза сулау формалаштыру; тавыш көчен һәм тембрын үстерү h.б. «Образлы сүзлекне» баету
«Сәнгать - эстетик үсеш» мәгариф өлкәсе	Музыкаль сәнгатькә мөрәҗәгать итү; музыкаль сәнгатьне кыйммәт-мәгънәви кабул итү һәм аңлау алшартлары үсеше; музыкаль мәдәният нигезләрен формалаштыру, гади музыкаль төшенчәләр, жанрлар белән танышу; музыкаль әсәрләрне кабул иткәндә эмоциональ ярдәмчеллек тәрбияләү. Музыкаль сәләтләрне үстерү: шигъри һәм музыкаль ишетү, ритм, музыкаль хәтер хисләре; җыр, музыка тәмен формалаштыру. Музыка-сәнгать эшчәнлеге белән кызыксыну тәрбияләү, әлеге эшчәнлек төрендә осталыкны камилләштерү. Балалар музыка-сәнгать иҗатын үстерү, балаларның мөстәкыйль иҗат эшчәнлеген гамәлгә ашыру; үз-үзеңне күрсәтү ихтыяҗын канәгатьләндерү. Музыкаль мисаллар эчтәлеген баету өчен сәнгать әсәрләрен куллану; Музыканы кабул итү нәтиҗәләрен беркетү. Әйләнә-тирә чынбарлыкның эстетик ягына кызыксыну формалаштыру.
«Физик үсеш» мәгариф өлкәсе	Музыкаль - ритмик эшчәнлек барышында физик сыйфатларны үстерү; Музыкаль әсәрләрне балалар эшчәнлегенең төрле төрләрен музыкаль озата бару һәм хәрәкәт активлыгы сыйфатында куллану; Балаларның физик һәм психик сәламәтлеген саклау һәм ныгыту; Сәламәт яшәү рәвеше, релаксация турында күзаллаулар формалаштыру.

2.1.1 Беренче кечкенәләр төркеме. 2 яшьтән 3 яшькә кадәр

Сәнгать-эстетик үсеш өлкәсендә белем бирү эшчәнлегенең төп бурычлары һәм эчтәлеге булып тора

Төп бурычлар	- музыкага кызыксыну тәрбияләү, музыка тыңлау, җырлау, иң гади бию хәрәкәтләрен башкару теләге; - беренче кагыйдәләрне үтәп, музыканы кабул итүгә күнектерергә: күршегә музыкаль әсәргә колак салырга комачауламаска һәм аңа эмоциональ рәвештә җавап бирергә;
Юнәлешләр	***Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге***
Тыңлау:	педагог балаларны тыныч һәм дәртле җырлар, төрле характердагы музыкаль пьесалар тыңларга, эчтәлеккә эмоциональ җавап бирергә өйрәтә; балаларны биеклек буенча авазларны аерырга өйрәтә (кыңгырау, фортепьяно, металлофонның югары һәм түбән яңгырашы).
Җыр:	Педагог подпевание һәм җырлаганда балаларның активлыгын уята; җырда (педагог белән берлектә) фразаларны җырлау осталыгын үстерә; ялгыз җырлауны хуплый.
Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр:	педагог балаларда хәрәкәтләр аша музыканы кабул итүнең эмоциональлеген һәм образлылыгын үстерә; балаларда өлкәннәргә күрсәтә торган хәрәкәтләрне кабул итү һәм кабул итү сәләтен формалаштыруны дәвам итә (аяк тибү, аяк белән бәрелү, кул чугы белән борылыш ясау, кул чуклары белән борылыш ясау h.б. h.б.), балаларны музыка башлану белән хәрәкәтне тәмамлау белән тәмамларга өйрәтә; образларны тапшыра (кош очып китә, сикерә, косолапый бара); педагог йөри һәм йөгерә белү сәләтен камилләштерә (аякбашларда, акрын гына; аякларны югары һәм түбән күтәрә; туры галопом), әйләнештә биюләр ясарга, музыка яки җыр эчтәлеге үзгәрешен үзгәртергә өйрәтә.

2.1.2 Икенче кечкенәләр төркеме. 3 яшьтән 4 яшькә кадәр

Сәнгать-эстетик үсеш өлкәсендә белем бирү эшчәнлегенең төп бурычлары һәм эчтәлеге булып тора

Төп бурычлар	- балаларда музыкага эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү; - балаларны өч музыкаль әсәр: җыр, бию, марш белән таныштырырга; - балаларда таныш җырлар, пьесалар белү осталыгын формалаштыру; музыка характерын тоярга (күңелле, дәртле, тыныч), аңа эмоциональ җавап бирергә; - музыка астында хәрәкәттә үз кәефеңне белдерү; - балаларга гади халык җырларын, җырлар, такмазалар җырларга өйрәтү, аларның кәефләрен һәм холыкларын чагылдыру; - музыка авазлары һәм музыка авазлары белән балалар экспериментированиесен һәм музыкаль авазның: биеклек, озынлык, динамика, тембрның сыйфатын тикшерүне хупларга;
Юнәлешләр	***Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге***
Тыңлау:	педагог балаларны музыкаль әсәрне ахырына кадәр тыңларга, музыканың характерын аңларга, әсәрдә ничә өлеш барлыгын белергә һәм билгеләргә; тыңлаганнан соң үз тәэсирләрен сүзләр, мимика, ишарәләр белән белдерергә өйрәтә. Балаларда септима биеклеге октавасы чикләрендәге тавышларны аера белү, көйнең көчле яңгырашындагы үзгәрешне (көчле, акрын) тою сәләте үсә. Балаларда музыкаль уенчыкларның, балалар музыка коралларының (музыкаль чүкеч, шарманка, погремушка, барабан, металлофон) яңгырашын аера белү камилләштерелә.
Җыр:	педагог балаларда җыр күнекмәләрен үстерүгә булыша: диапазонда ре (ми) - ля (си) киеренкелектән башка, барысы белән дә бер темпта җырларга, сүзләрне чиста һәм ачык итеп әйтергә, җыр характерын (күңелле, озын, моңлы) бирергә.
Җырлы иҗат:	Педагог балаларны «баю-баю» иҗегенә бишек җырлары һәм «лә-лә» иҗегенә күңелле көйләр белән тулыландырырга өйрәтә. Балаларда үрнәк буенча күңелле һәм моңлы көйләр иҗат итү күнекмәләрен формалаштыруга ярдәм итә.
Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр:	педагог балаларны ике өлешле музыка формасына һәм аның яңгырашы көченә (көчле, тыныч) туры китереп хәрәкәт итәргә; музыка яңгырашы башлануга һәм аның тәмамлануына җавап бирергә өйрәтә. Балаларда төп хәрәкәтләр (йөрү һәм йөгерү) күнекмәләрен камилләштерә. Балаларны һәркем белән бергә һәм индивидуаль рәвештә йөрергә, җиңел, уртача һәм тиз темп белән музыкага йөгерергә өйрәтә. Педагог бию хәрәкәтләрен башкару сыйфатын яхшырта: ике аяк һәм бер аяк белән алмашлап сугару. Балаларда парларда әйләнү, туры галоп башкару, музыкага ритмик рәвештә һәм музыкаль әсәрнең темпы һәм характеры буенча предметлар, уенчыклар һәм аларсыз хәрәкәт итү осталыгын үстерә. Педагог балаларда уен һәм әкият образларын эмоциональ һәм аңлаешлы итеп тапшыру күнекмәләрен үстерүгә ярдәм итә: аю килә, мәче урлана, Сыерчыклар йөгерә, куян сикерә, әтәч йөри, тавык бөртекләрен чебили, кошчыклар оча һәм башкалар; - педагог балаларның бию-уен иҗатын активлаштыра; балаларда бию көйләренә бию хәрәкәтләрен башкаруда мөстәкыйльлекне саклый; балаларны сурәтләнгән хайваннарның характерын чагылдырган хәрәкәтләрне төгәл башкарырга өйрәтә; - педагог балаларны җырлар, музыкаль-ритмик хәрәкәтләр, музыкаль уеннарны көндәлек тормышта һәм ял итү эшчәнлегенең төрле төрләрендә (бәйрәмнәрдә, күңел ачуларда һәм ял итү эшчәнлегенең башка төрләрендә)куллануда дәртләндерә
Балалар музыка уен коралларында:	Педагог балаларны нинди балалар музыка кораллары: дудочка, металлофон, кыңгырау, шөлдер, барабан, шулай ук аларның яңгырашы белән таныштыра. Балалар өчен уен коралларында уйнарга өйрәтә. Балаларда манипуляләү, тавыш чыгару процессында төрле яңгыраш буенча балалар музыка инструментларын (предметларны) чагыштыру осталыгын формалаштыра. - Балаларны төрле эшчәнлек төрләрендә авазлар белән мөстәкыйль тәҗрибәдә, музыкаль авазның: биеклек, озынлык, тембрның сыйфатын тикшерүдә хуплый.

2.1.3 Уртанчылар төркеме. 4 яшьтән 5 яшькә кадәр

Сәнгать-эстетик үсеш өлкәсендә белем бирү эшчәнлегенең төп бурычлары һәм эчтәлеге булып тора

Төп бурычлар	- балаларда музыкага кызыксыну уятуны дәвам иттерү, аны тыңлау теләге, музыкаль әсәрләрне кабул иткәндә эмоциональ ярдәмчеллек уяту; - балаларның музыкаль тәэсирләрен баетырга, музыкаль мәдәният нигезләрен алга таба үстерүгә ярдәм итәргә; - балаларның тыңлаучылык культурасын тәрбияләргә; - балаларның музыкальлеген үстерү; - югары матур музыкага кызыксыну һәм мәхәббәт тәрбияләү; балаларда музыкада тәэсирлелек, биеклек буенча авазларны аера белү сәләтен формалаштыруны дәвам иттерү; - балаларда җырлау белән кызыксынуны хупларга; - уеннарда, драмалаштыруда, инсценировкалауда музыкаль хәрәкәт образлары булдыру өчен бию һәм ритмопластика элементларын үзләштерүгә ярдәм итү; - балаларның музыка уен коралларында уйнау алымнарын үзләштерүенә ярдәм итү; - балаларның музыкаль эшчәнлек белән мөстәкыйль шөгыльләнү теләген хупларга;
Юнәлешләр	***Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге***

Тыңлау:	Педагог музыка тыңлау мәдәнияте күнекмәләрен формалаштыра (игътибарны читкә юнәлтмәскә, әсәрне ахырына кадәр тыңларга). Педагог балаларны рус һәм чит ил композиторлары биографияләре һәм иҗаты, оркестр булдыру тарихы, музыка үсеше тарихы, музыка кораллары турында таныштыра. Балаларны музыка характерын тоярга, танышларын белергә өйрәтә әсәрләр, тыңланган нәрсәләр турында үз тәэсирләреңне әйтү. Балаларны музыка әсәренең тәэсирле чараларын күрергә өйрәтә: әкрен, әкрен, тиз. Балаларда авазларны биеклек буенча аера белү сәләтен үстерә (югары, секст, септимнар чикләрендә түбән). Педагог балаларны сүз, хәрәкәт, пантомима ярдәмендә алган тәэсирләрен белдерергә өйрәтә.
Җыр:	Педагог балаларны тәэсирле җырларга өйрәтә, озын, хәрәкәтчән, килешеп җырлый белү формалаштыра (ре чикләрендә - беренче октава си). Кыска музыкаль фразалар арасында сулыш алу сәләтен үстерә. Балаларда көйне чиста җырлый белү, сүз очларын йомшарта белү, сүзләрне төгәл әйтә белү, сәнгатьле итеп җырлый белү, музыканың характерын бирә белү сәләтен формалаштыра. Балаларны инструменталь озату белән һәм аннан башка да (педагог ярдәмендә) җырларга өйрәтә.
Җырлы иҗат:	Педагог балаларны мөстәкыйль рәвештә бишек җыры көен язарга һәм музыкаль сорауларга җавап бирергә өйрәтә ("Синең исемең ничек?", "Син нәрсә телисең, мәче?", "Кайда син?"). Балаларда бирелгән текстка көйне импровизацияләү осталыгын формалаштыра.
Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр:	Педагог балаларда музыка характеры нигезендә ритмик хәрәкәт күнекмәсен формалаштыруны дәвам итә. Балаларның хәрәкәтләрен мөстәкыйль рәвештә музыканың ике һәм өч хосусый формасы нигезендә үзгәртергә өйрәтә. Балаларның бию хәрәкәтләре: туры галоп, пружина, берәм-берәм һәм парлап әйләнү камилләшә. Балаларны парлап биюләрдә һәм әйлән-бәйләндә хәрәкәтләнергә, аякны аяк очларына һәм үкчәсенә куярга, кул чабырга, иң гади үзгәртеп коруларны башкарырга (түгәрәктән ялган һәм кире), иярченнәр. Балаларда төп хәрәкәтләр күнекмәләрен камилләштерүне дәвам итә (йөреш: «тантаналы», тыныч, «серле»; йөгерү: җиңел, җитез).
Бию-уен иҗатын үстерү:	Педагог балаларда музыка-уен күнегүләрен (түгәрәкләнеп, кар бөртекләре төшә) һәм мимика һәм пантомима (зайка күңелле һәм моңсу, хәйләкәр төлке, ачулы бүре һәм башкалар) кулланып, күренешләрне эмоциональ-образлы башкаруга булыша; балаларны зур булмаган музыкаль спектакльләр куелырга өйрәтә.
Балалар музыка уен коралларында:	Педагог балаларда агач кашыкларда, погремушкаларда, барабанда, металл фонда иң гади көйләрне уйный белү сәләтен формалаштыра; көндәлек тормышта һәм күңел ачу эшчәнлегенең төрле төрләрендә (бәйрәмнәр, күңел ачу һәм башкалар) баланың музыкаль сәләтләрен тормышка ашыруга булыша.

2.1.4 Зурлар төркеме. 5 яшьтән 6 яшькә кадәр

Сәнгать-эстетик үсеш өлкәсендә белем бирү эшчәнлегенең төп бурычлары һәм эчтәлеге булып тора

Төп бурычлар	-балаларда музыканы эстетик кабул итү, музыкаль әсәрләр жанрларын аера белү (җыр, бию, марш); -балаларда музыкаль хәтерне үстерә, авазларны биеклекләре буенча ишетеп белә белү, музыка кораллары; - балаларда классик, халык һәм заманча музыка белән танышу нигезендә музыка культурасы формалаштырырга; -композиторларның тормышы һәм иҗаты турында күзаллаулар тупларга; -балаларда музыкага кызыксыну һәм мәхәббәт, аңа музыкаль ярдәмчеллек үстерүне дәвам иттерү; -балаларда музыка сәләтләрен үстерүне дәвам иттерү: аваз биеклеге, ритмик, караңгы, динамик ишетү; -балаларда музыканы сәнгатьчә сәнгатьле сәнгатьле төрле чаралар ярдәмендә иҗади интерпретацияләү сәләтен үстерергә; -балаларда җыр, музыка, уен һәм музыка коралларында көйләрне импровизацияләү күнекмәләрен алга таба үстерүгә; балаларның иҗади активлыгына ярдәм итәргә; балаларда күмәк музыкаль эшчәнлектә хезмәттәшлек сәләтен үстерергә;
Юнәлешләр	***Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге***
Тыңлау:	Педагог балаларны музыкаль әсәрләр жанрларын аерырга өйрәтә (марш, бию, җыр). Тапкырчыгышның аерым фрагментлары (кереш, йомгак, музыкаль фраза) буенча көйләрне танып белү аша музыкаль хәтер камилләшә. Балаларда квинта, музыка кораллары яңгырашы (клавишно-ударные и струнные: фортепиано, скрипка, виолончель, балалайка) чикләрендә авазлар аерымлыгын үстерә. Кайбер композиторлар иҗаты белән таныша.
Җыр:	Педагог балаларда җырчы күнекмәләрен формалаштыра, «ре»дан беренче октавага кадәр диапазонда җиңел тавыш белән җырлый белү, җыр башланыр алдыннан, музыка фразалары арасында сулыш алу, ачык сүзләр әйтү, үз вакытында җырны тәмамлау, эмоциональ рәвештә көйнең характерын тапшыра белү, уртача, каты һәм акрын җырлау кебек сыйфатларны формалаштыра. Балаларда тигез җырлау, музыкаль озату һәм аннан башка да осталык үсешенә ярдәм итә. Педагог балаларда мөстәкыйльлек һәм төрле характердагы җырларны иҗади башкаруга ярдәм итә. Балаларда музыка тәмен үстерә.
Җырлы иҗат:	Педагог балаларны бирелгән текстка көйне импровизацияләргә өйрәтә. Балаларны төрле характердагы көйләр иҗат итәргә өйрәтә: ягымлы бишек, дәртле яки дәртле марш, салмак вальс, күңелле бию.
Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр:	Педагог балаларда ритм хисен үстерә, хәрәкәтләр аша музыка характерын, аның эмоциональ-образлы эчтәлеген тапшыра белү сәләтен үстерә. Балаларны пространствода иркен ориентлаштырырга, иң

	гади үзгәртеп коруларны башкарырга, мөстәкыйль рәвештә уртачадан тиз яки акрын темпка күчәргә, музыкаль фразалар нигезендә хәрәкәтләрне үзгәртергә өйрәтә. Педагог балаларда бию хәрәкәтләрен башкару күнекмәләрен формалаштыруга ярдәм итә (сикерүдә аякларын чиратлап алга ыргыту; чүгәләп, алга таба хәрәкәт итеп, бәйләнчек адым; аякларын алга чыгарып чүгәләү). Рус хороводы, биюе, шулай ук башка халыклар биюләре белән дә таныша. Балаларда җырларны инсценить итү күнекмәләрен үстерүен дәвам итә; төрле уен ситуацияләрендә әкияти хайваннарны һәм кошларны (ат, кәҗә, төлке, аю, куян, журавль, козгын һ. б.) тасвирларга өйрәтә.
Музыкаль-уен һәм бию иҗаты:	Педагог балаларда бию иҗатын үстерә; биюләргә, биюләргә хәрәкәтләр ясарга, бию композициясен төзергә булыша, иҗатта мөстәкыйльлек күрсәтә. Балалар җыр эчтәлеген чагылдыручы хәрәкәтләрне мөстәкыйль уйлап табарга өйрәнә. Балаларны җырлар, әйлән-бәйлән эчтәлеген инсценировкалауга этәрә.
Балалар музыка уен коралларында:	Педагог балаларны балалар музыка коралларында иң гади көйләрне башкарырга өйрәтә; таныш җырлар индивидуаль һәм зур булмаган төркемнәр белән, шул ук вакытта гомуми динамика һәм темп саклап. Балалар иҗатын үстерә, аларны актив мөстәкыйль гамәлләргә этәрә. Педагог балаларга көндәлек тормышта һәм бала музыкаль сәләтләрен тормышка ашыру өчен ял итү эшчәнлегенең төрле төрләрен куллануны активлаштыра.

2.1.5 Мәктәпкә әзерлек төркеме. 6 яшьтән 7 яшькә кадәр

Сәнгать-эстетик үсеш өлкәсендә белем бирү эшчәнлегенең төп бурычлары һәм эчтәлеге булып тора

Төп бурычлар	- Россия Федерациясе Дәүләт гимнын өйрәнү аша гражданлык-патриотик хисләр тәрбияләргә; -балаларны музыка культурасына өйрәтүне, музыкаль-эстетик зәвык тәрбияләүне дәвам иттерү; -балалар музыка-сәнгать иҗатын үстерергә, балаларның мөстәкыйль иҗади эшчәнлеген гамәлгә ашырырга; үз-үзеңне белдерүгә ихтыяҗны канәгатьләндерергә; -балаларда музыкаль сәләтләрне: шигъри һәм музыкаль ишетүне, ритм хисен, музыкаль хәтерне үстерергә; -балаларның музыкаль тәэсирләрен баетырга, төрле характердагы музыканы кабул иткәндә якты эмоциональ кайтаваз уятырга; -балаларда дөньяны сәнгатьчә-эстетик кабул итү нигезен булдыру, музыкада әйләнә-тирә чынбарлыкны чагылдыруга эстетик һәм эмоциональ-әхлакый мөнәсәбәт булдыру; -балаларда аваз биеклеген, ритмик, караңгы һәм динамик имеш-мимешләрне камилләштерергә; җырчы тавышын алга таба формалаштыруга ярдәм итәргә; -балаларда музыка астында хәрәкәт итү күнекмәләрен үстерергә; балаларны уенга өйрәтү
Юнәлешләр	***Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге***
Тыңлау:	Педагог балаларда квинт -терция чикләрендә биеклек буенча авазлар кабул итү күнекмәләрен үстерә; балаларның тәэсирләрен баета һәм музыка тәмен формалаштыра, музыкаль хәтерне үстерә. Балаларда фикерләү, фантазия, хәтер, ишетү сәләте үсешенә ярдәм итә. Педагог балаларны элементар музыкаль төшенчәләр (темп, ритм); жанрлар (опера, концерт, симфоник концерт), композиторлар һәм музыкантлар (рус, чит ил) иҗаты белән таныштыра. Педагог балаларны Россия Федерациясе Дәүләт гимны көе белән таныштыра.
Җыр:	Педагог балаларда җыр тавышы һәм вокаль-ишетү координациясен камилләштерә. Балаларда беренче октавадан алып икенче октавага кадәр булган чикләрдә җырларны сәнгатьле итеп башкару күнекмәләрен ныгыта; сулыш алырга һәм аны фраза ахырына кадәр тотарга өйрәтә; артикуляциягә (дикциягә) игътибар итә. Үз белдеге белән, индивидуаль һәм коллектив рәвештә, музыкаль озату белән һәм аннан башка да җырлый белү осталыгын ныгыта.
Җырлы иҗат:	Педагог балаларны, үрнәктә рус халык җырларын кулланып, көйләрне мөстәкыйль рәвештә уйлап табарга өйрәтә; балаларның, таныш җырлар, музыка пьесалары һәм биюләр кулланып, үрнәк буенча һәм ансыз бирелгән темага көйләрне мөстәкыйль рәвештә импровизацияләү теләген хуплый.
Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр:	Педагог балаларда бию хәрәкәтләре күнекмәләренең алга таба үсешенә ярдәм итә, музыканың төрле характеры нигезендә сәнгатьле һәм ритмик рәвештә хәрәкәт итә белү осталыгын камилләштерә, биюдә эмоциональ-образлы эчтәлекне тапшыра. Милли биюләре булган балаларны да белә (руслар, белоруслар, украиннар һ.б.). Педагог балаларда бию-уен иҗатын үстерә; җырларны, театраль постановкаларны сәхнәләштергәндә төрле образларны нәфис башкару күнекмәләрен формалаштыра.
Музыкаль-уен һәм бию иҗаты:	Педагог музыкаль башкару эшчәнлегенең һәркем файдалана алырлык төрләрендә балаларның иҗади активлыгын үстерүгә булыша (оркестрда уйнау, җырлау, бию хәрәкәтләре Һ.б.). Тиешле характердагы музыкага импровизация ясарга өйрәтә (чаңгычы, тимераякта шуучы, атта йөрүче, балыкчы; хәйләкәр мәче һәм ачулы кәҗә тәкәсе һ. б.). Җырның эчтәлеген чагылдыручы хәрәкәтләр уйлап табарга ярдәм итә; хыялдагы предметлар белән сәнгатьле эш итәргә булыша. Балаларны мөстәкыйль рәвештә музыкаль образлар хәрәкәтендә тапшыру ысулын эзләргә. Балаларда музыкаль сәләтләр формалаштыра; активлык һәм мөстәкыйльлек чагылышына ярдәм итә.
Балалар музыка уен коралларында:	Педагог балаларны төрле уен коралларында һәм оркестр эшкәртүендә башкарылган музыкаль әсәрләр белән таныштыра. Балаларны металлофонда, свирельдә, удар һәм электрон музыка коралларында, рус халык музыка коралларында уйнарга өйрәтә: трещоткаларда, погремушкаларда, өчпочмакларда; оркестрда һәм ансамбльдә музыкаль әсәрләр башкарырга. Педагог җырларны, музыкаль-ритмик хәрәкәтләрне, музыкаль инструментларда уйнауны, көндәлек тормышта музыкаль-театральләштерелгән эшчәнлекне һәм баланың музыкаль-иҗади сәләтләрен

	тормышка ашыру өчен ял итүнең төрле төрләрен активлаштыра. Белем бирү өлкәсе кысаларында тәрбияләүнең гомуми мәсьәләләрен хәл итү сәнгать-эстетик үсеш балаларны мәдәният һәм матурлык кыйммәтләренә җәлеп итүгә юнәлдерелгән, бу: - эстетик хисләр тәрбияләү (гаҗәпләнү, шатлык, соклану) әйләнә-тирә дөньяның төрле объектларына һәм күренешләренә (табигый, көнкүреш, социаль), сәнгатьнең төрле төрләре, жанрлары һәм стильләре әсәрләренә (яшь үзенчәлекләренә ярашлы); - Россия халкының традицияләренә һәм бөек мәдәни мирасына, Дөнья сәнгать мәдәнияте шедеврларына кушылу; - баланың тышкы һәм эчке дөньясын гармонияләштерү өчен әйләнә-тирә дөньяга эстетик, эмоциональ-кыйммәт мөнәсәбәтенең формалашуы; - балаларның төп кыйммәтләрен ачу һәм аларның төрле сәнгать-иҗат эшчәнлегендә яшәү өчен шартлар тудыру; - балаларның аны үзләштерүенең интеллектуаль һәм эмоциональ-образлы ысулларын интеграцияләү нигезендә дөньяның бөтен картинасын формалаштыру; - һәр баланың иҗади потенциалын аның индивидуальлеген исәпкә алып ачыклау, үстерү һәм тормышка ашыру өчен шартлар тудыру, аның иҗади үз-үзен тормышка ашыруга һәм башка кешеләр (балалар һәм өлкәннәр) белән бергә иҗат итүгә әзерлеген хуплау.

Эш программасы һәр яшь төркемендә атнага 2 тапкыр музыкаль дәресләр үткәрүне күздә тота. Календар елдан (агымдагы елның 1сентябреннән 31майга кадәр) музыка дәресләренә бирелгән сәгатьләр саныннан чыгып, һәр яшь төркеме өчен 72 сәгатькә тигез булачак.

Балаларны укыту өлкәсендә "Сәнгать-эстетик үсеш. Музыкаль эшчәнлек" ООД расписаниесендә чагылыш тапкан. «Шартлы сәгать» буларак дәресләр белем бирү эшчәнлегенең мәҗбүри өлешендә һәм мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар формалаштыра торган өлешендә каралган рәвешләренең берсе буларак кулланыла. ООД саны һәм дәвамлылыгы төркемнәрдә тәрбияләнүчеләрнең яшь һәм индивидуаль үзенчәлекләрен исәпкә алып, СанПиН 2.4.1.3049-13 нигезендә билгеләнә.

2.1.6. Уку планы

Яшь төркем	Эсгетик юнәлештәге оешкан белем бирү эшчәнлеге			Бәйрәмнәр һәм күңел а		
				Досуги		
	дәвамлылык	саны		дәвамлылык	саны	
		атнага	елга		атнага	елга
1 кечкенәләр төркеме	10 мин	2	72	10-15 мин	1	9
2 кечкенәләр төркеме	15 мин	2	72	15-20 мин	1	9
Уртанчылар төркеме	20 мин	2	72	20-25 мин	1	9
Зурлар төркеме	25 мин	2	72	25-30 мин	1	9
Мәктәпкә әзерлек төркеме	30 мин	2	72	20-25 мин	1	9

2.2 Федераль программаны гамәлгә ашыруның вариатив формалары, ысуллары һәм чаралары

ДО ДООда, шулай ук аннан тыш - гаилә белеме формасында алынырга мөмкин. ДО алу рәвеше балигъ булмаган укучының ата-аналары (законлы вәкилләре) тарафыннан билгеләнә. Балигъ булмаган укучы баланың ата-анасы (законлы вәкилләре) мәктәпкәчә белем алу рәвешен сайлаганда, баланың фикере исәпкә алына. Мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда төрле белем бирү технологияләре, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләре, электрон укыту, балаларның сәламәтлегенә зыян китерергә мөмкин булган белем бирү технологияләреннән тыш, кулланыла ала. Электрон укыту, дистанцион белем бирү технологияләрен куллану, шулай ук Федераль программаны гамәлгә ашырганда электрон укыту чаралары белән эшләү СанПиН 2.4.3648-20 һәм СанПиН 1.2.3685-21 таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Федераль программаны гамәлгә ашыру формаларын, ысулларын һәм чараларын педагог балаларны тәрбияләү һәм укыту бурычларына, аларның белем бирү ихтыяҗлары һәм кызыксынуларының үзенчәлекләренә туры китереп билгели. Педагогта формалашкан балаларны тәрбияләү һәм укыту практикасы, балаларның конкрет яшь төркеменә карата белем бирү эшчәнлегенең формалары, ысуллары, чаралары нәтиҗәлелеген бәяләү мөһим әһәмияткә ия.

ФГОС ДО нигезендә педагог балалар эшчәнлеге төре һәм балаларның яшь үзенчәлекләре нигезендә Федераль программаны гамәлгә ашыруның түбәндәге формаларын файдаланырга мөмкин:

Кечкенә яшьтә (1 - 3 яшь): музыкаль эшчәнлек (музыка һәм башкаруны тыңлау, музыкаль-ритмик хәрәкәтләр).

Мәктәпкәчә яшьтә (3 - 8 яшь): музыкаль эшчәнлек (музыкаль әсәрләрне тыңлау һәм аңлау, җырлау, музыкаль-ритмик хәрәкәтләр, балалар музыка коралларында уйнау).

Федераль программаны гамәлгә ашыру рәвешләренең, ысулларының һәм чараларының төрлелеге укучыларның яшь үзенчәлекләрен, аларның шәхси һәм махсус белем бирү ихтыяҗларын исәпкә алудан гына түгел, балаларның шәхси

мәнфәгатьләрен, мотивларын, өметләрен, теләкләрен исәпкә алудан да тора. Белем бирү процессында баланың өстенлекле субъектив позициясен тану мөһим әһәмияткә ия.
Федераль программаны тормышка ашыру формаларын, ысулларын, чараларын сайлаганда, педагог баланың субъект чагылышларын: дөньяга һәм мәдәниятkә кызыксынуын; социомәдәни объектларга һәм эшчәнлекнең төрле төрләренә сайлау мөнәсәбәтен; теге яки бу эшчәнлек белән инициативалылык һәм шөгыльләнергә теләк; эшчәнлекне тормышка ашыруда мөстәкыйльлек; мәдәният объектларын интерпретацияләүдә һәм эшчәнлек продуктларын булдыруда иҗат итү.
Педагогик нигезләнгән формаларны, методларны, Федераль программаны гамәлгә ашыру чараларын, балаларның белем алу ихтыяҗларына һәм өстенлекләренә туры килә торган белем бирү ихтыяҗларын, аларның нисбәтен һәм интеграциясен тәрбия һәм укыту бурычларын хәл иткәндә аларның вариативлыгын тәэмин итә.
Программаның мәҗбүри өлеше ДО Төп белем бирү программасын исәпкә алып төзелгән. Мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар формалаштырган Программаның бер өлеше балаларның, аларның гаилә әгъзаларының һәм педагогларының ихтыяҗларын, мәнфәгатьләрен һәм мотивларын исәпкә ала һәм балаларның ихтыяҗларына һәм мәнфәгатьләренә, шулай ук педагогларның мөмкинлекләренә һәм мәктәпкәчә учреждениенең барлыкка килгән традицияләренә туры килә торган парциаль программаларны сайлауга юнәлдерелгән.
Программа музыкаль эшчәнлекнең барлык төрләрендә музыкаль эчтәлекнең дәвамлылыгын күздә тота. Музыкаль - белем бирү процессын озата баручы музыкаль репертуар төрле программа җыентыкларыннан формалаша, алар әдәбият исемлегенә күчерелгән.
Репертуар - программаның вариатив компоненты булып тора һәм, календарь вакыйгаларга һәм төрле категориядәге балаларның белем алу ихтыяҗларын канәгатьләндерүне тәэмин итә торган күмәк һәм индивидуаль - юнәлешле чараларны гамәлгә ашыру планына бәйле рәвештә, үзгәрергә, тулыланырга мөмкин.
Музыкаль тәрбия һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларны үстерү буенча эш программасының үзенчәлеге - сәнгать эшчәнлегенең төрле төрләре: сөйләм, музыка, җыр, бию, иҗат-уен бәйләнеше.
Сайлап алынган музыкаль репертуар музыкаль эшчәнлек төрләрен рациональ ялгаштыруны һәм алмаштыруны тәэмин итәргә, ялыктыруны кисәтергә һәм музыкаль дәрестә баланың активлыгын саклап калырга мөмкинлек бирә.

2.3 Эштә кулланыла торган парциаль программаларның үзенчәлекләре

<u>О.П. Радынованың «Музыкаль шедеврлар» партиясе программасы</u> музыканы иҗади тыңлау бүлегендә «Туган җирдән мәктәпкә кадәр» дигән үрнәк программасын нәтиҗәле тулыландыра. «Музыкаль шедеврлар» программасында «мәктәпкәчә сабыйның музыкаль культурасы» төшенчәсенең төше музыкаль сәнгатьнең югары сәнгать әсәрләренә карата эмоциональ ярдәмчел булу. Репертуар сайлау принциплары системасы, балаларның музыкаль культурасы нигезләрен булдыру ысуллары һәм музыкаль эшчәнлекне оештыруның тәкъдим ителә торган рәвешләре балаларның эмоциональ ярдәмчеллегенә, фикерләвенә һәм хыялына үзара бәйләнештә үсүгә, иҗат чагылышларын активлаштыруга юнәлтелгән. Бакчачының музыкаль культурасы билгеле бер белемнәргә, осталыкларга һәм күнекмәләргә ия булганда музыка эшчәнлегенең барлык төрләрендә (кабул итү, башкару, иҗат итү, музыкаль - образлы эшчәнлек) формалаша.

Автор тарафыннан эшләнгән концепция тупланунын мөһимлеген, инде иртә һәм кече яшьтәге, музыка эшчәнлегенең төрле төрләрендә югары сәнгатьне кабул итүнең музыкаль-интонацион тәҗрибәсен туплау мөһимлеген нигезли. Программаның теоретик-методологик нигезе булып танып-белү, кыйммәт-ориентация һәм иҗат эшчәнлеген синтезлауны эзләү һәм кешенең мәдәни кыйммәтләрне үзләштерү процессында аралашуны эзләү турындагы фәлсәфи һәм психологик-педагогик концепцияләр тора.

Программаның максаты - мәктәпкәчә яшьтәге балаларның музыкаль культурасы нигезләрен формалаштыру. Гомуми рухи мәдәниятнең бер өлеше буларак, мәктәпкәчә яшьтәге баланы музыкаль мәдәният кыйммәтләренә ориентлаштыру баланың музыкаль үсеше өчен генә түгел, шәхеснең әхлакый-эстетик үсеше өчен дә мөһим әһәмияткә ия.

Бурычлар:

1. Төрле чорлар һәм стильләрнең дөньякүләм музыка культурасы әсәрләрен кабул итү тәҗрибәсен туплау, шулай ук балалар халык музыкасы турындагы белемнәрне киңәйтү

2. эмоциональ ярдәмчеллек чагылышларын тудырырга, музыкаль сәләтләрне үстерергә, фикерләүне үстерергә (музыканың, музыка формасының, жанрының эмоциональ эчтәлеген аңлау).

3. Эстетик хисләрне, тезаурус (тәэсирләр хәзинәсен) тәрбияләргә

4. Башкарма, иҗади эшчәнлектә (образлы сүздә, рәсемнәрдә, пластикада, инсценировкаларда) үз музыкаль тәэсирләреңне күрсәтергә. Бу бурычлар барлык яшь төркемнәре өчен бердәм.

«**Музыкаль шедеврлар» программасын төзү принциплары** Балаларның музыкаль культурасын формалаштыру музыкаль классика һәм халык музыкасы әсәрләрен сайлап алу белән тәэмин ителә, музыкаль белем бирүнең эчтәлеген билгели торган «матурлык эталоны» балалары өчен, музыкаль әсәрләрне системалаштыруның сыгылмалы, спиральсыман, адаптив моделен уйлап табу нигезендә репертуарны өйрәнү технологиясен яңадан карау: тематик, концентрик (цикликлык), әсәрләрне контрастлы чагыштыру, синкретизм, адаптивлык принциплары буенча. Әлеге принциплар, балаларның индивидуаль, яшь үзенчәлекләренә һәм педагогик максатчанлыгына карап, репертуарны куллануның сыгылмалылыгын тәэмин итә. Программа төзүнең төп принцибы - **тематик** (бер-ике ай дәвамында өйрәнелә торган һәм һәр яшь төркемендәге яңа материалда кабатлана торган алты тема булу). Тематик принцип балаларга музыка теле һәм сәнгатьнең тормыш белән бәйләнеше үзенчәлекләрен ачарга мөмкинлек бирә. Ул балалар алган белемнәрне системалаштыра, дәресләр белән кызыксынуга ярдәм итә.

Беренче тема - *<u>"Музыка кешеләрнең кәефләрен, хисләрен, холкын чагылдыра"</u>* - программаның алып баручысы, стержнясы, үтәли, балаларга билгеле бер эмоциональ эчтәлекне чагылдыручы музыкаль сәнгатьнең асылын аңлау өчен мөһим темасы. Ул музыкага бирелгән кәефләрне үз эченә алган әсәрләрне (Р. Шуманның «Порыв», М. Мусоргскийның «Слеза», И. Бахның «Шутка», С. Прокофьевның «Раскаяние») пьесалары исемнәрендә, шулай ук балаларның кәефләрен һәм алмашынуын аера торган грамматик булмаган музыканы үз эченә ала. Х.Глюкның «Мелодия», П.Чайковскийның «Мелодия», А.Дворжакның

«Цыганская мелодия», А.Дворжакның бертөрле исемнәре булган әсәрләрне тыңлаганда, балалар кәеф төсмерләрен (төрле сагыш төсмерләрен) аерырга өйрәнәләр. И. Бахның «Шутка»сын, П. Чайковскийның «Юмореска»сын чагыштырып. П. Чайковскийның «Скерцо» һәм «Юмореску Р. Щедрина» балалары шаярулы кәефнең төрле төсмерләрен (яхшы күңелле шаярту, көлү яки явызлык) һәм башкаларны аералар. Теманың эчтәлеге балаларны кайгыртырга, эмоциональ-бәяләүле мөнәсәбәткә этәрә. Кече яшьтә балаларга эмоциональ-образлы эчтәлектә (күңелле, шаян һәм тыныч, назлы, якты һ.б.) мөмкин булган әсәрләр кулланыла. Балаларның музыкада чагылган хисләр турында күзаллаулары әкренләп киңәя (борчулы, дулкынланган, серле, кайгылы, тәвәккәл һ.б.), "хис-кичерешләр сүзлеге" үсә.

Программаның **икенче темасы** - *«Җыр, бию, марш»* гомуми белем бирү мәктәпләре программасы буенча төп тема Д.Б. Кабалевскийның. Мәктәпкәчә яшьтә балалар классик һәм халык музыкасы репертуарында беренчел жанрлар турында күзаллаулар, музыкаль эшчәнлек тәҗрибәсе туплый. Әлеге тема ярдәмендә мәктәпкәчә һәм мәктәп музыка белеменең дәвамлылыгы тормышка ашырыла.

Өченче тема - *"Музыка хайваннар һәм кошлар турында сөйли"*, балаларга музыканың ясалмалылыгы, музыкаль тәэсирлелек чаралары турында күзаллау бирә. Пьесаларны төрле һәм бертөрле исемнәр белән чагыштырып карау балаларның образлы сөйләмен үстерергә, иҗат күрсәтергә мөмкинлек бирә (бию, образлы хәрәкәтләрдә, пантомимеда персонаж образларының характерлы сыйфатларын тапшырырга, пьесаларны сәхнәләштерергә, аларны рәсемнәрдә күрсәтергә һ.б.).

Дүртенче тема - *«Табигать һәм музыка»* үз эченә табигатьнең теге яки бу картинасына, ел фасылына, көнгә аваздаш булган кәефләр чагылган әсәрләрне ала. Төрле чагыштыруларда балаларга музыканың һәм башка сәнгатьнең (поэзия, рәсем сәнгате, бию) сәнгатьле чараларын аеру, охшашлык һәм кәеф аермаларын табу, музыкага рәсем, хәрәкәтләр, оркестровкада табигать образларын тапшыру җиңелрәк. Балаларда эстетик хисләр, образлы сөйләм (төрле сәнгать төрләре тарафыннан булдырылган табигать образларын тасвирлаучы эпитетлар, метафор, чагыштырулар куллану) үсеш ала.

Бишенче тема - *"Музыкада әкият"* балаларны классик музыканың төрле әкияти пьесалары белән таныштыра, алар балалар тарафыннан сәхнәләштерелә, бию, образлы хәрәкәтләрдә, пантомимеда, рәсемнәрдә персонажларның характерын тапшыра. Тема балаларның сөйләм һәм музыка интонацияләре бәйләнеше турында күзаллауларын, иҗади күзаллауларын үстерергә мөмкинлек бирә.

Алтынчы тема - *«Музыкаль инструментлар һәм уенчыклар»* балаларны музыкаль инструментлар (тамбурина, гармоника, музыка табакеркалары, кыңгыраулар, кыңгыраулар, кыңгыраулар, шарманклар һ.б.), шулай ук симфоник оркестрның һәм халык музыкасы кораллары белән охшатып ясалган әсәрләр белән таныштыра.

«Музыкаль шедеврлар» программасының төп принципларының берсе - **репертуарны капма-каршы чагыштыру принцибы**. Һәр темада репертуар бертөрле яисә якын исемнәр белән пьесаларны чагыштыруда сайлап алынган. Мондый чагыштырулар проблемалы танып белү - бәяләү ситуациясе тудыра, балаларны кызыксындыра, ишеткәнне яхшырак аңларга мөмкинлек бирә. Һәр темада балаларын чагыштыру өчен, яшен һәм музыкаль үсешне исәпкә алып, әсәрләрне зур сайлау мөмкинлеге бар. Мондый чагыштырулар инде кабул итүнең борынгы шәрехләү стадиясендә проблемалы танып белү-бәяләү ситуациясен тудыра, балаларны кызыксындыра, игътибарны көчәйтә. Чагыштыруларда репертуарны өйрәнү үзләштерүгә, музыкаль телнең җиде антикасына төшенүгә ярдәм итә.

Концентрик яки **циклик принцип** (темаларның кабатлануы) - киләсе елда беренче темага җиңел кайтырга мөмкинлек бирә. Балалар үзләштерелгән һәм музыкаль һәм гомуми үсешнең киләсе этабында яңасын беләләр.

Программаның **җайлашу принцибы** һәр баланың (балалар төркеменең) индивидуаль һәм психофизиологик үзенчәлекләренә бәйле рәвештә балаларның музыкаль үсеше эчтәлеген һәм ысулларын сыгылмалы куллануны күздә тота. Әлеге принцип репертуарны һәр тема эчендә балаларның музыкаль һәм гомуми үсешенә ирешү өчен кирәкле вакыт әсәрләрен үзләштерү тәҗрибәсен, мөмкинлекләрен исәпкә алып, вариатив куллануны рөхсәт итә.

Моннан тыш, программаның **9 җайлашу принцибы** төрле яшь төркемнәрендә (бер үк репертуар кулланылган очракта), шулай ук балаларның музыкаль эшчәнлеген оештыру формаларына өйрәтү ысулларын һәм алымнарын сайлау үзенчәлекләре белән бәйле рәвештә бик мөһим.

Программаның **синкретизм принцибы** музыканы кабул итүнең, «иҗади тыңлауның» берләштерүче ролендә төрле музыкаль һәм сәнгати-эстетик эшчәнлек төрләренең үзара бәйләнешен күздә тота. Тыңлау балаларның музыкага мөнәсәбәтен, шәхси мәгънәсенең чагылышын ачыклауны, иҗади эстетик активлыкка омтылышны (музыкаль-ритмик хәрәкәтләр, ритмик хәрәкәтләр, ритмик хәрәкәтләр, дирижерлык, җырлау, җырлау, җырчы импровизацияләү, оркестровка, балалар музыка коралларында уйнау, рәсем ясау, рәсем ясау сәнгате әсәрләрен кабул итү, шигырьләр уку, әкиятләр язу, драмалаштыру, балалар оперативлары балаларның фольклор һәм җыр импровизацияләрен кулланып әкияти халык сюжетларына җырлар җырлау, балалар өчен спектакльләр-уеннар куелышы, балалар өчен музыка әсәрләрен кулланып, балалар өчен классик курчак театры импровизациясе белән уйнала торган спектакльләр кую) күздә тота.

Имеш, күрү, хәрәкәтләнү, тактиль тойгылар ярдәмендә ассоциация музыканың, башка сәнгатьнең сәнгатьле теленә төшенүгә ярдәм итә торган эчке бәйләнешләрне тирәнрәк билгеләргә мөмкинлек бирә. Синестезиянең чагылышы инде яшь чагында ук мөмкин. Ишетү, коммуникатив, сөйләм, хәрәкәт тәҗрибәсе мәгълүматларын карыйм, бала музыка һәм башка сәнгать телләренең сәнгатьлелегенә тирәнрәк төшенә. Мәктәпкәчә балачак баскычларында дөнья мәдәнияте шедеврларына карата эмоциональ-бәяләү мөнәсәбәтен кабул итү тәҗрибәсен туплау, балалар арасында матурлык хисен үстерү мөһим. Бер сәнгать - музыка телен тирән аңлап, бала аның белән чагыштырганда, башка сәнгать әсәрләренең сәнгатьле мәгънәсен үзләштерә. Шул ук вакытта, шактый сизелерлек әйбер, башка сәнгать теле (рәсем сәнгате, пантомима, ритмопластика, нәфис сүз) музыка белән чагыштыруда хис-кичерешләрдән, кичерешләрдән, хисси образдан тора. Нәтиҗәдә, бала битараф түгел, эмоциональ-бәяләүчән башка сәнгать телләренең мәгънәләрен үзләштерә, сәнгати образларга «кереп китә», аларда шәхси мәгънә таба.

Музыкаль тәрбия бирү методлары һәм алымнары:

Күрсәтмә, сүз, гамәли - традицион методлар үстерелә торган характер йөртә, балаларны хәрәкәт, сөйләм, эстетик активлыкның төрле формаларына этәрә. Әлеге өч методның һәркайсы проблемалы рәвештә: күнегүләрне (кабатлаучы һәм

иҗади) беркетү, эзләү ситуацияләрен булдыру (биремне үтәү вариантларын күрсәтү) аша балаларның мөстәкыйль рәвештә эшчәнлек ысулларын эзләүгә юнәлтелгән турыдан-туры йогынтысыннан (башкарудан, аңлатудан, иллюстрациядән) гыйбарәт.

Проблемалы хәлләрне булдыруга аналогия, гомумиләштерүгә этәрүче алымнар ярдәм итә. Алар балаларның музыкаль фикерләвен формалаштыра, элементар фикерләргә, бәяләүләргә сәләтен формалаштыра, иҗади хыялын, музыкага кызыксынуын үстерә.

О. П. Радынова эшләгән аерым ысуллар:

Әсәрләрне капма-каршы чагыштыру методы балаларны кызыксындырырга мөмкинлек бирә, эмоциональ ярдәмчеллек, сәнгати-образлы фикерләү, күзаллау чагылышын активлаштыра. Бу метод яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып кулланыла. Кече яшьтә аеруча исәп-хисапны капма-каршы чагыштыру, өлкән яшьтә тапкырларны чагыштыру образларның капма-каршылыгын акрынлап киметү белән кулланыла.

Музыка яңгырашының характерына охшату методы музыкаль образны аңлауга юнәлтелгән төрле иҗади хәрәкәтләрне активлаштыруны күздә тота.

Музыканың образлы эчтәлегенә мотор-хәрәкәт белән тәэсир итешү (кулның вак моторикасы, дирижёрлык хәрәкәте, ритмопластика, образлы һәм бию хәрәкәтләре) балаларны «экспериментлаштыруга» этәрә (Н. Н. Поддьяков). Сәнгать интонацияләренең, акцентларның, паузаларның, динамик, темплы, регистр, темброво үзенчәлекләренең аермасы эмоциональ ярдәмчеллекне, музыкаль фикерләүне, иҗади хыялны үстерүнең иң универсаль чарасы булып тора.

Музыка яңгырашының характерын болай ярату - бер үк вакытта музыка кәефләрен аңлаткан бала кулындагы педагогның кулына кагылуы (кече яшьтә кулланыла).

Музыканың яңгырашына телдән соклану - музыканың характерын, чагыштыру, метафора, кәефләр алмашынуын характерлаучы сүзләр-образлар, поэзия, дәресләрнең әкияти сюжет формасы. Һәр яшь төркемендә төрлечә кулланыла.

Музыканың моңның педагог тарафыннан, әсәр яңгыры яңгыраган һәм аерым интонацияләрне имзалаган вакытта, тыныч һәм тәэсирле көй рәвешендәге яңгырашына охшашлы охшашлыгы кече яшьтә (И.В.Груздова) кулланыла. Бу метод конкрет көйне ишетүгә, андагы иң якты чараларны аерып күрсәтүгә ярдәм итә. Урта һәм өлкән төркемнәрдә балалар үзләре үк яраткан көйләрне җырлыйлар, бу исә музыкага кызыксыну, аны кабул итү тәҗрибәсе туплану турында сөйли.

Музыканың яңгырашына мимик яктан ышану - әсәр яңгырашы вакытында олыларның игътибары, күз карашы, елмаюы яки җитдилеге бала өчен гаять мөһим һәм музыканы кабул итү процессында үзенчәлекле ориентир булып хезмәт итә.

Музыка яңгырашы характерына ***тембрлы-инструменталь охшашлык*** оркестрлаштыру, музыкаль образның эмоциональ эчтәлегенә туры килгән инструментның экспрессив тембрын сайлау рәвешендә кулланыла. Кече төркемдә музыка кораллары (шум, удар) белән гади гамәлләр башкарыла. 5-7 яшьлек балалар югары биеклектәге уен коралларын куллана ала.

Музыканың яңгыравы характерына интонацион охшашлык кече яшьтәге балалар белән эшчәнлектә бик мөһим.

Музыканың яңгыравы характерына төсләр охшашлыгы музыканың характеры турында күзаллауларны ныгыту, кәеф үзгәрешләренә реакцияләрне ачыклау өчен кулланыла.

Музыканың яңгырашына сәнгатьчә соклану - төрле сәнгатьтәге тел чараларының тәэсирле роле: рәсем сәнгате, нәфис сүз, театр, пантомима, балет. Музыка әсәрен эмоциональ сыйфатлар буенча шигырьләр язылган, инсценировкалар, классик музыка белән бергә үткәрелә торган театральләштерелгән уеннар, ритмопластик импровизацияләр белән чагыштырып карау балаларда сәнгатьнең сәнгать мөмкинлекләре турында күзаллаулар формалаштыра.

Оештырылган белем бирү эшчәнлеге - балалар эшчәнлеген оештыруның төп формасы, анда музыкаль мәдәният нигезләрен формалаштыру бурычлары хәл ителә. Эшчәнлекнең барлык төрләре (индивидуаль, төркемчәләр буенча, фронталь, типовой, доминант, тематик, комплекслы һәм аларның төрләре) балага музыкаль үсешнең яшенә һәм дәрәҗәсенә бәйле рәвештә кулланыла һәм үзгәреп тора. Автор балалар бакчасының көндәлек тормышында музыканың төрле хәлләрдә яңгыравын мөһим дип саный:

музыкаль әсәрләрнең таныш музыкаль әсәрләрен тыңлау - үткәнгә һәм бүгенгә сәяхәт
уеннар - әкият
музыканың тын уеннар, рәсем ясау вакытында фон буларак яңгырашы
тематик музыка кичәләре
әңгәмәләр - концертлар
театраль куелышлар
бәйрәм иртәләре

Бәйрәм даталары - иртәнге формада гына түгел, ә төрле (тематик яки комплекслы дәресләр, күңел ачу) белән билгеләп үтелә ала. Баланың игътибар күләме зур түгел, шуңа күрә тыңлау өчен кечкенә әсәрләр яки якты фрагментлар бирергә кирәк. Классик музыка гаиләдә яңгырасын өчен кирәк.

<u>А.И. Буренинаның «Ритмик мозаика» парциаль программасының төп юнәлеше</u> - үз тәнен тәэсирле инструмент буларак үзләштерү аша баланы психологик яктан киртәләү. Программа игътибарны, ихтыярны, хәтерне, уйлану процессларының хәрәкәтчәнлеген, хәрәкәтчәнлеген үстерүче балалар һәм педагоглар өчен музыкаль-ритмик психотренинг булып тора, шулай ук музыкаль һәм эмоциональлекне, иҗади хыялны, фантазияне үстерүгә, музыкага хәрәкәттә импровизациягә сәләтлелекне үстерүгә юнәлтелгән, бу тәнгә иркенле һәм аңлы ия булуны таләп итә.

"Ритмик мозаика" программасы гомуми, гармонияле психик, рухи һәм физик үсешкә юнәлдерелгән, ә аның эчтәлеге һәм эш формалары балаларның мөмкинлекләренә, аларны тәрбияләүнең төп максатларына (мәсәлән, коррекцион) бәйле рәвештә конкретлаштырылырга мөмкин.

Шуңа күрә программаның эчтәлеге, практик материал аны куллану шартларын исәпкә алып үзгәрергә мөмкин. Һәм иң мөһиме, педагог нәрсәгә юнәлтелгән булырга тиеш, бу барлык балалар музыкасына - музыкаль һәм хәрәкәткә сәләтле булган сәләтлеләрне генә түгел, ә бәлки тотрыксыз, тотрыклыландырылганнарны да җәлеп итү, аларга үз көчләренә ышаныч хисен алар өчен шундый материал сайлау юлы белән ярдәм итәргә кирәк, анда баланың яшерен мөмкинлекләре, аның "изюминкасы"

һәм индивидуальлеге чагылачак, ә йомшак яклары, киресенчә, җимереләчәк. Үсештә тоткарлыклы яки патологияле балалар өчен хәрәкәтләр аерым әһәмияткә ия, чөнки хәрәкәт күнегүләре беренче чиратта баш миен, нерв процессларының хәрәкәтчәнлеген (Н.А. Бернштейн, И.М. Сеченов, В.М. Бехтерев, методика М. Фильдснкрайз һ.б.) ныгыта. Шул ук вакытта музыка астында хәрәкәт бала өчен һәм эшчәнлекнең иң кызыклы төрләренең берсе, уен, хис-кичерешләрне чагылдыру, үз энергиясен тормышка ашыру мөмкинлеге булып тора, шуңа күрә ул тулаем алганда аның халәтендә һәм тәрбиясендә уңай чагылыш таба.

"Ритмик мозаика" программасының максаты - баланы үстерү, музыка һәм ритмик хәрәкәтләр чараларын төрле белем, сәләтләр, шәхес сыйфатларын формалаштыру.

Балаларны укыту һәм тәрбияләүнең бурычлары.

1. Музыкальлекнең үсеше: музыканы кабул итү сәләтенең үсеше, ягъни аның кәефен һәм характерын тоярга, аның эчтәлеген аңларга; аның эчтәлеген аңларга;

махсус музыкаль сәләтләрне үстерү: музыкаль ишетү (көй, гармония, караңгы), ритм хисләре;

музыка даирәсен үстерү һәм авазлар сәнгате белән кызыксыну; музыкаль хәтерне үстерү.

2. Хәрәкәт сыйфатларын һәм осталыкларын үстерү: җитезлекне, төгәллекне, хәрәкәтләрне координацияләүне үстерү;

сыгылмалылыкны һәм пластиклыкны үстерү;

чыдамлык тәрбияләү, көчне үстерү;

дөрес осанка булдыру, матур атлау;

пространствода ориентлаша белү үсеше;

хәрәкәт тәҗрибәсен төрле хәрәкәтләр төрләре белән баету.

3. Иҗади сәләтләрне үстерү, көйгә үз-үзеңне күрсәтү ихтыяҗы:

иҗади хыял һәм фантазия үсеше;

импровизациягә сәләтне үстерү: хәрәкәттә, рәсем эшчәнлегендә, сүздә.

4. Психик процессларны үстерү һәм тренировка: эмоциональ өлкәне үстерү һәм хис-кичерешләрне мимикада һәм пантомимикта белдерү;

нерв процессларының хәрәкәтчәнлеген (лабильлеген) күнегүләр;

кабул итү, игътибар, ихтыяр, хәтер, фикерләү үсеше.

5. Шәхеснең әхлакый-коммуникатив сыйфатларын үстерү: башка кешеләргә һәм хайваннарга ярдәм итү күнекмәләрен тәрбияләү;

хәрәкәт вакытында төркемдә үз-үзеңне тота белү, балалар һәм өлкәннәр белән төркемләп аралашу процессында такта һәм мәдәни гадәтләр хисе формалаштыру.

Сауко Т. Н. Буренинның «Топ - хлоп, нәниләр» партиясе программасы 2-3 ел дәвамында уен музыкаль-ритмик күнегүләрен куллану нигезендә балаларга музыкаль-ритмик тәрбия бирү системасыннан гыйбарәт: көз, кыш көне, яз һәм җәй көне. Сайлап алынган күнегүләр, биюләр, сабыйлар өчен уеннар хәрәкәтләрнең катлаулылыгы һәм төрлелеге принцибы буенча циклларга берләштерелгән, анда төрле мускуллар төркемнәренә күнегүләр, киеренкелек һәм киеренкелек, вак моториканы үстерү.

Программаны төзү 3 өлешне үз эченә ала:

Беренче өлештә ел дәвамында - көздән алып җәйгә кадәр балаларга музыкаль ритмик тәрбия бирү эшенең эчтәлеге ачыла.

2 нче өлештә уен күнегүләрен тәфсилләп тасвирлау, циклик комплексларга гади принциптан башлап - катлаулы, тәкъдим ителә торган балаларга ел башыннан (көз) һәм уку елы ахырына кадәр (җәй), алар нәниләргә өлкәннәр белән уен хезмәттәшлеге процессында әкренләп күптөрле хәрәкәтләрне үзләштерергә мөмкинлек бирә.

3 нче өлештә ата-аналар белән күңел ачуларны һәм бәйрәм иртәләрен тасвирлау китерелә, аларның эчтәлеге элек өйрәнгән уен күнегүләренә нигезләнеп төзелә.

***«Топ-хлоп, нәниләр»* программасының максаты** - музыкаль-ритмик хәрәкәтләргә кызыксыну формалаштыру, музыкага эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү.

Балаларны укыту һәм тәрбияләүнең бурычлары.

1. Балаларны төп хәрәкәтләнү күнекмәләренә һәм йөрү күнекмәләренә, йөгерү, сикерү, пружиналы һәм хәрәкәтләнү хәрәкәтләренә, сәнгатьле хәрәкәтләргә, бию хәрәкәтләре элементларына өйрәтергә.

2. Музыкаль сенсор сәләтләрен: динамик, ритмик, тавыш биеклеге һәм кара кашлы ишетү сәләтен үстерү; сөйләмне үстерүгә ярдәм итүче җырлар һәм мәзәкләр тексты нигезендә хәрәкәтләрне башкара белү.

3. Үзара аралашуны, яшьтәшләр һәм өлкәннәр белән контактта була белү.

2.4 Музыка җитәкче тарафыннан кулланыла торган сәламәтлек саклау технологияләре

Заманча өстенлекле бурычны хәл итү өчен - психологик уңайлылыкның оптималь шартларын тудыру, эмоциональ иминлек, балаларның сәламәтлеген саклау һәм саклап калу бурычлары, сәламәтлек саклау технологияләрен куллану каралган:

- ✓ Логоритмика;
- ✓ Сулыш гимнастикасы;
- ✓ Пальчиков гимнастикасы;
- ✓ Самомассаж;
- ✓ Артикуляция гимнастикасы;
- ✓ Валеологик күнегүләр җырлау;
- ✓ Музыкотерапия

Музыкаль җитәкче тарафыннан үз эшендә кулланыла торган, балаларның сәламәтлеген саклауга ярдәм итә торган **принциплар**.

1. Дәресләрне әзерләүгә һәм уздыруга карата гигиена таләпләрен төгәл үтәү; үткәрү урыны, оптималь температура һәм яктыртылу.
2. Дидактик материал эстетикасы һәм эчтәлеге.
3. Дәрес темасы нигезендә, дәресләргә динамик паузаларны мәҗбүри кертү.
4. Музыкаль җитәкченең, аның сөйләменең, мимикаларының шөгыленең хисси яктан бай булуы, тәэсирле булуы.
5. Игелекле атмосфера.
6. Балаларның кызыксынуына таяну.
7. Балаларда уңышлылык ситуациясен булдыру, шатлыклы, уңай кәеф белән ярдәм итү.

2.5 Комплекслы-тематик планлаштыру

Барлык белем бирү процессының төзелеше бер үзәк тема тирәсендә бара. Бу балаларны үстерү өчен зур мөмкинлекләр бирә. Темалар мәгълүматны оптималь ысул белән оештырырга ярдәм итә. Балаларның бөтен эшчәнлеге бу темага багышланырга тиеш дигәнне аңлатмый периодның төп темасын. Вакытның төп темасын кертү максаты - белем бирү эшчәнлеген интеграцияләү һәм белем бирү өлкәләре буенча балалар эшчәнлегенең акланмаган вакланууыннан качу.

2.5.1. Беренче кечкенәләр төркемдә календарь-перспектив планлаштыру. (кушымта)

кушымта

№	Оешкан музыкаль эшчәнлек төрләре	Программалы бурычлар	
1	**2**	**3**	
		Сентябрь	
1	**Музыканы тыңлау**	Тыныч холыклы көйне, ягымлы һәм назлы, шулай ук контрастлы көйне тыңлау - күңелле, дәртле, дәртле, дәртле, дәртле, бию музыкасын тыңлау; музыканың тын һәм яңгыравыклы яңгырашын аерырга, мамык белән билгеләргә өйрәтү.	*Тыңлау өчен му* р.н.м. «Тих-гро
2	**Музыкаль-дидактик уеннар**	Музыкаль инструментларның (барабан, кыңгырау) яңгырашын белергә, яраткан уенчыклар ярдәмендә югары һәм түбән авазларны аерырга өйрәтергә.	«Колокольчик «Кошка и котен
3	**Җыр**	Җырга чакырырга, кабатлана торган сүзләрне җырларга («мяу-мяу», «гав-гав») җырларга, төрле эчтәлекле һәм характердагы җырларга эмоциональ җавап бирергә; өлкәннәр җырына яраклашырга өйрәтеп, җырчы интонацияләр булдырырга.	«Кошка» Ан. А «Бобик» Т. Пот
4	**Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр**	Хәрәкәт активлыгын үстерү; музыка астында хәрәкәтләрдә элементар ритмик формалаштыру; йөрү һәм йөгерү ритмнарын тапшырырга мәҗбүр итәргә; тәрбиячене күрсәтү буенча иң гади бию хәрәкәтләрен үзләштерергә ярдәм итү; пространствода ориентлашуны үстерү (күрсәтелгән юнәлештә стайка белән хәрәкәт итә белү)	«Марш» А.Пар «Как у наших у Е. Теличеевой,
5	**Биюләр**	Иң гади бию хәрәкәтләрен башкарырга өйрәтергә: ритмик мамык-лар, «пружина» түгәрәкләре, адым белән әйләнү, притоплар; биюләрдә актив катнашырга өйрәтү.	«Да-да-да» Е. Т колокольчикам «Гопачок».
6	**Уеннар**	Гади уен хәрәкәтләрен тапшырырга; уенчыктан бер юнәлештә качарга (урындыкларга) өйрәтергә, уенчыкны куып тотарга.	«Догоним киск
7	**Бармак уеннары**	Вак моториканы үстерүче бармак уеннары белән таныштырырга.	«Котики», «Боб
8	**Сәламәтләндерү күнегүләре**	Педагог күрсәтү буенча үзмассаж, дөрес осанка өчен күнегүләр башкарырга; озак вакытлы уйлап чыгаруны үстерергә өйрәтергә.	«Мурка», «Мал
9	**Элементар музыка ясау**	Кыңгырау чыңлавы, погремушка һәм барабан яңгыравы белән таныштырырга, музыка коралларында уйнарга тәкъдим итәргә	Таныш балалар
		Октябрь	
1	**Музыканы тыңлау**	Яңа уенчыклар белән таныштырырга, аларны җиңәргә, шигырьләр сөйләргә, алар турында җырларга; табигать авазларын игътибар белән тыңларга (көзге урман шаулавы); актив тыңлау принципларын күрсәтергә (хәрәкәт, ишарәләр белән)	*Тыңлау өчен му* «Собачка»
2	**Музыкаль-дидактик уеннар**	Аерырга кирәк: тиешле рәсемнәр яки уенчыклар, төрле характердагы музыка (күңелле бию көе, назлы бишек җыры) кулланып, биек һәм түбән авазлар.	*Музыкаль-дида* «Мишка пляше
3	**Җыр**	Җырда актив катнашырга, кабатлана торган олы кешеләргә җырларга («кап-кап», «гав-гав»); таныш җырларны белергә һәм аларга эмоциональ җавап бирергә өйрәтергә	*Җырлар:* «Соба

4	**Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр**	Музыканың характеры алмашыну белән бергә хәрәкәтне үзгәртергә: дәртле адым - йөгерү, дәртле адым - ял итү, дәртле адым - куян кебек сикерү; пространствода ориентлашуны күнегүләр ясау: бирелгән юнәлештә тәрбияче артыннан йөрү һәм йөгерү, тәрбиячегә килү; хәрәкәтне координацияләүне үстерү	*Хәрәкәт өчен м* «Марш» А. Пар побегать?» Л. В Смирновой), «К Ломовой)
5	**Биюләр**	Бию эшендә катнашырга, хәрәкәтләрне ритмик рәвештә башкарырга (мамык-чабык, притоп, әйләнү, аякларны үкчәгә кую, «пружинка»); хәрәкәтләрне ритмик рәвештә башкару сәләтен үстерергә; хәрәкәтләнергә өйрәтергә, дөрес күчәргә өйрәтергә	*Бию:* «На лесно белән бию «Дуе пляшет» Е. Мак
6	**Уеннар**	Предметлар белән иң гади уен хәрәкәтләрен башкарырга (танып белергә, шакылдатырга, җыярга); музыкаль материалны алыштыруга ("кояш астына сикерергә", "яңгырдан качарга") актив җавап бирергә өйрәтергә	*Музыкаль һәм х* «Солнышко и д
7	**Бармак уеннары**	Кечкенә кул моторикасын үстерү, бармак уеннары ярдәмендә игътибарны активлаштыру	*Бармак уеннары*
8	**Сәламәтләндерү күнегүләре**	Арка, кул һәм аяк мускулларын ныгыту өчен хәрәкәтләрне дөрес башкарырга өйрәтү; борын аша сулыш алырга өйрәтү; озак һәм кыска сулыш алу күнекмәләрен үстерү	*Упражнение дл* *Сулыш алу күне*
9	**Элементар музыка ясау**		
		Ноябрь	
1	**Музыканы тыңлау**	Ат образын тапшыра торган күңелле, ритмик музыканы тыңларга, яңгыравыклы хәрәкәтләр (тез башларына шапылдавыклар, притоплар, мамык) белән тыңларга; йомшак музыканың күтәренкелегенә эмоциональ җавап бирергә, кулларның салмак хәрәкәтләренә характер бирергә; акрын һәм көчле музыка ишетергә һәм тиешле хәрәкәтләрне башкарырга өйрәтергә.	*Тыңлау өчен му* лошадка» А. Гр
2	**Музыкаль-дидактик уеннар**	Таныш җырларның көйләрен искә төшерергә һәм аларны атарга, музыканы аерырга; тыңланган музыкаль пьесаны иллюстрация белән чагыштырырга, характерлары буенча капма-каршы әсәрләрне аерырга өйрәтергә	*Музыкаль-дида*
3	**Җыр**	Яраксыз җырларны, ишарәләр белән җырлап, иярләүгә актив катнаштырырга; интонацияләрнең мөстәкыйль табылуында иҗади чагылышка этәрергә	*Җырлар:* «Миш «Лошадка» М.
4	**Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр**	Тәрбияче артыннан парлап йөрергә; бию хәрәкәтләрен дөрес башкарырга: ритмик мамык, бер аягы белән притоп, мамык - топ, аяк табанына бас, үз тирәндә әйләнү, «пружинка», «фонариклар»; тәрбияче артыннан хайваннарның (куяннар, аюлар, атлар, кошлар) хәрәкәтен имитацияләүче катлаулы булмаган хәрәкәтләрне ритмик рәвештә башкарырга өйрәтү	*Музыкаль-ритм* «Превращалочк Френкель, «Я н Островского, «.
5	**Биюләр**	Бию хәрәкәтләрен текстка туры китереп башкарырга (аякларны үкчәгә бастыру, бер һәм ике аяклы притоплар, тездән шлепкалар, мамык) кулларга тотынып, түгәрәк булдырырга; предметлар белән хәрәкәтләрне башкарырга, аларны югалтмаска, аларга игътибарны юнәлтмәскә өйрәтергә	*Биюләр:* «Пляс «Бульба» А. Ан белочки» З. Ле
6	**Уеннар**	Уен гамәлләрендә актив катнашырга, музыкаль материалны алыштыруга тиз җавап бирергә	*Музыкаль һәм х*
7	**Бармак уеннары**	Текст нигезендә бармак һәм кул чуклары белән хәрәкәтләрне башкарырга өйрәтергә	*Бармак уеннары*
8	**Сәламәтләндерү күнегүләре**	Тән үзмассажын башкарырга; массажның төп принциплары белән таныштырырга (сыкрау, шакылдату); сәламәтләндерү күнегүләрен, өске сулыш юлларын үтәргә өйрәтергә	*Упражнения Дл* *Самомассаж*: « *Югары сулыш* «Лягушка», «И- *Сулыш күнегүл*
9	**Элементар музыка ясау**	Бер һәм оркестрда музыка уен коралларында актив катнашырга тырышу	*Погремушкалар*
		Декабрь	
1	**Музыканы тыңлау**	Тәртипкә (кем турында яки нәрсә турында җырланганын) аңларга һәм эмоциональ тәэсир итәргә, тәрбиячәнең сүз күрсәтмәләрен үтәп, музыка характеры нигезендә хәрәкәт итәргә (акрын гына кар төшә) - куллары белән өстән аска таба салмак хәрәкәтләр. «Метет вьюга» - кулларны баш өстендә чайкалдыру); музыка пьесасын яки аның өзекләрен ахырына кадәр тыңларга, ачык күргәзмә материал (иллюстрация, уенчык) кулланырга өйрәтү	«Вальс снежин А. Филиппенко
2	**Музыкаль-дидактик уеннар**	Музыкаль музыка коралларының таныш яңгырашын (кыңгырау, погремушка, барабан) яңгыравын ачыкларга; бубна тавышы белән таныштырырга	«Что лежит в к

3	**Җыр**	Өлкәннәр белән бергә җырлау теләге тудырырга; зур булмаган хикәя ярдәмендә җырлар эчтәлегеи кызыксындырырга, уенчыклар куллану; җырларда нәрсә турында җырланганын аңларга, кычкырмыйча гына җырланырга, тыныч кына җырларга өйрәтергә.	«Бабушка Зима «Елка» Т. Пота
4	**Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр**	Җанлы адымнар белән йөрү һәм чулпыларда йөгерү осталыгын камилләштерү; хайваннарның (куян, аю, төлке) хәрәкәтләрен имитацияләргә этәрү. Бию хәрәкәтләре: ритмик мамыклар, бер аяк белән су басулар, хлоп-топ, аякны үкчәгә кую, үз тирәсендә әйләнү, пружинка, фонарики	«Мы идем», «Г В. Ковалько, «З
5	**Биюләр**	Тәрбиячанең хәрәкәтләрен игътибар белән күзәтергә, аларны музыка белән бергә башлап бетерергә һәм тәмамларга, дөрес кабатларга; төрле предметлар (уенчык кишер, фонарьлар, кар бөртекләре) белән биергә өйрәтүне дәвам итәргә; таныш бию хәрәкәтләрен ритмик рәвештә башкарырга; таныш бию хәрәкәтләрен ритм белән башкарырга өйрәтергә	«Танец со снеж Высоцкая, «Пля Матлиной
6	**Уеннар**	Алып баручы рольне башкаруда актив катнашуга дәрт бирергә; кар атырга өйрәтергә, тәмамланганнан соң аларны тартмага җыярга	«Бубен» Г. Фри
7	**Бармак уеннары**	Сөйләм уены белән ярашып, кулларның вак моторикасын үстерү	«Пять лохматы
8	**Сәламәтләндерү күнегүләре**	Горла өчен самомассаж, сәламәтләндерү һәм фонопедик күнегүләр өйрәтүне дәвам итәргә; көйне көйләү осталыгын үстерергә: йомшак яки көчле	*сулыш алу күне* «Снежинка»
9	**Элементар музыка ясау**	Бу музыка инструментында уен алымнары белән таныштырырга (бубналарга, тремолога сугулар); оркестр уен коралларында ритмик уйнарга өйрәтү	*Тавыш музыка*
		Январь	
1	**Музыканы тыңлау**	Төрле характердагы пьесаларны аңларга һәм аерырга өйрәтергә - тыныч, ягымлы, шат һәм биюле; тиешле хәрәкәтләр белән тыңлауны (курчакны өйрәтергә, куян гадәтләренә иярергә, «Маша таудан чанада бара») өйрәтергә.	«Заинька, похо «Машенька-Ма
2	**Музыкаль-дидактик уеннар**	Ритмның хисләрен үстерү, тиз һәм тыныч музыканы аера белү, яңгыраган хәрәкәтләр белән тыңлауны (тез башларыннан шапылдату, сигезенче бармак белән шакылдату) озата бару	«Кукла шагает
3	**Җыр**	Өлкән кеше тавышына яраклашырга өйрәтеп, җырчы күнекмәләрен формалаштыруны дәвам итәргә; тыныч кына, уртача тизлектә җырларга, музыка белән бергә керергә өйрәтергә	«Заинька, похо
4	**Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр**	Музыкаль залда хәрәкәтнең юнәлешен һәм тәрбиячене күрсәтү буенча телдән күрсәтмәләр ярдәмендә ориентлашырга; олыларны күрсәтү буенча хәрәкәтләрне кабул итү һәм яңадан тергезү сәләтен үстерергә (турыдан-туры галоп белән хәрәкәт итәргә, җиңел сикерергә); бию хәрәкәтләре: ритмик мамык хәрәкәтләре, бер аяклы притоплар, хлоп-топ, аяк табанына аяк чалу, үз тирәсендә әйләнү, "пружинка", "фонариклар", кабнур белән бәрү	«Зарядка», «По дорожка», «На Раухвергер, «Бо
5	**Биюләр**	Әйләнә-тирәдә гади бию хәрәкәтләрен башкару; кулдан тотып, түгәрәк буйлап хәрәкәт итү; бер-береңне кулдан тотып күнекмәләр ясау; предметлар белән (кар белән, курчак белән) биюләрне дәвам итү.	«Полька зайчик со снежками» Н
6	**Уеннар**	Залда билгеле бер юнәлештә стайка булып хәрәкәт итәргә, музыка тәмамлану белән бергә туктарга; тоткаларга нык тотынып, "капка" ясарга, кулларга тимичә "капка"га узарга өйрәтергә	«Зайчики и лис Теличеевой, «В
7	**Бармак уеннары**	Тексттан пальчикларның хәрәкәтен координацияләү; бармаклар белән дөрес һәм тырышып уйнарга этәрү	«Обед», «Ай, ка
8	**Сәламәтләндерү күнегүләре**	Йөз үзмассажының төп алымнарын: бармак очлары белән сыпырып үтүне, ышкылуны; фонопедик күнегүләр ярдәмендә тавыш аппаратын ныгытырга кирәк.	*Самомассаж:* *Сулыш юллары*
9	**Элементар музыка ясау**	Кыңгыраулар һәм погремушкаларда музицирование процессында актив катнашырга, бу шау-шулы уен коралларында җырлауны озата барырга	«Петрушка» И.
		Февраль	
1	**Музыканы тыңлау**	Төрле темпта һәм ритмның музыкасын тыңларга һәм танырга (бу музыкага аяк басарга, ә монысына - йөгерергә мөмкин); фортепиано аккомпанементы астында җырлар тыңларга, балалар музыка коралларының бер үк вакытта яңгыравы белән (барабан, дудочка); балалар музыка коралларының таныш яңгырашын аерырга өйрәтергә	«Мишка шагает Чарной и Н. На
2	**Музыкаль-дидактик уеннар**	Музыкаль әсәрләр фрагментларын темп буенча аера белү һәм аларны иллюстрация белән чагыштыру; хәтерне һәм игътибарны үстерү, таныш	«Воротики», «К

		музыкаль пьесаларны һәм яраткан уенчыклар турындагы җырларны искә төшерә белү	
3	**Җыр**	Җыр күнекмәләрен формалаштырырга, балаларны кабатлана торган иҗекләргә генә түгел, аерым фразаларга да өйрәтергә; җырларга керүне тулысынча тыңларга, җырларны иртәрәк башламаска өйрәтергә	«Дудочка» Г. Л Филлипенко, Н
4	**Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр**	Әйләнә-тирәдә бер-бер артлы йөрергә, җиңел йөгерешле, ике аяклы сикерешле, көчле адымнар белән чиратлашып йөрергә; кулларга тотынып түгәрәктә йөрергә; бию хәрәкәтләрен кабатларга: ритмик мәшәкатьләр, бер аяклы притоплар, мамык-топ, аяк табаннарына аяк чалу, үз тирәсендә әйләнү, «пружинка», «фонарика», үкчәсен үкчәгә бәрү.	«Марш» Е. Тел Френкель *Игры-тренинги* «Потанцуем на
5	**Биюләр**	Әйләнә төзергә һәм әйлән-бәйлән йөрергә, түгәрәк буенча әйлән-бәйлән бию башкарырга, кайсы - я предмет (уенчыклар) тирәсендә; гади хәрәкәтләрне матур итеп башкарырга, кулда кашыкларны дөрес тотарга, аларны ритмик яктан дөбердәтергә, камалуны күзәтергә өйрәтергә	Хоровод «Снег
6	**Уеннар**	Уен кагыйдәләрен үтәргә, «домикларга» йөгерергә һәм текст нигезендә куып җитәргә; хәрәкәтләрне координацияләүне үстерергә, хәрәкәттә йорт хайваннарының образларын һәм гадәтләрен тапшыра белү	«Колобок», «Кт
7	**Бармак уеннары**	Вак моториканы кул бармаклары белән үстерү, педагогны күрсәтү хәрәкәтләрен башкару	«Варежки», Ко
8	**Сәламәтләндерү күнегүләре**	Текст буенча сулыш күнегүләрен дөрес башкарырга; баш хәрәкәтләре булган кыска һәм шау-шулы тол хатыннарны (өстә, түбәнгә, кайсы якка, кайсы якка) ясарга өйрәтергә (ул ирекле)	«Где Колобок?»
9	**Элементар музыка ясау**	Балаларга коллектив музицирование - оркестрдагы уен белән кызыксыну	«Светит месяц»
Март			
1	**Музыканы тыңлау**	Игътибар белән тыңларга, сурәтләү характерындагы музыканы тыңларга - тургай сайравы; җырның характерын билгеләргә өйрәтү: әни турында - назлы, ягымлы, әтәч турында - шаян сүз.	«Песня жаворо Арсеева «Петуп
2	**Музыкаль-дидактик уеннар**	Төрле кәефле музыканы аерырга (моңсу - күңелле), бу кәефне мимика белән белдерергә; балаларның яңгыравыклы һәм тын авазларны этнең уенчыгын кулланып аера алуын камилләштерү	«Солнышко», «
3	**Җыр**	Җыр образын тәэсирле интонация ярдәмендә (әни турында тыныч һәм ягымлы итеп, яңгыравыклы һәм төгәл әтәчкә) тапшырырга; актив катнашуга музыка фразалары педагогы белән бергә җырларга өйрәтергә; бию хәрәкәтләрен башкару белән бергә җыр җырларга өйрәтергә	«Кто нас крепк И. Арсеева «Пе танец-песня «С
4	**Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр**	Музыка нигезендә хәрәкәтләр алмашынуга тиз җавап бирергә кирәк: йөрү - бию хәрәкәтләре; балаларны зал буйлап парлап йөрергә өйрәтергә; парлап хәрәкәтләр ясарга; парлап хәрәкәтләр ясарга; хәрәкәтләрне ритмик рәвештә үти белүне үстерергә: егетләр, притоплар, мамык-топ, «югары адым», адым белән әйләнә белү, «пружинка»; хәрәкәтләрне матур, эмоциональ рәвештә башкарырга өйрәтү	«Чу-чу-чу! Пар «Петух»
5	**Биюләр**	Бию хәрәкәтләрен хороводта да, парларда да сәнгатьле итеп башкарырга, үз парыңны саклап калырга; предметлар (чәчәкләр) белән бию хәрәкәтләрен башкару осталыгын камилләштерергә; таныш бию хәрәкәтләрен музыкага яраклаштырырга өйрәтергә	«Чок да чок» Е. *Свободная пляс*
6	**Уеннар**	Хәрәкәт тәҗрибәсен киңәйтергә; уенның төп герое ролен башкарырга өйрәтергә: башкаларны куып җитеп, үз вакытында һәм дөрес җавап бирергә («Тычкан, син кайда?»); музыка һәм текстны алыштыру нигезендә хәрәкәтне тиз үзгәртә белүне үстерергә.	«Как петушок Волгиной «Мы
7	**Бармак уеннары**	Ритм һәм вак моториканы үстерү; сөйләмне хәрәкәт белән координацияләү	«Цыплята», «Пирожки с ва
8	**Сәламәтләндерү күнегүләре**	Балаларны тавыш аппаратын ныгыту өчен фонопедик һәм сулыш күнегүләрен башкарырга, озак һәм кыска үзләштерүне үстерергә өйрәтергә	*Дыхательные у* «Горячие пиро *Оздоровительн* «Зайчик плачет
9	**Элементар музыка ясау**	Кулдан ясалган музыкаль инструментларда - "звенелкаларда", "шау-шулы" музицировать итәргә	«Я на камушке
Апрель			

1	**Музыканы тыңлау**	Музыкаль әсәрнең эчтәлеге, эчтәлеге, эчтәлеге белән билгеле бер хәрәкәтләрне һәм ишарәләрне чагыштырырга; ахырга кадәр бөтен музыкаль фрагментны игътибар белән тыңларга, сөйләм комментарие, иллюстрацияләр яки уенчыклар белән кызыксыну уятырга өйрәтергә кирәк.	«Баю» М. Раух (р.н.м), «Кораб
2	**Музыкаль-дидактик уеннар**	Төрле характердагы музыканы (бишек җыры, бию көе) актив кабул итүгә өйрәтүне дәвам итәргә; авазлы ишетүне үстерергә, югары һәм түбән авазларны аера белергә һәм аларны көйли белергә өйрәтергә	«Мишка спит – Теличеевой
3	**Җыр**	Җыр күнекмәләрен формалаштырырга; өлкәннең тавышына яраклашып, аерым сүзләр һәм иҗекләр кычкырмыйча, күңелле җырлар җырларга дәртләндерергә	«Автобус», «Пт
4	**Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр**	Хәрәкәтләрне музыка белән бергә башларга һәм соңгы авазлар белән тәмамларга, җиңел йөгерү, ике аяклы сикерүләр белән тыныч йөрешне чиратлаштырырга; балаларны тиз генә түгәрәккә басарга; таныш бию хәрәкәтләрен башкарырга өйрәтергә: бер аяклы притоплар, мамык-топ, аяк табаннарына бастыру, үз тирәңдә әйләнү, "пружинка", "фонариклар"	«Идем – прыгае лебеду на береп Агафоникова; «
5	**Биюләр**	Предметлар (зәңгәр султанчиклар) белән бию хәрәкәтләрен башкарырга; хәрәкәтләрнең төгәллеген, җитезлеген һәм сәнгатьлелеген үстерергә; әйлән-бәйлән йөртү осталыгын ныгытырга (башта кулларыңа нык тотынырга, аякларыңны юлга бастырырга, арканы турайтырга)	«Березка», «Руч под дуба») А. А
6	**Уеннар**	Хәрәкәттә, ишарәләрдә, мимикада уен геройларының образын яки характерын сәнгатьле итеп күрсәтергә; уен кагыйдәләрен үтәргә, бер-берсенә бәрелмичә йөгерергә һәм куып җитәргә; яңа персонажлар белән танышу ярдәмендә хәрәкәт тәҗрибәсен баетырга өйрәтергә кирәк.	«Мы цыплята», «Веселые жучк
7	**Бармак уеннары**	Кулларның хәрәкәтләре алмашынуга игътибар, реакция тизлеген үстерү	«Жучок» С. Ер
8	**Сәламәтләндерү күнегүләре**	Дөрес осанканы саклау максатыннан арка һәм муен мускулларын ныгытырга; төрле төр калдыкларны һәм тол хатынны үтәүдә күнегүләр ясарга	*Упражнения дл* *Самомассаж:* « *Сулыш алу гим* «Весенние запа
9	**Элементар музыка ясау**	Шигырьнең ритмына туры китереп, шау-шулы музыка уен коралларында ритмлы уйнарга өйрәтергә	«Кап-кап» Е. М
		Май	
1	**Музыканы тыңлау**	Ишетелгән музыканы хәрәкәт белән чагыштырырга (музыка астында иреклe хәрәкәт итәргә, аның тәмамлануын нинди дә булса хәрәкәт белән билгеләргә - присесть, бабочка чәчәгенә төшерергә һ.б.); рәсем характерындагы музыкаль пьесаларны тыңларга кызыксыну тудырырга, уенчыклар, музыка кораллары кулланам.	«Треугольник» Красева, М. Кл «Мотылек» Р. Р
2	**Музыкаль-дидактик уеннар**	Караңгы колагын үстерү, балалар музыка коралларының яңгырашын белүдә (барабан, погремушка, кыңгырау, бубен); динамик имеш-мимешләр үстерү, педагогка яңгыравыклы һәм тын авазлар җырлау	«Мои любимые
3	**Җыр**	Гади ритмик рәсемле һәм кабатлана торган сүзләр белән күңелле характердагы җырлар җырлавында актив катнашырга, бер үк вакытта авыр булмаган хәрәкәтләрне кул белән башкарырга кирәк.	«Белые гуси» М Некрасовой
4	**Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр**	Музыкаль материалны алыштыру нигезендә хәрәкәтләр алмашынуга җавап бирергә (йөрү - бию хәрәкәтләре, сикерү, җиңел йөгерү); балаларның гади бию хәрәкәтләрен: мамык, притоп, мамык-топ, аяк табанына һәм оекларына аяк бастырып чыгару, үз әйләнешендә зур адым ясап әйләнә белү, «пружинка», «фонариклар»; ритмик йөреш күнекмәләрен формалаштыру; ишетү игътибарын үстерү, музыка астында хәрәкәтләрне тәмамлый белү	«Марш» Е. Тел Агафонникова; танцевальная р «Научились мы
5	**Биюләр**	Әйләнә-тирәдә, парлап, ясалма бию хәрәкәтләрен башкарырга, музыка характеры үзгәрү белән һәм текст нигезендә хәрәкәтләрне үз вакытында үзгәртергә; ритм хисен үстерергә, хәрәкәтләрне координацияләргә, ишетү сәләтен үстерергә; педагог күрсәтү буенча биюләр хәрәкәтен эмоциональ рәвештә башкарырга мәҗбүр итәргә.	«Приседай» (эс Кукловской Танцевальная р
6	**Уеннар**	Уенда актив катнашырга; хәрәкәт тизлеген һәм җитезлекне үстерергә	«Бубен» Г. Фри
7	**Бармак уеннары**	Вак һәм гомуми моторика, сөйләм һәм музыкаль ишетү сәләтен үстерүне дәвам итәргә	«Козы» Т. Ткач Нищевой
8	**Сәламәтләндерү күнегүләре**	Арка мускулларының ныгуына ярдәм итү; балаларны тәннең үзмассажын ритмик рәвештә, текст белән килештереп башкарырга өйрәтү; баш борылышлары булган кыска тол хатыннарны башкаруда күнектерү, авазлар	*Упражнения дл* *Самомассаж:* « «Разноцветная

		әйтү белән озак вакытлар юкка чыгу	*Сулыш алу куне*
9	**Элементар музыка ясау**	Төрле динамикалы шау-шулы музыка коралларында ритмик уйнарга өйрәтергә: 1 нче өлеш - акрын, 2 нче өлеш - каты тавыш белән	«Я на горку шл

2.5.2. Икенче кечкенәләр төркемдә комплекслы-тематик планлаштыру.

Ай.	**ООД темасы.**	**Бурычлар.**	**Атрибутлар, җиһазлар.**
1 нче атнаның темасы: «Хуш, ямьле җәй, сәлам көз!»; 2 нче атнаның темасы: «Минем туган ягым» Йомгаклау вакыйгасы: Музыкаль ял «Здравствуй, малыш!»			
Сентябрь.	1 нче дәрес. Тема. "Исәнме, балалар бакчасы!"	Балаларда җырлый белү, педагог күрсәтү буенча бии белү, катлаулы булмаган сорауларга җавап бирү; музыка дәресләренә кызыксыну формалаштыру, музыка залына килү теләге. Җырлар, биюләр, уенчыклар кабул иткәндә эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү.	Уенчыклар - Петрушка, аю, матур курчак (җырлаучы).
	2 нче дәрес. Тема. "Петрушкада кунакта"	Балаларда музыка астында йөгерү, тәрбиячене күрсәтү хәрәкәтен башкару, музыка коралында уйнау - чик буе. Музыкаль дәресләргә мәхәббәт һәм кызыксыну тәрбияләү; музыкага эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү, аваз ишетү сәләтен үстерү.	Уенчык - Петрушка, погремушкалар.
	3 нче дәрес. Тема. «Исәнме, Көз!»	Җырларны җырлый һәм тәрбияче артыннан хәрәкәтләрне кабатлый белү, гади сорауларга җавап бирү. Еллык циклда балаларны көзге чор белән кызыксындыру; табигатькә мәхәббәт тәрбияләү; музыка дәресләренә килү теләге һәм кызыксыну уятуны дәвам итү. Тавыш авазы ишетү сәләтен, музыкага эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү.	Колокольчиклар: зур һәм кечкенә. Кәгазь көзге яфрак.
	4 нче дәрес. Тема. "Безгә күңелле"	Балаларда педагог җырлавында колак сала белү һәм аның кәефен сизү, погремушкаларда уйнау осталыгы формалаштырырга. Музыкага эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү; музыкага мәхәббәт һәм шөгыльләнергә теләк тәрбияләү; тавыш ишетү сәләтен үстерү. Бергә җырлый белү, тәрбиячәнең җырлавында хәрәкәтләр ясый белү.	Уенчык - Петрушка, погремушкалар.
	5 нче дәрес. Тема. "Безнең уенчыклар"	Балаларда музыка тыңларга теләү уятырга, сорауларга җавап бирергә, аның кәефе турында әйтергә. Тавышы белән эт өргән тавышка охшап җырлый белү осталыгын үстерү, каз кычкырган кебек. Музыкаль дәресләргә кызыксыну тәрбияләү һәм җырларга, биергә һәм уйнарга теләү. Төрле характердагы музыкага ярдәмчеллекне үстерергә, авазларны биеклек буенча аерырга. Җырлап, ягымлы итеп җырлый белү. Балаларда марш астында йөри белү, сылтама белән йөгерә белү. погремушкалар белән хәрәкәтләрне башкару.	Уенчыклар белән матур тартма (Петрушка, аю, эт, ак каз, бубенчик, погремушкалар).
	6 нчы дәрес. Тема. "Көзге юллар"	Балаларда музыка тыңларга теләү уятырга, сорауларга җавап бирә белү формалаштырырга. Төрле характердагы җырларга эмоциональ ярдәмчеллекне үстерергә; табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә, аның матурлыгын тоярга; җырчы күнекмәләрен үстерергә. Музыка белән бергә хәрәкәтне башлау һәм төгәлләү осталыгын формалаштыру.	Уенчык - куян, агачлар (бутафория), көзге өрәңге яфраклары.
	7 нче дәрес. Тема. "Без биибез һәм җырлыйбыз"	Балаларда музыкага колак сала белү, педагог күрсәткәнчә хәрәкәтләр ясый белү; табигатькә мәхәббәт һәм җырларга, уйнарга һәм биергә теләк тәрбияләү. Ритм хисен үстерү, сүзләрне төгәл әйтә белү, көчәнмичә җырлый белү. Җыр иҗатын үстерергә.	Шаяртулар.
	8 нче дәрес. Тема. “Бакчада,	Көз турындагы белемнәрне ныгытырга, балаларны	Яшелчә һәм җиләк-җимеш

	бакчада”	«уңыш» төшенчәсенең әһәмияте белән кызыксындырырга. Педагог күрсәтү буенча бии белү; музыка дәресләренә кызыксыну тәрбияләүне дәвам иттерү; музыкаль хәтерне, җырчы күнекмәләрне үстерү (киеренкелектән һәм кычкырудан башка җырлау, тәэсирле һәм килешенгән).	сурәтләре белән иллюстрацияләр.
1 нче атнасының темасы: “Урман - безнең байлык”; 2 нче атнасының темасы: “Көз бүләкләре”; 3 нче атнасының темасы: “Алтын көз”; 4 нче атнасының темасы: “Икмәк - бөтен нәрсәгә баш” Йомгаклау вакыйгасы: «Көз» бәйрәме» күңел ачу.			
Октябрь.	1 нче дәрес. Тема. «Күңелле музыка»	Балаларда музыка тыңларга теләү уятырга, сорауларга җавап бирергә. Бию көе дигән төшенчә бирергә. Музыкаль уен коралының яңгырашы белән кызыксыну - дудочкалар. Музыкаль дәресләрдә кызыксыну һәм шөгыльләнү теләге тәрбияләү. Төрле характердагы музыкага ярдәмчеллекне үстерергә. Җыр күнекмәләрен камилләштерүне дәвам итәргә, тәрбиячене күрсәтү хәрәкәтен үстерергә.	Погремушка, бубен, дудочка.
	2 нче дәрес. Тема. "Көзге яңгыр"	Музыканың башлануы һәм тәмамлануы белән хәрәкәтләрне башлау һәм тәмамлау осталыгын формалаштыру. Музыка (марш, йөгерү) характеры нигезендә хәрәкәт итә белү, сылтама ясап, бер-бер артлы йөри белү. Табигатькә һәм анда яшәүчеләргә мәхәббәт тәрбияләргә. Балаларда ритмик рәвештә кул чаба белү һәм сорауларга җавап бирү, музыкаль әсәргә колак салу һәм аңа эмоциональ җавап бирү күнекмәләре. Җырлап, бергәләп җырлый белүне дәвам иттерү, педагогның җырлавын тыңлау.	Рәсем көзге яңгырлы пейзаж белән.
	3 нче дәрес. Тема. "Сөйгән уенчыклар"	Ритмлы йөрү, йөгерү осталыгын үстерүне дәвам итәргә. Педагог җырлавында хәрәкәтләр ясап, балаларны туп белән уйнарга дәртләндерергә. Җырның образлы характерын кабул итә белү формалаштырырга. Үз уенчыкларыңа мәхәббәт һәм сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләргә. Җырларга эмоциональ ярдәмчеллекне үстерергә. Балаларда сәнгатьле итеп җырлый белү, киеренкелектән, тулы тавыш белән үстерү.	Уенчыклар: аю, машина, курчак, эт, туп.
	4 нче дәрес. Тема. "Бишек җыры"	Балаларны "бишек җыры" төшенчәсенең мәгънәсе белән кызыксындырырга. Җырлый белүне тыныч, ягымлы итеп формалаштыруны дәвам итәргә. Йоклаучыларга сак, яхшы мөнәсәбәт тәрбияләргә. Хәрәкәтле хәбәр тарату, җырчы тавыш. Балаларда җырның характерын мөстәкыйль рәвештә билгели белү. Йөрү (ритмик рәвештә йөрү) һәм йөгерү (җиңел) күнекмәләрен үстерүне дәвам итәргә.	Шаяртулар
	5 нче дәрес. Тема. «Күңелле музыкантлар»	Балаларда музыка тыңларга, музыка һәм җырлар турында сөйли белү теләге уятырга. Балаларда погремушкаларда җырлар уйный белү осталыгын үстерә. Музыкаль дәресләргә мәхәббәт тәрбияләү. Музыка астында йөри белүне үстерү. Тавыш биеклеге авазын үстерүне дәвам итәргә. Музыканың характерын аера белү, ре –ля чикләрендә җырлый белү.	Шаяртулар, бубен, иллюстрацияләр: музыкаль инструментлар (скрипка, балалайка, барабан).
	6 нчы дәрес. Тема. "Урманга сәяхәт"	Балаларда эмоциональ җырларга, җыр характерын бирергә өйрәтүне дәвам итәргә. Музыкага мәхәббәт тәрбияләү, музыкага колак салу теләге. Ритм хисен үстерүне дәвам итү, көйле, ягымлы итеп җырлый белү; тәрбияче җырлавында хәрәкәтне үстерү.	Иллюстрацияләр: «Көзге урман», «Куян», «Керпе», «Кошлар очып китә».
	7 нче дәрес. Тема. «Фермада»	Балаларга йорт кошлары турында күзаллау бирергә. Әтәч һәм тавык образларын тапшыра белүгә ярдәм итү. Ритм хисен камилләштерүне дәвам итәргә, музыка белән хәрәкәтләрне килештерә белү.	Йорт кошы, ат, сыер сурәтләре төшерелгән картиналар театры. Иллюстрацияләр: ферма,

		Музыкаль дәресләргә мәхәббәт тәрбияләү. Музыкаль хәтерне үстерү, сорауларга җавап бирә белү, музыкага музыкаль ярдәмчеллек күрсәтү, табигый тавыш белән җырлый белү.	этәч.
	8 нче дәрес. Тема. "Сөмбеләдә кунакта"	Балаларның көзге сезон турында күзаллауларын ныгытырга. Алынган күнекмәләрне ритм белән хәрәкәт итәргә, барысына бергә җырларга. Бәйрәм вакыйгаларына карата кызыксыну һәм мәхәббәт тәрбияләү. Баланың эмоциональ өлкәсен үстерү, аның тирәсендә булган һәм үзе катнашкан вакыйгаларга җавап бирә белү.	Матур тартма, Петрушка, «Репка» әкиятенең инсценировкасы өчен костюмнар, зур репка, көзге яфраклар, погремушкалар, җиләк-җимеш.
1 нче атнаның темасы - «Рус халык уенчыгы. Дымков уенчыгы»; 2 нче атнаның темасы - «Юл хәрәкәте кагыйдәләре»; 3 нче атнаның темасы - «Мин дөньяда кеше»; 4 нче атнаның темасы - «Мин һәм минем гаиләм» Йомгаклау вакыйгасы: «Әни, әти, мин - менә бөтен гаиләм» дәресе			
Ноябрь.	1 нче дәрес. Тема. «Көзнең соңгы көннәре җитте»	Балаларны көз һәм көзге күренешләр мәгънәсе белән кызыксындыруны дәвам итәргә. Бию хәрәкәтләрен башкару (притоплар, кул чабулар h.б.) осталыгын үстерү; табигатькә мәхәббәт, музыка дәресләренә кызыксыну тәрбияләү; ритмик рәвештә йөри һәм йөгерә белү сәләтен үстерү, сорауларга җавап бирү, көйләрне чиста интонацияләү. Музыкаль хәтерне үстерү.	«Соңгы көз» рәсеме. Сары, кызыл һәм яшел кулъяулыклар, музыкаль - дидактик «Кошлар һәм кошчыклар» уены.
	2 нче дәрес. Тема. "Әни, әти, мин - менә минем бөтен гаиләм дә"	Гаилә һәм аның составы турында күзаллауны беркетү; гаилә әгъзаларына мәхәббәт тәрбияләү. Әйләнә буенча йөри белү, музыкага колак салу, хәрәкәтләрне ритмик рәвештә башкару, музыканы кабул иткәндә әсәрнең характерын тоя белү, сорауларга җавап бирү, җыр көйләрен чиста җырлый белү һәм аларның эчтәлеген истә калдыру.	Гаилә сурәтләре, яулыклар.
	3 нче дәрес. Тема. "Куян һәм аның дуслары"	Балаларда музыка холкының үзгәрүе белән хәрәкәтләрне мөстәкыйль рәвештә үзгәртә белү; күңелле музыканы кабул итү һәм аның характерын тоя белү; музыкага кызыксыну һәм мәхәббәт формалаштыруны, дәресләргә килү теләген дәвам итү. Тавыш ишетү авазын, музыкаль хәтерне үстерү. «Догонялки» җырларын һәм хәрәкәтчән уенын белү.	Йомшак уенчыклар - Куян, Аю, Төлке; өч бубен (зур, урта һәм кечкенә), ширма.
	4 нче дәрес. Тема. "Дустым"	Балаларда җырны кабул итә белү, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү. Хайваннарга мәхәббәт тәрбияләргә. Төрле характердагы музыкаль әсәрләргә, музыкаль хәтергә эмоциональ ярдәмчеллекне үстерүне дәвам итәргә. Барысын да бергә кушылып җырлый белү.	Рәсемнәр: эт, мәче, хомяк. Төсле яулыклар.
	5 нче дәрес. Тема. "Төрле төстәге султанчиклар"	Балаларны марш һәм бишек җырлары яңгырашы белән кызыксындырырга. Музыкаль әсәрләрнең контраст характерын күрсәтергә һәм тоярга. Әсәрләргә, музыкага булган мәхәббәткә, музыкага битараф һәм тавыш ишетү сәләтен үстерергә, җырларны истә калдыра белү һәм алдагы дәресләрдә җырлаганнарны беркетә белү, биюгә хәрәкәтләр ясый белү.	Цирк атлары белән рәсем. Солтаннар һәм стойкалар, өч бубен (зур, урта һәм кечкенә).
	6 нчы дәрес. Тема. "Әни өчен җыр"	Балаларда җырга колак сала белү, сорауларга җавап бирү. Марш астында ритмик рәвештә йөри белү, җиңел йөгерү, урында әйләнә белү осталыгын үстерүне дәвам итәргә. Әнисенә мәхәббәтне тәрбияләү, аңа бирәр күңелле эш эшләргә теләү. Тавыш авазын ишетү, музыкага колак салу һәм аңа эмоциональ җавап бирү, җырлаганда бишек характерын тапшыра белү. «Ак казлар» җырын җырлый белү.	Дәрес темасы буенча рәсемнәр, солтанчиклар (кызыл, зәңгәр, сары, яшел). Карточкалар: каз, чебеш, үрдәк (балалар саны буенча).
	7 нче дәрес. Тема. "Тиздән кыш"	Балаларда музыкага колак салу, аның кисәкләрен аеру, яңгыраш үзгәрү белән хәрәкәтләрне үзгәртү	«Соңгы көз» рәсеме, кулчатыр.

		осталыгын формалаштыруны дәвам итәргә. Балаларда түгәрәкне киңәйтү һәм сую осталыгын үстерү. Музыкаль дәресләргә мәхәббәт һәм кызыксыну тәрбияләргә. Көз турында белемнәрне ныгытырга; балаларда ритм һәм тавыш ишетү хисен үстерергә. Музыкага, музыкаль хәтергә эмоциональ ярдәмчеллекне үстерүне дәвам итәргә.	
	8 нче дәрес. Тема. "Беренче кар"	Балаларны кыш төшенчәсе һәм аның күренешләре белән кызыктырырга, шигъриятттә һәм музыкада кар бөртекләренең нәфис образын күрсәтергә; табигатькә, музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Музыка тыңларга, җырларга һәм биергә теләү теләген хупларга. Музыкаль хәтерне үстерү, музыкага эмоциональ ярдәмчел булу.	"Беренче кар" рәсеме.
Тема " Кыш", «Яңа ел» Йомгаклау вакыйгасы: «Безгә Яңа ел килә» бәйрәме			
Декабрь.	1 нче дәрес. Тема. "Исәнме, кыш!"	Балаларда ике аякта сикерүне дәвам итәргә, куян образын тапшырырга. Музыкага колак сала белү, сорауларга җавап бирү. Табигатькә мәхәббәт һәм кызыксыну тәрбияләү. Музыкага эмоциональ ярдәмчеллек формалаштырырга. Тавыш авазын ишетү, табигый тавыш белән җырлый белү, тавышларны чиста интонацияләү, музыка астында хәрәкәтләрне ритмик рәвештә башкару.	«Кыш» рәсеме, куян һәм аю бүрекләре.
	2 нче дәрес. Тема. «Тиздән Яңа ел бәйрәме җитә»	Балаларда аю һәм куян образларын хәрәкәтләр белән күрсәтә белү. Балаларны Яңа ел бәйрәме, матур чыршы, Кыш Бабай белән мавыктырырга. Бәйрәмгә кызыксыну һәм анда катнашу теләге формалаштырырга. Тавыш авазларын ишетү, көйне чиста интонацияләү күнекмәсе, музыкага колак сала белү, җыр эчтәлеге, сорауларга җавап бирү.	Рәсемнәр: «Кышкы пейзаж», «Кыш Бабай».
	3 нче дәрес. Тема. "Яңа ел тылсымнары"	Балаларда музыка тоя белү, кул чаба белү, әйләнә белү сәләтен камилләштерергә. Сорауларга җавап бирү осталыгын формалаштыруны дәвам итәргә. Яңа ел бәйрәмен әзерләүдә катнашуда кызыксыну уятырга. Музыка тәмамлангач хәрәкәтне башлау һәм тәмамлау осталыгын үстерү. Музыкаль ярдәмчеллекне, авазлы ишетү һәм музыкаль хәтерне үстерү. Җырлый белү хисси яктан.	Кыш Бабай сурәте төшерелгән рәсем.
	4 нче дәрес. Тема. «Кунакларыбыз өчен Яңа ел бүләкләре»	Бәйрәмгә әзерлекне дәвам итәргә, балаларда бәйрәмгә бүләкләр әзерләү теләге уятырга. Туганнарга һәм якыннарга мәхәббәтне тәрбияләргә. Ритм хисе үстерүне дәвам итәргә, чиста җырлый белү, авазларны интонацияләү; сүзләрне дөрес әйтү, хәрәкәтләрне җыр сүзләре белән килештерү.	Аю һәм куян бүрекләре.
	5 нче дәрес. Тема. "Кышкы күңел ачулар"	Балаларда музыка һәм җыр сүзләре белән хәрәкәтләрне килештерү осталыгын үстерә белү. Музыкага мәхәббәт тәрбияләү, дәресләргә килү һәм Яңа елны каршыларга әзерләнү теләге. Музыкага колак сала белү, җырлаганда, хәрәкәтләнгәндә аның характерын аеру; музыка алыштыру белән хәрәкәтне үзгәртү, җыр көйләрен чиста интонацияләү.	Рәсемнәр (яки экран): «Кышкы балаларның күңел ачулары», «Кыш бабай».
	6 нчы дәрес. Тема. "Кыш турындагы шигырьләр"	Бию хәрәкәтләрен эшләүне дәвам итәргә. Балаларның игътибарын аларны башкаруның килештерелүенә һәм ритмлылыгына юнәлтү. Кыш Бабай, Яңа ел чыршысының нәфис образларын формалаштырырга. Музыка һәм шигърияткә кызыксыну һәм мәхәббәт тәрбияләү. Тулы һәм табигый тавыш белән җырлый белү осталыгын үстерү. Музыка һәм җыр белән хәрәкәтләрне килештерә белү; ритмик башкару өстендә эшләү.	«Кышкы урман» рәсеме.

	7 нче дәрес. Тема. "Кар кызы һәм аның дус кызлары - кар бөртекләре"	Музыкага колак сала белү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Кар кызы образы белән кызыксынырга. Әкрен һәм йомшак бара торган мәче образын тапшыра белү. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә, музыкага эмоциональ җавап тудырырга. Җыр күнекмәләрен (дикция, артикуляция), киеренкелектән башка җырлый белү, музыка үзгәрү белән хәрәкәтләрне үзгәртә белү, җиңел йөгерү, әкрен генә йөри белү.	Рәсемнәр: «Кар кызы», «Кар килә»; йомшак уенчык Аю.
	8 нче дәрес. Тема. "Чыршы уенчыклары"	Балаларда чыршы уенчыклары ясый белү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Бәйрәм кәефен чакыру. Яңа ел бәйрәменә әзерләнү теләген үстерергә. Яңа ел репертуарын ямарга.	«Бизәлгән чыршы» рәсеме, флаглар (зур һәм кечкенә түгәрәкләр, төсле кәгазьдән зур һәм кечкенә квадратлар), җилем әзерләү.
"Кыш көне күңел ачу" темасы Йомгаклау вакыйгасы: “Яңа ел чыршысы белән саубуллашу”			
Гыйнвар.	Занятие №1. Тема. «Закружилась, замела белая метелица»	Балаларда Яңа ел уенчыклары һәм чыршыларына соклану, күргәннәре турында үз фикерләрен әйтү теләге уятырга. Музыкага, шигърияткә эмоциональ ярдәмчеллек формалаштырырга. Яңа ел бәйрәменә, Яңа ел чыршысына карата кызыксыну һәм мәхәббәт тәрбияләү. Музыкаль хәтерне үстерү, эмоциональ җырлый белү, җырларның характерын биреп. Таныш җырларның көйләрен чиста интонацияләү күнекмәсен беркетү.	Музыкаль инструментлар (погремушкалар, бубен, кыңгырау, барабан).
	Занятие №2. Тема. «Зимой в лесу»	Елның кышкы чорының матурлыгы турында күзаллау бирергә. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә, урман халкына кызыксыну тудырырга. Җыр күнекмәләрен үстерү, музыкага колак сала белү, аңа эмоциональ җавап бирә белү. Тавыш ишетү сәләтен үстерүне дәвам итәргә.	«Кышкы урман» рәсеме, төрле яңгыраштагы өч чик буе.
	Занятие №3. Тема. «Грустная и весёлая песенки»	Балаларда музыка турында үз фикерләрен әйтә белү, атның сәнгать образын тапшыра белү. "Туры галоп" ны Ритмик рәвештә башкарырга. Музыкага колак салу һәм аңа эмоциональ тәэсир итү теләге һәм ихтыяҗын тәрбияләү. Җыр көен чиста интонацияләү, музыка характерын, ике өлешле форманы аеру күнекмәләрен үстерү. «Әйдәп баручы адым» башкару күнекмәсен үстерүне дәвам итәргә.	Рәсемнәр: ат чабышы, погремушки, кыңгырау, шөлдер, барабан, дудочка, пианино.
	Занятие №4. Тема. «Матрёшки в гости к нам пришли»	Балаларда җыр эчтәлеге, аның характеры турындагы сорауларга җавап бирә белү сәләтен үстерә. Тулы тавыш белән җырлый белү, көйне чиста интонацияләү осталыгын үстерүне дәвам итәргә. Музыкага мәхәббәт һәм музыка дәресләренә килү теләге тәрбияләү. Җыр күнекмәләрен үстерүне дәвам итәргә, бергәләп җырлый һәм тәмамлый белү, музыканы чиста интонацияләү, притопларны ритмик рәвештә башкару.	Музыка инструментлары, балаларга билгеле. Матрешка. Кызларның башына төсле яулыклар.
	Занятие №5. Тема. «Мы играем и поём»	"Туры галоп" хәрәкәтен үти белү, ат образын эмоциональ рәвештә тапшыра белү. Музыкаль әсәргә колак сала белү, сорауларга җавап бирү. Музыкага мәхәббәт тәрбияләү, музыка астында хәрәкәт итү һәм моңардан шатлык алу теләге. Ритм хисен үстерүне дәвам итү, көйне чиста җырлый белү, җырларның характерын һәм кәефләрен чагылдыру. Ике өлешле музыканы һәм төрле характердагы әсәрләрне аерырга өйрәтүне дәвам итәргә, музыка характерын алмаштырганда хәрәкәтне үзгәртергә.	Кошлар башлыклары.
	Занятие №6. Тема. «Музыкальные загадки»	Музыкаль - ритмик хәрәкәтләрне (адымны һәм туры галопны) башкаруны камилләштерү, хәрәкәтне ритмик рәвештә башкара белүне ныгыту. Музыкага колак сала белү сәләтен үстерүне дәвам итәргә, сорауларга җавап бирергә. Тавыш ишетү авазын, музыкаль хәтерне үстерү. Җыр тавышын һәм җыр	Җырның эчтәлеге буенча рәсемнәр.

		көйләрен интонацияләүнең чисталыгын үстерүне дәвам итәргә.	
	Занятие №7. Тема. «Кукла Катя»	Балаларда марш астында йөрү, йөгерү, музыка характерын билгеләү осталыгын үстерүне дәвам итәргә. Музыка дәресләренә кызыксыну тәрбияләү, җырларга, биергә һәм музыка тыңларга теләк. Ритм хисе үстерергә, җырларның һәм хәрәкәтләрнең эмоциональ үтәлеше өстендә эшләүне дәвам итәргә. Музыка белән хәрәкәтләрне килештерә белү.	Ак бантлы курчак. Шаяртулар.
	Занятие №8. Тема. «Мишка в гостях у детей»	Балаларда музыкаль әсәрләрнең характерын тоя белү, әйдәп баручы артыннан хәрәкәтләрне кабатлау сәләтен камилләштерү. Музыканы кабул итүгә, җырлауга һәм хәрәкәткә эмоциональ ярдәмчеллекне тәрбияләү. Уен формасында мишка образын тапшыра белүне үстерү.	Костюм Аю (әзерлек төркеме баласы өчен). Кул, күркә, сабын сулы чиләк (сабын куыкларын җибәрү өчен).
«Ватанны саклаучылар» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Әти - минем яклаучым» бүлеге.			
Февраль.	1 нче дәрес. Тема. "Курчакның нәрсә эшләгәнен бел?"	Балаларда музыкаль жанрларны аера белү (бию, марш, җыр); музыкаль әсәр характерына эмоциональ җавап бирү. Музыкага мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Музыка характерын тыңлый һәм аера белү, төрле жанрлар музыкасына эмоциональ тәэсир итү осталыгын үстерү. Җырлы һәм музыкаль - ритмик күнекмәләрне үстерүне дәвам итәргә.	«Серле мәче» рәсеме, «Нәрсә эшли курчак?» уены өчен карточкалар.
	2 нче дәрес. Тема. "Зур һәм кечкенә"	Балаларда аяк табаннарын каралтып куя белү. Музыка белән хәрәкәтләрне ритмик яктан килештерү, хайваннарга мәхәббәт формалаштыру күнекмәсен ныгытырга. Музыкага колак сала белү, аның характерын сизү, эмоциональ җавап бирү һәм әңгәмә вакытында сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү. Җырларны чиста интонацияләү өстендә эшләүне дәвам итәргә. Тавыш авазын ишетү сәләтен үстерергә.	«Жучка» рәсеме, музыкаль - дидактик уен «Нәрсә эшли курчак?».
	3 нче дәрес. Тема. «Шат поезд»	Балаларда сәнгать образын бирә белү, музыкаль тәэсирләрне баетуга ярдәм итү. Хайваннарга мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Хайваннарга ияреп үрнәк үстерергә. Йомшак тавыш белән җырлый белүне үстерүне дәвам итәргә, тыныч. Предметлар белән биюдә хәрәкәт итә белү. Бию һәм күнегүләрдә хәрәкәтләрнең сәнгатьле булуына ярдәм итәргә.	Йомшак уенчыклар (балалар саны буенча).
	4 нче дәрес. Тема. "Әтәчнең гайләсе"	Балаларда динамик төсмерләргә җавап бирә белү (акрын, кычкырып); сорауларга җавап бирү, музыкага колак салу, җыр көенә колак салу һәм аларның характерын билгеләү. Әтәч, тавык һәм чебиләр образларын тапшыруда нәфис образлылык үстерүне дәвам итәргә; җырчы осталык һәм музыкаль - ритмик күнекмәләр.	Рәсем «Әтәч гайләсе белән».
	5 нче дәрес. Тема. "Тиздән әнинең бәйрәме"	8 март якынлашып килүче бәйрәм турында балаларга күзаллау бирергә. Әнигә мәхәббәт тәрбияләү, аның турында кайгырту сәләте. Музыкаль әсәргә колак сала белү, аның характерын тоя белү, тыңлаганнан соң сорауларга җавап бирү.	Әни һәм балалар сурәтләре белән рәсемнәр.
	6 нчы дәрес. Тема. "Безнең белән бергә җырлагыз"	Балаларда музыкага колак сала белү һәм аның характерын тоя белү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Вакланмалы адымны үти белү. Әни өчен җырларны истә калдыру теләге тудырырга. Ритм хисен үстерү, музыка белән хәрәкәтләрне берләштерү. Җыр күнекмәләрен үстерүне дәвам итәргә, сорауларга җавап бирә белү һәм, хәрәкәтләрне ритмик рәвештә башкарып, предмет белән (яулык белән) хәрәкәт итә белү.	Төсле яулыклар (балалар саны буенча), «Кәкре ат» һәм «Чаба торган ат» рәсеме.
	7 нче дәрес. Тема.	Балаларда музыкага колак сала белү, аның характеры	«Марширующие солдаты»

	"Халыкны яклаучылар"	турындагы сорауларга җавап бирүне дәвам итәргә. Ватанны саклаучылар белән кызыксыну тәрбияләү. Атның сәнгать образын тапшыра белү, җырлау процессында җырның характерын эмоциональ рәвештә тапшыра белү. Кулъяулыклар белән биеп һәм ритмик рәвештә болгата белүне дәвам итәргә.	рәсеме, төсле яулыклар (балалар саны буенча).
	8 нче дәрес. Тема. "Әни турында шигырьләр һәм җырлар"	Балаларда музыкаль - төсләр белән ритмик хәрәкәтләр ясый белү сәләтен үстерү. Марш, җыр һәм бию турында белемнәрне ныгытырга. Әни белән әбигә мәхәббәт хисе тәрбияләргә. Музыкага эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү, җырлаганда җырның характерын тапшыра белү, җырларның образлылыгын тоя белү.	Чәчәкләр (һәр балага 2шәр).
«Хатын-кызлар көне 8 Марта» 1 нче атнасының темасы «Иртә яз» 2 нче атнасының темасы Йомгаклау вакыйгасы: «8 март» бәйрәме			
Март.	1 нче дәрес. Тема. "Иң яхшы"	Балаларда җиңел тавыш белән җырлый белү, бию хәрәкәтләрен башкаруны дәвам итү, музыка яңгырашын үзгәртү белән аларны алыштыру. Әнигә мәхәббәт тәрбияләргә. Тавыш авазын ишетү, җыр көен чиста интонацияли белү, җыр сүзләрен ачык итеп әйтә белү.	Һәр балага икешәр чәчәк.
	2 нче дәрес. Тема. "Безгә яз килде"	Балаларда дөрес дикция һәм яхшы артикуляция белән җырлый белү, ритмик рәвештә йөри һәм алга таба хәрәкәт белән сикерүне башкара белү. Музыкага иҗади ярдәмчеллекне үстерү, аның яңгырашын үзгәртү белән хәрәкәтне үзгәртә белү. Җыр сүзенә колак сала белү һәм эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирә белү, көйне чиста интонацияләргә сәләтле булу. Кошлар, машиналарның нәфис образын күрсәтә белү.	Уенчыклар - кояш, әтәч.
	3 нче дәрес. Тема. "Өстәмәләр, шаяртулар, җырлар"	Белемнәрне, инде билгеле балаларга җырларны беркетү. Җырның характеры һәм эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирә белү формалаштырырга. Юмор хисен үстерергә. Хәтер, музыкаль ишетү, көйне интонацияләүнең чисталыгын үстерүне дәвам итәргә.	"Козгын" өстәмәсенә иллюстрация.
	4 нче дәрес. Тема. "Песием"	Балаларда музыкага бер-бер артлы йөри белү, җиңел сикерү осталыгын үстерүне дәвам итәргә. Җырлауны килештереп, музыкага эмоциональ тәэсир итә белүне дәвам итәргә. Яшьтәшләргә яхшы мөнәсәбәт тәрбияләргә. Музыкаль хәтерне, хыялны, эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү; хәрәкәтне музыка үзгәрү белән үзгәртә белү, сорауларга җавап бирү, җырларны сәнгатьле итеп җырлау, аларның характерын тапшыра белү.	Уенчыклар - мәче, куян.
	5 нче дәрес. Тема. "Музыка, җырлар, уеннар"	Балаларда бер-бер артлы йөри белү, пружиналы чүгәләр башкаруны дәвам итү. Бер-берсенә комачауламыйча, музыка тыңлый белү. Музыкага мәхәббәт һәм кызыксыну үстерү. Музыкага эмоциональ тәэсир итә белү, аның характерын билгеләү, сорауларга җавап бирү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Яраткан җырларыңны җырлау теләген стимуллаштырырга, бер һәм икешәр җыр башкарырга.	Йомшак уенчык - Аю.
	6 нчы дәрес. Тема. "Тып-тып тама тамчылыйлар"	Балаларда бер аягы белән көй астында ритмлы итеп типтерә белү, кул чаба белү. Ел вакыты буларак "яз" мәгънәсен кызыксындырырга. Музыкаль дәресләргә килү теләген үстерергә. Ритм хисен үстерүне дәвам итәргә, пространствода ориентлаша белү, сәнгатьле җырларга, хәрәкәтләрне җырлап килештерергә.	"Иртәнге яз" рәсеме.
	7 нче дәрес. Тема.	Балаларда язның үзенчәлекле үзенчәлекләре, язгы	«Балаларның язгы уеннары»

	"Балаларның язгы уеннары"	уеннар белән кызыксыну уятуны дәвам итәргә. Музыканы игътибар белән тыңлый белү һәм педагогның сорауларына җавап бирү. Музыкага мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Ритм хисен үстерүне дәвам итәргә, хәрәкәтләрне олылар җырлавы белән килештерә белү. Тавыш ишетү һәм музыкаль хәтерне үстерү.	дигән рәсемнәр.
	8 нче дәрес. Тема. «Күңелле чыпчыклар»	Балаларда музыка астында хәрәкәт итә белү, аның яңгырашын үзгәртү белән хәрәкәтләрне үзгәртү. Әсәрдә эмоциональ тыңлый белү һәм сорауларга җавап бирә белү. Музыканы чиста интонацияләү, бию хәрәкәтләрен сәнгатьле итеп башкару, ритм хисен үстерү осталыгын үстерү.	«Чыпчык» рәсеме.
«Яз» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Без биибез һәм җырлыйбыз» дәресе			
Апрель.	1 нче дәрес. Тема. "Яз килүе бик яхшы"	Балаларда музыкага ритмик рәвештә йөри белү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Балаларда язга кызыксыну тудыруны дәвам итәргә - ел фасыллары кебек. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә. Образлы фикерләүне үстерергә. Образны тапшыра белү сәләтен үстерергә телиләр. Музыка астында хәрәкәтләр ясый белү осталыгын үстерүне дәвам итәргә: әйләнү, сикерену; җырчылык күнекмәләрен үстерү.	«Язгы урман» рәсеме.
	2 нче дәрес. Тема. "Кояшлы куян"	Балаларда музыкаль әсәргә колак сала белү, аны танып белү осталыгы формалаша. Музыкаль дәресләргә кызыксыну формалаштырырга. Музыкаль хәтерне үстерү. Җыр күнекмәләрен үстерүне дәвам итәргә, иҗекләрне яхшы җырлый белү, тавышны чиста интонацияләү, музыкаль - ритмик хәрәкәтләрне башкару, аларны музыка белән килештереп.	Көзге.
	3 нче дәрес. Тема. "Язгы куллар"	Балаларда юнәлешне алмаштырып җиңел йөгерүне башкару осталыгын камилләштерү. Җырның көйгә һәм сүзенә колак сала белү, аның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Матур итеп җырлый белү, логик басым ясап, җыр көен чиста интонацияләү, хәрәкәтләрнең образлылыгын күрсәтү.	«Урмандагы күлләр» рәсеме.
	4 нче дәрес. Тема. "Безгә кошлар кайтты"	Яз, очучы кошлар турындагы белемнәрне ныгытуны дәвам итәргә. Музыкада кошлар сайравын образлы итеп күрсәтергә. Музыкага һәм табигатькә мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү, музыкага колак сала белү, җыр эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү. Музыкаль хәтерне үстерүне дәвам итәргә.	«Балалар сыерчык оясы асалар», «Сыерчык» рәсемнәре. Ике яулык.
	5 нче дәрес. Тема. "Тузганаклар"	Балаларда ярымтүгәрәккә җайлашу, пружиналы төшке аш ясау осталыгын формалаштыру. Табигатькә, музыкага мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Эмоциональ ярдәмчеллекне, музыкаль хәтерне, җыр көен интонацияләүнең чисталыгын үстерүне дәвам итәргә. Тавыш авазын ишетү сәләтен үстерергә.	«Тузганаклар» рәсеме. Ике яулык.
	6 нчы дәрес. Тема. "Күбәләкләр"	Балаларда музыкага таба хәрәкәт итү сәләтен үстерүне дәвам итәргә, музыка һәм аның үзгәрешләре белән хәрәкәтләрне килештерергә. Музыкага һәм табигатькә мәхәббәт формалаштыруны дәвам итәргә. Музыкаль ярдәмчеллекне үстерү, музыкага колак сала белү, нәфис күбәләк образын тоя белү. Тавыш ишетү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Чиста җырлау һәм тәэсирлелеккә ирешү.	Бәбкәләр, күбәләкләр сурәте төшерелгән рәсемнәр. Яулыклар.

	7 нче дәрес. Тема. "Минем атым"	Балаларда җырлар белән хәрәкәтләрне килештерә белү, тулы тавыш белән җырлый белү, тавышны чиста интонацияләү, тәмамлануларны яхшы җырлый белү. Хайваннарга мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Дуслык хисе формалаштыру. Хәтереңне, ритм хисен, тавыш ишетү сәләтен үстерергә.	«Ат» рәсеме. Ленты (һәр балага төрле төстәге ике тасма).
	8 нче дәрес. Тема. "Без биибез һәм җырлыйбыз"	Ике хосусый музыканың яңгырашын үзгәртү белән хәрәкәтне үзгәртә белү. Музыкага мәхәббәт тәрбияләү, музыкаль эшчәнлек белән шөгыльләнү теләге (җырларга, биергә, уйнарга). Музыкаль хәтерне үстерүне дәвам итәргә. Җырлар, музыка пьесаларын ишетү, ритм буенча бәлә белү.	«Күбәләкләр» рәсеме.
«Чәчәкле яз. Бөҗәкләр» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Исәнме, Җәй кызыл!» дәресе.			
Май.	1 нче дәрес. Тема. "Болында"	Балаларда музыканың характерын аңлый һәм билгели белү; көйнең яңгыраш көчендәге үзгәрешләрне сизү (кычкырып, акрын), үз көен иҗат итү. Музыканың яңгырау көче нигезендә хәрәкәтләнә белү (җиңел йөгерү), музыка яңгырашы башлануга һәм анын тәмамлануына җавап бирү. Балалар музыка уен коралларында уйнату күнекмәләрен формалаштыру (чик буе, кыңгырау, бубен, музыкаль чүкеч). Җыр күнекмәләре, бер үк темпта җырлый белү, җырның ягымлы, көйле характерын тапшыра белү. Бию көйләре астында бию хәрәкәтләрен мөстәкыйль башкаруны стимуллаштырырга.	Уенчыклар - Камка, сыер; балалар музыка кораллары (погремушка, кыңгырау, бубен, музыкаль чүкеч).
	2 нче дәрес. Тема. "Кошлар - безнең дуслар"	Балаларның кошлар турындагы белемнәрен ныгытырга. Балаларда эмоциональ җырларга, җыр характерын бирергә өйрәтүне дәвам итәргә. Музыкага мәхәббәт тәрбияләү, музыкага колак салу теләге. Ритм хисен үстерүне дәвам итү, көйле, ягымлы итеп җырлый белү; олылар җырлавында хәрәкәтне үстерү.	Уенчык - мәче. Карга башлыгы. Табигый язгы агач ботаклары булган ике идән вазасы; кояш (бутафория); кошларның бүрекләре: сыерчыклар, чияләр, карлыгачлар, сандугачлар (балалар саны буенча); төеннәр.
	3 нче дәрес. Тема. "Могҗизалы капчык"	Ритм хисен камилләштерүне дәвам итәргә, музыка белән хәрәкәтләрне килештерә белү. Музыкаль дәресләргә кызыксыну тәрбияләү. Музыкаль хәтерне, музыкаль ярдәмчеллекне үстерү; сорауларга җавап бирә белү, табигый тавыш белән җырлый белү.	Кош-корт, куян, машина һәм туп кебек уенчыклар яткан капчыкның ачык итеп бизәлгән аппликациясе.
	4 нче дәрес. Тема. "Төрле төстәге кулчатыр"	Залда иркенләп марш атлау, юнәлешне үзгәртү осталыгы. Балаларда көйгә һәм җыр сүзенә колак салып, эчтәлек буенча сорауларга җавап бирүне дәвам итәргә. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Җырлый белүне сәнгатьле итеп башкаруны дәвам итәргә, логик басымнар ясап, җыр көен чиста интонацияләргә, хәрәкәт үрнәген тапшыра белергә.	Кулчатыр, сары һәм кызгылт-сары төсләр тасмасы.
	5 нче дәрес. Тема. "Аюкай".	Бию хәрәкәтләрен ритмик рәвештә, музыка характеры нигезендә башкара белү. Эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү, музыкага колак сала белү, җыр эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү. Музыкаль хәтерне үстерүне дәвам итәргә, иҗади активлыкны үстерергә.	Зур Аю, бинт, зур яулык, кулъяулыгы белән капланган кечкенә генә яулык.
	6 нчы дәрес. Тема. "Без барыбыз да музыкантлар"	Балалар белән, аларга инде билгеле булган бию хәрәкәтләрен искә төшерергә. Музыканы үзгәртү нигезендә хәрәкәт итә белү. Тыныч тавыш белән җырлый белү, кычкырышу һәм киеренкелектән башка (мәче турында ягымлы итеп, күңелле итеп, кошчыклар турында). Истәлекне үстерү, музыка кораллары исемнәрен беркетү.	Барабан, балалайка, уенчыклар - мәче һәм кош, тәлинкә.
	7 нче дәрес. Тема. "Минем күңелле, яңгыравыклы туп"	Балаларның музыка характеры нигезендә хәрәкәт итә белүен беркетү, ике аякларда җиңел сикерүне үстерү	Курчак, туп, ширма, журнал өстәле.

		- "туп" буларак. Хис-кичерешле ярдәмчеллек формалаштыру, тавыш ишетү сәләтен үстерү. Инициативалыкны хупларга.	
	8 нче дәрес. Тема. "Исәнме, Җәй!"	Ритмлы рәвештә хәрәкәт итә белү, кул чаба белү. Җәй турында, ел фасылы кебек, кызыксына башлау. Ритм хисен үстерүне дәвам итәргә, пространствода ориентлаша белү, сәнгатьле җырларга, хәрәкәтләрне җырлап килештерергә.	Чәчәкләр (һәркайсына берәр бала), уенчык - кош, көзге.

2.5.3 Уртанчылар төркемдә комплекслы-тематик планлаштыру.

Ай.	**ООД темасы.**	**Бурычлар.**	**Атрибутлар, җиһазлар.**
«Хуш ямьле җәй, сәләм көз!» темасы. Йомгаклау вакыйгасы: «Белем көне» бәйрәме.			
Сентябрь.	1 нче дәрес. Тема. "Безнең бакчада яхшы"	Балаларда музыка дәресләренә кызыксыну уяту, аларга йөрү теләге. Музыкага эмоциональ җавап бирергә. Музыканың контраст характеры нигезендә хәрәкәт итә белүен үстерү. Әйләнә-тирәгә бикләнә белү; йөрешне ритмик рәвештә башкару һәм музыкага йөгерү. Хис-кичерешле ярдәмчеллекне үстерергә. Җырның характерын тоя белү, педагог җырлавына яраклаша белү, музыка фразалары арасында сулыш алу.	"Куян барабанда уйный" рәсеме. Бер яктан зур кыңгырау һәм икенче яктан кечкенә кыңгырау сурәтләнгән рәсемнәр.
	2 нче дәрес. Тема. "Игътибарлы бул"	Балаларның музыка коралы - барабан белән кызыксынуын үстерү. Музыканың яңгыравыклы һәм тыныч яңгырашын аера белү, көйнең яңгырашы буенча җырлар белү, тулы тавыш белән җырлау, сүзләрне чиста әйтү осталыгын үстерү. Ритмлы рәвештә хәрәкәт итә белү, мөстәкыйль рәвештә түгәрәк эченә, түгәрәк эченнән, бөтен залны файдаланып, кире сылтама ясый белү. Урам хәрәкәте кагыйдәләрен үтәргә омтылу.	Барабан, светофор, ике шнур.
	3 нче дәрес. Тема. "Безгә күңелле"	Музыкаль дәресләргә, музыканы кабул итүгә кызыксыну уятырга. Сорауларга җавап бирә белү, музыканың характеры турында фикер алышканда әңгәмә кору. Дәресләрдә активлыкка дәрт. Музыкага ярдәмчеллекне үстерергә. Югары һәм түбән авазларны, музыканың характерын билгеләүдә күнегү.	Барабан, погремушкалар, «Случай на лугу» җырына рәсем, Петрушка курчагы, яулык, бубен, кыңгырау.
	4 нче дәрес. Тема. "Без биибез һәм җырлыйбыз"	Балаларны төрле характердагы музыка белән кызыксындыруны дәвам итәргә (күңелле, шаян, тыныч). Балаларның игътибарын төрле музыкаль жанрлар белән җәлеп итәргә: бию, җыр, марш. Музыкага карата кызыксыну һәм мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Тиз һәм акрын темпны, ритм тойгысын аера белү осталыгын үстерү. Җыр күнекмәләрен беркетү, тавышларны чиста интонацияләү, хәрәкәтләрнең сәнгатьле булуы.	Барабан, погремушка, кыңгырау, бубен, музыкаль өчпочмак.
	5 нче дәрес. Тема. "Бергә атлау күңелле"	Музыканы игътибар белән һәм кызыксыну белән тыңларга, аңа эмоциональ җавап бирергә һәм аның характерын билгеләргә сәләтле булу. Бубнада һәм металл фонда уйнау осталыгын үстерү. Уртак эшчәнлеккә кызыксыну тәрбияләү. Ритм, тавыш ишетү, җыр иҗаты хисләрен үстерергә. Җыр ритмын ритм белән йота белү, бию хәрәкәтләрен башкару: әйләнү, исерү. Тавышсыз тавыш белән җырлау сәләтен үстерү.	Музыкаль - дидактик уен өчен «Кошлар һәм кошчыклар».

	6 нчы дәрес. Тема. "Исәнме, көз!"	Музыкаль әсәрнең характеры һәм кәефе турындагы сорауларга җавап бирә белү. Шау-шулы уен коралларында уйный белүне үстерү. Музыканы тыңлау культурасын тәрбияләргә (тыныч утырырга, бер-береңә комачауламаска). Ритм хисе, аваз биеклеге ишетү, иҗади сәләтлелек үстерү. Музыканың яңгырашын үзгәртү белән хәрәкәтне үзгәртә белү осталыгын камилләштерү.	Металлофон, көзге яфраклар (һәр балага 2шәр), зур ваза, кәгазьдән кисеп алу, көзге урман сурәте төшерелгән рәсем.
	7 нче дәрес. Тема. "Көзге прогулка"	Музыкаль әсәрләрне ишетеп белә һәм аларны атый белү, алар турындагы сорауларга җавап бирү осталыгын беркетү. Музыкада темпның тизләнүен ишетү осталыгын формалаштыру. Җыр иҗатын үстерергә. Музыкаль инструментларның яңгырашын аера белү. Табигатькә мәхәббәт, аңа сакчыл караш тәрбияләү.	Көзге яфраклар (һәр балага 2шәр), зур ваза, кәгазьдән кисеп алынган зур ваза, көзге урманда юл сурәтләнгән рәсем, кәгазьдән кисеп алынган гөмбәләр, куян уенчыгы.
	8 нче дәрес. Тема. "Көз бүләкләре"	Музыканың характерын һәм кәефен билгели белү. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә. Җырлы иҗатны үстерү, көйне «ля», «мА», «ләкин» иҗекләрендә җырлый белү. Җыр диапазонын киңәйтергә. «пружинка» бию хәрәкәтен оста итеп башкара белү. Музыкаль инструментларда уйный белүне камилләштерү.	Яшелчә һәм җиләк-җимеш белән бүләк.
«Көз» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Көз» бәйрәме.			
Октябрь.	1 нче дәрес. Тема. "Исәнме, музыка!"	Музыкага эмоциональ ярдәмчеллек тудыруны дәвам итәргә, аның характерын аера белү сәләтен үстерергә. Металл фонда уйнау осталыгын формалаштырырга. Төрле музыкаль эшчәнлек белән шөгыльләнү теләген тәрбияләргә. Җыр күнекмәләрен, җыр иҗатын үстерергә. Музыкаль ишетү сәләтен үстерүне дәвам итәргә, югары һәм түбән авазларны ишетә белү.	Уенчык Петрушка, кулъяулыклар, көзге яфраклар, бубен.
	2 нче дәрес. Тема. "Без - музыкантлар"	Балаларда музыка тыңлый белү, аның характерына колак салу, аңа эмоциональ җавап бирү, сәнгатьле җырлау. Музыкага мәхәббәт тәрбияләү, яңа җырлар белү, музыкаль иҗат белән шөгыльләнү теләген стимуллаштыру. Тавыш охшашлыгын башкарганда интонация таба белү. Аякны үкчәгә кую осталыгын үстерү. Хәрәкәтле хәбәр тарату.	Музыка кораллары: погремушкалар, бубенчиклар, кыңгыраулар, барабан, бубен.
	3 нче дәрес. Тема. "Яңгырлы көз җитте"	Җыр күнекмәләрен формалаштыруны дәвам итәргә (җыр көйләрен, сәнгатьле итеп, килешеп, ачык итеп әйтергә, җыр көйләрен чиста итеп интонацияләргә). Балаларны мөстәкыйль рәвештә түгәрәк эченә үзгәртеп кору күнекмәләрен камилләштерү. Тыңлаган музыка турында әйтү теләген тәрбияләү, аны эмоциональ кабул итү. Музыканың тиз һәм акрын темпларын аера белү осталыгын үстерү. Бию хәрәкәтләрен сәнгатьле башкаруны кире кагарга.	«Куян» рәсеме, көзге урман сурәте төшерелгән картина.
	4 нче дәрес. Тема. "Көзге яңгыр"	Төрле характердагы музыкага эмоциональ ярдәмчеллекне үстерергә. Сүзлекне ятларга (күңелле, шатлыклы, тиз, дәртле, моңлы, моңлы музыка). Табигатькә мәхәббәт һәм аңа сакчыл караш тәрбияләү. Җырлы һәм бию-уен иҗатын, уен образларын сәнгатьле һәм эмоциональ тапшыру күнекмәләрен үстерүне дәвам итәргә. Бию хәрәкәтләрен тартып алырга. Җырда җырны чиста интонация ясый белү.	«Табигать авазлары» аудиоязмасы, зонт, карточкалар, аларда бер яктан кояш, ә икенче яктан яңгыр сурәтләнгән.
	5 нче дәрес. Тема. "Балаларда уенчыклар кунакта"	Тыңлаган музыка турында сөйли белү, сүзлекне баета белү (күңелле, шатлыклы, тиз, дәртле, моңлы, моңлы музыка). Җырлый белү дус-тату, килешеп,	Яңа уенчыклар: клоун, машина, ат, мәче һәм кызлар саны буенча башка

		керешкәннән соң ук башлана. Уенчыларга сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләргә. Җыр күнекмәләрен үстерү (тулы тавыш белән җырлау, кычкырмыйча, секунд һәм кварта интервалларын чиста җырлау), музыка характерының үзгәрүенә мөстәкыйль җавап бирә белү. Аякларны үкчәгә, аяк очларына бастырып чыгарырга, "пружина" үтәү.	курчаклар.
	6 нчы дәрес. Тема. "Баю - баю"	Балаларны танып белү һәм таныш пьесаларны атый белү күнекмәләрен беркетү. Әсәрнең характерын, темпын билгеләү өчен кирәкле сүзләрне сайлап алырга. Балаларны бишек җырлары яңгыравы белән кызыксындырырга. Җыр тавышын, җырны башкару күнекмәләрен ялгыз үстерү, җырның характерын күрсәтеп; интервалны секунд һәм квартага чиста интонация белән интонацияләү осталыгы. Туры галоп ясый белүгә ярдәм итәргә. Хәрәкәтләрне ритмлы һәм сәнгатьле итеп үти белү осталыгын беркетү.	Уенчыклар - курчаклар, аюлар, куяннар
	7 нче дәрес. Тема. "Көз турында шигырьләр"	Балаларда вокаль музыка тыңлый белү, эчтәлеге, характеры буенча сорауларга җавап бирү. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә, музыкага һәм шигърияткә эмоциональ җавап бирә белү, шигырьләр укый белү сәләтен үстерергә. Җыр күнекмәләрен, музыкаль - ритмик хәрәкәтләрне үстерергә. Матур итеп җырлый һәм бии белү.	Кулчатыр, көзге яфраклар.
	8 нче дәрес. Тема. "Көз бүләкләре"	Җыр күнекмәләрен, ялгыз башкару күнекмәләрен беркетү. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә. Ритмны үстерү. Көзге тематикага җырлар һәм биюләрне белү	Көзге яфраклар, бүрекләр яки кош-корт, гөмбә, гном, Көз костюмнары; алмалы поднос
«Әни көне» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Әниләр көне» бәйрәме			
Ноябрь.	1 нче дәрес. Тема. "Качышлы"	Музыканың характерын билгели белү. Тулы табигый аваз белән җырлый белү, сүзләрне ачык итеп әйтә белү. Музыкаль дәресләргә, иҗади инициативага кызыксыну уятырга. Динамик хәбәр камилләштерү. Музыканың яңгырашын үзгәртү белән мөстәкыйль рәвештә хәрәкәтләрне үзгәртә белү. Эмоциональ сәләтне үстерү - этюдларны образлы башкару.	Бибабо курчагы Песи; сары өрәңге яфрагы; балалар музыка кораллары: бубен, кыңгыраулар, погремушкалар
	2 нче дәрес. Тема. «Без күңелле балалар»	Музыканы игътибар белән тыңлый белү, тыңлый белү осталыгын беркетү. Музыкада кәеф алмашынуны аеру сәләтен үстерү. Җырлаган вакытта бер-береңә колак сала белү, башкалардан катырак җырламау. Җыр күнекмәләрен үстерергә. Кул хәрәкәте белән көйнең юнәлешен күрсәтә белү. Уртача темпта хәрәкәт итә белүен дәвам итәргә, йөгерү җиңел, тиз; йөгерүдә йөрергә. Халык көйләре музыка уен коралларында уйный белүен үстерә.	«Куян барабанда уйный» рәсеме; зур һәм кечкенә кыңгыраулы карточкалар; музыка кораллары (барабан, бубен, погремушка, кыңгырау).
	3 нче дәрес. Тема. "Гармонь белән танышу"	Балаларны музыка коралының килеп чыгышы һәм яңгырашы белән кызыксындыру - гармун. Җыр, бию хәрәкәтләрен башкарганда мөстәкыйльлек тәрбияләү. Хис-кичерешле сәләтен үстерү - зур булмаган күренешләрне (күңелле куян, моңсу куян, хәйләкәр төлке) образлы итеп башкару. Музыка тактына бию хәрәкәтләре ясый белүне беркетә белү. Тавыш авазын ишетү һәм җырчылык күнекмәләрен үстерү.	Гармун. Балалар музыка кораллары. Төрле гармуннар сурәтләнгән рәсемнәр.
	4 нче дәрес. Тема. "Бие әле, куянкай"	Тыңлаган музыка турында үз тәэсирләрен әйтә, музыкага колак сала һәм керешне аерып чыгара, кереш җырларны таный белү осталыгын беркетә.	Куян башлыгы.

		Куян образын сәнгатьле итеп тапшыра белү осталыгын үстерү. Чиста интонация ясый белү, тозлы җырларга, шул ук вакытта сулышны күзәтә белү осталыгын камилләштерү. Бию хәрәкәтләрен башкара белү; йөгерүдә, кулъяулык һәм башка предметлар белән әйләнә белү. Музыкаль инструментларда уйный белүне ритм бирелгән.	
	5 нче дәрес. Тема. "Төрле кәеф"	Балаларның тыңланган музыка турында үз тәэсирләрен белдерергә теләүләрен хупларга, композиторның сәнгать образын ничек тапшыруына игътибар итәргә. Музыкага эмоциональ тәэсир итә белү сәләтен тәрбияләү. Кара кашларын үстерү. Куян кешесенең сәнгати образын тапшыра белү. Җыр күнекмәләрен камилләштерү, музыка үзгәрү белән хәрәкәтләрне үзгәртә белү (өч өлешле музыкаль әсәр).	Бантик белән бау.
	6 нчы дәрес. Тема. "Зоопаркка сәяхәт"	Балаларның игътибарын җыр, бию, пьесаларда нәфис образларга юнәлтү. Музыканы тыңлауга тотрыклы кызыксыну тәрбияләү, аңа эмоциональ җавап бирә белү сәләтен үстерү. Ритмны үстерү. погремушкаларда җырлаганда уйный белү осталыгын үстерү. Көйне табигый тавыш белән җырлый белүгә ярдәм итү, моңлы. Музыка характеры нигезендә мөстәкыйль рәвештә хәрәкәтләрне үзгәртә белү.	Зоопаркка керү юлын күрсәткән рәсемнәр (фил, бүре, маймыл, мөгезборын, зебра, жираф, пингвин). С.Маршакның «Детки в клетке» китабы. Төсле яулыклар.
	7 нче дәрес. Тема. "Исәнме, кыш"	Балаларда вокаль музыка тыңлый белү сәләтен үстерү. Җырның характерын билгели белү, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү. Музыка характеры нигезендә хәрәкәт итә белү. Балаларны дәрестә генә түгел, көндәлек тормышта да җырлау. Музыкага, җырлауга һәм биюгә мәхәббәтне тәрбияләү - уен эшчәнлеге. Уку сәләтен үстерү - рус халык әкиятләрен, җырларын образлы итеп башкару. Интервалларны - терция, кварта кебек интонацияләрне үстерү. Җыр күнекмәләрен үстерергә.	Музыкаль инструментлар сурәтләнгән рәсемнәр. Куян, аю башлыклары.
	8нче дәрес. Тема. "Чаналар белән тау шуабыз"	Балаларда инструменталь һәм вокаль музыка тыңлый белү, аңа эмоциональ җавап бирү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Музыканың характеры һәм әсәрләрнең эчтәлеге турындагы сорауларга җавап бирә белү. Кыш турында яңа җырларга, биюләргә һәм уеннарга кызыксыну уятырга. Диктация өстендә эшләү, сүзләр, көйләр белемнәрен баету; җырларны килештереп, сәнгатьле итеп ныгыту. Әкият образларын (куян, аю) тапшырганда иҗади күнекмәләрне үстерергә. Балалар музыка уен коралларында уйный белүне дәвам итәргә.	Рәсемнәр: балалар таудан чанада шуалар; куян, аю бүрекләре.
«Кыш» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Яңа ел» бәйрәме			
Декабрь.	1 нче дәрес. Тема. "Каргалы карчык"	Вокаль һәм инструменталь музыканы кабул итүгә кызыксынуны үстерү, аның характерын билгели	Карлы урман сурәте төшерелгән рәсем бәс эчендә.

		белү. Иҗади инициативаны үстерергә. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (табигый тавыш белән җырлый белү, башкаларның җырлавына колак салып). Ике-өч өлешле өлкәдә музыка характеры нигезендә мөстәкыйль рәвештә хәрәкәтләрне алыштыра белү; бию хәрәкәтләрен (түгәрәкләрне, притопларны) башкару. Ритмны үстерү.	
	2 нче дәрес. Тема. "Тиздән Яңа ел бәйрәме"	Пьесаларны һәм җырларны аларның яңгырау характеры буенча аера белү; тыңланган музыка турында сөйләү. Түгәрәкне кыса һәм киңәйтә белү. Уртак музыкаль-иҗат эшчәнлеге белән кызыксыну формалаштырырга. Тавыш ишетү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Матур, эмоциональ, тәэсирле, җиңел тавыш белән җырлый белү, көйле, яхшы артикуляция белән үстерү. Бию - уен образларын сәнгатьле тапшыру күнекмәләрен үстерергә.	Рәсем «Балалар чыршы янында».
	3 нче дәрес. Тема. "Безгә кил, Кыш бабай"	Балаларның музыка әсәренә колак салып тыңлый белүләрен беркетү һәм нинди музыкаль - ритмик хәрәкәтләрне шул музыкага туры китерү турындагы сорауга җавап бирү. Балалар музыка уен коралларында уйный белүне дәвам итәргә. Якынлашып килүче бәйрәм белән кызыксыну формалаштыру, ата-аналар һәм яшьтәшләре өчен күп кенә яңа ел сюрпризлары әзерләү теләге. Ритм, динамик һәм биеклек ишетү хисе үстерергә. Матур итеп җырлый белү, музыка белән хәрәкәтләрне берләштерү. Бию хәрәкәтләрен: әйләнү, кул чабулар, притоплар һәм башка төрле хәрәкәтләрне.	"Кыш Бабай" рәсеме. Шаяртулар.
	4 нче дәрес. Тема. "Яңа ел әйлән-бәйлән"	Балаларда мөстәкыйль рәвештә төрле характердагы музыка турында сөйли белү (марш, бию, бишек). Музыка белән кызыксынуны үстерү, аңа колак сала белү, эмоциональ тәэсирләнү. Интервалларны чиста интонацияләүдә (секунд, кварт) үлчәү. Иҗади сәләтләрне үстерү. Бию хәрәкәтләрен (түгәрәкләнү, притоплар) беркетү.	Шаяртулар, ак тасмалар (мишура).
	5 нче дәрес. Тема. "Яңа ел мозаикасы"	Музыка тыңлауга тотрыклы кызыксыну тәрбияләргә. Музыкаль әсәргә колак сала һәм аңа эмоциональ җавап бирә белү осталыгын беркетү. Җыр көйләрен чиста интонацияләүдә чамаларга. Музыкаль хәтерне үстерү. Бию хәрәкәтләрен камилләштерергә: аякны үкчәгә, аяк очларыңа кую; пружина. Уен образын тапшыра белү.	Җырларның символик сурәтләре төшерелгән (Кыш Бабай, чыршы, кар бөртекләре, Петрушка, чыршы тирәли әйлән-бәйлән).
	6 нчы дәрес. Тема. «Кыш һәм Яңа ел чыршысы турында җырлар, шигырьләр»	Балаларның музыкаль тәэсирләрен белергә. Йөртүне һәм әйлән-бәйлән йөгерүне башкара белүне беркет. Иҗади инициативаны үстерергә. Музыканы тыныч, игътибар белән тыңлый белү, башкаларга комачауламыйча. Музыкаль хәтерне үстерү, таныш җырларны җыр яки кушымта буенча белә белү. Хәрәкәтләрне җырлап, уенчыклар белән бии белү осталыгы.	Җырларның символик сурәтләре төшерелгән (Кыш Бабай, чыршы, кар бөртекләре, Петрушка, чыршы тирәли әйлән-бәйлән).
	7 нче дәрес. Тема. "Яңа ел капка янында"	Пьеса, җыр яңгырашының үзгәрүенә колак сала белү. Җыр белән кызыксынуны хупларга. Музыкаль дәресләрдә балаларның активлыгын стимуллаштырырга һәм бәйрәмгә әзерләнергә. Җыр күнекмәләрен үстерү, җырны килешеп, сәнгатьле итеп яңа ел җырларының характерын тапшыра белү, җырлауны хәрәкәт белән яраштырып. Иҗатны үстерергә.	«Кышкы урман» рәсеме.
	8 нче дәрес. Тема. "Чыршыкай - гүзәлкәй"	Төрле характердагы музыкаль әсәрләргә эмоциональ ярдәмчеллек күрсәтергә. Балалар музыка уен коралларында уйный белү. Иҗади инициативаны хупларга. Тавыш авазын ишетү сәләтен үстерергә.	Шаяртулар, ак тасмалар (мишура). Чәчәкле кәгазь, җилем, пумала. Җырларның символик сурәтләре

		Җыр иҗатына җәлеп итәргә. Бию хәрәкәтләрен җиңел, матур, музыка тактына беркетә белү. Музыкаль хәтерне үстерү.	төшерелгән (Кыш Бабай, чыршы, кар бөртекләре, Петрушка, чыршы тирәли әйлән-бәйлән).
«Кыш» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Кышкы күңел ачу» урамында күңел ачу			
Гыйнвар.	1 нче дәрес. Тема. "Кышкы әкият"	Балаларны көндәлек тормышта яраткан җырларын җырларга дәртләндерергә. Тавыш ишетү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Җыр ритмын саклап, күтәренке күңел белән җырлый белү осталыгын үстерү. Җырлаганда интонацияне импровизацияләргә, уен образларын сәнгатьле тапшырырга. Туры галопны тартып алырга. Җиңел, ритмик хәрәкәтләнү, бию хәрәкәтләрен башкару, парлап әйләнү осталыгын камилләштерү.	Кар
	2 нче дәрес. Тема. "Безнең уенчыкларның күңелен ачабыз"	Төрле характердагы пьесаларны чагыштырырга тәкъдим итәргә. Өч өлешле музыкада мөстәкыйль рәвештә хәрәкәтләрне үзгәртә белү. Музыкаль уеннарда мөстәкыйль уйнау теләген стимуллаштырырга - дидактик уеннар. Музыканы ритмик кабул итү, караңгы ишетү сәләтен үстерү. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (килештереп җырлаганда, үзеңне һәм башкаларны ишетү, киеренкелектән башка җырлау, кыска музыкаль паузалар арасында сулыш алу).	Курчаклар, туп, барабан, бубен, погремушка, музыкаль өчпочмак.
	3 нче дәрес. Тема. "Барысына да дуслашырга киңәш итәбез!"	Балаларның игътибарын композиторның музыкаль сәнгать образының үзенчәлекле үзенчәлекләрен ничек бирүенә юнәлтү. Таныш җырларны белә белү, аларны җырларга теләк уята белү. Музыкага мәхәббәт, музыка белән кызыксыну тәрбияләү. Ритм хисе, караңгы колак.	Теремок (декорация), "Теремок" әкияте персонажлары өчен костюмнар.
	4 нче дәрес. Тема. "Бакчада яхшы яшибез"	Пьесаларны көй буенча белә һәм дөрес атый белү осталыгын беркетә. Өчлектә уйный белү, бию хәрәкәтләре ясый белү. Җырлау, көйне импровизацияләү, иҗади образ бирү теләге тәрбияләү. Җыр күнекмәләрен үстерү (сәнгатьле җырларга, килешеп, сүзләрне дөрес әйтергә, сулыш алырга, интервалны - квартаны чиста җырларга). Хыялларны үстерү.	Очып баручы самолётны сурәтләгән рәсем, курчак, туп, җырлый торган уенчыклар.
	5 нче дәрес. Тема. "Кышкы урманда кошлар һәм җәнлекләр"	Балаларда музыкада кәеф алмашынуын аера белү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Җырның җиңеллеге, җырның чиста интонациясе өстендә эшләү. Көйне төрле авазлардан җырлый белү осталыгын үстерү. Табигатькә мәхәббәт, кошларга кыш чыгарга ярдәм итү теләге тәрбияләү. Төрле характердагы җырларга авазлы ишетү авазларын, эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү. Бию хәрәкәтләрен уйлап таба һәм аларны ирекле үти белү осталыгы. Бобнадагы уен күнекмәсен беркетү.	Чыпчык, тиен, куян, песнәкләр, аю сурәтләре белән рәсемнәре.
	6 нчы дәрес. Тема. "Кыш көне безгә нәрсә ошый"	Балаларда төрле характерлы музыканы тыңлый белү һәм аның турында сөйли белү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Сәнгать образын тапшыра белү, биюдә хәрәкәтләрне ритмик рәвештә, эзлекле рәвештә башкара белү. Тавыш авазларын ишетү, җырчылык күнекмәләрен үстерү (акрын, җиңел тавыш белән җырлау). Металл фонда уйный белү.	Баскыч, матрёшка.
	7 нче дәрес. Тема. «Безнең дуслар»	Музыкаль әсәргә колак сала белү, музыкага эмоциональ җавап бирү һәм аның турында сөйли белү осталыгын беркетү. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (башкаларның җырлавын тыңлап, килешеп җырларга). Хайваннарга мәхәббәт тәрбияләү, аларны кайгырту теләге. Музыка	Бубен.

		характеры нигезендә хәрәкәтләнә белү (тыныч йөрү, йөгерү). Бию импровизациясенә дәрт - әйлән-бәйлән уеннарда уен хәрәкәтләренә. Хәрәкәтле хәбәр тарату.	
	8 нче дәрес. Тема. "Без шәһәр буйлап барабыз"	Балаларда музыка характерын аера белү (моңлы, кызганыч, күңелле, шатлыклы, тыныч). Җыр күнекмәләрен беркетү (кушылып җырлау, көйне чиста интонацияләү, тулы тавыш белән җырлау һәм килештереп, сүз әйтү). Үз шәһәреңә мәхәббәт тәрбияләргә. Тавыш биеклеген һәм хәрәкәтчән колагын үстерү. Хәрәкәтләрне үтәү өчен этәргечләрнең җиңеллегенә һәм ритмик башкарылуынаирешү, әйләнү.	рәсемнәр - төзелештә күтәрелү краны, автомобиль, самолёт, трамвай, троллейбус, автобус, поезд.
«Ватанны саклаучылар» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «23 февраль - Ватанны саклаучылар көне» бәйрәме			
Февраль.	1 нче дәрес. Тема. "Минем иң яхшы дустым"	Мөстәкыйль музицирование белән кызыксыну (балалар музыка уен коралларында уйнау, җырлау) беркетергә. 8 март бәйрәме турында күзаллаулар формалаштырырга. Әнигә карата мәхәббәт һәм сизгер мөнәсәбәт тәрбияләргә. Яраткан җырлар җырлау теләген хупларга. Музыкаль хәтерне, җырчы күнекмәләрне үстерергә. Җырлаучы әтәч образын (күңелле, моңсу) бирә белү осталыгын үстерү. Бию хәрәкәтләрен камилләштерү.	П.И.Чайковскийның портреты, балаларга билгеле җырларның символик сурәтләре төшерелгән карточкалар, төсле яулыклар.
	2 нче дәрес. Тема. "Әбиемне, әнине мин яратам"	Музыкага карата эмоциональ ярдәмчеллекне ягымлы, назлы характерны үстерергә. Музыка турында сөйли белү, сорауларга җавап бирү. Әби белән әнигә мәхәббәт һәм хөрмәт тәрбияләргә. Аны музыка коралларында уйнатып, яраткан җырларыбызны җырлауга дәртләндерергә. Музыкаль хәтерне үстерү (ритм буенча җыр белү), җырчылык күнекмәләрен үстерү (җиңел тавыш белән җырлау, хәрәкәтчән, киеренкелексез). Хәрәкәтне ике - өч өлешле формада үзгәртә белү.	Мәшһүр балаларга билгеле җырлар, төсле яулыклар төшерелгән символик сурәтләр.
	3 нче дәрес. Тема. "Без - солдатлар"	Төрле характердагы музыканы тыңлый белү, аңа эмоциональ җавап бирә белү. «Ватанны саклаучылар көне» бәйрәме турында күзаллаулар формалаштырырга. Балаларда катлаулы булмаган интонация һәм бию көе ритмын импровизацияләү осталыгын үстерү. Үз илеңә мәхәббәт тәрбияләргә. Музыкаль хәтерне үстерү (көйдән һәм керештән җырлар белү), тавыш ишетү, җырчылык күнекмәләрен үстерү (тулы тавыш белән җырлау, логик басым ясап, килешеп. Башка бию хәрәкәтләре белән берлектә "пружина" ны үти белү. Музыкаль - уен һәм бию иҗатын үстерү.	Төсле яулыклар, "Безнең яклаучылар" темасы буенча рәсемнәр.
	4 нче дәрес. Тема. "Әнигә бүләк"	Төрле характердагы җырларга эмоциональ ярдәмчеллекне үстерүне дәвам итәчәкләр. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (җырның интонацион характерын бирергә, сүзләрне ачык итеп әйтергә). Балалар музыка коралларында уйный белү. Әнигә мәхәббәт һәм хөрмәт тәрбияләргә. Музыкаль хәтерне үстерү, кара ишетү. Галоп ясый белү, билгеләнгән темпта хәрәкәт итү, дөрес ос саклап калу	«Әниләр һәм балалар» темасына рәсемнәр. Барабан.
	5 нче дәрес. Тема. "Тиздән яз килә"	Төрле эмоциональ эчтәлектәге капма-каршы булган пьесаларны кабул итү осталыгын формалаштыру. Балалар музыка уен коралларында җыр һәм бию көйләрен уйный белү. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә. Ритмны үстерү. Җыр күнекмәләрен беркетү (логик басымнар ясау, көйне һәм интервалны чиста интонацияләү).	«Яз» темасына рәсемнәр. Шаяртулар.
	6 нчы дәрес. Тема. "Без җыр җырладык"	Көйгә колак сала белү, җыр сүзләре; эчтәлеге һәм холкы турындагы сорауларга җавап бирү. Әйләнә-тирәдә хәрәкәт итә белү, аны тарайтып һәм киңәйтеп.	Шаяртулар, бубен, барабан, металлофон.

		Матур, моңлы, җиңел тавыш белән җырлый белү, җыр эчтәлегенә булган мөнәсәбәтен күрсәтү. Балалар музыка уен коралларында уйнау күнекмәләрен ныгыту.	
	7 нче дәрес. Тема. "Менә кыш уза инде"	Балаларны төрле характердагы музыка белән кызыксындыруны дәвам итәргә. Әнигә, әбигә мәхәббәт тәрбияләргә. Музыкаль хәтерне үстерү. Җыр күнекмәләрен камилләштерү (хәрәкәтчән, җиңел тавыш белән җырлау), хәрәкәтләрне җырлап алып бара белү. Балалар музыка уен коралларында уйный белү. Җырлы иҗатны үстерү, уен этюдларын эмоциональ рәвештә башкару сәләте.	Матур итеп киенгән курчаклар, бубен, барабан, металлофон.
	8нче дәрес. Тема. "Безгә яз килә"	Балаларны халык уен коралларында башкарылган халык көйләренең яңгырашы белән кызыксындырырга. Предметлар (чәчәкләр, ленталар) белән хәрәкәтләрне башкару сәләтен үстерү. Музыкаль иҗат (җыр, бию) үстерү. Үз белдегең белән уенны җырлап оештыра белү. Тавыш авазын ишетү сәләтен үстерергә. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (җырлау җиңел, көйле, килешенгән). Импровизацияләргә.	Чәчәкләр.
«Яз» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «8 март» бәйрәме			
Март.	1 нче дәрес. Тема. "Язгы кәеф"	Музыкаль жанрларны (бию, җыр, марш) ишетеп белә белү. Музыканы кабул итү процессында гүзәллек хисе тәрбияләү. Җыр көен чиста интонацияли белү, табигый тавыш, җиңел тавыш белән җырлый белү. Бер-бер артлы җиңел йөгерүне һәм сылтама ясауны бодруй, төгәл йөрешне башкара белүне камилләштерү. Музыканың төрле-төрле өлешләре алмашынуын ишетә һәм шуның нигезендә биюләрдә хәрәкәтләрне үзгәртә белүне беркетә белү.	«Яз» темасына рәсем, әкият геройлары сурәтләре (атлаучы, биюче һәм җырлаучы) карточкалар.
	2 нче дәрес. Тема. "Язгы әйлән-бәйлән"	Музыкаль жанрларны аера белү күнекмәләрен (бию, җыр, марш) бизәү. Көйне импровизацияләү теләген үстерү. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә, яз килүдән шатлык хисе уятырга. Музыкаль образлар, ритмик ишетү сәләтен үстерү, җырның ритмик рәсемен төгәл генә ясый белү, бер пластинкада металл фон уйнап. Уңышны җиңел һәм ритмик рәвештә үтәү осталыгын камилләштерү.	иртә яз сурәте төшерелгән рәсем. Чәчәкләр (һәр балага 2шәр), әкият геройлары сурәтләре төшерелгән карточкалар (атлаучылар, биючеләр һәм җырлаучылар).
	3 нче дәрес. Тема. "Күңелле - күңелсез"	Төрле характердагы музыкаль әсәрләрне эмоциональ кабул итә белү. Җырларны көйгә, керү осталыгын үстерү; педагог белән бергә катлаулы булмаган биюләр төзү. Музыка тыңларга теләү тәрбияләү. Музыкаль хәтерне, җыр иҗатын үстерү, партнёр белән биюдә хәрәкәтләрне килештерә белү, музыка үзгәрү белән хәрәкәтләрне үзгәртә белү. Балаларда җырлаганда сулыш алу осталыгын үстерү.	Әкият геройлары сурәтләре (атлаучы, биюче һәм җырлаучы) төсле яулыклар.
	4 нче дәрес. Тема. “Урман бәйрәме”	Музыканың эчтәлеге, аның үзенчәлекләре (кәефе, темпы, характеры) турында сөйли белү. Башкалар белән бер үк вакытта хәрәкәтне башлый һәм тәмамлый белү, предметлар белән биюдә хәрәкәтләр ясый белү. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләү, аны саклау теләге. Балалар өчен удар инструментларда уйный белү.	Төсле яулыклар.
	5 нче дәрес. Тема. "Безгә күңелле"	Көй буенча пьесаларны таный белү, әсәрне дөрес атау, аның турындагы сорауларга җавап бирү осталыгын формалаштыру. Җырның характерын эмоциональ рәвештә тапшыра белү, бер-берсенең җырлавын тыңлый белү. Табигатькә, хайваннарга мәхәббәт тәрбияләргә. Аякны үкчәгә, борынны кую	Уенчык Петрушка, 3 - 4 погремушка, төрле яңгыраш буенча.

		осталыгын үстерү. Иҗади сәләтләрне үстерү.	
	6 нчы дәрес. Тема. "Без биибез һәм җырлыйбыз"	Инструменталь һәм вокаль музыканы кабул иткәндә эмоциональ ярдәмчеллекне формалаштырырга. Балаларга тозлы, зур булмаган төркемнәр белән җырларга тәкъдим итәргә. Музыкага мәхәббәт һәм кызыксыну тәрбияләү. Тавыш охшашлыгын башкарганда интонация табу осталыгын үстерү. Иҗади сәләтләрне үстерү. Бию хәрәкәтләрен башкару күнекмәсен ныгытырга. Иҗади сәләтләрне үстерү. Бирелгән темпта бию хәрәкәтләрен, предметлар белән хәрәкәтләрне башкару күнекмәсен ныгытырга.	Чәчәкләр, 3 - 4 чик буе, яңгырашы буенча төрле-төрле матур курчак
	7 нче дәрес. Тема. «Хайваннар турында җырлар һәм шигырьләр»	Тыңлаган музыка турында сөйли белүне дәвам итәргә. Хайваннарга мәхәббәт тәрбияләргә. Интервалларны (секунд, терция, кварт) җырлый белү. Гади җырлар иҗат итә белүне үстерү. Кара кабул итүне үстерү. Балалар музыка коралларында уйный белү осталыгын беркетү.	Аю һәм куян башлыклары.
	8 нче дәрес. Тема. «Яз килә, яз килә»	Музыкаль жанрлар турында белемнәр беркетү, җырларны ритм буенча белә белү һәм аларны атый белү. Импровизацияләнгән биюләрдә танылган бию хәрәкәтләрен үстерү. Метал фонында һәм өчпочмакта уйный белү. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә. Музыкаль озатучысыз берәр җыр җырлый белү.	«Яз» рәсеме, 3 - 4 погремушка, төрле яңгыраш буенча.
«Яз» темасы Йомгаклау вакыйгасы: “Күңел ачу көне. Көлү - ул сәламәтлек!"			
Апрель.	1 нче дәрес. Тема. "Апрель, апрель, ишек алдында тамчы чыңлый"	Музыкаль әсәрләрне эмоциональ кабул итү, җырның сурәтләү характерын аңлау осталыгын формалаштыруны дәвам итәргә. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (дөрес логик басым ясап, сәнгатьле җырларга). Тавыш биеклеген һәм караңгы колакны үстерү. Эмоциональ рәвештә формалаштыру - этюдларны образлы итеп башкару.	«Яз» рәсеме.
	2 нче дәрес. Тема. "Язгы инешләр"	Җырның характерын билгели белү, аның эчтәлеге һәм үзенчәлекләре турында иркен сөйли белү. Музыканың характерын үзгәртү белән хәрәкәтне үзгәртә белү, "елан" булып йөри белү. Табигатькә, хайваннарга мәхәббәт тәрбияләргә. Көйнең югарыга һәм аска таба хәрәкәтен ишетә белүен үстерү. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (табигый тавыш белән җырлау, килешеп, сәнгатьле итеп, җыр характерын биреп). Музыкаль өчпочмакта уйнау.	«Яз», «Язгы кошлар» темасына рәсемнәр.
	3 нче дәрес. Тема. "Кояшлы куян"	Бер мимика һәм ишарәләр кулланып, образларны эмоциональ рәвештә тапшыру осталыгын үстерү. Табигатькә, музыкага мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Кара кашларын җимерү, ритм хисе. Җырда динамик төсмерләрне аера белү һәм аларны тавыш белән бирү осталыгын камилләштерү.	Лента (һәр балага 2шәр), көзге.
	4 нче дәрес. Тема. "Цирк атлары"	Балаларны музыка тәэсирләре белән таныштырырга, җырларның матурлыгына игътибар итәргә. Уен образларын бирә белү. Музыкага мәхәббәт тәрбияләү, музыка дәресләрендә актив булырга омтылу. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (киеренкелектән башка җырлау, сулышны дөрес алу). Музыка өлешләрен алыштыру белән хәрәкәтләрне үзгәртә белү. Музыкаль хәтерне, иҗат үстерүне.	«Цирк» темасына рәсемнәр, башка султанчик (балалар саны буенча).
	5 нче дәрес. Тема. «Кызыклы шигырьләр һәм	Балаларның музыканың төрле характеры турында күзаллауларын киңәйтергә (җитди, шаян). Шаярту	

	жырлар»	жырлары, мәзәкләр турында күзаллауларны белергә. Балаларда юмор тоя һәм аңа эмоциональ җавап бирә белү, балалар музыка коралларында уйнау белән кызыксыну тәрбияләү. Хәрәкәт аша сәнгать образларын тапшыруда авазның, иҗат сафлыгын үстерергә. Музыкаль тәэсирлелек чараларын аера белү һәм аларны хәрәкәткә тапшыру осталыгын үстерүне дәвам итәргә.	
	6 нчы дәрес. Тема. “Кошлар килүе”	Төрле образлар бирә торган төрле характердагы күзаллауларны киңәйтергә. Тавышны интонацияләүнең чисталыгын үстерергә. Музыкаль тәэсирлелек чараларын аера белү сәләтен беркетү. Хәрәкәт аша кош образын тапшыра белү. Балалар музыка уен коралларында уйнау күнекмәсен камилләштерү.	Кошлар һәм мәче бөреләре, очучы кошлар сурәте төшерелгән рәсемнәр.
	7 нче дәрес. Тема. "Без болынга килдек"	Музыканың төрле образларын бирә торган төрледән-төрле характеры турындагы күзаллауларны киңәйтергә. Музыкаль тәэсирлелек чараларын аера белү сәләтен беркетү. Хәрәкәт аша кош образын тапшыру осталыгын камилләштерү. Тавышны интонацияләүнең чисталыгын үстерергә. Балалар музыка уен коралларында уйнау күнекмәсен ныгыту.	Кош-корт һәм мәче, баскыч, матрёшка.
	8 нче дәрес. Тема. "Болындагы чәчәкләр"	Хәрәкәтләрне музыка характеры нигезендә үти белү. Музыкаль образны уеннарда һәм әйлән-бәйләннәрдә тапшыру осталыгын камилләштерү. Җыр тыңларга һәм җырларга теләүне үстерергә. Аерым авазларны җырлый белү, килештереп җырлый белү, керешкәннән соң ук керү. Музыкаль хәтерне үстерү.	Куян башлыгы, кыр чәчәкләре төшерелгән рәсемнәр.
«Чәчәкле яз. Бөҗәкләр» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Чәчәкле шәһәрдән өстәмә»			
Май.	1 нче дәрес. Тема. "Җыр белән дус булачакбыз"	Хәрәкәтләрне музыка характеры нигезендә үти белү, уеннарда, әйлән-бәйләннәрдә музыка образларын тапшыра белүне камилләштерү. Җырларга һәм җырлар тыңларга теләү тәрбияләү. Аерым авазларны җырлый белү, килештереп җырлау, керешкәннән соң ук керешү осталыгын камилләштерү. Музыкаль хәтерне, аваз ишетү сәләтен үстерергә.	Куян башлыгы, балаларга таныш җырларның символик сурәтләре төшерелгән карточкалар.
	2 нче дәрес. Тема. «Ах, дудка!»	Балаларны музыка тәэсирләре белән таныштырырга, инструменталь музыкага кызыксынуны үстерергә. Музыкаль регистрацияләр турында белемнәрне формалаштырырга. Халык җырларына, биюләргә һәм уеннарга мәхәббәтне тәрбияләргә. Музыкаль хәтерне үстерү. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (җиңел тавыш белән җырлау, көйле, хәрәкәтчән; сулышны дөрес алу). Җыр иҗатына дәрт бирергә.	Көтүче сурәте төшерелгән рәсем; дудочканың музыкаль инструменты; балаларга таныш җырларның символик сурәтләре төшерелгән карточкалар.
	3 нче дәрес. Тема. «Хәерле иртә!»	Балаларны музыка тәэсирләре белән таныштырырга, образның сурәтләү үзенчәлекләренә игътибар итәргә. Музыкага мәхәббәт тәрбияләү, аңа эмоциональ җавап бирә белү. Балалар музыка коралларында уйный белү осталыгын беркетү. Музыка характеры нигезендә хәрәкәтләрне башкару осталыгын камилләштерү. Музыкаль хәтерне үстерү. Бию хәрәкәтләрен ирекле биюдә куллана белү. Җыр күнекмәләрен үстерү (көйне чиста интонацияләп җырлау).	Уенчык Петрушка, ширма, музыка кораллары; ленталар (һәркайсына 2шәр).
	4 нче дәрес. Тема. "Елмаюдан бөтен яктылык булачак"	Музыкага мәхәббәтне тәрбияләргә, тыңларга һәм аңа эмоциональ карарга теләк уятырга. Җырлауны килешеп һәм сәнгатьле итеп, җырга көйләү; бер-	Ленты (һәр балага 2 шәр).

		береңне ишетү; җырны уеннарда һәм әйлән-бәйләндә хәрәкәт белән яраштыру. Музыкаль образларны уеннарда тапшыру осталыгын камилләштерү. Музыкаль хәтерне, ритм хисен үстерергә.	
	5 нче дәрес. Тема. "Кыю бул"	Җырның сурәтләү характерын аңлый белү. Бию композицияләре төзи белү, уен образларын сәнгатьле итеп тапшыра белү осталыгын камилләштерү. Тыңлаган музыка, җыр турында сөйләргә теләк тудыру; балалар музыка коралларында уйнарга. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (дөрес логик басым ясап, сәнгатьле җырларга). Тавышларны октава чикләрендә биеклек буенча аеру сәләтен үстерү.	Уеннар өчен атрибутлар - аттракционнар.
	6 нчы дәрес. Тема. "Исәнме, җәй!"	Төрле характердагы җырларга эмоциональ җавап бирә белү һәм алар турында сөйли белү. Музыканы алыштыру белән хәрәкәтне үзгәртә белү күнекмәсен камилләштерү. Музыкаль иҗатка, җырлар, биюләр импровизациясенә кызыксыну уяту. Килешеп һәм сәнгатьле итеп җырлый белүне камилләштерү. Ритм, музыкаль хәтер, иҗат сәләтен үстерергә.	"Җәй" рәсеме.
	7 нче дәрес. Тема. “Урман юлы”	Вокаль һәм инструменталь музыканы тыңлау белән кызыксынуны ныгытырга. Табигатькә һәм анда яшәүчеләргә мәхәббәт тәрбияләргә. мөстәкыйль рәвештә металл фонда уйнарга теләү. Музыкаль хәтерне, ритм һәм караңгы ишетү хисен, иҗади сәләтне үстерүне дәвам итәргә. Җыр күнекмәләрен камилләштерергә (килештереп җырлау, көйләү, җиңел тавыш белән).	Күбәләкләр сурәте төшерелгән рәсем.
	8 нче дәрес. Тема. "Дүрт ел фасылы"	Музыкага колак сала һәм аңа эмоциональ җавап бирә белү осталыгын беркетү. Музыкага, табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә. Музыкаль иҗат белән кызыксыну формалаштыруны дәвам итәргә. Җыр күнекмәләрен, музыкаль - ритмик хәрәкәтләрне камилләштерергә.	«Ел фасыллары» темасына рәсем.

2.5.4 Зурлар төркемдә комплекслы-тематик планлаштыру.

Ай.	ООД темасы.	Бурычлар.	Атрибутлар, җиһазлар.
«Хуш, ямьле җәй, сәләм алтын көз!». темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Белем көне» бәйрәме.			
Сентябрь.	1 нче дәрес. Тема: «Белем көне».	Балаларны "белем" сүзе белән таныштыру, Белем көне турында сөйләү, балалар бакчасында белем алулары турында сөйләү: җырларга, биергә, музыка коралларында уйнарга өйрәнәләр. Белем алу белән кызыксыну тәрбияләү. Әңгәмәдә катнашу сәләтен үстерү. Туган шәһәргә мәхәббәт тәрбияләү.	Балалар музыка уен кораллары. Төзелеш материалы җыелмасы.
	2 нче дәрес. Тема: «Без балалар бакчасында уйныйбыз»	Балалар бакчасында балалар уйный гына түгел, белем һәм күнекмәләр дә ала дигән төшенчәне беркетергә. Балалар бакчасына мәхәббәтне һәм аның йөрү теләген тәрбияләүне дәвам итәргә. Музыкага эмоциональ ярдәмчеллекне үстерү; җырчы һәм музыка күнекмәләрен ныгыту.	Уенчыклар: куян, ат, йөк машинасы, аю, кәҗә бәтие, фил, туп; геометрик фигуралар.
	3 нче дәрес. Тема: «Музыка тавышлары доньясында»	Дөньяда төрле авазлар (музыкаль һәм шау-шулы) булуы турындагы күзаллауларны беркетү; аларны кабул итүгә кызыксыну формалаштыру; аларны тыңларга һәм аерырга өйрәтү. Музыка тыңлаулары культурасын формалаштырырга (музыканы артык каты итеп кабызмаска, артык шау-шу тудырмаска). Музыкаль авазларны шау-шулы авазлардан аерырга, төрле музыка коралларының яңгырашын аерырга	Шау-шулы уен кораллары: погремушкалар, ярыклар, шау-шулы тартмалар, бубенлар һ. б. Яңгыр, йөк машинасы, будильник, җырлый торган кыз, скрипкада уйнаучы малай, биюче балалар рәсеме

		өйрәтергә.	төшерелгән картиналар.
	4 нче дәрес. Тема: «Музыкаль тавышлар»	Музыкаль авазлар турында төгәл күзаллаулар бирергә. Музыка тыңлау культурасын тәрбияләргә (музыканы артык каты кертмәскә). Музыка тыңларга кызыксыну булдыруны дәвам итәргә.	Җәнлекләрнең башлыклары.
	5 нче дәрес. Тема: «Исәнме, көз»	Елның иң матур вакыты - көз турындагы күзаллауларны киңәйтергә. Музыкаль сәнгатькә өйрәтүне дәвам итәргә. Лирик характердагы музыканы эмоциональ кабул итү. Музыкаль сәләтләрне үстерү, музыка тыңларга, җырларга теләү. Матурлык хисен формалаштыру.	Карна каләменең рәсем материалы.
	6 нчы дәрес. Тема: «Яңгыр тавышы»	Музыкада һәм рәсем сәнгатендә сәнгать образын кабул итүне үстерергә. Сәнгать-эстетик культураны үстерергә. Музыкада сурәтләүне, музыкаль тәэсирлелек чараларын аера белү.	Иллюстрация: Ф. Васильев "Яңгыр алдыннан". Көзге яңгыр сурәте төшерелгән рәсем. Проектор, компьютер.
	7 нче дәрес. Тема: «Яңгыр тавышы» (дәвамы)	Балаларга җил турында табигать күренеше буларак күзаллау бирергә. «Яфрак коелу» төшенчәсен беркетергә. Табигатькә мәхәббәт чараларын, сәнгать сүзләрен һәм рәсем сәнгатен үстерү. Музыкаль әсәрләрнең капма-каршы характерын билгеләү, аны шигъриятьтә, музыкада һәм хәрәкәттә сәнгать образы белән чагыштыру сәләтен тәрбияләү.	Мольбертның "Көз" темасына рәсемнәр, шигырьләр фильмнары, буяулар, чуклар, су.
	8 нче дәрес. Тема: «Музыкада шаяру»	Көз төсмерләре турында белемнәрне ныгытырга, табигать күренешләренең үзгәрүен күрергә. Юмористик һәм шаян җырларны тыңларга. Музыкада һәм җырларда кәеф төсмерләрен аерырга кирәк. Хис-кичерешләр кабул итәргә. Сәнгатькә мәхәббәт, музыка тәме, җырчылык сәләте үстерергә, тәрбияләргә. Җырның характерын тапшыра белү.	Черки һәм бака башлыгы, уенчык скрипка.
«Алтын көз» темасы. Йомгаклау вакыйгасы: «Көзге бал» бәйрәме.			
Октябрь.	1 нче дәрес. Тема. "Бергә безгә күңелле"	Музыкада жанрлар турында белемнәрне беркетү; музыканы тыңлау культурасын тәрбияләү. Үз җавабыңны нигезли белү.	"Көз", "Уңыш җыю" темасына рәсемнәр
	2 нче дәрес. Тема. "Яраткан уенчык"	«Яраткан уенчык» төшенчәсен киңәйтергә. Музыкаль сәнгатькә өйрәтүне дәвам итәргә, лирик характердагы музыканы эмоциональ кабул итүне тәрбияләргә. Музыкаль сәләтләрне үстерү, музыка тыңларга, җырларга теләү. Матурлык хисен формалаштыру.	Яңа уенчыклар.
	3 нче дәрес. Тема. "Тылсымлы тартма"	Музыкаль һәм иҗади сәләтләр формалаштыру, хис-кичерешләрне баету.	Репертуар җырларының, кульъяулыкларның эчтәлеген тасвирлаган рәсемнәр. Балавыз рәсемле кәгазьләр, буяулар, чуклар, су. Эшләпә, таяк, тартма.
	4 нче дәрес. Тема. «Күңелле	Музыка нигезендә хәрәкәт итә белү, ике колоннага	Репертуар җырларының

	балалар»	җайлашу, озын һәм кыска авазларны ишетү белән мөстәкыйль рәвештә билгеләү. Җырлы репертуар беркетү, тере килеш җырлый белү, хәрәкәтчән темпта, көйне югары күтәрүдә чиста интонацияләү, бер тавышта интонация чисталыгын саклап калу, мөстәкыйль рәвештә уртача тавыштан тиз темпка һәм киресенчә күчә белү.	эчтәлеген тасвирлаган рәсемнәр.
	5 нче дәрес. Тема. "Без уйныйбыз һәм җырлыйбыз"	Халык җыры, рус халык уеннары төшенчәләрен киңәйтергә. Төрле характердагы музыканы эмоциональ кабул итүне дәвам итәргә. Музыкаль сәләтләрне үстерү. Матурлык хисе формалаштыру, музыка тыңлау һәм аны үтәү теләге.	"Заинька" җырына сюжет картиналары карга бүреге, куян бүрекләре.
	6 нчы дәрес. Тема. "Хайваннарның музыкаль сурәте"	Музыканың хайваннар, кошлар образларын, аларның характерлы үзенчәлекләрен тапшыра алуы турында сөйләү. Хайваннар дөньясына мәхәббәт тәрбияләү. Музыкаль тәэсирлелек чаралары: регистр, темп, музыка яңгырашының характеры турында күзаллаулар булдыруны дәвам итәргә.	Кошлар һәм хайваннар сурәте төшерелгән рәсемнәр.
	7 нче дәрес. Тема. “Урман мажаралары”	Урманнарның төрләре, урман хайваннары, кешеләр урманда нәрсә җыялар дигән төшенчәләрне беркетергә. Табигатькә мәхәббәтне үстерүне дәвам итәргә. Музыка характеры нигезендә хәрәкәт итә белү, көйләрне чиста интонацияләү, сәнгатьле җырлый белү осталыгын камилләштерү. "Елан" йөрешендә күнегергә. Пространствода ориентлаша белү.	«Урман» темасына рәсемнәр.
	8 нче дәрес. Тема. "Сәнгать патшалыгында"	Музыка тыңлау культурасын формалаштырырга, җырчы күнекмәләрне, музыкаль-ритмик хәрәкәтләрне, эмоциональ ихтыяр сферасын үстерергә. Сүз, мимика, ишарә, хәрәкәт тәэсирләрен белдерү күнекмәләрен үстерү. Иҗади инициативаны хупларга. Музыкаль образны тапшыру күнекмәсен ныгыту.	Театраль курчаклар, шарфлар, агач кубиклар, металл трубалар, рус рәссамнары картиналары репродукцияләре.
«Мин һәм минем гаиләм» темасы Йомгаклау вакыйгасы: Ата-аналар бәйрәме - «Әниләр көне».			
Ноябрь.	1 нче дәрес. Тема. "Тиздән беренче кар"	Җырларны тыңларга, аларның эчтәлеген аңларга, җырның характерын билгеләргә өйрәтүне дәвам итәргә. Җыр ритмына үтеп керә белү осталыгын беркетү. Сүзлек запасын баетырга. фразалар арасында сулыш алырга кирәк. Җыр вакытында тавыш көчен үзгәртә белү, кушымтаның ритмик рәсемен төгәл бирү. Пространствода мөстәкыйль рәвештә ориентлаша белү, үзгәртеп кору эшләрен башкару, керешкәннән соң ук хәрәкәтләнә башлау.	Уенчыклар, проектор, компьютер, спорт җиһазлары.
	2 нче дәрес. Тема. "Зоопарк"	Инструменталь әсәрләрне һәм җырларны эмоциональ кабул итүне дәвам итәргә. Сәнгатьлелек чаралары турында: регистр, темп, музыка яңгырашының характеры. Әсәрнең эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә кирәк. Хайваннарга мәхәббәт тәрбияләргә.	Зоопаркта хайваннар сурәте төшерелгән рәсемнәр. Тылсымлы таяк.
	3 нче дәрес. Тема. "Бакча буйлап куян йөри"	Рус фольклоры булган балаларны белергә. Халык сәнгатенә кызыксыну һәм мәхәббәт формалаштыру. Музыка тыңлый белү, аңа эмоциональ җавап бирү, чиста интонировать итү, җыр сүзләрен дөрес әйтә белү, уен хәрәкәтләрен ритмик рәвештә үтәү осталыгын үстерү.	Карга башлыгы, музыка кораллары - шөлдерле, өчпочмак, погремушка.

	4 нче дәрес. Тема. "Яңгыраучы рәсемнәр"	Музыкаль сәнгатькә өйрәтүне дәвам итәргә. Көз турындагы белемнәрне баетырга. Җыр турында сөйли белү, җырлаганнан соң җырлый башлау, чиста башкаруны күзәтә белү, җырлау җиңел, ләззәтләнеп, җыр характерын сәнгатьле итеп тапшыра белү. Диктация, артикуляция өстендә эшләргә. Музыканың темплы һәм динамик үзенчәлекләрен аера белергә, аларны хәрәкәткә китерергә кирәк. Ритмлы рәсемне притопа белән бирү осталыгын формалаштыру. Матур итеп, яхшы утыргычлы, ритмлы итеп йөри белү; берәмләп, тәэсирле һәм эмоциональ рәвештә хайваннар һәм бөҗәкләр образларын тапшыра белү.	Йомырка, саескан, күбәләк, көзге пейзаж, көзге яфраклар сурәтләнгән рәсемнәр.
	5 нче дәрес. Тема. «Без күңелле балалар»	Кергәннән соң ук хәрәкәтне башлый белү, музыка характерын ишетү. Әйләнә-тирәдә йөгерү осталыгын берәм-берәм һәм парлап туплау. Пространствода ориентлашуны камилләштерү. Музыкаль хәтерне үстерү.	"Әни һәм балалар" сюжетлы рәсемнәре сериясе.
	6 нчы дәрес. Тема. “Көзге урманда музыка әкияте”	Бөҗәкләр һәм хайваннарның нәфис образларын тапшыра торган музыкаль әсәрләр белән таныштырга. Музыкаль әсәрләрдәге кәефләрне аера белергә, аларны җыр репертуарында тапшырырга кирәк. Классик музыкага кызыксыну һәм мәхәббәт тәрбияләү, аны тыңлау теләге. Музыкаль тәмне, җырчы сәләтләрне үстерү. Йөзгә мимика бирү күнекмәләрен капма-каршы эмоциональ халәт (шатлык һәм сагыш). Сәнгать образы һәм музыкаль тәэсирлек чаралары турындагы белемнәрне киңәйтергә. Хайваннарга ярдәм итә белү.	Көзге яфраклар, куак, бер яктан мүк белән капланган күбек, чебен гөмбәсе, күбәләк костюмнары, ялан сыер, әкәм-төкәм, коңгыз.
	7 нче дәрес. Тема. "Рус халык музыкасы"	Рус халык җырлары белән балаларны таныштырырга. Халык сәнгатенә кызыксыну һәм мәхәббәт формалаштыру. Музыка тыңлый белү, аңа эмоциональ җавап бирү, чиста интонировать итү, җыр сүзләрен дөрес әйтә белү, уен хәрәкәтләрен ритмик рәвештә үтәү осталыгын үстерү.	«Рус халык музыкасы» темасына рәсемнәр.
	8 нче дәрес. Тема: «Әнием минем».	Балаларга халыкара "Әниләр көне" бәйрәме турында, бу бәйрәмне кайчан һәм ничек үткәрүләре турында сөйләргә. Музыкаль әсәрләргә эмоциональ ярдәмчеллек формалаштырырга. Әнигә мәхәббәт, хөрмәт, кайгыртучан һәм игътибарлы мөнәсәбәт тәрбияләргә.	Әни һәм балалар сурәте төшерелгән рәсемнәр.
Тема: «Кыш» Йомгаклау вакыйгасы: «Безгә Яңа ел килә» бәйрәме			
Декабрь.	1 нче дәрес. Тема. "Исәнме кыш!"	Кыш турындагы белемнәрне ныгытырга. Музыкаль әсәрнең эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирә белү, музыкаль әсәр, җыр турындагы әңгәмәне хуплау. Классик музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Яңа җырлар белән таныштырырга. Тавышларны биеклек һәм озынлык буенча аера белү, җырлар, попевоклар ритмын йота белү осталыгын камилләштерү. Кергәннән соң хәрәкәтне башлый белү, кушылмалар белән ритмик рәсемен тапшыра белү. Хайваннар (куян, аю, бүре) образларын тапшырганда, сәнгатьле хәрәкәтләр эзләүгә дәртләндерергә.	"Кышкы күңел ачулар", "Яңа ел!" рәсемнәре
	2 нче дәрес. Тема. "Матур чыршыбыз"	Әңгәмәдә катнаша белү, үз фикерләреңне әйтә белү. Яңа җырлар белән таныштырырга, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә өйрәтергә. Җырны чиста җырлый белү, ритмны йота белү, сүзләрне төгәл әйтә белү, аларның тәмамлануын җырлый белү, дөрес логик басым ясау. Музыканың кайбер өлешләрен ишетергә, аларның характерын аерырга һәм хәрәкәтләрне җыр тексты белән килештерергә	"Бизәлгән чыршы" рәсеме

		өйрәтергә.	
	3 нче дәрес. Тема. "Бөртекләр"	Музыканы кабул иткәндә уңай хис-кичерешләр тудырырга. Төрле характердагы җырларны кабул итә белү, җырның (җырлар, җырлар) өлешләрен аера белү сәләтен үстерүне дәвам итәргә. Җыр көйләрен "ля" иҗегенә чиста җырлый белү, җыр ритмын йота белү осталыгын формалаштыру. Җыр эчтәлеген, аның характерын, музыкаль фразаларны күрсәтеп, логик басым ясап, җырлый белү осталыгын камилләштерергә. Музыканың темплы, ритмик һәм динамик үзенчәлекләрен аера белү, аларны хәрәкәткә тапшыру осталыгын формалаштыру. Хәрәкәттә җырның образлы эчтәлеген, биюдә шатлыклы кәефне чагылдыра белүне камилләштерү.	"Яңа ел" темасына рәсемнәр, чыршы бизәлеше.
	4 нче дәрес. Тема. "Кышкы күңел ачулар"	Музыкаль хәтерне үстерү. Таныш әсәрләрне таный белү, аларның характеры турында фикер йөртә белү. Ике әсәрне чагыштырырга кирәк. Җырларны эмоциональ кабул итү, җырлаганда аларның характерын тапшыру сәләтен үстерү. Җанлы темпта җиңел тавыш белән җырлый белү, сулышны күзәтә белү. Бию хәрәкәтләрен башлап җибәрә белүне. Уен гамәлләрен ритм белән башкаруда күнегергә.	"Кышкы күңел ачулар", "Кыш" темасына рәсемнәр.
	5 нче дәрес. Тема. "Яңа ел сюрпризлары"	Җырларны эмоциональ кабул итү сәләтен үстерү. көйне чиста интонацияләү, ритм бирү, сүзләрне төгәл әйтү осталыгын камилләштерү, дөрес логик басым ясап; динамиканы, темпны үзгәртү. Үзенчәлекле биюләрне башкару, хәрәкәт ярдәмендә кар бөртеген, Петрушканы тапшыра белү осталыгын үстерү.	Пегремушкалар, мишура.
	6 нчы дәрес. Тема. "Яңа ел сюрпризлары". (дәвамы).	Хатын-кыз Ягиның музыкаль әкияти образы булган балаларны таныштырырга. Эпитетлар кулланып, хатын-кыз Яганы тасвирлап, эмоциональ яктан көчле хисләр уятырга. Музыкаль хәтерне үстерүне дәвам итәргә. Интонацион рәвештә җыр көен дөрес җиткерә белү, сүз кушымчаларын әйтә белү. Үз белдегең белән җырлап, сәнгатьле итеп, үз вакытында җырлап бетерергә. Матур утырма саклап йөри белү, марш яңгырашындагы үзгәрешләрне ишетү һәм йөреш юнәлешен үзгәртү осталыгын формалаштыру. Куян, аю образларын тәэсирле башкару өстендә эшләүне дәвам итәргә. Хәрәкәтләрне җыр, әйлән-бәйлән, уеннар сүзләре белән килештерә белү.	Тартма. Убырлы, аю, куян, чыршы, Кыш Бабай рәсемнәре. Кыш Бабайның бияләе.
	7 нче дәрес. Тема. "Тылсымлы кыш"	П. Чайковский иҗаты белән таныш. Йомшак тавыш чыгаруда күнегү. Туган якка мәхәббәт формалаштыру. Пыяла предметлардан алына торган авазларның матурлыгына, кышкы авазларның нәзакәтлелегенә игътибар итәргә. Әдәплелекне, игътибарны, реакция тизлеген үстерүне дәвам итәргә. Кара кашларын үстерү.	Кышкы пейзажлар сурәтләнгән рәсеме. Колокольчиклар, султанчиклар, бәллүр кыңгырау.
	8 нче дәрес. Тема. “Музыка һәм хәрәкәт - күңелле кәефкә юл”	Характеры буенча капма-каршы булган музыкаль әсәрләр белән таныш. Музыкада кәеф төсмерләрен аерырга, аларны ритмик хәрәкәтләрдә тапшырырга кирәк. Музыкага карата кызыксыну һәм мәхәббәт, тыңлауга ихтыяҗ тәрбияләү. Эмоциональ-образлы сүзлекне гомумиләштерергә. Кешеләргә һәм хайваннарга ярдәм итә белү. Музыкаль тәмне үстерергә. мимика белән капма-каршы эмоциональ халәтләр (шатлык һәм сагыш) тапшыру сәләтен беркетү.	Уенчыклар: керпе, арыслан, тиен. Музыкаль өчпочмаклар. Фольга. "скоморох", "Пьеро моңсу", "Пьеро куңелле" рәсемнәре. "Өч вагонлы Паровоз" картинасы.

Тема: «Кышкы күңел ачулар» Йомгаклау вакыйгасы: «Кышкы күңел ачу» урамында күңел ачу			
Гыйнвар.	1 нче дәрес. Тема. “Музыкаль табышмаклар”	Музыкаль сәнгатькә чакырырга. Сәнгать-эстетик зәвыкны, иҗади сәләтләрне үстерергә. Музыкаль тәэсирлелек чаралары аша бәйрәм атмосферасы тудырырга. Балалар коллективында бердәмлек һәм дуслык хисләре тәрбияләү.	Мишура кызлар өчен, малайлар өчен колпаклар.
	2 нче дәрес. Тема. "Хуш, чыршы"	Җырларны эмоциональ кабул итү. Җырның структурасы турында белемнәрне беркетү, бер сулышта җөмләләрне чиста интонацияли һәм җырлый белү, сулышны дөрес бүлү. Музыка кисәкләрен үзгәртеп хәрәкәтне үзгәртә белү, музыка нигезендә бер темптан икенчесенә күчә белү осталыгы.	Мишура ак шарфлар, парафин рәсемле ак кәгазь битләре, акварель, дымлы салфеткалар.
	3 нче дәрес. Тема. "Метелицага кунакка"	Музыкаль-иҗади сәләтләрне үстерү, яңгыраган сүз һәм авазның матурлыгын сизә белү. Үз тәэсирләрен сүз, ишарә, мимика белән тапшыра белү. Сөйләм диапазонын, интонацион һәм фонематик ишетү сәләтен үстерергә. Уен образларын импровизацияләүдә таныш тәэсирлелек чараларын (хәрәкәтне, мимиканы) кулланырга, ирекле биюдә иҗади үз-үзен күрсәтү өчен шартлар тудырырга.	Ак тасмалар.
	4 нче дщрес. Тема. "Кышкы урманга сәяхәт"	Музыка тыңлау мәдәниятен тәрбияләргә. Җырның эчтәлеген тапшырырга өйрәтергә, сорауларга ачык итеп җавап бирергә, үз фикерен нигезләргә өйрәтергә. Рус табигатенә, хайваннарга һәм кошларга мәхәббәт тәрбияләү.	Кышкы урман, кышкы урманда хайваннар һәм кошлар сурәте төшерелгән рәсемнәр.
	5 нче дәрес. Тема. "Безнең җырлар".	Музыканы эмоциональ кабул итү сәләтен үстерү. Музыка характеры турындагы күзаллауларны киңәйтергә. Җырлый белү җиңел, тәэсирле. Матур маршлау һәм йөгерү осталыгын камилләштерү җиңел. Уен кагыйдәләрен үтәп, уен хәрәкәтләрен башкарырга дәртләндерергә.	Төрле эчтәлектәге рәсемнәр.
	6 нчы дәрес. Тема. "Шаярту"	Балаларның игътибарын музыканың кешенең кәефен күтәрүгә юнәлтү. "Музыка нәрсә турында сөйли?" дигән сорауга җавап бирергә кирәк. Җырларны эмоциональ кабул итү, аларның дәртле характерын тапшыру осталыгын үстерү. Акрынлап интонация ясый белү һәм көйнең өскә һәм аска таба әкренләп хәрәкәтен формалаштыра белү. Балаларның игътибарын сүз әйтелешенең төгәл булуына, шаян характердагы җырларны башкаруның тәэсирлелегенә юнәлтергә. Элек өйрәнгән бию хәрәкәтләрен туры галоп һәм бию хәрәкәтләрен башкара белү (әйлән-бәйлән адымы, притоплар, ярымчүгәләү). Ярым чүгәләп, тегермән тирәсендә бөтерелеп йөрү осталыгын үстерү.	Җырның эчтәлеге буенча рәсемнәр.
	7 нче дщрес. Тема. "Тәүлек вакыты"	Композиторның нәрсә әйтергә теләгәнен аңларга тырышып, музыкага колак салырга өйрәтүне дәвам итәргә. Табигатькә сакчыл караш тәрбияләү, аның матурлыгын күрә белү һәм аңа соклану. Рус шагыйрьләренең шигырьләрен ярату.	Рус рәссамнарының картиналар продукциясе. "Кич", "Иртә"
	8 нче дәрес. Тема. "Без оркестр белән танышабыз"	Оркестр, музыка кораллары турында белемнәрне ныгытырга. Җырның характеры һәм аның өлешләре турында сөйли белүне камилләштерү. Үз җырларыңа	Балалар музыка инструментлары һәм аларны сурәтләгән рәсемнәр.

		карата бәяләү мөнәсәбәтен үстерергә. Җырларны чиста интонацияләү, сүзләрне төгәл әйтү, җөмләләр арасында сулышны дөрес алу осталыгын үстерү. Музыка характеры нигезендә сәнгатьчә хәрәкәт итә белүне камилләштерү. Уңга-сулга чүгәләп бер адым атлау осталыгын алдан беркетү; түгәрәккә әйләндерү.	
Тема: «Ватанны саклаучылар» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Ватанны саклаучылар көне» бәйрәме			
Февраль.	1 нче дәрес. Тема. "Тиздән 23 февраль"	"Ватанны саклаучылар көне" бәйрәме турындагы белемнәрне киңәйтергә. Үз илең өчен горурлык хисе тәрбияләү. Хәрби тематикага җырлар белән кызыксыну уятырга. Чиста, җиңел җырлый белү, кычкырмыйча, тәэсирле итеп, мимиканы һәм ишарәләрне кулланып, дикция һәм сулышны күзәтә белү. Марш астында йөрешне камилләштерү, үзгәртеп кору эшләрен эшли белү. Кул белән (аннары тасмалар белән), музыка астында бию хәрәкәтләрен оештыра белү.	Төрле төстәге тасмалар.
	2 нче дәрес. Тема. «Тиздән 23 февраль» (дәвамы)	Хәрби тематикадагы җырлар белән кызыксынуны үстерергә. Җырның характеры, аның өлешләре, эчтәлеге турында сөйли белү. Чиста, җиңел, тавышсыз, сәнгатьле итеп, мимиканы һәм ишарәләрне кулланып җырлый белү; дикция һәм сулыш алуны күзәтү. Марш алдыннан йөрешне камилләштерергә. Үзгәрешләр ясый белү, бодро, матур гәүдәле, кулларын нәфис хәрәкәтләр ясый белү (аннары тасмалар белән); бию хәрәкәтләре.	Төрле төстәге тасмалар, төсле флаглар.
	3 нче дәрес. Тема. "Әбиләр, әниләр һәм әтиләр өчен музыкаль бүләкләр"	Җырларга эмоциональ җавап бирә белү, сүзләргә һәм көйгә колак сала белү, җырларның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү. Музыканы чиста интонацияләү, югары, түбән, кыска һәм озын авазларны билгеләү осталыгын үстерү. Сүзләр арасында сулыш ала белү, җырлау җиңел һәм сәнгатьле. Фикерне мәгънәле хәрәкәт итү, үзгәртеп кору һәм флажкалар белән күнегүләр башкару. Җиңел хәрәкәтләр, әйләнү, пружиналы адым ясый белү осталыгын камилләштерү. Әти-әниләргә мәхәббәт һәм хөрмәт тәрбияләргә.	Төсле флаглар.
	4 нче дәрес. Тема. «В. Шаинский җырларын тыңлыйбыз»	Балаларны Владимир Шаинский иҗаты белән таныштырырга. Аның җырлары белән кызыксыну тудыру, җырларга теләк тудыру. Җырның дәртле характерын, музыканың тәэсирле чараларын билгели белүне үстерү. Чиста җырлый белү, биек, түбән, кыска һәм озын авазларны интонацияләү осталыгын камилләштерү. Таныш җырларны җырлаганда җиңеллек һәм тәэсирлелекне тартып алырга.	Композитор В.Шаинский портреты.
	5 нче дәрес. Тема. "Без әлегә нәни балалар, әмма солдатлар кебек атлыйбыз"	Ил сакчыларына хөрмәт, аларга охшарга, көчле һәм кыю булырга теләк тәрбияләү. Бәйрәм мәдәнияте формалаштыру: өлкәннәрне котлый белү, бүләкләр әзерли белү һәм аларны тәкъдим итү.	"Безнең Ватан", "Безнең армия" темасына рәсемнәр.
	6 нчы дәрес. Тема. "Яз килә"	Халык традицияләре, кече фольклор формалары белән таныштырырга. Көйне чиста интонацияләү, анда озын һәм кыска авазларны билгеләү, дикция, артикуляция артыннан күзәтү осталыгын камилләштерү. Йөртүне камилләштерергә, җиңел йөгерү, әйләнү. Хәрәкәтләрне ритмик рәвештә үти белү, бию хәрәкәтләре күнекмәләрен: туры галоп, кока, ленталы хәрәкәтләр осталыгын ныгыту.	Төсле тасмалар һәм флаглар.
	7 нче дәрес. Тема. «Менә кыш уза инде!»	Балаларны рус халык традицияләре һәм гореф-гадәтләре белән таныштыруны дәвам итәргә; Русьта кышны озату һәм язны каршы алу ничек кабул ителгәнлеге турында сөйләү.	“Кыш”, “Яз” рәсемнәре

	8нче дәрес. Тема. "Без биибез һәм җырлыйбыз"	Музыкаль әсәрнең өлешләре турында күзаллауларны: керү, бәяләмә, җиңелү, көю, припеве) беркетү. Җырның характеры турында сөйли белү, эмоциональ сәнгатьле чагыштырулардан файдалану. Көйне чиста интонацияләү, анда озын һәм кыска авазларны билгеләү осталыгын камилләштерү. Йөртүне камилләштерергә, җиңел йөгерү, әйләнү. Хәрәкәтләрне ритмик рәвештә үти белү. Халык җырларын һәм көйләрен башкарырга дәртләндерергә.	"Халык бәйрәмнәре" темасына рәсемнәр.
Тема: «Хатын-кызлар көне 8 Март» Йомгаклау вакыйгасы: “8 март - хатын-кызлар көне”, “Нәүрүз”			
Март.	1 нче дәрес. Тема. "Яз темасы музыкада"	Балаларны музыка тыңларга чакырырга. Музыкаль әсәрләрдә кәеф төсмерләрен аерырга кирәк. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә, табигатьтә үзгәрешләрне сизә белүне үстерергә. Хисләр ягыннан җавап бирү, табигатьтә үзгәрешләрне сизә белү сәләтен үстерү. Музыкаль тәмне, иҗади сәләтне үстерү, эмоциональ җавап бирү. Җырның характерын тапшыра белү. Яз билгеләре турында белемнәрне ныгытырга.	Композитор П. И. Чайковский портреты, "Яз" темасына рәсемнәр.
	2 нче дәрес. Тема. «Кошлар очышы»	Музыканы тыңлый белү, аның характерын һәм кәефен билгеләү; пьесаның һәм җырның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү, әлеге музыкаль әсәрләрне чагыштыру. Җыр ритмын йотып, чиста интонировать итә белү; сузык авазларны җырлап, сүзләрне дөрес әйтү. Җырларны ялгыз башкарырга, эмоциональ җырларга, аларның характерын тапшырырга. Музыкаль әсәргә колак сала белү, өч өлешле форма билгели белү. Музыканың характерын үзгәртү белән хәрәкәтне үзгәртә белүне камилләштерү.	Чәчәкләр.
	3 нче дәрес. Тема. "Март, март! Кояшка шат!"	Музыкаль сәнгатькә өйрәтүне дәвам итәргә. Музыкада төсмерләрне аеру һәм әсәрләрне чагыштыру осталыгын формалаштыру. Төрле характердагы җырларга эмоциональ ярдәмчеллекне үстерергә. Квинт чикләрендә биек һәм түбән авазлар җырлый белү, җырчы күрсәтмәсен үтәү. Музыкаль хәтерне үстерү.	"Кошлар очышы" темасына рәсемнәр, кошларның башлыклары, шарфлар.
	4 нче дәрес. Тема. "Яз килүгә шатланабыз"	Музыкаль әсәрнең бер өлешен чагыштыру, аларның характерын билгеләү, аларга характеристика бирү өчен эпитетлар сайлау осталыгын беркетү. Тавыш авазын ишетү, җиңел тавыш белән җырлый белү, җырның характерын сәнгатьле итеп күрсәтә белү.	"Яз" темасына рус рәссамнарының картиналар продукциясе.
	5 нче дәрес. Тема. "Язгы кәеф"	Музыканы тыңлый белү, аның характерын һәм кәефен билгеләү; пьесаның һәм җырның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү, аларны чагыштыру. Җырларны ялгыз башкарырга, эмоциональ җырларга, җыр характерын тапшырырга. Музыкаль әсәргә колак сала белү, өч өлешле форма билгели белү. Музыка характерын үзгәртү белән хәрәкәтләрне беркетү. «Йолдызчык» булып йөрергә.	Картиналарның репродукциясе "Яз" темасына. Солтаннар - зәңгәр, көмеш, сары, кызыл.
	6 нчы дәрес. Тема. "Яз музыкасы"	Музыкаль сәнгатькә өйрәтүне дәвам итәргә. Музыкада төсмерләрне аеру һәм әсәрләрне чагыштыру осталыгын формалаштыру. Җырга колак сала белү, аның турындагы сорауларга җавап бирү. Җырның төзелеше турындагы белемнәрне ныгытырга. "Музыкаль оттырыш" төшенчәсе белән таныштырырга. Биеклеге, хәрәкәтчән төсмерләре буенча тавышларны ишетеп аера белү. Җырлый белүне сәнгатьле итеп башкару, җырның кәефен күтәреп. Предметлар (чәчәкләр) белән хәрәкәтне ритмик рәвештә башкару, биюне сәнгатьле итеп	Рәсем: "Яз", шарфиклар.

		башкару осталыгын камилләштерү.	
	7 нче дәрес. Тема. "Төрле кәеф"	Музыкада төрле кәефләрнең ничек бирелүе белән таныштыруны дәвам итәргә. Музыкаль әсәрләргә эмоциональ ярдәмчеллекне үстерергә. Музыкаль тәэсирлелек чараларын билгели белү, әсәрнең эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү. Җырның төзелеше турындагы белемнәрне ныгытырга. Кара колак формалаштыру. Җырның гади ритмын йота белү, җиңел, хәрәкәтчән, табигый тавыш белән, киеренкелектән башка җырлый белү осталыгын камилләштерү.	Картиналарның репродукциясе "Яз", чәчәкләр.
	8 нче дәрес. Тема. "Дмитрий Кабалевский"	Музыка тыңлау белән кызыксынуны хупларга. Д. Кабалевский иҗаты белән таныш. Музыкаль зәвыкны үстерү, җырның жанрын һәм характерын билгели белү, җырчы интонациясенең чисталыгын үстерү. Музыкаль әсәрләргә үз мөнәсәбәтеңне җиткерергә өйрәт.	Шәрфлар.
Тема: "Яз"			
Апрель.	1 нче дәрес. Тема. «Хәерле яз»	Музыканы, поэзияне һәм рәсем сәнгатен кабул итүдән эмоциональ ләззәт чакыру. Сәнгать кешенең табигатен һәм кәефен чагылдыра дигән күзаллауларны ныгытырга.	Җырларның эчтәлеген чагылдыручы рәсемнәр; «Кояшкай» уенчыгы; металлофон.
	2 нче дәрес. Тема. «М.Глинка иҗаты белән танышабыз»	Балаларны композитор М.Глинка иҗаты белән таныштырырга; жанрларны музыкада аерырга өйрәтергә. Рус композиторы һәм аның әсәрләре өчен горурлык хисе тәрбияләү. Музыка турындагы әңгәмәгә ярдәм итә белү сәләтен үстерү.	Композитор М.И. Глинка портреты, тасмалар.
	3 нче дәрес. Тема. "М. Глинка музыкасын тыңлыйбыз"	Классик музыка белән кызыксынуны үстерүне дәвам итәргә. М.Глинка иҗаты, опера жанры белән таныштырырга («Руслан һәм Людмила» операсы мисалында һәм «Иван Сусанин». Музыканы тыңлый белү, аның характерын билгели белү; музыка турындагы әңгәмәне хуплау, музыка коралларында уйный белү.	"Иван Сусанин", "Руслан һәм Людмила" опералары эчтәлегенә рәсемнәр.
	4 нче дәрес. Тема. "Дуслык нык!"	Җырның характерын билгели белү, музыканың һәм сүзләрнең үзара бәйләнешен сизә белү. Җырның төзелеше турында белемнәрне беркетү, аның характерын билгели белү һәм аның турында сөйли белү, музыка темпы һәм өлешләре нигезендә хәрәкәтләр башкару. "Җыр нәтиҗәсе" төшенчәсе белән таныштырырга. Аякны оекка, үкчәгә куеп, өч притопа ясый белү осталыгын үстерү; хәрәкәтләрнең җиңеллеген һәм ритмикасын күрсәтеп, сәнгатьле бию. Иҗади сәләтләрне үстерү.	Җырның эчтәлеге буенча рәсемнәр.
	5 нче дәрес. Тема. "Космик бирдек".	Балаларга космосны үзләштерү турында сөйләргә, космос турындагы белемнәрне беркетергә. Патриотизм, үз илең өчен горурлык хисләре тәрбияләргә. Сүзлек запасын баетырга	Инпланетянининның костюмы. "Оча торган тәлинкә" уенчыгы. "Космос" пазлы. Шар, турыпочмаклык, куб формасындагы предметлар.
	6 нчы дәрес. Тема. «Веселинкино авылында»	Җырның төзелеше турындагы белемнәрне (керү, җырлау, кушымталар, музыкаль җиңелү, нәтиҗә) беркетергә. Тавыш биеклеген, караңгы кашларын һәм динамик колагын үстерү. Ялгыз һәм хор җырлавын камилләштерергә, төрле характердагы җырларны башкара белү, музыкаль әсәр ритмын һәм аның үзгәрүен тоя белү. Бию осталыгын ритмлы, сәнгатьле итеп үстерү, бию характерын биреп.	Авылның декорацияләре, чәчәкләр, бубен.
	7 нче дәрес. Тема. "Язгы урман буйлап йөрү"	Музыкаль сәнгатькә өйрәтүне дәвам итәргә. Музыкага карата төсмерләрне аеру һәм әсәрләрне чагыштыру осталыгын формалаштыру. Җырга колак	Уенчык Крот (бибабо), сызгырулар, металлофоннар, өчпочмаклар.

		салып тыңлый белү, аның турындагы сорауларга җавап бирү, авазларны биеклектән аеру, динамик төсмерләр. Җырның төзелеше турында белемнәрне ныгытырга, «музыкаль җиңелү» төшенчәсе белән таныштырырга. Җырлый белүне сәнгатьле итеп башкару, җырның кәефен күтәреп. Металл фонда һәм башка музыка коралларында көйләр иҗат итү һәм башкару осталыгын беркетү.	
	8 нче дәрес. Тема. "Ике-дүрт тапкыр!"	Композитор В.Шаинский әсәрләре белән таныштыруны дәвам итәргә. Җырга мәхәббәтне тәрбияләргә. Музыкаль зәвыкны, музыкаль сәләтләрне үстерергә. Музыкаль әсәрнең характерын биреп, сәнгатьле, эмоциональ итеп җырлый белү.	Җырларның эчтәлеген чагылдыручы рәсемнәр
Тема: «Чәчәкле яз. "Җәй" Йомгаклау вакыйгасы: Выпускной бал «До свидания, детссад»			
Май.	1 нче дәрес. Тема. «Безнең яраткан җырларыбыз»	Музыкаль хәтерне, ритм хисен, җырчы күнекмәләрне үстерүне дәвам итәргә.	Җырлаучы балалар сурәте төшерелгән рәсемнәр.
	2 нче дәрес. Тема. "Без уйнарга яратабыз"	Музыканың характерын билгели белү: шаян, дәртле, шат күңелле; һәр өлештә музыкаль тәэсирлелек чаралары. Хәрәкәткә образның үзенчәлекле сыйфатларын тапшыра белүне беркетү, аларны музыка характеры белән килештереп.	Хәрәкәтчән уенга (балалар сайлавы буенча), шарманка сурәтләнгән рәсемнәр, Д. Шостакович портреты.
	3 нче дәрес. Тема. "Болында чәчәкләр"	Музыкаль тәэсирлелек чараларын аера белү сәләтен беркетү. Табигатькә мәхәббәт, аңа карата сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләү. Җырларның музыкаль текстына эмоциональ җавап бирергә, тавыш һәм мимика белән җырларның характерын бирергә өйрәтергә.	Ай чәчәкләре, кубиклар, чәчәк бүрекләре сурәтләнгән иллюстрацияләр.
	4 нче дәрес. Тема. «Җиңү көне бәйрәме»	Балаларга Бөек Җиңү көне турында сөйләргә. Үз илең өчен горурлык тәрбияләргә, Җиңү көнен бәйрәм итүгә күнектерергә. Россия армиясе турында күзаллау бирергә. Музыкаль әсәрләр аша Ватанны саклаучыларга, Ватан өчен сугышта һәлак булган истәлекләргә хөрмәт тәрбияләү. Алар хөрмәтенә һәрвакыт Кремль диварлары янында мәңгелек ут януын сөйләү.	"Җиңү көне" темасына рәсемнәр.
	5 нче дәрес. Тема. "Дусларны мәктәпкә озатабыз"	Җырның төзелеше (керү, эчү, кушымталар) турында белемнәрне ныгытырга. Музыка тыңлау мәдәниятен тәрбияләргә. Җыр турында үз фикерен әйтә белү.	Тасмалар, бубен.
	6 нчы дәрес. Тема. "Быел тургай"	Музыкаль әсәрнең характерын билгели белү. Мәрхәмәтлелек, туган табигать матурлыгына мәхәббәт тәрбияләргә.	Тургай сурәте төшерелгән рәсем. "Күпме җырлыйбыз" уены өчен рәсемнәр, зәңгәр яулык.
	7 нче дәрес. Тема. «Концерт»	Бирелгән текстка көйләрне импровизацияләгәндә һәм язганда иҗади активлыкны үстерергә. Хәрәкәтләрне сәнгатьле итеп үти белү, аларны музыка һәм музыка фразалары алышыну белән алыштыру; рус бию хәрәкәтләрен башкару. Уеннарда һәм әйлән-бәйләндә музыкаль-сәнгать образларын тапшыра белү осталыгын камилләштерү. Оркестрда уйный белү.	Фаразланган номерлар һәм балалар исемнәре белән иша. Балалар музыка коралларын җыю.
	8 нче дәрес. Тема. «Җәй җитте!»	Ел вакыты турындагы белемнәрне музыка әсәрләре аша гомумиләштерергә һәм киңәйтергә. Табигать матурлыгына мәхәббәт тәрбияләргә.	Җырларга рәсемнәр. «Җырны өйрән» диюче уен

2.5.5 Мәктәпкә әзерлек төркемендә комплекслы-тематик планлаштыру.

Ай.	**ООД темасы.**	**Бурычлар.**	**Атрибутлар, җиһазлар.**
Тема: «Хуш, ямьле җәй, сәләм көз!». Йомгаклау вакыйгасы: «Белем көне» бәйрәме.			

Сентябрь.	1 нче дәрес. Тема: «Белем көне».	Балаларның Белем көне турындагы күзаллауларын төгәлләштерергә. Балаларның белемгә ихтыяҗын формалаштырырга, аларны алу ысуллары белән таныштырырга - китаплар, күзәтү, экспериментлар аша һ.б.лар.	Җырларның эчтәлеген тапшыра торган сюжет рәсемнәре; композиторларның ноталары, портретлары; музыкаль инструментлар сурәтләнгән рәсемнәр.
	2 нче дәрес. Тема: «Безнең яраткан балалар бакчасы»	Балаларның балалар бакчасы турындагы белемнәрен гомумиләштерергә балалар бакчасына мәхәббәтне һәм аңа йөрүне теләүне дәвам итәргә. Уңай эмоциональ халәт формалаштыру. Балаларны җырларның характерын билгеләргә, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә кирәк. Уеннарда катнашырга.	"Балалар бакчасы" сюжетлы открыткалар җыелмасы, карга бүреге.
	3 нче дәрес. Тема: «Сөмбеләдә кунакта»	Балаларны классик музыканы тыңларга чакырырга. Музыкаль әсәрдәге кәеф төсмерләрен аерырга кирәк. Әсәрнең характерын билгели белү. Балаларда табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә. Музыкаль тәмне үстерергә. Җырның тыныч холкын бирә белү. Балаларда көз катышмалары турында белемнәр беркетү.	Көзге ботаклар, бубен
	4 нче дәрес. Тема: «Көзге яфрак сәяхәте»	Балаларда музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Сөйләнгән тарихка һәм ишетелгән музыкаль әсәргә эмоциональ җавап бирү. Хәрәкәткә музыканың характерын бирергә өйрәтергә. Импровизацияләү осталыгын формалаштыру. Хыялларны үстерү, образлы кабул итү	Соры төстәге тукыма, тонлаштырылган кәгазь, пастель, өрәңге, төрле агачлардан киптерелгән яфраклар.
	5 нче дәрес. Тема: «Көз төсе».	Көз, аның "яңгырашы" турында гомуми күзаллау бирергә. Тапкырчыгышны дөрес анализлый белү. Балаларга музыкаль әсәрнең кәефен җиткерергә, нәфис зәвыгын формалаштырырга өйрәтергә. Балаларда музыкага һәм шигъриятькә эмоциональ җавап бирү. Ритмны үстерү. МРУны килештереп башкарырга кирәк.	Рус рәссамнарының көзге яфраклары, картиналары репродукцияләре.
	6 нчы дәрес. Тема: «Урманда йөрибез»	Көзнең беренче чоры турында балаларның күзаллауларын, аның билгеләрен төгәлләштерергә. Табигатькә мәхәббәт формалаштыруны дәвам итәргә. Музыкаль әсәрләргә балаларда эмоциональ җавап бирү. Җыр һәм музыка - ритмик күнекмәләр беркетү. Балаларның музыка характеры нигезендә хәрәкәт итә белүен камилләштерү	“Уңыш”, “Гөмбә”, “Урман” темаларына рәсемнәр, карга бүреге.
	7 нче дәрес. Тема: «Урманда йөрибез» (дәвамы)	Көзнең беренче чоры, аның билгеләре турында күзаллауны ныгытырга. Табигатькә мәхәббәт формалаштыруны дәвам итәргә. Балаларның музыка характеры нигезендә хәрәкәт итә белүен камилләштерү. Йөрештә елан белән шөгыльләнү. Пространствода ориентлашырга кирәк. Музыканы чиста интонацияләү осталыгын үстерү. Матур итеп җырлап җибәрергә.	Көз темасына рәсемнәр, кызыл зәңгәр һәм сары кыңгырау, карга бүреге сурәтләнгән карточкалар.
	8 нче дәрес. Тема: «Өч кит»	Балаларны Д Кабалевский биографиясе белән таныштырырга. Балаларның музыка жанрлары турындагы белемнәрен ныгыту - марш, бию, җыр. Балаларда рус композиторлары иҗаты белән кызыксынуны үстерүне дәвам итәргә. Музыкаль инструментларда уйный белү.	Д. Кабалевский портреты, музыка кораллары: өчпочмак, бубен, кыңгырау.
Тема: «Золотая Осень»			

Йомгаклау вакыйгасы: «Көзге бал» бәйрәме			
Октябрь.	1 нче дәрес. Тема. "Д.Кабалевский музыкасын тыңлыйбыз"	Музыкаль әсәрләр жанрлары турындагы төшенчәне ныгытырга. Эстетик тәмне үстерүне дәвам итәргә. Музыкаль хәтерне үстерү. Таныш музыкаль әсәрләрне оркестрга өйрәтергә. Бию иҗатын үстерү	Д Кабалевский портреты, шарфиклар, кыңгыраулар, погремушкалар
	2 нче дәрес. Тема. "Музыкада әкият"	Классик музыканы тыңларга чакырырга. Балаларны музыкаль тәэсирлелек чаралары турында белемнәрен ныгытырга. Хыялларны үстерергә. Сәнгатькә кызыксыну тәрбияләү. Тыңлаган әсәрләргә балаларда эмоциональ җавап бирү. Музыкаль зәвыкны һәм иҗади сәләтләрне үстерү. Мөстәкыйльлекне үстерү. Анализлау, чагыштыру, гомумиләштерү осталыгын формалаштыру	Аларны тутыру өчен карточкалы яисә маркерлы таблицалар, И.Билибин иллюстрацияләре, балалар музыка кораллары җыелмасы.
	3 нче дәрес. Тема. "Ерткычлар читән астына утырдылар"	Балаларны музыка характеры нигезендә хәрәкәтләнергә, кул һәм аякларның хәрәкәтен дөрес координацияләргә өйрәтергә. Җырның характерын билгеләргә, регистрларны аерырга кирәк. Музыкаль әсәрнең образлы төзелешен аңлый белү, аның турында сөйли белү. Балаларда музыка тәмен һәм сәләтен үстерү.	Көзге яфраклар, музыка кораллары
	4 нчедәрес. Тема. "Көз музыкаль патшалыгында"	Музыкада хәрәкәтне график рәвештә тапшырырга кирәк. Интонация һәм ишарә ярдәмендә эмоциональ халәтне тапшырырга кирәк. Музыка жанрларын аера белү осталыгын формалаштыру. Музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Импровизация күнекмәләрен формалаштырырга. Балаларда көз катышмалары турында белемнәр беркетү, телдән сөйләмне үстерү. Музыкаль - ритмик күнекмәләр формалаштыру. Бию иҗатын үстерергә.	Магнитлы такта, королева Музыка, Песни принцессасы, гномов - Марша һәм Танц сурәте төшерелгән рәсемнәр, ак кәгазь битләре, фломастерлар, кыңгыраулар, кыштырдавык кәгазь, сәгать, "Бой часов" аудиоязмасы, вак һәм эре яшелчә һәм җиләк-җимешләр төшерелгән карточкалар, ашалган алма.
	5 нче дәрес. Тема. "Исәнме, безнең көзге урман, әкиятләр һәм могҗизалар белән тулы"	Балаларны бирем нигезендә хәрәкәт итәргә, кул һәм аяклар хәрәкәтен дөрес координацияләргә өйрәтергә. Җырның характерын билгели белү, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү. Регистрларны аерырга, музыкаль авазларга колак салырга өйрәтергә. Балаларда музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Җыр һәм бию аша аралаша белү. Сүзләр тәмамлану, авазлар җырлау, көйнең чиста интонированиесе төгәл әйтелешен тартып алырга. Җырлауны килештереп башкарырга.	Кәгазь, өчпочмак, таяк, маракаслар, зәңгәр төстәге султанчик, Чыпчык уенчыгы.
	6 нчы дәрес. Тема. "Сәнгать әсәрләрендәге көз"	Көз катышмалары турында төшенчәләрне ачыклау. Тыңлаган әсәрләргә балаларда эмоциональ җавап бирү. Җыр һәм музыка - ритмик күнекмәләр беркетү. Балаларның музыка характеры нигезендә хәрәкәт итә белүен камилләштерү.	Рәсем рәссамнары Левитанның картиналары һәм портретлары («Алтын көз» «Көзге көн. «Стога») В.Васнецовның «Аленушка», Васильевның «Яңгыр алдыннан»; Пушкин, Чайковский портретлары.
	7 нче дәрес. Тема. «Сәламәтлек көне»	Баланың шәхесен төрле яклап үстерүне тәэмин итәргә. Уен вакытында балаларны кагыйдәләргә җаваплы карарга, хәрәкәт төгәллеген күзәтергә. Уңай эмоциональ халәт формалаштыру, уеннарга һәм башка эшчәнлеккә тотрыклы кызыксыну. Балаларның музыка характеры нигезендә хәрәкәт	Һава шарлары, обручи, туплар, грамоталар, "Шалкан" әкияте персонажларының башлыклары.

		итә белүен камилләштерү.	
	8 нче дәрес. Тема. "Курчаклар, аюлар, погремушкалар - болар барысы да безнең уенчыклар"	П.Чайковканың «Яңа курчак» әсәре белән балаларны таныштырырга, бу әсәргә эмоциональ җавап табарга. Балаларда музыкага мәхәббәт тәрбияләргә, аның үзгәрүен сизә белү сәләтен формалаштырырга. Балаларның музыкаль тәэсирләрен белергә. Баланың әхлакый нормаларны үтәүгә шәхси мөнәсәбәтен формалаштыруга ярдәм итәргә. Музыка характеры нигезендә сәнгатьле һәм ритмик хәрәкәт итә белүне формалаштыруны дәвам итәргә.	Ширма, погремушкалар, перчаткалы курчаклар (аю и курчак), уенчык аюлар, курчаклар.
Тема: «Мин һәм минем гаиләм». Йомгаклау вакыйгасы: Ата-аналар белән бәйрәм			
Ноябрь.	1 нче дәрес. Тема. "Глинка - рус музыкаль классикасына нигез салучы"	Балаларны М.Глинканың биографиясе белән таныштырырга. Рус композиторлары иҗатына карата кызыксыну һәм мәхәббәт формалаштыруны дәвам итәргә. Тыңлаган музыкаль әсәрләргә балаларда эмоциональ җавап бирү. Музыкага колак сала белү, музыкаль әсәр турында сөйли белү. Рус классик музыкасын тыңларга кирәк.	М.Глинка портреты
	2 нче дәрес. Тема. "Глинка музыкасын тыңлыйбыз"	Балаларны М.Глинка әсәрләре белән таныштырырга. Музыка тыңларга эстетик зәвык һәм теләк формалаштырырга. Музыкаль әсәрләр жанрларын аера белергә кирәк. Әсәрдә колак салып тыңлый белү, аның характерлы үзенчәлекләрен аера белү, музыканы иллюстрацияләр белән чагыштыру. Классик музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Музыкаль инструментларда уйный белү.	М.Глинка портреты, шөлдерле, өчпочмаклар, барабаннар, кыңгыраулар.
	3 нче дәрес. Тема: «Музыкада тәүлеклек вакыт»	Балаларны дөнья музыка культурасына тартырга. «Музыкаль образ, тәэсирле чаралар» төшенчәләре белән танышырга. Балаларның музыкаль тәэсирләрен белергә. Сәнгатькә - поэзиягә, музыкага мәхәббәтне үстерүне дәвам итәргә. Музыка һәм шигъриятнең үзара бәйләнешен аңлауны формалаштырырга. Әсәрнең эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә кирәк.	И.Левитан, А.Куинджи, В.Поленов картиналарының репродукциясе.
	4 нче дәрес. Тема. "П.И. Чайковский турындагы балаларга"	Балаларны Чайковский биографиясе белән таныштыруны дәвам итәргә. Балаларда рус композиторлары иҗатына карата кызыксыну һәм мәхәббәт үстерү. Рус классик музыкасына кызыксыну формалаштыру, аны тыңлау ихтыяҗы	«Нянина сказка» һәм «Баба Яга» музыкаль әсәрләренең эчтәлеген чагылдыручы рәсемнәр җыелмасы
	5 нче дәрес. Тема. «Табигать күренешләре»	Классик музыканы тыңларга чакырырга. Балаларны таныш музыканы искә төшерергә һәм аны анализларга. Балаларда гүзәллек хисе, сәнгать әсәрләрен эмоциональ кабул итү аша табигатькә мәхәббәт тәрбияләү. Музыкаль әсәрнең кәефен аңлау, аны җырлауда, хәрәкәттә тапшыра белү осталыгын камилләштерү	Левитанның «Алтын көз» картиналары реппродукциясе, В.Поленовның «Алтын көз» аудиоязмасы, «Марстан Юллама» аудиоязмасы, көзге яфраклар
	6 нчы дәрес. Тема. "П. Чайковскийның балалар альбомы"	Балаларны Чайковский музыкасы белән таныштыруны дәвам итәргә. Рус композиторлары иҗатына кызыксыну һәм мәхәббәт үстерүне дәвам итәргә. «Балалар альбомы» музыкаль җыентыгын төзү тарихы белән таныштырырга. Тыңлаган музыканың характерын һәм кәефен билгеләргә кирәк.	П.Чайковский портреты
	7 нче дәрес. Тема. "Чайковскийның "Щелкунчик" балеты белән танышу	Балаларны сәхнә сәнгате белән таныштырырга, Балаларның характерын аерырга, музыкаль әсәрләрнең эчтәлеген аңларга өйрәтергә. Чайковский музыкасына эмоциональ реакция чакыртырга. Балаларны музыканы актив кабул итүгә дәртләндерергә. Рус композиторы Чайковский музыкасы турында балаларның белемнәрен ныгытырга. Бию иҗатын үстерергә. Шау-шулы уен	Чайковскийның "Щелкунчик" балеты видеоязмасы, опера, балеттан күренешләр сурәтләнгән рәсемнәр, симфоник оркестр чыгышлары, "Бой курантов" аудиоязмасы, конфет астына тартмалар, стаканчылар,

		коралларында импровизацияләргә кирәк.	таяклар, фантиклар.
	8 нче дәрес. Тема: «Бу безгә кыш килде»	Балаларны музыка характерын билгеләргә, аның турында эмоциональ һәм ачык итеп әйтергә, әсәргә колак салырга, сәнгать образын кабул итәргә өйрәтергә. Иҗади эзләнүләргә ярдәм итәргә. Йомшак тавышны тыңларга. Туган як табигатенә мәхәббәт тәрбияләргә. Балаларда җитезлекне, игътибарны, реакция тизлеген үстерүне дәвам итәргә. Кара кашлы авазны үстерү	Ак солтанчылар, кәгазь пакет, стаканнар, төрле зурлыктагы бәллүр фужерлар, кыңгырау, таяк, көмеш тасмалар, өчпочмаклар.
Тема: «Кыш» Йомгаклау вакыйгасы: «Безгә Яңа ел килә» бәйрәме			
Декабрь.	1 нче дәрес. Тема. “А. Пушкин һәм рус музыкасы”	Шигърият һәм музыканың үзара бәйләнеше турында күзаллаулар формалаштыру. А.Пушкин иҗаты турында балаларның белемнәрен төгәлләштерергә. Сәнгатькә мәхәббәт формалаштыруны дәвам итәргә. Тыңлаган музыкаль һәм шигъри әсәрләргә балаларда эмоциональ җавап бирү	А.С Пушкинның портреты
	2 нчедәрес. Тема. "Музыкада юмор"	Балаларны дөнья музыка культурасына тартырга. Музыкада кәеф төсмерләрен аерырга, балаларны рус һәм чит ил композиторлары иҗаты белән таныштырырга кирәк. Классик музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Тыңлаган әсәрләргә эмоциональ җавап бирергә. Музыкаль тәмне, сәләтне үстерү. Балаларның музыкаль тәэсирләрен белергә. Гап-гади музыкаль төшенчәләр (музыкаль образ, тәэсирле чаралар) белән таныш булу	Балалар музыка коралларын җыю
	3 нче дәрес. Тема. "Музыкаль жанрлар"	Балаларның жанрлар турында белемнәрен беркетү (җыр, марш, бию). Балаларны балет һәм опера кебек сәхнә сәнгате төрләре, шулай ук балет һәм опера сәнгате терминнары (балет, балетмейстер, болеро, опера, опера җырчылары, театр рәссамнары, репертуар, театр афишасы, театр афишасы белән таныштыру	Опера һәм балет спектакльләре сәхнәләре, Зур театр рәсеме, тасмалар.
	4 нче дәрес. Тема. "Кышкы юл"	Белем алу белән кызыксыну формалаштыруны дәвам итәргә. Классик музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Хис-кичерешле ярдәмчеллек формалаштырырга. Билгеле бер темага әңгәмәдә катнаша белү формалаштырырга. Музыкаль әсәрнең характерын билгеләргә сүзлекне эпитетлар, чагыштырулар һ. б. белән баетырга кирәк.	Төрле төсләр һәм төсләр рәсемнәре
	5 нче дәрес. Тема. "Күңелле ноталар"	Балаларны классик музыканы тыңларга чакырырга. Музыкада кәеф төсмерләрен аерырга кирәк. Музыкаль әсәрнең характерын билгели белү. Балаларда музыкага мәхәббәт тәрбияләргә, аның үзгәрүен сизә белү сәләтен формалаштырырга. Музыкаль зәвыкны, иҗади сәләтләрне үстерү, җырның ягымлы, тыныч холкын тапшыра белү. Кыш тамгалары турында белемнәрне ныгытырга. Телдән сөйләмне үстерү	Музыкаль жанрларның символик сурәтләнеше (җыр, бию һәм марш)
	6 нчы дәрес. Тема. "Кышкы	Кыш һәм кышкы күренешләр турында балаларның	«Тылсымлы» таяк, таяк

	шатлык”	белемнәрен ныгытырга. Сәнгатькә мәхәббәт - поэзия һәм музыкага мәхәббәт формалаштыру. Тыңлаган музыкаль әсәрләргә балаларда эмоциональ ярдәмчеллек күрсәтү, музыка һәм шигърият арасындагы үзара бәйләнешне аңлауны формалаштыру. Музыка белән хәрәкәтләрне килештерә белү	тасмалары, төлке бүрекләре, аю бүрекләре, балалар музыка кораллары җыелмасы
	7 нче дәрес. Тема. «Кыш бик күңелле булды!»	Балаларны классик һәм халык музыкасын тыңларга чакырырга. Музыкаль әсәрнең характерын билгели белү. Кышкы уен-көлке, күңел ачу турында белемнәрне ныгытырга. Балаларда туган якка мәхәббәт тәрбияләргә. Сезонлы үзгәрешләрне күрә белү, балаларда музыка тәмен үстерү. Балаларның иҗади үзсүзлелегенә ярдәм итү, аларны музыка астында хәрәкәтләрне сәнгатьле башкарырга мәҗбүр итү	Музыкаль инструментлар, "Снеговик" уены өчен урнаштыру схемалары
	8нче дәрес. Тема. «Безгә күңелле бәйрәмне кыш китерде! (эти-әниләр катнашында)	Балаларда бәйрәм рухын формалаштыру уңай хис-кичерешләр. Яңа елны гаилә әйләнәсендә бәйрәм итү теләген формалаштыру. Тыңлаган әсәрләргә балаларда эмоциональ җавап бирү. Музыкаль тәмне үстерергә. Музыкаль сәләтләр формалаштыру. Балаларны Яңа елны әзерләүдә һәм уздыруда турыдан-туры катнашырга. Бәйрәмгә үз мөнәсәбәтеңне чаралар белән бирергә	"Тылсымлы" көзге, петрушкаларның бүрекләре, шөлдерле бүрекләр һәм төлкеләр, төсле кәгазь тасмалары, җилем, кайчы, кәрзин
Тема: «Кышкы күңел ачулар» Йомгаклау вакыйгасы: «Кышкы күңел ачу» урамында күңел ачу			
Гыйнвар.	1 нче дәрес. Тема. "Аккош күле" балеты	П. Чайковскийның «Аккош күле» балеты эчтәлеге булган балаларны белергә. Балетта яхшылык һәм яманлык ничек сурәтләнүе турында күзаллау бирергә. Музыкага колак сала белү, үз тәэсирләрең турында сөйли белү. Тыңлаган әсәрләргә эмоциональ мөнәсәбәт тудырырга. Балаларның сүзлек запасын тәэмин итәргә. Музыкаль жанрлар турындагы белемнәрне музыкаль жанрлар турындагы белемнәрне гомумиләштерергә.	Медиаүзәк, П. Чайковскийның «Аккош күле» балеты видеоязмасы
	2 нче дәрес. Тема. "Аккош күле" балеты (дәвамы)	Балет турындагы белемнәрне сәнгать жанры буларак беркетергә. Балетка мәхәббәт тәрбияләү. Тыңлаган музыкаль әсәрләргә эмоциональ җавап бирергә. Әңгәмәдә катнашу сәләтен үстерү	Медиаүзәк, П. Чайковскийның «Аккош күле» балеты видеоязмасы
	3 нче дәрес. Тема. «Н.Римский-Корсаков балаларына”	Н. Римский-Корсаковның биографиясе булган балаларны белергә. Рус композиторлары иҗатына кызыксыну һәм мәхәббәт үстерүне дәвам итәргә. Музыкада рәсем ясау элементларына балаларның игътибарын юнәлтергә, композитор табигать күренешен тапшыра торган музыкаль тәэсирлелек чараларын билгеләргә.	Римский-Корсаков портреты
	4 нче дәрес. Тема. "Рус халык инструментлары"	Рус халык музыка уен кораллары турындагы белемнәрне ныгытырга. “оркестр” төшенчәсе белән таныштыруны дәвам итәргә, балаларның эстетик хисләрен формалаштырырга. Балаларның музыка коралларында уйнарга теләге хуплау	Сундучок, дудочка, кашыклар, рубель, таяклар, дирижер сурәте төшерелгән иллюстрация
	5 нче дәрес. Тема. "Тәүлекнең йолдызлы кичке вакыты"	Балаларны музыка тыңларга, көн тәртибен чагылдыра торган җырларга, музыкаль әсәрләрне бер үк исемдәге, шулай ук шул ук темага язылган шигырьләр һәм картиналар белән чагыштырырга өйрәтергә. Балаларда музыка, әдәбият аша табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә. Тыңлаган әсәрләргә балаларда эмоциональ җавап бирү. Балаларда музыка тәмен һәм сәләтне үстерү, балаларда белем туплау кичәнең башлануын кабул итәчәк.	"Кич" сюжетлы картиналары сериясе

	6 нчы дәрес. Тема. "А Пушкинның шигырьләре"	Балаларны А.Пушкин иҗаты белән таныштыруны дәвам итәргә. Балаларның сәнгать-эстетик мәдәниятен формалаштыру, баланың эмоциональ өлкәсен үстерү, шигърият һәм музыканың үзара бәйләнешен аңлауны формалаштыруны дәвам итү.	Диңгезне сурәтләгән рус рәссамнарының картиналары, шул исәптән И. Айвазовскийның «Кара диңгез» һәм «Девятый вал», буяулар; чуклар; сулы стаканчиклар; диңгез тематикасы элементлары төшерелгән шәм кәгазьләре (корабль, якорь, балык һ. б.).
	7 нче дәрес. Тема. "Сөйгән балалар җырлары һәм көйләре"	Балаларны шигъри текстның ритмы һәм көенә колак салырга өйрәтү. Кисмәккә кызыксыну формалаштыру һәм аның мәгънәсен аңлый белү. Өлешчә язарга, инде язылган кисәкчек яки яңа әсәр ярдәмендә хисләр, борчылулар, симпатия белдерә белүне формалаштырырга өйрәт. Балаларда музыка тәмен, сәнгать белән кызыксыну, рифма белән уйныйбыз. Бәдрәфнең дәртле характерын яңадан бирә белү	Корзинка, косынкалар, яулыклар, кепкалар, трещотка, уенчык баллар һәм гармуннар"
	8 нче дәрес. Тема. "Ватан улларына дан"	Оркестр, музыка кораллары турында белемнәрне ныгытырга. Балаларны Россиянең тарихи үткәне, бөек гаскәр башлыклары һәм аларның батырлыклары белән таныштыруны дәвам итәргә. Үз Ватаныңа хөрмәт һәм ярату, Россия геройларына хөрмәт хисе тәрбияләү. Ватан язмышы өчен танып белү мәнфәгатьләре, бурыч һәм җаваплылык хисе формалаштырырга. Сугыш геройлары кем булуы турында балаларның белемнәрен беркетү	Бөек полководецларның, шул исәптән А. Суворовның портретлары
Тема: «Ватанны саклаучылар» темасы Йомгаклау вакыйгасы: «Ватанны саклаучылар көне» бәйрәме			
Февраль.	1 нче дәрес. Тема. "Музыканың төп жанрлары"	Музыкаль әсәрләр жанрларын аерырга, таныш әсәрләрне белергә, балаларның дөньяга карашын киңәйтергә өйрәтергә кирәк. Бию характерының ашыкмыйча, салмак йөгерүен өйрәт. Сәнгатькә мәхәббәт формалаштыруны дәвам итәргә. Ритм хисен үстерү, музыка белән хәрәкәтләрне килештерә белү, дөрес күчәр формалаштыру	Д. Кабалевский портреты; барабан; парадта марш ясаучы солдатлар сурәте төшерелгән рәсемнәр, вальста әйләнүче парлар һәм йоклап ятучы бала; «На границе» җыры эчтәлеге буенча мнемотаблицалар
	2 нче дәрес. Тема. «Без үз Ватаныбызны яратабыз!	Рус музыка культурасының төрле катламнары белән характерлана торган Россиянең музыкаль портретын: классик музыка, туган музыкага, рухи музыка элементлары (чаң тавышы) төзергә. Зур һәм кече ватанга мәхәббәт һәм хөрмәт, ватанпәрвәрлек хисе тәрбияләргә. Матурлыкка мәхәббәт, хәтерне, игътибарны, фикерләүне үстерергә. Музыканы эмоциональ кабул итүгә ярдәм итү	Россияне сурәтләүче картина; чыгыш ясаучы һәм симфоник оркестрларның видеофрагментлары; халык һәм симфоник оркестрлар инструментлары сурәтләнгән карточкалар; колокол шалтыратуның аудиоязмасы
	3 нче дәрес. Тема. "Без - дуслар"	Кыйммәтле күзаллауларны (ширкәт, үзара ярдәмләшү, ярдәмгә вакытында килә белү), "чын дуслык", "тугры дус" төшенчәләре белән таныштыру (халык авыз иҗаты материалында). Таныш музыкаль әсәрләрне ишетеп белү сәләтен формалаштырырга. Музыка астында хәрәкәтләрне төгәл һәм матур итеп башкарырга кирәк. Үзеңнең тәэсирләреңне рәсемдә күрсәтергә тырышырга	Белмәүчедән хат, яулыклар, уйнаучы балалар сурәте.
	4 нче дәрес. Тема. "Халык уен кораллары оркестрына уйныйбыз"	Балаларның рус музыка кораллары һәм оркестрның төрле төрләре турында белемнәрен ачыклау, рус музыка коралларында уйнарга өйрәтү, балаларда сәнгатькә мәхәббәт үстерү, эмоциональ ярдәмчеллек	Рус музыка кораллары, мини-ширма, рус халык уен кораллары, кош бүрекләре сурәтләнгән иллюстрацияләр

		уяту. Караңгы колакны, ритм хисен, югары ишетү авазын, хәтер, сөйләү аппаратын үстерергә.	
	5 нче дәрес. Тема. «Әни. эти – олимпияда гаиләсе (эти-әниләр катнашында)»	Гаилә әгъзаларына карата мәхәббәт һәм хөрмәт тәрбияләү, сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру. Музыка ярдәмендә физик культура һәм спортка карата кызыксыну һәм мәхәббәт уятырга. Балаларның эмоциональ иминлеген тәэмин итәргә. Җырларны бердәм темпта, эмоциональ рәвештә башкарырга кирәк. Балаларның активлыгын стимуллаштырырга.	Ит, чапкычлар, кыршау, бау, флажка, һава шарлары, яулыклар
	6 нчы дәрес. Тема. "Музыкада кәефне чагылдыру"	Балаларның кәефләре алмашынуын һәм музыкадагы төсмерләрен аера белергә, музыкаль әсәрнең кәефен тасвирлау өчен төгәл сүзләр сайларга өйрәтергә. Балаларда музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Тыңлаган әсәрләргә эмоциональ җавап бирергә. Музыкаль зәвыкны, музыкаль сәләтләрне үстерергә. Сәнгать әсәренә музыка чаралары белән үз мөнәсәбәтеңне бирергә	Күк сурәте төшерелгән рәсемнәр, болытлар, кояш, яулыклар
	7 нче дәрес. Тема. "Илдә классик музыка!"	П. Чайковский әсәрләре белән балаларны таныштырырга. Әсәрне тыңлаганда хис-кичерешләр уятырга. Композитор-классиклар һәм заманча авторлар музыкасына кызыксыну тәрбияләү. Балаларны дәрестә актив катнашырга дәртләндерергә. Балаларда музыка характерын тоя белү, нәфис музыкаль образны чынбарлык образлары һәм күренешләре белән чагыштыру. Балаларны гади көйләрне мөстәкыйль рәвештә импровизацияләү	Принц, принцесса, Мажор, Минор рәсемнәре; ноталар; җырлый торган соло, дуэт, хор сурәтләнгән карточкалар; композиторлар портретлары; аккордеон, металлофон, арфа, фортепиано, инструментлар яңгырашы белән аудиоязмалар.
	8 нче дәрес. Тема. "Гаҗәеп табигать"	Балаларны классик музыканы тыңларга чакырырга, кәеф-сафаларны аерырга, музыкаль әсәрнең характерын билгеләргә, табигатькә мәхәббәт тәрбияләргә өйрәтергә. Аның үзгәрүен сизә белү. Тыңлаган әсәрләргә балаларда эмоциональ җавап бирү. Музыкаль зәвыкны, музыкаль сәләтләрне үстерергә. Җырның ягымлы, тыныч холкын бирә белү. Җыр интонациясенең чисталыгын үстерергә. Яз билгеләре турында белемнәрне ныгытырга, телдән сөйләмне үстерергә. Бию иҗатын үстерү	Рус рәссамнарының пейзажлары республикасы; һәркайсында ботак (р өстә) булган өч ваза
Тема: «Хатын-кызлар көне 8 Март» Йомгаклау вакыйгасы: “8 март - хатын-кызлар көне”, “Нәүрүз”			
Март.	1 нче дәрес. Тема. "Яз бара, яз килә!"	Балаларны яз билгеләре турында күзаллауны ачыкларга. Төрле эшчәнлек аша балаларның акыл сәләтләрен активлаштырырга. Табигатькә мәхәббәт тәрбияләүне дәвам итәргә. Эмпатия формалаштыру, коммуникатив сәләтләр. Тыңлаган музыкаль әсәрләргә балаларда эмоциональ җавап бирү. Игътибарны, хәтерне, иҗади күзаллауны үстерү	Кояштан кисеп алынган төсләр, йорт декорациясе, металлофон
	2 нче дәрес. Тема. «Табигать уяну»	Балаларның хәрәкәтләрен музыкаль әсәрнең характеры һәм формасы белән килештерергә өйрәтергә. Төрле характердагы музыкага тотрыклы кызыксыну тәрбияләүне дәвам итәргә. Инициатива күрсәтергә, балаларга иҗади якын килүне сәнгатьле җырларга, киеренкелектән, ирекле тавыш белән җырларга өйрәтергә. Әйләнә-тирәдә җырлау һәм хәрәкәтне яраштырырга, уч, кара ишетү, ритм хисләрен үстерергә өйрәтергә	Гофрирланган кәгазь, инеш һәм кәгазьдән ясалган күлдәвекләр, металлофон, кыңгырау, өчпочмак, П. Чайковский портреты.

	3 нче дәрес. Тема. "Иң яратканнары, иң гүзәлләре (әти-әниләр катнашында).	Рәсемнәрдә музыканың кәефен, язгы табигать турындагы тәэсирләрен җиткерергә, рус һәм чит ил композиторлары иҗаты белән таныштырырга өйрәтергә. Әни белән әбигә карата мәхәббәт һәм хөрмәт тәрбияләргә, балаларны нәфис һәм музыкаль зәвык, рәсем ясау һәм музыкаль сәләтләр үстерергә.	Чәчәкләр, яулыклар, металлофоннар, өчпочмаклар, кыңгыраулар, уенчык мольберт һәм скрипик ачкыч, кәгазь, бармак буяулар, рамдагы пыяла, пумала
	4 нче дәрес. Тема. "Кара карга - язгы кош"	Балаларны музыка характерын тояргә өйрәтергә. Сүзлек запасын активлаштырырга. Мөстәкыйльлеккә өйрәтергә. Сәнгать образын музыка өлешләре нигезендә бирергә өйрәтергә. Грач образын җырлауда, хәрәкәттә һәм уенда тапшыра белү	Кара карга сурәтләнгән рәсемнәр, "Табигать тавышы" аудиоязмасы, уенчык кара карга
	5 нче дәрес. Тема. "Без музыканы бөтен җирдә эзләдек"	М. Мусоргский иҗаты белән таныштырырга. Балаларның музыкаль тәҗрибәсен өйрәнергә. Музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Музыкаль культураның сәнгать тәмен, нигезләрен формалаштырырга. Рәсемдә музыканың эмоциональ-образлы эчтәлеген чагылдырырга кирәк. Музыкаль фикерләүне, хәтерне үстерү, музыкаль әсәрне, аның характерын, настроениесен, музыкаль тәэсирлелек чараларын бәяли белү сәләтен формалаштыру, музыкаль терминнарны үзләштерүгә ярдәм итү. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сәнгать эшчәнлегенең төрле төрләрендә иҗади сәләтләрен үстерү	М. Мусоргский портреты; рәсем ясау өчен кәгазь; сандык; "ковер-самолет"; өй декорациясе; балаларга билгеле әсәрләрне символлаштыручы рөхсәт ителгән сурәтләр; аларда язылган музыкаль сораулар конвертлары; аудиоязма "серле тавыш"
	6 нчы дәрес. Тема. "Шатлык сагышны җиңә"	Музыкаль образлар аша әйләнә-тирәдәгеләргә уңай эмоциональ мөнәсәбәт формалаштыру, төрле ситуацияләргә адекват эмоциональ реакция формалаштыру, әсәр геройларының эмоциональ халәтен аңлау һәм аеру, балаларны шатлык һәм сагыш хисләре белән таныштыру. Хис-кичерешләрне төрле чаралар ярдәмендә (мимика, ишарәләр, сәнгать чаралары) тапшыра белү	"Шатлык" һәм "Моңсу" пиктограммасы яки моңсу һәм шатлыклы йөзле курчаклар
	7 нче дәрес. Тема. "Вообразилия иле"	Сәнгатьле хәрәкәтләрне, мимиканы, тавышларны үстерү. Сайланган персонажның характерын һәм аның эмоциональ халәтен җыр аша интонацион рәвештә чагылдыра белү. Балаларны драмалаштыруга (пантомимга) өйрәтергә. Музыкаль әсәрнең характерын билгеләргә һәм аның турында әйтергә кирәк. Бию импровизациясе укытучысы. Уртак музыкаль-театральләштерелгән эшчәнлек вакытында балаларда коммуникатив күнекмәләр тәрбияләргә	Конфетлы агач, сандык, «тылсымлы» таяк, уенчыклар, «Теремок» әкиятен драматизацияләү өчен җәнлекләр бүреге
	8 нче дәрес. Тема. "Курчак көне, машина сыбызгы"	Музыкаль әсәрләрне тыңлау культурасын формалаштыруны дәвам итәргә, музыкада кәеф төрлелеген аерырга, музыкаль әсәрнең характерын билгели белергә, аны хәрәкәттә тапшыра белергә өйрәтергә. Тыңлаган музыкаль әсәрләргә балаларда эмоциональ җавап бирү. Балаларда музыка тәмен, сәләтне үстерү, бирелгән ритмик рәсемне җыр интонациясенең чисталыгын үстерү сәләтен ныгыту.	Гимнастик таяклар, курчаклар, матрешка, конструктив эшчәнлек өчен материал
Тема: "Яз"			
Апрель.	1 нче дәрес. Тема. «Музыкаль тональлекләр	Таныш бию хәрәкәтләрен башкаруны камилләштерү. Балаларның музыкаль сүзлеген киңәйтергә. Музейда	Хат, шау-шулы музыка кораллары, нота станогы

	белән танышу	музыка һәм солистлар каршында темпны сакларга, провидение характерын дөрес тапшырырга, көй югарыдан аска таба хәрәкәт иткәндә аек акылны чиста интонацияләргә күндерергә өйрәттеләр. Музыкага мәхәббәт тәрбияләү	сурәтләнгән фланелеграф, магнит тактасы, мажор оясы һәм минор гномикасы сурәте төшерелгән иллюстрацияләр, уен өчен карточкалар
	2 нчедәрес. Тема. "Кәеф югалды"	Матур итеп җырларга, сүзләрне ачык итеп әйтергә, көйне чиста интонацияләргә өйрәтергә. Дөрес чолганыш формалаштыру, музыканы игътибар белән тыңлый белү осталыгын формалаштыру. Музыкаль әсәр характерының үзгәрүенә карап, хәрәкәтне үзгәртә белү. Тарихи характердагы музыка белән таныштыруны дәвам итәргә. Хис-кичерешле ярдәмчеллекне, күзаллауны үстерү. Үз тәэсирләрең турында фикерләрен белдерүне дәвам итәргә өйрәтергә. Ритм хисе формалаштырырга.	Кечкенә өстәл, ике уенчык гусеница, картоннан кояш һәм болыт кисеп алынган, "Про козлика" җырын инсценировкалау өчен битлек, өстәл театрыннан кәҗә һәм кәҗә фигуралары
	3 нче дәрес. Тема. "Күңелле музыкантлар"	Ритмик хәтерне үстерергә. Җыр иҗатында активлык, инициативалылык һәм мөстәкыйльлек үстерү. Фотокепиано озатуында зур булмаган ансамбльләр белән музиция ясый белү көйле һәм ритмик.	Балалар музыка коралларын җыю, шул исәптән өчпочмаклар, бубенецлар, маракаслар
	4 нче дәрес. Тема. «Язгы тамчылар тавышы!»	Музыкаль әсәрнең характерын билгели һәм аның турында сөйли белүне беркетә белү. Тавышларны биеклек һәм озынлык буенча аера белергә, халык музыкасының лирик характеры нигезендә хәрәкәт итә белүне беркетергә кирәк. Җырлый белү җиңел, тавыш форсатыннан башка, төгәл дикция белән. Р. Шуман иҗаты белән таныш	Р. Шуман портреты; Музыкаль тавыш кораллары, шул исәптән өчпочмаклар, бубенецлар, маракаслар; чәчәкләр
	5 нче дәрес. Тема. «Балалар бакчасы - безнең якты йортыбыз".	ритмик күнегүләрдә үз бизәкләрен уйлап, җырда көйнең юнәлешен билгели белүне ныгыту. Күңелле, шатлыклы музыкага эмоциональ тәэсир итү сәләтен формалаштыру. Музыкаль әсәрнең формасын билгеләргә кирәк. Музыкада сурәтләү чарасын аера белү осталыгын формалаштыру	Композиторлар портретлары, шул исәптән Р. Шуман портреты; ритмик таякчыклар; чәчәкләр
	6 нчы дәрес. Тема. "Без дус һәм бергә шөгыльләнәбез"	Тыңлаган музыкаль әсәрләргә эмоциональ ярдәмчеллекне үстерергә. Музыкаль тәэсирлелек чараларын аера белү, көйне чиста интонацияләүдә күнегүләр ясау. Ритм хисен үстерү	Чәчәкләр, шау-шу
	7 нче дәрес. Тема. "Светофор"	Юл хәрәкәте кагыйдәләрен, урамда һәм транспортта балаларның үз-үзләрен тоту кагыйдәләрен белү музыкаль әсәрләр ярдәмендә ныгытырга, өлкәннәргә карата хөрмәт тәрбияләргә. Игътибарны, хәтер сөяген үстерү	Уенчык светофор; идәндә җыеп булырлык итеп картоннан кисеп алынган ике светофор детальләре
	8нче дәрес Тема. "Светофор" дәвамы	Юл хәрәкәте кагыйдәләрен, урамда һәм транспортта балаларның үз-үзләрен тоту кагыйдәләрен белү музыкаль әсәрләр ярдәмендә ныгытырга, өлкәннәргә карата хөрмәт тәрбияләргә. Игътибарны, хәтер сөяген үстерү	Уенчык светофор; идәндә җыеп булырлык итеп картоннан кисеп алынган ике светофор детальләре
Тема: «Чәчәкле яз. «Җәй». Йомгаклау вакыйгасы: Чыгарылыш кичәсе "Сау бул, бакчабыз".			
Май.	1 нче дәрес. Тема. "Россия - минем яраткан Ватаным!"	Ватанга күзаллауларны беркетү. Туган як турындагы белемнәрне үзләштерүгә ярдәм итәргә. Бәйләнешле	Россиянең Пейзажлары елның төрле вакытында,

		сөйләмне, фикерләүне, хәтерне, танып белү активлыгын үстерергә, кызыксынучанлыкны рус табигатенә, үз Ватаныңа мәхәббәткә юнәлтергә. Әйләнә-тирә дөньяны, тере сүзне, музыканы, рәсем сәнгатен эмоциональ кабул итәргә өйрәтергә	Павлов-посад яулыгы, яулыклар
	2 нче дәрес. Тема. "Бөек Җиңү көненә - дан!"	Балаларны Бөек Ватан сугышы вакыйгалары белән таныштыруны дәвам итәргә. Музыка чаралары белән зур һәм кече ватанга мәхәббәт һәм хөрмәт тәрбияләү, патриотизм хисе. Матурлыкка мәхәббәт, хәтерне, игътибарны, фикерләүне, музыканы эмоциональ кабул итүне, ритм хисен үстерергә.	Җиңү көненә багышланган сюжетлы картиналар сериясе.
	3 нче дәрес. Тема. "Менә нинди матур көн"	Табигый тавыш белән җырлый белү, килешеп, чиста интонировать итү, сулышны дөрес алу, тавыш һәм мимика белән җырның характерын һәм кәефен чагылдыра белү. Төп хәрәкәтләрне - йөрешләрне, йөгерүне камилләштерү. Балаларны поляк адымында тәрбияләү, иярченнәрдә әйләнү	Балалар музыка коралларын җыю
	4 нче дәрес. Тема. "Болында чәчәкләр"	Балаларда тыңланган әсәрләр турында эмоциональ җавап бирү. Балаларда музыка тәмен, иҗади сәләтләрне, игътибарны, ритм хисе, хәтерне үстерү, коммуникатив күнекмәләр формалаштыру. Сүзлек запасын киңәйтергә. Музыкаль әсәрне тасвирлау өчен тиешле сүзләр сайлап алырга кирәк. Музыка характерын алмаштыруга җавап бирергә, пространствода ориентлашу, төгәл координация эшләү осталыгын формалаштырырга кирәк. Маршалауны беркетү (ышанычлы, кискен адым белән хәрәкәт итү һәм тыйнак, сак йөрү - музыка нигезендә. Хәрәкәткә музыканың йомшак бию характерын бирергә өйрәтергә	Бубен, шифрланган текстлы хатлар (ритмик рәсем).
	5 нче дәрес. Тема. "Маҗараларны аулаучылар"	Йөгерүне җайга салырга һәм колоннада берәм-берәм йөгерергә, оекчан килеш, биек бедр күтәргән, кушылып йөгерергә. Кергәннән соң хәрәкәтләнә башлау, предметлар белән ритмик һәм җиңел эш итү, уен образларын сәнгатьле итеп күрсәтү осталыгы. Музыкада темпның үзгәрүенә һәм динамик төсмерләргә игътибар итәргә. Яхшылык, ярдәмчеллек, башкаларга ярдәм итү теләге, балаларда җитезлек, игътибар, реакция тизлеген үстерү.	Авырлыклар, шнурлар, Һава шарлары
	6 нчы дәрес. Тема. “Урман аланында биюләр”	Музыкага мәхәббәт тәрбияләргә. Сәнгать тәмен формалаштырырга. Коммуникатив күнекмәләр формалаштыру. Ритм, ишетү игътибарын үстерергә. Уен алымын кулланып, көй хәрәкәтен образлы чагыштыру белән беркетә белү. Җырның характеры һәм тексты нигезендә хәрәкәт итә белү, керешне ишетү һәм мөстәкыйль хәрәкәтләнә башлау осталыгын камилләштерү. Хор адымында күнегү	Урман декорацияләре, балалар музыка кораллары, чабаталар җыелмасы (мөмкинлектән чыгып)
	7 нче дәрес. Тема. "Төсле фантазия"	Музыканың образлылыгы турында күзаллауларны беркетү, музыкаль әсәрләрнең характерын хәрәкәткә китерә белү, ышанычлы, кискен адым белән хәрәкәт итү осталыгын беркетү; аяк очында йөрү; пружиналы әйлән-бәйлән адымны үтәү; әйләнәне тара һәм киңәйтә белү.	Чәчәк бөреләре (аерым алганда, василек, ромашка, мәк, күз анютиналары, тузганак, роза, ландыш), чәчәкләр
	8 нче дәрес. Тема. «Менә нинди бит ул безнең җәй!»	Төрле характердагы җырларны башкара һәм аларга эмоциональ җавап бирә белү осталыгын беркетү. Табигый тавыш белән җырлый белү, килешеп; чиста интонация ясый белү; сулышны дөрес алу: тавыш һәм мимика белән җырның характерын һәм кәефен	Курчак Айболит, бозылган снарядлар бүләк ителгән капчык эстафета өчен

		сәнгатьле итеп күрсәтү, музыкаль иҗатка кызыксынуны нығыту. Мөстәкыйльлекне үстерү. Төп хәрәкәтләрнең үтәлешен камилләштерү. Бию һәм уен хәрәкәтләрен импровизацияләү осталыгын беркетү. Балаларны бәйрәм, шатлыклы кәеф тудырырга, сәламәт яшәү рәвешенең нәрсә икәнен аңларга өйрәтергә. Балаларның җитезлеген, игътибарын, пространствода ориентлашу сәләтен үстерү. Балаларның сәламәтлеген ныгыту	

2.6 Коррекция эшенең эчтәлеге

Коррекцион эш эчтәлеге белем бирү процессын индивидуальләштерү һәм дифференциацияләү юлы белән сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән балаларның аерым белем бирү ихтыяҗларын исәпкә алырга мөмкинлек бирә торган махсус укыту һәм тәрбия шартлары булдыруны күздә тота. Коррекцион-логопед эшенең максаты - мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасының сөйләм бозулары булган балаларны үзләштерү мөмкинлеге һәм аларны гомуми белем бирү учреждениесендә интеграцияләү. Программаны үзләштерүнең планлаштырылган йомгаклау нәтиҗәләре нормаль үсә торган балалар өчен дә, сөйләме бозылган балалар өчен дә бердәй.

Музыка дәресләрен уздыруның төп принцибы - музыканың, хәрәкәтләрнең һәм сөйләмнең үзара бәйләнеше. Мәктәпкәчә учреждениедә музыкантның эше логопед эшен алыштырырга яки күчерергә тиеш түгел. Әмма музыкаль материалны җентекләп сайлап, эштә нәтиҗәле алымнар һәм алымнар кулланып, музыкаль җитәкче логопед эше өчен җирлек әзерли ала.

Музыкаль коррекция эшенең максатлары:

- Балага музыка дөньясын ачарга, әйләнә-тирә дөнья яңгырашы белән таныштырырга, аның гармониясен һәм матурлыгын белергә;
- Музыка культурасы нигезләрен формалаштырырга;
- Балаларның сәламәтлеген ныгыту, психоэмоциональ халәтне нормальләштерү, сөйләм дефектларын төзәтү өчен нигез салу;
- Төрле яклап үсеш алган иҗади шәхес тәрбияләүгә ярдәм итәргә.

Чыгыш җитешсезлекләре булган балалар өчен программа бурычларның ике блогын аерып күрсәтә:

- Гомуми музыкаль тәрбиянең бурычлары;
- Коррекцион бурычлар.

Гомуми музыкаль тәрбиянең бурычлары музыка җитәкчесенең эш программасында, атап әйткәндә:

- Сәнгатьнең төрле төрләренә кызыксынуны үстерү;
- Тормышта гүзәллек, сәнгать, аны кабул итү сәләте турында беренче күзаллауларны формалаштыру;
- эстетик зәвыкны, тормышта һәм сәнгатьтә гүзәл булган эмоциональ ярдәмчеллекне тәрбияләү;
- Музыкаль-сәнгать эшчәнлегендә иҗади сәләтләрне үстерү;
- Сәнгать образлары төзү нигезләрен өйрәтү;
- кабул итүнең сенсор сәләтләрен үстерү, сәнгати образларда иҗади бурычларны хәл итүне элементар чагылдыра белү;
- Балаларны үзебезнең ил һәм дөнья сәнгатенең иң яхшы үрнәкләренә берләштерү.

Коррекцион бурычлар балалар үсешендә еш очрый торган тайпылышларга (координация бозылу; ритм хисе; хәрәкәт итү игътибары һәм хәтер; югары мускул тонусы; тигезлек; гомуми һәм вак моториклар; тавыш җыерчыкларын көчерү; тавышлар; сулау кимчелекләре; артикуляция кыенлыклары; мимика бозылу; артык арыганлык; эмоциональ тотрыксызлык һәм аралашу проблемалары) бәйле.

Нәкъ менә шуны түбәндәге бурычларны билгели:

- Хәрәкәт сферасын, мускул активлыгын үстерергә;
- Хәрәкәтләрнең координациясен үстерергә;
- Кулларның хәрәкәтләрен һәм вак моториканы үстерү;
- Уен образларын тапшыруда мимика һәм пантомимик күнекмәләренә өйрәт;
- Музыкаль ишетү (ритмик, динамик, тавыш биеклеге, кара каш) үстерү;
- артикуляция органнарының хәрәкәтчәнлеген камилләштерү;
- Җырның дөрес сулышын өйрәт;
- Таныш җырларны эмоциональ-сәнгатьле итеп башкарырга;
- Укы төрле темпларда җырларга, уртача кычкырып, уртача тын, көйле җырларга;
- Аермыйча, табигый тавыш белән, уңайлы диапазонда җырларга кирәк;
- Уен планының балалар җырларының эчтәлеген инсценировать итәргә (бәйләнешле сөйләмне үстерү);
- Психик процессларны (хәтер, игътибар, фикерләү, күзаллау) үстерү.

Коррекцион төркемнәрдә музыкаль тәрбия бирү эше эчтәлеге сөйләмнең гомуми җитешсезлеге ике елга исәпләнгән: 1 нче ел - 5 яшьтән 6 яшькә кадәрге балалар; 2 нче ел - 6 яшьтән 7 яшькә кадәрге балалар. Укулар, балаларның яшенә карап, атнага ике тапкыр 25-30 минут уздырыла. Коррекцион эшнең календарь-тематик планы тематик принцип буенча төзелгән. Һәр тема балаларның музыкаль эшчәнлегенең барлык төрләре аша уза һәм төрле күрсәтмә-күрү, күрсәтмә-ишетү һәм дидактик материал: уенчыклар, иллюстрацияләр, гамәли сәнгать предметлары, нәфис сүз, аудио- һәм видеокассет куллануны күздә тота. Музыкаль дәресләр темасы логопедик коррекция программасы белән килештерелә.

Музыкаль дәресләр репертуарны төзүдә һәм сайлап алуда үзенчәлекле. Барыннан да элек, бу уен материалы:

- Уеннар сүз белән;
- Музыкаль-дидактик уеннар;
- Җырлы һәм әйлән-бәйләнле уеннар;
- пространствода ориентировканы үстерүгә уеннар;
- Балалар музыка коралларында (удар-шау-шу, көй, төрле свистулькаларда) уйнау;
- Этюдлар һәм психогимнастика буенча күнегүләр.
- Төп хәрәкәтләрне үстерүгә юнәлдерелгән күнегүләр; кулларның вак моторикасы (предметлар һәм алардан башка); игътибарны активлаштыруга; хәрәкәтләрне координацияләүгә;
- Бию һәм бию хәрәкәтләре.

Бөтен өйрәнгән двигатель материалы ирекле биюләрдә, солистлар белән әйлән-бәйлән, биюләрдә, шулай ук "Шулай эшлә!", "Көзге" тибындагы биюләрдә кулланыла. Уен һәм әйлән-бәйлән эшендә "әйтеп тору белән" бик продуктив. Мәсәлән, Кыш Бабай җырлый, ә балалар текст буенча хәрәкәтләр ясый. Типик әйлән-бәйләннәргә сак карарга кирәк: бу балаларга бер үк вакытта күп кенә бию хәрәкәтләрен җырлау һәм башкаруы кыен, шуңа күрә эш өчен башта җырларга, аннары хәрәкәтләнергә кирәк булган кешеләрне сайлап алу максатка ярашлы.

Укыту барышында җырны хәтердә калган гади текстлар белән, сүзләр һәм иҗекләр кабатлап, җырлар (га-га, тра-та-та, ти-ли) кулланырга тәкъдим ителә. Уен эчтәлеге зур булмаган ялгыз партияләр белән җырлар бик яхшы. Бөтен вокаль репертуарны, мөмкин булганча, костюмнар атрибутларын һәм элементларын кулланып инсценировать итәргә, вакыйгаларның логик эзлеклелеге булган җырларга өстенлек бирергә кирәк. Һәр музыкаль дәрестә логопед белән килештереп, авазларны автоматлаштыруга җаваплар бирергә.

Музыканы тыңлау өчен эмоциональ ачык, аңлаешлы образлар белән язылган әсәрләр, мәсәлән, П.И. Чайковскийның «Балалар альбомы»ндагы пьесалар, нигездә, программалы (конкрет исемнәре булган) әсәрләр сайлап алына, әмма өстенлек аңлаешлы тематикалы вокаль музыкага бирелергә тиеш, тыңлау процессына мөмкин кадәр күбрәк анализаторлар җәлеп итеп. Мәсәлән, «Журавли» җырын тыңлау, Төлке музыкасы: балалар тема буенча шигырь тыңлыйлар, иллюстрацияләрне карыйлар, металлофоннарда керү һәм нәтиҗә ясыйлар.

Балалар музыка инструментларын һәр дәрескә кертергә кирәк. Аларны куллану барлык куелган бурычларны хәл итүдә ярдәм итә. Балалар үзләренә җырларда, ирекле биюләрдә, уеннарда, инсценировкаларда, музыканы тыңлаганда уйный.

Музыка шөгыльне, логопед кебек үк, оештыру күнегүләреннән башларга һәм тәмамларга кирәк (музыка һәм сүз биремнәре).

Дәрес азагында балаларга дәрескә йомгак ясау, аның анализы белән ялыктыру мәҗбүри түгел, ә балаларга эмоциональ яктан аларны мактарга һәм алар белән аралашудан үзенең шатлыгын белдерергә кирәк. Һәр дәрестә иң мөһиме - яхшы шартлар тудыру, балаларны үз янына урнаштыру һәм бергәләп вакытны иркен, шатлыклы һәм файдалы итеп үткәрү.

Баланың нәтиҗәсе катгый индивидуаль булырга тиеш. Барлык балаларны да ниндидер шартлы-урта планкага тартырга ярамый. Һәр өлкән кеше - музыкаль җитәкче, логопед, тәрбияче - музыкаль шөгыльнең барлык өлешләрендә һәм музыка эшчәнлеге төрләрендә актив катнашучылар, чөнки материалны ятлау катгый схема буенча бара: өлкән кешене бала белән бергә карау - баланы мөстәкыйль башкару. Тәрбияче - дәресләрдә актив катнашучы, музыка җитәкчесе ярдәмчесе.

Музыка җитәкченең һәм логопедның коррекцион эштә үзара эшчәнлеге

Коррекцион эш системасын төзегәндә компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәрдә белгечләрнең уртак эшчәнлеге шундый итеп планлаштырылган ки, педагоглар уртак педагогик принциплар нигезендә үз эшләрен аерым алып бармыйча, һәркайсының йогынтысын тулыландырып һәм тирәнәйтеп төзиләр. Белгечләр билгеләгән бердәм коррекция-педагогик эш комплексы хәрәкәт һәм сөйләм өлкәләрен формалаштыруга һәм үстерүгә юнәлтелгән. Дәресләрнең эчтәлеге, оешма һәм методик алымнар программа бүлекләре буенча логопед эше процессында балалар туплаган конкрет күзаллауларны һәм сөйләм тәҗрибәсен исәпкә алып, коррекцион укыту максатлары белән билгеләнә.

Барлык белгечләр дә логопед җитәкчелегендә эшли, ул бөтен коррекцион-үстерү эшен оештыручы һәм координатор булып тора. Өлкән мәктәпкәчә яшьтәге балаларда сөйләмнең гомуми үсешен төзәтүдә укытучы - логопед һәм музыка җитәкчесе эшенең үзара бәйләнеше зур роль уйный.

Музыка җитәкче баланың көндәлек тормышына музыка котераторы әсәрләрен сайлап алуны һәм кертүне тормышка ашыра, бу исә үз-үзен тотышындагы һәм оештыру проблемаларын минимумга китерә, балаларның эшкә сәләтлелеген арттыра, аларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен стимуллаштыра. логоритмик дәресләрдә гомуми һәм вак моторика, мимиканың сәнгатьле булуы, хәрәкәтләр пластикасы, сулыш, тавыш, ритм хисләре) сөйләмнең одик ягы (темп, тембр, көй, логик басым, тәэсирлелек, тавыш көче) камилләшә. Сөйләм үскән саен, баланың ОНР белән лингвистик материалы катлаулана - сузык авазларны җырлаудан алып балаларның театральләштерелгән эшчәнлегендә, уеннарда - драматизацияләрдә, инсценировкаларда, музыкаль әкиятләрдә катнашуына кадәр.

2.7 Төрле төрләрнең һәм мәдәни практикаларның белем бирү эшчәнлеге үзенчәлекләре

Мәктәпкәчә белем бирү эшчәнлегенә түбәндәгеләр керә:
- балалар эшчәнлегенең төрле төрләрен оештыру барышында гамәлгә ашырыла торган белем бирү эшчәнлеге;
- режим процесслары барышында гамәлгә ашырыла торган белем бирү эшчәнлеге;
- балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге;
- ДО белем бирү программасын гамәлгә ашыру буенча балалар гаиләләре белән үзара хезмәттәшлек.

Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның музыкаль-сәнгать эшчәнлеген оештыруның төп формаларына түбәндәгеләр керә:

Оештырылган белем бирү эшчәнлеге:

- ✓ *типик* (балаларның музыкаль эшчәнлегенең барлык төрләрен үз эченә ала: кабул итү, башкару һәм иҗат итү һәм аларның эзлекле чиратлашуын күздә тота).

- ✓ *тематик* (интеграциясе булу, программаның төрле белем өлкәләре, эшчәнлекнең төрле төрләре, сәнгатьнең беренче чиратта идеяләрне яисә теманы, нинди күренешләрне, образны ачуга эшләүче төрләре белән аерылып тора).
- ✓ *доминант* (бу - музыка эшчәнлекнең өстенлек итүче төре белән шөгыльләнү. Ул балаларның нинди дә булса музыкаль сәләтен (уч хисе, ритм хисе, аваз ишетү сәләтен) үстерүгә юнәлтелгән. Бу очракта ул музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләрен үз эченә ала, ләкин бер шарт белән - аларның һәркайсы балада өстенлекле сәләтне камилләштерүгә юнәлдерелгән).
- ✓ *индивидуаль* (бала белән аерым уздырыла). Өлкән яшьтәге балалар өчен музыкаль сәләтләрне, музыкаль башкаручанлыкны камилләштерү һәм үстерү максатында оештырыла;

Өлкәннәрнең (музыка җитәкчесенең, тәрбиячөнең) **һәм балаларның көндәлек тормышта уртак музыкаль эшчәнлеге төрле формаларда:**

- педагогның бала белән уртак эшчәнлеге, анда ул педагог функциясен үти: баланы нәрсәгәдер яңача өйрәтә;
- баланың педагог белән уртак эшчәнлеге, аның вакытында бала һәм педагог - тигез хокуклы партнерлар;
- эшчәнлекне башкаруның барлык этапларында (планлаштырудан алып ахырына кадәр) эшчәнлек алып бару хокукына ия педагог җитәкчелегендә балалар төркеменең уртак эшчәнлеге;
- балаларның яшьтәшләре белән бергәләп эшләве педагог катнашыннан башка, әмма аның йөкләмәсе буенча. Бу вәзгыятьтәге педагог эшчәнлектә катнашмый, әмма балалар төркеменә бурыч салучы оештыручы ролендә чыгыш ясый, шул рәвешле балаларның лидерлык ресурсларын актуальләштерә;
- мөстәкыйль, кинәт барлыкка килгән, балаларның педагог катнашыннан башка уртак эшчәнлеге. Бу балаларның мөстәкыйль уеннары (сюжет-рол, режиссер, театраль уеннар, кагыйдәләр белән уеннар, музыкаль уеннар һ.б.) була ала.

Төрле эшчәнлек төрләрен оештырып, педагог баланың тәҗрибәсен, аның субъект чагылышларын исәпкә ала (эшчәнлекнең эчтәлеген һәм аны тормышка ашыру ысулларын сайлаганда мөстәкыйльлек, иҗат, балалар белән хезмәттәшлеккә омтылыш, эшчәнлекнең билгеле бер төре белән шөгыльләнергә теләк). Бу мәгълүматны педагог педагогик диагностика үткәрү барышында балаларның эшчәнлеген күзәтү процессында алырга мөмкин. Алынган нәтиҗәләр нигезендә балаларның яшенә туры килә торган төрле эшчәнлек төрләре оештырыла. Аларны оештыру процессында педагог балаларның эшчәнлеген, җиһазларын, уртак эшчәнлектә катнашучыларны ирекле сайлау, балалар тарафыннан карарлар кабул итү, үз хисләрен һәм фикерләрен белдерү өчен шартлар тудыра, балалар инициативасын һәм мөстәкыйльлеген хуплый, балаларның үзара хезмәттәшлеге кагыйдәләрен билгели. Педагог балаларны тәрбияләү, укыту һәм үстерү бурычларын хәл итү өчен һәр төр эшчәнлекнең белем бирү потенциалын куллана.

Гаилә бәйрәмнәре (бу тәрбияләнүчеләрнең гаиләләре бердәм бәйрәм вакыйгасы, мәктәпкәчә яшьтәге балаларга тулы кыйммәтле яшәү өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмасы белгечләре белән берлектә);

Күңел ачулар (ДО да сезонга 1 тапкыр уздырыла, төркемнәрдә - аена 2 тапкыр) - ДООда дәрес формасы, балаларга ләззәт китерүче вакыт аралыгы);

Вакыйгалар (ДООның илдәге, дөньядагы, туган шәһәрдәге вакыйгаларга, бәйрәмнәргә кайтавазы);

Өстәмә (ООД белән мәшгуль булмаган вакыт, балалар шәхесенең төрле яклап үсеш чарасы, мавыгу буенча дәресләр);

Уен музыкаль эшчәнлеге (театральләштерелгән музыкаль уеннар, музыкаль-дидактик уеннар, җырлап уйнау, ритмик уеннар);

Балаларның мөстәкыйль музыкаль эшчәнлеге.

Балаларның гаиләләре белән хезмәттәшлек.

"Тыңлау" бүлеге

Эш формалары			
Режим моментлары	Педагогның балалар белән уртак эшчәнлеге	Балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге	
Балаларны оештыру рәвешләре			
Шәхси *Төркемчәле*	*Төркем* *Төркемчәле* *Шәхси*	*Шәхси* *Төркемчәле*	
Музыканы куллану: -иртәнге гимнастикада һәм физкультура бүлегендә; - музыка бүлегендә; - юыну вакытында - башка мәгариф өлкәләренә интеграция; - йөреп кайтканда (җылы вакытта) - сюжетлы-рольле уеннарында - көндезге йокы алдыннан - уянганда - бәйрәмнәрдә һәм күңел ачуларда	Музыкаль ООД Бәйрәмнәр, күңел ачулар Көндәлек тормышта музыка: - Икенче ООД; Театральләштерелгән эшчәнлек - Музыкаль әкиятләрне тыңлау, - Балалар белән музыка турындагы әңгәмәләр; - Балалар музыка фильмнары фрагментларын, мультфильмнар карау - Балалар китапларында, репродукцияләрендә, әйләнә-тирә мохит предметларында иллюстрацияләрне карау; - Композиторлар портретларын карау	Төркемдә мөстәкыйль музыкаль эшчәнлек өчен шартлар тудыру: музыкаль инструментлар (яңгыраган һәм әйтелмәгән), Музыкаль уенчыклар, театр курчаклары, атрибутлар, Театральләштерелгән эшчәнлек өчен костюмнар элементлары сайлап алу. “Бәйрәмнәр”, “концерт”, “оркестр”, “музыкаль дәресләр”, “телевизор” уеннары	А А Ш У (к ат Т ба ан те А А (с бу

"Җырлау" бүлеге

Эш формалары			
Режим моментлары	Педагогның балалар белән уртак эшчәнлеге	Балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге	

Балаларны оештыру рәвешләре		
Шәхси *Төркемчәле*	*Төркем* *Төркемчәле* *Шәхси*	*Шәхси* *Төркемчәле*
Жырны куллану: - музыка бүлегендә; - башка мәгариф өлкәләренә интеграция; - йөреп кайтканда (җылы вакытта) - сюжетлы-рольле уеннарында -театральләштерелгән эшчәнлектә - Бәйрәмнәрдә һәм күңел ачуларда	Музыкаль ООД; Бәйрәмнәр, күңел ачулар Көндәлек тормышта музыка: - Театральләштерелгән эшчәнлек - Уен вакытында таныш җырлар җырлау, җылы һавада йөрү	Төркемдә мөстәкыйль музыкаль эшчәнлек өчен шартлар тудыру: музыкаль инструментлар (яңгыраган һәм әйтелмәгән) сайлап алу, таныш җырлар, музыка уенчыклары, уен кораллары макетлары иллюстрацияләре, яхшы иллюстрацияләнгән «җыр репертуары буенча нота дәфтәрләре», театр курчаклары, театральләштерү өчен атрибутлар, төрле персонажлар костюмнары. Композиторлар портретлары. ТСО балалар өчен таныш җырлар, пьесалар, биюләр кулланып, образ буенча һәм аннан башка көйләр иҗат итүче (сюжет-рол уены) уен иҗади ситуацияләре тудыру. "Балалар операсы", "спектакль", "курчак театры" на уенчыклар, курчаклар белән уеннар, анда персонажларны яңгыратып, җыр импровизациясе кулланыла. Музыкаль-дидактик уеннар, җырларны, хороводларны сәхнәләштерү Җырлы импровизация белән музыкаль музицирование Балалар китапларында иллюстрацияләр, репродукцияләр, композиторлар портретлары, әйләнә-тирә чынбарлык предметлары караганда таныш җырлар җырлау Балалар китапларында иллюстрацияләр, репродукцияләр, композиторлар портретлары, әйләнә-тирә чынбарлык предметлары караганда таныш җырлар җырлау

«Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр» бүлеге

Эш формалары		
Режим моментлары	Педагогның балалар белән уртак эшчәнлеге	Балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге
Балаларны оештыру рәвешләре		
Шәхси *Төркемчәле*	*Төркем* *Төркемчәле* *Шәхси*	*Шәхси* *Төркемчәле*
Музыкаль-ритмик хәрәкәтләрдән файдалану: -иртәнге гимнастикада һәм физкультура бүлегендә; - музыка бүлегендә; - башка мәгариф өлкәләренә интеграция; - Йөргән вакытта - сюжетлы-рольле уеннарында - бәйрәмнәрдә һәм күңел ачуларда	Музыка бүлегендә: Бәйрәмнәр, күңел ачулар Көндәлек тормышта музыка: Театральләштерелгән эшчәнлек - Музыкаль уеннар, җыр-биюләр - Җырларны сәхнәләштерү - Бию-уен иҗатын үстерү - Туган көнен бәйрәм итү	Төркемдә мөстәкыйль музыкаль эшчәнлек өчен шартлар тудыру: - музыкаль инструментлар, музыкаль уенчыклар, уен кораллары макетларын сайлап алу, яхшы иллюстрацияләнгән «җыр репертуары буенча нота дәфтәрләре», музыкаль атрибутлар сайлап алу уен күнегүләре, - төрле персонажлар костюмнары элементларын сайлау зур булмаган музыкаль спектакльләрнең җырларын, музыкаль уеннарын һәм куелышларын инсценировкалау Композиторлар портретлары. Хайваннарның һәм кешеләрнең төрле персонажлары хәрәкәтләрен тиешле характердагы музыкага импровизацияләүгә ярдәм итүче уен иҗади ситуацияләрен (сюжетлы-рольле уенын) булдыру Хыялланган предметлар белән иң гади бию хәрәкәтләрен уйлап табу

«Балалар музыка коралларында уйнау» бүлеге

Эш формалары		
Режим моментлары	Педагогның балалар белән уртак эшчәнлеге	Балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге
Балаларны оештыру рәвешләре		
Шәхси *Төркемчәле*	*Төркем* *Төркемчәле* *Шәхси*	*Шәхси* *Төркемчәле*

- музыка бүлегендә; - башка белем бирү өлкәләренә интеграция; - урамда йөргән вакытта - сюжетлы-рольле уеннарында - бәйрәмнәрдә һәм күңел ачуларда	Музыка бүлегендә; Бәйрәмнәр, күңел ачулар Көндәлек тормышта музыка: - Театральләштерелгән эшчәнлек - Аккомпанемент элементлары булган уеннар - Мәдәни яктан - ял итү эшчәнлеге	Төркемдә мөстәкыйль музыкаль эшчәнлек өчен шартлар тудыру: музыкаль инструментлар, музыкаль уенчыклар, макетлар, инструментлар сайлау, яхшы иллюстрацияләнгән «җыр дәфтәрләре буенча нот дәфтәрләр» сайлау репертуар ", театраль курчаклар, театральләштерү өчен костюмнар атрибутлары һәм элементлары. Композиторлар портретлары. Балалар өчен музицированиеда импровизациягә ярдәм итүче уен иҗади ситуацияләр (сюжет-рол уены) тудыру. Инструментларда импровизация Музыкаль-дидактик уеннар Драмалаштыру уеннары Җырлауда аккомпанемент, биюдә балалар ансамбле, оркестр “Концерт”, “спектакль”, “музыкаль дәресләр”, “оркестр” уеннары. Таныш көйләрне һәм яңа әсәрләрне иҗат итү коралларында җыю	У (а эз Т ба ба ур ор А А (с бу Я Га ат Ба У

«Иҗат» бүлеге: җыр, музыка-уен, бию. Балалар музыка коралларында импровизация

Эш формалары			
Режим моментлары	Педагогның балалар белән уртак эшчәнлеге	Балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге	
Балаларны оештыру рәвешләре			
Шәхси *Төркемчәле*	*Төркем* *Төркемчәле* *Шәхси*	*Шәхси* *Төркемчәле*	
- музыка бүлегендә; - башка белем бирү өлкәләренә интеграция; - урамда йөргән вакытта - сюжетлы-рольле уеннарында - бәйрәмнәрдә һәм күңел ачуларда	Музыка бүлегендә; Бәйрәмнәр, күңел ачулар Көндәлек тормышта музыка: - Театральләштерелгән эшчәнлек - Уеннар - Туган көнен бәйрәм итү	Төркемдә мөстәкыйль музыкаль эшчәнлек өчен шартлар тудыру: музыкаль инструментлар (яңгыраган һәм әйтелмәгән), музыкаль уенчыклар, театр курчаклары, ряженье атрибутлары сайлау. Балалар өчен җыр җырлауда, хәрәкәттә, көйне үз сүзләренә импровизацияләүдә, җыр уйлап табуда импровизацияләүгә ярдәм итүче иҗади ситуацияләр (сюжет-рольләр уены) тудыру Иң гади бию хәрәкәтләрен уйлап табу Җырлар, хор тотучыларның эчтәлеген интонацияләү Бию композицияләрен төзү Инструментларда импровизация Музыкаль-дидактик уеннар Драмалаштыру уеннары Җырлауда, биюдә һ.б. Балалар ансамбле, оркестр “Концерт”, “спектакль”, “музыкаль дәресләр”, “оркестр” уеннары.	У (а эз Т ба ба ур ор А А (с бу Я Га ат Ба У

Музыкаль үсеш ысуллары:

- ✓ Җыр;
- ✓ Музыканы тыңлау;
- ✓ Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр;
- ✓ Музыкаль-дидактик уеннар һәм ИКТ кулланып уеннар;
- ✓ Музыка коралларында уйнау.

Музыкаль үсеш методлары:

Күрсәтмә:

- ✓ Күренерлек-күрүчән - хәрәкәтләрне күрсәтү
- ✓ Күренеш-ишетү - музыканы тыңлау

Сүз:

- ✓ Аңлатма
- ✓ Күрсәтмә
- ✓ Әңгәмә
- ✓ Шигъри сүз
- ✓ Сораулар
- ✓ Инану
- ✓ Искәрмәләр

Уен:

- ✓ Музыкаль уеннар

- ✓ Уен-әкият

Практик:

- ✓ Башкару алымнарын күрсәтү,
- ✓ Күнегүләр (кабатлый торган һәм иҗади)
- ✓ Җырлар, биюләр, көйләр өйрәнү

Проектларның методы:

Ул балаларда тикшеренү активлыгы, танып белү мәнфәгатьләре, коммуникатив һәм иҗади сәләтләр, хезмәттәшлек күнекмәләре үсешенә ярдәм итә.

Уртак проектларны үтәп, балалар үз мөмкинлекләре, сәләтләре, ихтыяҗлары турында күзаллаулар ала.

Тәрбия бирү һәм укыту ысулларын сайлаганда, педагог балаларның яшь һәм шәхси үзенчәлекләрен, һәр методның педагогик потенциалын, аны куллану шартларын, гамәлгә ашырыла торган максатларны һәм бурычларны исәпкә ала, мөмкин булган нәтиҗәләрне фаразлый. Тәрбияләү һәм укыту бурычларын хәл итү өчен, методлар комплексын файдалану максатка ярашлы булыр.

Федераль программаны гамәлгә ашырганда педагог материаль һәм идеаль объектлар җыелмасы тәкъдим иткән төрле чараларны кулланырга мөмкин:

- ✓ демонстрацион һәм тарату;
- ✓ визуаль, аудия, аудиовизуаль;
- ✓ табигый һәм ясалма;
- ✓ реаль һәм виртуаль.

Балалар тәрбияләү һәм укыту чараларын, шул исәптән техник, тиешле материалларны (шул исәптән чыгым материалларын), уен, спорт, сәламәтләндерү җиһазларын, инвентарьларны мөстәкыйль билгели.

2.8 Традицион вакыйгаларның, бәйрәмнәрнең, чараларның үзенчәлекләре мәдәни-ял итү эшчәнлеге

Мәдәни яктан - ял итү чаралары - балалар бакчасы эшчәнлегенең аерылгысыз өлеше. Бәйрәмнәрне, күңел ачуларны, традицияләрне оештыру тәрбия-белем бирү процессының нәтиҗәлелеген күтәрүгә ярдәм итә, һәр баланың шәхесен формалаштыруга уңай шартлар тудыра.

Бәйрәм чаралары - үсеп килүче буынга педагогик йогынты ясауның иң нәтиҗәле формаларының берсе. Мәктәпкәчә яшьтә гражданлык сыйфатларының алшартлары, кеше, җәмгыять, мәдәният турында күзаллаулар формалаша. Бу яшьтә туган якның табигый һәм мәдәни кыйммәтләренә мәхәббәт һәм бәйләнеш хисе тәрбияләү бик мөһим, чөнки нәкъ менә шушы нигездә патриотлык тәрбияләнә.

Максат: баланың рухи-әхлакый мәдәниятен үстерү, әйләнә-тирә дөньяга һәм яшьтәшләргә карата кыйммәт идеаллар, гуманлы хисләр, әхлакый мөнәсәбәтләр формалаштыру.

Балалар бакчасында төрле традицион чаралар, бәйрәмнәр, вакыйгалар кулланыла.

Балалар бакчасында мәҗбүри бәйрәмнәр исемлеге

Кечкенәләр төркеме (3 яшьтән 4 яшькә кадәр)	Уртанчылар төркеме (4 яшьтән 5 яшькә кадәр)	Зурлар төркеме (5 яшьтән 6 яшькә кадәр)	Мәктәпкә әзерлек төркеме (6 яшьтән 7 яшькә кадәр)
Яңа ел	Яңа ел	Яңа ел	Яңа ел
23 февраль Ватанны саклаучылар көне.	23 февраль Ватанны саклаучылар көне.	23 февраль Ватанны саклаучылар көне.	23 февраль Ватанны саклаучылар көне.
8 март	8 март	8 март	8 март
		12 апрель (Космонавтика көне)	12 апрель (Космонавтика көне)
9 май (Җиңү көне)	9 май (Җиңү көне)	9 май (Җиңү көне)	9 май (Җиңү көне)

Балалар бакчасында аларны дөрес уздырганда бәйрәмнәр балаларны үстерүдә һәм тәрбияләүдә нәтиҗәле чара булырга мөмкин.

Беренче шарт - форматларның төрлелеге. Бәйрәм мәгънәсенә, белем бирү бурычларына, балаларның яшенә һәм башкаларга карап, форматны дөрес сайлау мөһим. Бәйрәмнәр яисә истәлекле вакыйгаларга бәйле чаралар форматларының күптөрлелеге бар:

- ✓ Концерт
- ✓ Квест
- ✓ Проект
- ✓ Белем бирү вакыйгасы
- ✓ Осталар
- ✓ Ярышлар
- ✓ Күргәзмә (перфоманс)
- ✓ Спектакль
- ✓ Викторина
- ✓ Фестиваль
- ✓ Ярминкә
- ✓ Чәй эчү һ.б.

Икенче шарт - әти-әниләрнең катнашуы.

Ата-аналарның турыдан-туры катнашуы икенче мәҗбүри элемент булып тора: балалар аерым түгел, ә ата-аналары белән бергә, педагоглар ата-аналар өчен конкурслар оештыралар.

балалар-ата-аналар чыгышларын әзерләүне сорыйлар, ата-аналар балалар биремнәрендә импровизациягә катнашалар (ягъни алдан ук игътибар итмәгәннәр) һ.б.

Өченче шарт - балалар инициативасына ярдәм итү.

Өченче шарт - балалар өчен иң мөһим һәм иң әһәмиятле бәйрәмне балалар үзләре оештыра һәм конструкцияли. Моның өчен төп инициатива балалардан чыккан булырга тиеш, һәм балалар үзләре тәрбияче ярдәмендә үзләре бәйрәмне планлаштырганнар һәм уйлап чыгарганнар - анда нәрсә булачак, нәрсә бизәнәчәк, костюмнар һәм декорацияләр ничек ясарга (кирәк булса), кемне чакырырга, чакыру билетлары ясарга һ.б. Шул ук вакытта, балалар белән бергә бәйрәм уйлап табуда катнашып, олы кеше үз өстенә җитәкче роль алырга тиеш түгел - балаларга инициатива күрсәтергә һәм аларга уйланылганны тормышка ашырырга ярдәм итәргә мөмкинлек бирергә кирәк.

Әмма Яңа ел һәм Җиңү көне кебек бәйрәмнәр, безнең карашка, нигездә өлкәннәр тарафыннан оештырылырга тиеш. Беренчесе, чөнки Яңа ел - ул тылсым, бу шатлык, бу бүләкләр, бу Кыш Бабай һәм Кар кызы. Ә икенчесе - чөнки балалар әлегә бу бәйрәмне ахыргача аңлый һәм тоя алмыйлар.

Традицион вакыйгалар, бәйрәмнәр, чаралар нигезендә музыкаль үсеш буенча 2023 - 2024 уку елына перспективалы тәрбия-белем бирү эшләре планы төзелде. (2 нче кушымта)

2.9 Балалар инициативасына ярдәм итү ысуллары һәм юнәлешләре

Балалар инициативасына ярдәм итү өчен педагог балаларның кызыксынуларына һәм өстенлекләренә нигезләнгән ирекле мөстәкыйль эшчәнлеген хуплый. Баланың үз мәнфәгатьләренә карап тикшерү, уйнау, коеп ясау, рәсем ясау, иҗат итү, җырлау, бию, конструкцияләү мөмкинлеге барлыкка килү баланың эмоциональ иминлегенең үз-үзенә ышаныч, иминлек, уңайлылык, үз-үзен уңай хис итү кебек мөһим компонентларын тәэмин итәргә мөмкинлек бирә.

Балаларның ирекле мөстәкыйль эшчәнлеген оештыру өчен иң уңайлы вакыт-иртә, бала балалар бакчасына һәм көннең икенче яртысына килә.

Баланың балалар бакчасында теләсә нинди эшчәнлеге мөстәкыйль инициатива эшчәнлеге рәвешендә узарга мөмкин, мәсәлән:

- ✓ мөстәкыйль тикшеренү эшчәнлеге һәм экспериментлаштыру;
- ✓ ирекле сюжетлы-рольле, театральләштерелгән, режиссерлык уеннары;
- ✓ уеннар - импровизация һәм музыкаль уеннар;
- ✓ мөстәкыйль хәрәкәт эшчәнлеге, хәрәкәтчән уеннар, ритмик һәм бию хәрәкәтләрен башкару.

Балалар инициативасына ярдәм итү өчен педагог түбәндәге шартларны исәпкә алырга тиеш:

- әйләнә-тирә дөньяга балалар кызыксынуын үстерүгә игътибар итәргә, баланың яңаларын алырга теләүләрен хупларга.
белемнәр һәм күнекмәләр, эшлекле пробаларны үз мәнфәгатьләренә туры китереп башкарырга, танып белү сораулары бирергә;
- балаларга эшчәнлек ысулларын сайлаганда белем, күнекмәләр куллануга ярдәм итүче эшчәнлектә баланың шәхси тәҗрибәсен активлаштыруга ярдәм итә торган ситуацияләрне оештырырга;
- бала мөстәкыйль хәл итәргә сәләтле һәм мөстәкыйль рәвештә хәл итәргә теләгән мәсьәләләрне киңәйтергә һәм аларның үсеш мөмкинлекләре һәм үзенчәлекләре нигезендә катлауландырырга, баланың иҗатын активлаштыруга, яңа алымнар эзләүгә ярдәм итә торган бурычларга игътибар бирергә;
- бала балалар бакчасында булганда, ярдәм, хуплау, мактау алымнарын кулланып, балалар инициативасы күренешен хупларга;
- эшчәнлектә иреклелекне үстерү өчен шартлар тудыру, ихтыярый көчләрне өйрәнүгә, баланың кыенлыкларны җиңеп чыгарга әзер булуын һәм теләген яклауга, эшчәнлекне нәтиҗәгә җиткерүгә юнәлдерелгән уеннарны һәм күнегүләрне куллану;
- балаларның эшчәнлекнең нәтиҗәсен хупларга һәм аларга ярдәм итәргә, сыйфатлы нәтиҗәгә омтылуның мөһимлегенә игътибар итәргә, игътибарсыз һәм нәтиҗәгә битараф булган балага әйтеп бирергә, эшне ахырына кадәр җиткерергә, нәтиҗәнең сыйфатын тикшерү өчен нинди алымнарны кулланырга мөмкин;
- балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге процессын игътибар белән күзәтергә, кирәк була калса, балаларга ярдәм күрсәтергә, әмма аларга ярдәм күрсәтергә тырышырга. Әгәр дә бала үзенә таныш бурычларны хәл иткәндә катлаулылык кичерә икән, шартларның яисә эшчәнлекнең башка шартлары үзгәргәндә, барлыкка килгән сорауларның алымнарын куллану, баланың үз активлыгын һәм зирәклеген активлаштыру, аның шундый очракта ничек эшләгәнен искә төшерергә киңәш итү максатка ярашлы була;
- Уңышлы мөстәкыйль гамәлләрдән балаларда горурлык һәм шатлык хисләре уятырга, һәр баланың мөмкинлекләренең һәм казанышларының үсешен ассызыкларга, мактау, хуплау, соклану алымнарын куллану аша инициатива һәм иҗат чагылышына этәрергә.

Педагог гамәлләренең дөреслеге критерийлары

Балалар эшчәнлегенең төрле төрләрендә инициатива һәм мөстәкыйльлек күрсәтү, актив тормыш позициясен күрсәтү, төрле тормыш ситуацияләрен чишүгә иҗади якын килә белү.

2.10 Музыка җитәкчесенең тәрбияләнүчеләрнең гаиләләре белән үзара бәйләнеше үзенчәлекләре

Балалар бакчасы педагогия коллективының мәктәпкәчә яшьтәге балаларның гаиләләре белән хезмәттәшлегенең төп максатлары түбәндәгеләр:

- ✓ гаиләгә психологик-педагогик ярдәм күрсәтүне тәэмин итү һәм ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) белем бирү, сабый, иртә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту мәсьәләләрендә компетентлыгын арттыру;
- ✓ балалар бакчасы һәм гаилә шартларында балаларны тәрбияләү һәм укыту алымнарының бердәмлеген тәэмин итү; гаиләнең тәрбияви потенциалын арттыру. Бу эшчәнлек сабый, иртә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларның ата-аналарының (законлы вәкилләренең) тәрбияви гамәлләрен тулыландырырга, хупларга һәм тактик рәвештә җибәрергә тиеш.

Бу максатларга ирешү **төп бурычларны** хәл итү аша башкарылырга тиеш:

- ✓ ата-аналарга (законлы вәкилләргә) һәм җәмәгатьчелеккә Россия Федерациясенең бөтен мәгариф киңлеге өчен уртак булган мәктәпкәчә белем бирү максатларына, мәктәпкәчә яшьтәге балалары булган гаиләләргә дәүләт ярдәме чаралары, шулай ук балалар бакчасында гамәлгә ашырыла торган белем бирү программасы турында мәгълүмат бирү;
- ✓ ата-аналарны укыту, аларның сәламәтлекне саклау һәм ныгыту, балаларны үстерү һәм тәрбияләү мәсьәләләрендә хокукый, психологик-педагогик компетентлыгын арттыру;
- ✓ гаилә иминлегенең төп нигезе буларак җаваплы һәм Аңлы ата ана үсешенә булышу;
- ✓ белем бирү мәсьәләләрен хәл итү өчен сабый, иртә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) белән хезмәттәшлек формасында хезмәттәшлек төзү һәм партнерлык мөнәсәбәтләре урнаштыру; ата-аналарны (законлы вәкилләрне) белем бирү процессына җәлеп итү.

Ата-аналар (законлы вәкилләр) белән үзара хезмәттәшлек түбәндәге **принципларга** таянырга тиеш:

- гаиләнең баланы тәрбияләүдә, укытуда һәм үстерүдә өстенлеге: укучыларның ата-аналарында (законлы вәкилләрендә) балаларны укыту һәм тәрбияләүгә өстенлекле хокук булу гына түгел, ә нәкъ менә алар баланың шәхесен физик, әхлакый һәм интеллектуаль үстерү нигезләрен салырга тиеш;
- ачыклык: ата-аналар (законлы вәкилләр) өчен баланың төркемдә булу үзенчәлекләре турында актуаль мәгълүмат алырга тиеш; ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) һәркайсына балалар бакчасында ирекле керү мөмкинлеге бирелергә тиеш; педагогик хезмәткәрләр һәм ата-аналар арасында баланы балалар бакчасында һәм гаиләдә үстерү үзенчәлекләре турында мәгълүмат алмашу кирәк;
- педагоглар һәм ата-аналар арасындагы үзара ышаныч, хөрмәт һәм яхшылык: педагог үзара хезмәттәшлектә этика һәм аралашуның мәдәни кагыйдәләрен сакларга, ата-аналар (законлы вәкилләр) белән аралашуга һәм хезмәттәшлеккә уңай караш күрсәтергә кирәк; алынган мәгълүматны педагоглар ягыннан да, ата-аналар ягыннан да балаларның мәнфәгатьләрен күздә тотып, этик яктан һәм акыл белән файдаланырга кирәк;
- һәр гаиләгә индивидуаль-дифференциацияләнгән якын килү: үзара тәэсир итешкәндә гаилә тәрбиясе үзенчәлекләрен, ата-аналарның балага карата ихтыяҗларын, педагогка һәм уздырыла торган чараларга мөнәсәбәтен исәпкә алырга кирәк; ата-аналарны белем бирү бурычларын уртак хәл итүгә кертү мөмкинлекләрен;
- яшь төрлелеге: үзара хезмәттәшлекне планлаштырганда һәм гамәлгә ашырганда, бала белән ата-ана арасындагы мөнәсәбәтләрнең үзенчәлекләрен һәм характерын (бигрәк тә сабый һәм иртә яшьтәге балалар өчен) исәпкә алырга кирәк, бу балалар үсешенең яшь үзенчәлекләре белән аңлатыла.

Педагогларның һәм укучыларның ата-аналарының (законлы вәкилләрнең) уртак белем бирү эшчәнлеге кайбер белем бирү бурычларын, РППС оештыру мәсьәләләрен һәм белем бирү чараларын гамәлгә ашыруда хезмәттәшлек итүне күздә тота;

сабыйлар, иртәнге һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларның ата-аналарының (законлы вәкилләренең) белем алу инициативаларын хуплау; балалар бакчасына гаилә белән берлектә белем бирү проектларын эшләү һәм гамәлгә ашыру.

Педагог эшчәнлегенең юнәлешләре төрле ысуллар, алымнар һәм ата-аналар (законлы вәкилләр) белән үзара хезмәттәшлек ысуллары ярдәмендә төрле рәвешләрдә (төркемле һәм/яисә индивидуаль) гамәлгә ашырыла:

- ✓ Гаилә белән танышу: очрашу-танышу, әңгәмәләр.
- ✓ Ата-аналарга белем бирү процессы барышы турында мәгълүмат бирү: ачык ишекләр көннәре, шәхси һәм төркемле консультацияләр, ата-аналар җыелышлары, мәгълүмат стендларын бизәү, балалар иҗаты күргәзмәләрен оештыру, ата-аналарны балалар концертларына һәм бәйрәмнәренә чакыру, истәлекләр төзү.
- ✓ Ата-аналарны балаларга музыкаль тәрбия бирүдә өстәмә белем һәм мәдәният учреждениеләре (ДТЮ, ДШИ) мөмкинлекләре белән таныштыру.
- ✓ Музыканың баланың психик сәламәтлегенә уңай йогынты ясау чарасы буларак мөмкинлекләрен ачу. Гаилә тәрбиясенең иң яхшы үрнәкләре мисалында ата-аналарга гаилә ялы (бәйрәмнәр, концертлар, өйдә музыка уйнау һ.б.) баланың шәхес үсешенә, балалар-ата-аналар мөнәсәбәтләренә йогынтысын күрсәтергә.
- ✓ Ата-аналарны балалар бакчасында балалар белән бергә музыкаль-сәнгать эшчәнлегенең төрле формаларына җәлеп итү, бу якты эмоцияләр, иҗади илһам барлыкка килүгә, аралашуны үстерүгә ярдәм итә (гаилә бәйрәмнәре, концертлар, театр һәм бию студияләрендә дәресләр). Балалар бакчасында ата-аналар һәм балаларның музыкантлар һәм композиторлар белән очрашуларын, фестивальләр, музыкаль-әдәби кичәләр оештырырга.
- ✓ Информировать родителей о концертах профессиональных и самодеятельных коллективов, проходящих в учреждениях дополнительного образования и культуры. Образование родителей: организация «Музыкальной шкатулки для родителей» (статьи на сайте детского сада, информация на стенде)
- ✓ Оказание педагогической поддержки родителям в удаленном доступе, помощь в подборе актуальной информации, вовлечение родителей в продуктивное времяпровождение с детьми в домашних условиях (рекомендации музыкального руководителя в группе детского сада в социальных сетях).
- ✓ Уртак эшчәнлек: ата-аналарны музыка һәм шигърият кичәләрен, кунаклар, конкурслар, ял көне маршрутларын (театрга, музейга, китапханәгә һ.б.), гаилә бәйрәмнәрен, күңел ачуларны, экскурсияләрне, гаилә театрын оештыруга, балалар тикшеренү һәм проект эшчәнлегендә катнашуга җәлеп итү.
- ✓ Музыкаль җитәкченең тәрбияләнүчеләрнең ата-аналары (законлы вәкилләре) белән үзара эшчәнлеге еллык план буенча планлаштырыла (3-нче кушымта)

Хезмәттәшлекнең традицион һәм инновацион технологияләрен үзара яраштыру балалар бакчасының педагогик хезмәткәрләренә ата-аналар (законлы вәкилләр) белән ышанычлы һәм партнерлык мөнәсәбәтләре урнаштырырга, агарту эшчәнлеген нәтиҗәле гамәлгә ашырырга һәм балалар бакчасының мәктәпкәчә яшьтәге балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) белән хезмәттәшлегенең төп максатларына ирешергә мөмкинлек бирәчәк.

2.11 Музыка җитәкчесенең педагогик коллектив белән үзара эшчәнлеге үзенчәлекләре

«Сәнгать-эстетик үсеш. Музыка эшчәнлеге» мәгариф өлкәсендә гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыру сыйфаты педагогларның һөнәри компетентлыгы һәм музыка культурасы дәрәҗәсенә бәйле, алар балалар бакчасында булу вакыты дәвамында балалар белән турыдан-туры аралаша.

Музыка җитәкчесенең балалар бакчасында педагогик коллектив белән хезмәттәшлеге юнәлешләре:

1. Педагогларны балаларга музыкаль белем бирүнең теоретик мәсьәләләре белән таныштыру;
2. Һәр яшь төркемендә балаларга музыкаль белем бирү эшенең эчтәлеген һәм ысулларын аңлату;
3. Бәйрәмнәр һәм күңел ачулар сценарийлары турында фикер алышу;
4. Бәйрәм бизәлеше, декорацияләр, костюмнар ясауда, мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең интерьерын бәйрәмнәргә бизәүдә үзара бәйләнеш;
5. Балалар бакчасының музыкаль үсеш предметлы-пространство мохитен оештыруда үзара хезмәттәшлек;
6. Педагогия коллективына балаларга музыкаль белем бирү бурычларын хәл итүдә методик ярдәм күрсәтү;
7. Балалар бакчасы педагогия советларында катнашу;
8. Балалар бакчасы методисты, физик культура инструкторы, психолог белән үзара хезмәттәшлек итү.

Музыкаль җитәкченең балалар бакчасы коллективы белән хезмәттәшлеге рәвешләре:

- ✓ Балалар белән индивидуаль эшләү мәсьәләләре буенча фикер алышына торган индивидуаль һәм төркемле консультацияләр; төркемнәрдә музыкаль-тәрбия эше; дәресләрдә файдаланыла торган музыка репертуары; балалар бакчасында предметлы-киңлектәге музыкаль мохитне оештыру мәсьәләләре;
- ✓ Педагогика коллективының музыкаль репертуарны өйрәнүне, педагогларның музыкаль-башкару күнекмәләрен үзләштерүне һәм үстерүне үз эченә алган практик дәресләре;
- ✓ Балаларның музыкаль үсеше бурычларын хәл итүдә барлык педагогик коллективның үзара хезмәттәшлеге күзлегеннән чыгып фикер алышу һәм ял кичәләре үткәрү;
- ✓ Балалар бакчасында, аерым бер төркемдә смотр-конкурслар, музыкаль-үстерү мохите проектларын оештыру;
- ✓ Баланы тәрбияләү һәм үстерү проблемалары буенча семинар-практикумнарны музыка чаралары ярдәмендә уртак әзерләү; мастер-класслар;
- ✓ Музыка кунаклары һәм балалар бакчасында оештырылган музыка белән очрашулар кичәләре;
- ✓ Тематик түгәрәк өстәлләр;
- ✓ Эш планнарын бергәләп проектлау, гомуми бурычларны хәл итү буенча аларны корректировкалау;
- ✓ Балалар бакчасында, төркемнәрдә музыка-белем бирү тирәлеген бергәләп проектлау;
- ✓ Ата-аналарның өй шартларында балалар белән нәтиҗәле хезмәттәшлеге өчен балаларга музыкаль тәрбия бирү буенча мәгълүматны кабатлау өчен социаль челтәрләрнең ябык төркемнәренә керү мөмкинлеге бирү;
- ✓ шөгыль шартларында һәм көндәлек тормыш эшчәнлеге шартларында баланың педагогик диагностикасы һәм индивидуаль музыкаль чагылышлары нәтиҗәләрен бергәләп тикшерү;
- ✓ Балалар бакчасының белем бирү процессында музыка материалын куллану, тәрбия һәм үсеш мәсьәләләрен хәл итүдә үзара консультацияләр.
- ✓ Музыкаль җитәкченең һәм педагогик коллективның үзара хезмәттәшлеге перспективалы-календарь план буенча планлаштырыла.

II Оештыру бүлеге

3.1 Федераль программаны гамәлгә ашыруның психологик-педагогик шартлары

Федераль программаны уңышлы гамәлгә ашыру түбәндәге психологик-педагогик шартлар белән тәэмин ителә:

- ✓ балачакны кеше аякка басуның уникаль чоры буларак тану, һәр баланың шәхесенең кабатланмас булуын аңлау, тәрбияләнүчене ничек бар, шулай кабул итү, аның барлык индивидуаль чагылышлары белән; үсеп килүче шәхескә ихтирам күрсәтү, һәр тәрбияләнүченең үз мөмкинлекләренә һәм сәләтләренә ышаныч күрсәтү;
- ✓ мәгариф бурычларын мәгариф процессын оештыруның яңа формаларын кулланып хәл итү (проект эшчәнлеге, белем бирү вакыйгасы, активлык үзәкләрендә балаларның уеннарын баету, белем бирү өлкәләрен интеграцияләү кысаларында проблемалы-белем бирү ситуацияләре һ.б.), шулай ук традицион (фронталь, төркемгә якын, индивидуаль) дәресләр. Шул ук вакытта дәрес аларны үстерүче балаларга кызык һәм мавыктыргыч эш буларак карала; бер яисә берничә белем бирү өлкәсе балаларын үзләштерүгә юнәлдерелгән эшчәнлек яисә аларның педагог тарафыннан сайлана торган күптөрле педагогик нигезләнгән эш формаларыннан һәм эш алымнарыннан файдаланып интеграцияләнүе;
- ✓ белем бирү процессының эчтәлеген һәм формаларын, шул исәптән мәктәпкәчә һәм башлангыч гомуми белем бирү дәрәҗәләренең дәвамчанлыгын тәэмин итү (үсешнең алдагы этапларында тупланган балалар тәҗрибәсенә таяну, белем бирү эшенең формаларын һәм ысулларын үзгәртү, өзлексез белем бирүнең стратегик өстенлегенә юнәлеш бирү - белем алу күнекмәләрен формалаштыру);
- ✓ укучыларның яшь һәм индивидуаль психофизик үсеше үзенчәлекләрен исәпкә алу (балаларның яшь үзенчәлекләренә туры килә торган формаларны һәм методларны куллану; һәр яшь чоры өчен үзенчәлекле эшчәнлек төрләрен, үсешнең социаль ситуациясен исәпкә алу);
- ✓ бала өчен эмоциональ-кыйммәткә, социаль-шәхескә, танып белү, баланың эстетик үсешенә һәм аның индивидуальлыгын саклап калуга ярдәм итә торган белем бирү мохитен үстерүче һәм эмоциональ уңайлы итеп булдыру;
- ✓ һәр бала мәнфәгатьләренә һәм мөмкинлекләренә юнәлдерелгән һәм аны үстерүнең социаль ситуациясен исәпкә алган өлкәннәрнең балалар белән үзара хезмәттәшлеге нигезендә белем бирү эшчәнлеген төзү;
- ✓ мәгарифне индивидуальләштерү (шул исәптән балага ярдәм итү, аның белем бирү траекториясен төзү) һәм педагогик диагностика (мониторинг) нәтиҗәләренә нигезләнгән балалар төркеме белән эшләүне оптимальләштерү;
- ✓ ата-ана һәм һөнәри бергәлек ихтыяҗларын ачыклау нәтиҗәләре нигезендә белем бирү эшен камилләштерү;

- ✓ балаларны укыту, тәрбияләү һәм үстерү, аларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту мәсьәләләрендә ата-аналарга (законлы вәкилләргә) психологик, педагогик һәм методик ярдәм күрсәтү һәм аларны консультацияләү;
- ✓ ата-аналарны (законлы вәкилләрне) белем бирү программасын гамәлгә ашыру процессына җәлеп итү һәм белем алучыларның белем бирү ихтыяҗлары һәм гаилә мөмкинлекләре нигезендә хезмәттәшлек итү;
- ✓ педагогларның, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) һөнәри компетентлыгын булдыру һәм үстерү;
- ✓ балалар бакчасында Федераль программаны гамәлгә ашыру барышында мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның өзлексез психологик-педагогик тәэмин ителеше, ата-аналар һәм һөнәри бергәлек гарызнамәләре нигезендә аның эчтәлегенең, юнәлешләренең һәм формаларының вариативлыгын тәэмин итү;
- ✓ төрле социаль институтлар (мәгариф, мәдәният, физкультура һәм спорт өлкәләре, ачык белем бирү системасының башка социаль-тәрбияви субъектлары белән үзара хезмәттәшлек), заманча педагогик практикага һәм гаиләгә ихтыяҗ булган үзара хезмәттәшлек рәвешләрен һәм ысулларын куллану, уртак социаль әһәмияткә ия эшчәнлектә бәйләнешләрнең барлык якларын куллану;
- ✓ социаль мохитнең киң мөмкинлекләрен, шәхесне үстерүнең өстәмә чарасы буларак социумны куллану, аны социальләштерү процессын камилләштерү.

3.2 Музыка залында үсештә булган предмет-пространство мохитен оештыру

Федераль программа РППС оештыруга катгый таләпләр куймый һәм балалар бакчасына РППСны мөстәкыйль проектлау хокукын калдыра. ФГОС ДО нигезендә программаның максатларын һәм принципларын, белем бирү программасын гамәлгә ашыру өчен яшь һәм гендер үзенчәлекләрен исәпкә алу шарты белән РППС булдыруның төрле вариантлары мөмкин. Балалар бакчасының РППС бердәм киңлек буларак барлыкка килә, аның барлык компонентлары, бинада да, аннан читтә дә, эчтәлеге, масштабы, сәнгатьле карары буенча үзара килешә.

РППС белем бирү мохитенең бер өлеше һәм балалар үсешен көчле баетучы фактор.

РППС ДОО һәр бала өчен төрле, күпкырлы үсеш, эчтәлекле һәм кызыклы эшчәнлек өчен нигез булып тора.

Балалар бакчасының белем бирү программасын гамәлгә ашыру мөмкинлеген исәпкә алып, төрле оештыру модельләрендә һәм РППС формаларында туры килергә тиеш:

- ✓ ФГОС ДО таләпләренә;
- ✓ балалар бакчасының белем бирү программасы;
- ✓ балалар бакчасында балаларның матди-техник һәм медик-социаль шартлары;
- ✓ балаларның яшь үзенчәлекләре;
- ✓ балалар бакчасында балаларны укытуның тәрбияви характеры; куркынычсызлык һәм ышанычлылык таләпләре.

РППСның тулылыгын билгеләп, белем бирү процессының бөтенлеге турында онытмаска һәм өстәмә белем бирү федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә балаларның үсеше һәм белем бирү юнәлешләренең һәркайсының эчтәлеген тормышка ашыру өчен кирәкле булган белемнәрен кертергә кирәк.

РППС балалар бакчасына индивидуаль һәм коллектив эшчәнлекнең төрле төрләрен: уен, коммуникатив, танып белү-тикшеренү, хәрәкәт, продуктив һәм башкаларны тормышка ашыру мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш. Бу балаларның һәр яшь этабы ихтыяҗларына, аларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, аларның үсеш үзенчәлекләрен исәпкә алу һәм кимчелекләрен коррекцияләү мөмкинлекләренә туры килә.

ФГОС нигезендә РППС ДО түбәндәгеләр булырга тиеш:

- ✓ эчтәлекле;
- ✓ трансформацияләнә торган;
- ✓ күпфункцияле;
- ✓ ачык;
- ✓ куркынычсыз.

РППС балалар бакчасында балаларның эмоциональ иминлеге һәм педагогик һәм ярдәмче хезмәткәрләрнең уңайлы эшләве өчен шартлар тәэмин итәргә тиеш.

3.3 Федераль программаны матди-техник тәэмин итү, методик материаллар һәм укыту һәм тәрбияләү чаралары белән тәэмин итү

Балалар бакчасында түбәндәге материаль-техник шартлар тудырылган:

1. Федераль программаны үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләренә ирешү мөмкинлеге;
2. Балалар бакчасында 2.4.3648-20, СанПиН 2.3/2.4.3590-20, СанПиН 1.2.3685-21 булган санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм гигиена нормативлары таләпләрен үтәү;
3. Балалар бакчасында янгын куркынычсызлыгы һәм электр куркынычсызлыгы таләпләрен үтәү;
4. Балалар бакчасы хезмәткәрләренең сәламәтлеген саклау һәм хезмәтне саклау буенча балалар бакчасы таләпләрен үтәү.

Музыкаль зал балаларның тулы кыйммәтле үсеше өчен кирәкле музыкаль инструментлар һәм пособиеләр белән җиһазландырылган: аудиоаппаратура (музыка үзәге), фортепиано, заманча нот материал, аудиокассетлар, CD-дисклар, пособиеләр һәм атрибутлар, музыкаль уенчыклар һәм балалар музыка кораллары, музыкаль-дидактик уеннар, маскалар һәм театр эшчәнлеге өчен костюмнар. Укыту-укыту процессын тәэмин итү өчен кирәкле системалаштырылган дидактик, демонстрацион, тарату материалы бар.

3.4 Мәгариф процессын оештыру таләпләре һәм күрсәткечләре

Музыкаль дәресләр барлык яшь төркемнәрендә атнага 2 тапкыр уздырыла.

Дәресләрнең озынлыгы:

- ✓ беренче кечкенәләр төркемендә - 10 минут,
- ✓ икенче кечкенәләр төркемендә - 15 минут,
- ✓ уртанчылар төркемендә - 20 минут,
- ✓ зурлар төркемендә - 25 минут,

- ✓ мәктәпкә әзерлек төркеменендә 30 минут,
- ✓ төрле яшьтәге төркемендә - 25 минут.

Көннең икенче яртысында музыкаль ял көннәре үткәрелә

3.5 Федераль календарь тәрбия эше планы

План балалар бакчасы өчен бердәм.

Балалар бакчасы, План белән беррәттән, балаларны тәрбияләүнең һәм аларга өстәмә белем бирүнең төп юнәлешләре буенча тәрбия программасы нигезендә башка чаралар үткәрергә хокуклы.

Барлык чаралар Программа үзенчәлекләрен, шулай ук укучыларның яшь, физиологик һәм психоэмоциональ үзенчәлекләрен исәпкә алып үткәрелергә тиеш.

Төп дәүләт һәм халык бәйрәмнәренең үрнәк исемлеге, балалар бакчасында тәрбия эшенең календарь планында истәлекле даталар.

Гыйнвар

27 гыйнвар: Ленинград блокадасын бетерү көне;

Иң зур "үлем лагере" Аушвиц-Биркенау (Освенцем) - Холокост корбаннарын искә алу көне (төбәк һәм/яки ситуатив мәктәпкәчә яшьтәге балалар белән тәрбия эше планына кертергә тәкъдим ителә).

Февраль

2 февраль: Сталинград сугышында немец-фашист гаскәрләренең совет гаскәрләрен тар-мар итү көне (төбәк һәм/яки ситуатив мәктәпкәчә яшьтәге балалар белән тәрбия эшләре планына кертергә тәкъдим ителә);

8 февраль: Россия фәне көне;

15 февраль: Ватаннан читтә хезмәт бурычын үтәгән Россиялеләрне искә алу көне;

21 февраль: Халыкара туган тел көне; 23 февраль: Ватанны саклаучылар көне.

Март

8 март: Халыкара хатын-кызлар көне;

18 март: Кырымның Россия белән кушылу көне (төбәк һәм / яки ситуатив мәктәпкәчә яшьтәге балалар белән тәрбия эше планына кертергә тәкъдим ителә);

27 март: Бөтендөнья театр көне.

Апрель

12 апрель: Космонавтика көне;

Май

1 май: Яз һәм Хезмәт бәйрәме; 9 май: Җиңү көне;

19 май: Россия балалар иҗтимагый оешмалары көне; 24 май: Славян язуы һәм мәдәнияте көне.

Июнь

1 июнь: Балаларны яклау көне;

6 июнь: Рус теле көне;

12 июнь: Россия көне;

22 июнь: Хәтер һәм кайгы көне.

Июль

8 июль: Гаилә, мәхәббәт һәм тугрылык көне.

Август

12 август: Физкультура көне;

22 август: Россия Федерациясе Дәүләт флагы көне;

27 август: Россия киносы көне.

Сентябрь

1 сентябрь: Белем көне;

3 сентябрь: Икенче бөтендөнья сугышы тәмамлану көне, террорчылыкка каршы көрәштә теләктәшлек көне;

8 сентябрь: грамоталылыкны халыкара тарату көне;

27 сентябрь: Тәрбиячеләр көне һәм барлык мәктәпкәчә хезмәткәрләр.

Октябрь

1 октябрь: Халыкара өлкәннәр көне; Халыкара музыка көне;

4 октябрь: Хайваннарны яклау көне; 5 октябрь: Укытучы көне;

Октябрьнең өченче якшәмбесе: Россиядә әти көне.

Ноябрь

4 ноябрь: Халыклар бердәмлеге көне;

8 ноябрь: Россия эчке эшләр органнары хезмәткәрләренең хезмәт бурычларын үтәгәндә һәлак булганнарны искә алу көне;

Ноябрьнең соңгы якшәмбесе: Россиядә Ана көне;

30 ноябрь: Россия Федерациясе Дәүләт гербы көне.

Декабрь:

3 декабрь: Билгесез солдат көне;

Халыкара инвалидлар көнен (төбәк һәм/яки ситуатив мәктәпкәчә яшьтәге балалар белән тәрбия эше планына кертергә тәкъдим ителә);

5 декабрь: Россиядә ихтыярый (волонтер) көне;

8 декабрь: Халыкара рәссам көне;

9 декабрь: Ватан Геройлары көне;

12 декабрь: Россия Федерациясе Конституциясе көне;

31 декабрь: Яңа ел.

3.6 Җиһазлар һәм дидактик материал исемлеге. Музыкаль белем бирү процессын тәэмин итү комплексы

	1. Бекина С.И., Ломова Т.П., Соковинина Е.Н. «Музыка и движение» для детей 5-6 лет, Москва « 2. Бекина С.И., Ломова Т.П., Соковинина Е.Н. «Музыка и движение» для детей 6-7 лет, Москва « 3. Иова Е.П., Иоффе А.Я., Головчинер О.Д. «Утренняя гимнастика под музыку», Москва «Просве 4. Ветлугина Н.А., Дзержинская И.Л., Комиссарова Л.Н. «Музыкальные занятия в детском саду», 5. Мухаметзянова К.Р., Янкина Д.Р., Кубагушев А.М., «Музыка в детском саду» старшая группа, 6. Зимина А.Н. «Музыкальные сказки» сценарии и ноты, Москва, 2000 7. Горохова Л.А., Макарова Т.Н., «Музыкальная и театрализованная деятельность в ДОУ», Моск 8. Гибадуллина А.К., Гилязутдинова Г.Р., Залялютдинова Ф.Дж., Ибрагимова З.Г. «Хоровод друж Казань «Татарское книжное издательство», 2013 9. Гибадуллина А.К., Гилязутдинова Г.Р., Залялютдинова Ф.Дж., Ибрагимова З.Г. «Хоровод друж «Татарское книжное издательство», 2013 10. Гибадуллина А.К., Гилязутдинова Г.Р., Залялютдинова Ф.Дж., Ибрагимова З.Г. «Хоровод друж Казань «Татарское книжное издательство», 2014 11. Гибадуллина А.К., Гилязутдинова Г.Р., Залялютдинова Ф.Дж., Ибрагимова З.Г. «Хоровод друж «Татарское книжное издательство», 2014 12. Мөбәрәкшина Р.М., Вәлиева В.К., «Беренче кечкенәләр төркемендә музыкаль-эстетик тәрбия», 13. Мөбәрәкшина Р.М., Вәлиева В.К., «Балалар бакчасында музыка» нәниләр өчен, Яр Чаллы 14. Мөбәрәкшина Р.М., Вәлиева В.К., «Балалар бакчасында музыка» өлкәннәр өчен, Яр Чаллы, 199 15. Мөбәрәкшина Р.М., Вәлиева В.К., «Балалар бакчасында җырлар, уеннар», Яр Чаллы, 1997 16. Әхмәтов С. «Уйныйбыз да, җырлыйбыз да...», Яр Чаллы, 1991 17. Ибраһимова З.Г., Гыйләҗетдинова Г.Р, Җәләлетдинова Ф.Җ., «Чәбәк-чәбәк итә ул», Казан «Мә 18. Зарипова З.М., Гәрәева Г.Г., Гыйләҗева Р.Г., «Балачак бәйрәмнәре», Яр Чаллы, 1994 19. Сабирова С.М., «Җырлыйк, уйныйк, нәниләр!» сборник песен, игр для детей от 2 до 9 лет, Яр Ч 20. Исхакова И.Г., Ишниязова З.Л. «Балалар бакчасында музыка дәресләре өчен хрестоматия», Каз 21. Казыйханов В.С., «Әхлак белеме» хрестоматия, Яр Чаллы «Иҗат», 2000 22. Гомәрова В.Г., Зарипова Ф.Я., «Бәйрәмнәр бәйләме», Казан «Мәгариф», 2005 23. Батыр-болгари Л., «Җырлап узган җәй» музыкаль әкиятләр, Казан «Мәгариф», 2009 24. Байтирәк И.И., Шәрәпова М.Р., Зиннурова Р.Ф., «Туган телдә җырлыйбыз» балалар һәм яшьүсм 25. Байтирәк И.И., Шәрәпова М.Р., «Җан җылысы – җырларда» җырлар 1әм бию көйләре җыентып 26. Ибраһимова З.Г., «Шома бас» методик кулланма, Казан, 2012
Аудиокулланмалар	1. Шома бас 2. Татарстан 3. Лейсан 4. Зульфия Минхажева 5. Музыка из глубины веков 6. Музыкальный календарь природы 7. Песни для детей из кинофильмов 8. Возвращайся, ласточка Резеда Валиева 9. Л. Батыр-Булгари «Эх, пляшут наши сапожки» 10. Л. Батыр-Булгари «Лето в песнях» 11. Танцы народов Поволжья 12. Л. Батыр-Булгари «Африканские приключения» 13. «Туган телдә сөйләшәбез» возраст (2-3), (3-4), (4-5) УМК 14. Анимационные сюжеты по УМК 15. Чайковский «Времена года» 16. Детский музыкальный альбом
Музыка уен кораллары	• Курай • Детская гармошка • Кастаньеты • Большой барабан • Бубен • Синтезатор • Металлофон деревянный • Ксилофон • Ложки деревянные • Трещотки • Погремушки • Маракасы • Шумовые инструменты • Колокольчики • Треугольники • Самодельные балалайки • Маленький барабан • Большой бубен • Баян

	• Губные гармошки • Набор муз. Инструментов «Маша и медведь»
Дидактик уеннар	Дидактик уеннар УМК: • Кояш белән яңгыр • Шалкан • Йомры күмәч • Куяннар • Теремок • Үз парыңны тап • Кәеф ничек? • Кайсы җәнлек? • Кайсы ел фасылы УМК Дидактик уеннар • Нинди инструментта уйныйм? • Тылсымлы ноталар • Кайсы ел фасылы • Музыкальные инструменты + игра «Лото» • Колокольчики • Көй кая бара • Наши прогулки • Народы России и зарубежья • Животные и птицы • Почемучка • Времена года • Овощное лото • Зимние виды спорта **Сулыш алу гимнастикасы** • Бабочки • Листочки • Цветочки
Күрсәтмә кулланмалар	**Маски для игр и театра** **Театр.** Курчак театры: 1) Козлята и волк 2) Снежная королева 3) Три поросенка 4) Курочка Ряба 5) Три медведя 6) Красная шапочка 7) Волк и лиса • Театр настроения • Курочка ряба • Три поросенка • Волк и козлята • Конусный театр «Колобок» • Театр кружек «Теремок» • Театр свистулек • Театр ноток • Нобор фокусника • Театр ИКТ • Театр масок «Колобок» • Сказки Шарля Перро • Театр цветные кубики - Колобок - Курочка Ряба - Теремок • Театр ложек «Курочка Ряба» • Бармак театры «Колобок» • Теарт из деревянных моделей «Курочка Ряба» • «Кукольный театр» настольная игра – самоделка • Играем в театр • Детский театр на магнитах

Килештерелде: ________________________

1 НЧЕ КУШЫМТА

Икенче кечкенәләр төркеме өчен музыкаль-сәнгать эшчәнлеген үстерүнең диагностик картасы №

Слушание							Пение				Песенное творчество	Музыкально-ритмические движения							Музыка о игрово танцева ое творче	
Проявлять эмоциональную отзывчивость на	Различать веселую и грустную музыку	Слушать музыкальные произведения до конца	Понимать характер музыки	Различать музыкальные звуки по высоте в пределах октавы-септимы	Замечать изменения в силе звучания мелодии (громко-тихо)	Различать звучание муз. игрушек, детских музыкальных	Выразительно петь	Петь без напряжение в диапазоне "ре(ми) -	Чисто и ясно произносить слова	Передавать характер песни (весело, протяжно, ласково, напевно	Петь и допевать мелодии колыбельных песен на слог "баю-баю", и веселых мелодий на слог "ля-ля"	Маршировать вместе со всеми	Маршировать индивидуально	Бегать легко, в умеренном и быстром темпе под	Исполнять танцевальные движения: притопывать попеременно двумя	Кружиться в парах	Выполнять прямой галоп	Двигаться ритмично и согласно темпу, характеру	Выразительно и эмоционально передавать	Точно выполнять

ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘР*: (2 кечкенәләр төркеме)*

ЮГАРЫ. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләре белән кызыксына, анда катнашырга омтыла, музыкага аның кәефенә туры китереп эш итә, музыкаль образларны уйный, музыкага өлкәннәрнең гамәлләрен үрнәк итеп тота; җырлау процессында сүзләрне төгәл әйтә, җырлау сулышыннан файдалана, көйне чиста башкара, музыкага ритмик рәвештә хәрәкәт итә, музыкага ритмик рәвештә таптый, кул чаба, хорводалар алып бара, музыкаль уеннарда катнаша, музыкаль - ритмик хәрәкәтләрнең барлык төрләрен дөрес һәм аңлаешлы башкара; музыкаль әсәрнең эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирә***. 3 балл***

УРТА. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләре белән кызыксына, анда катнашу теләге тотрыксыз; җырлый һәм музыкага җитәрлек дәрәҗәдә аңлаешлы һәм техник яктан хәрәкәт итми, өлкәннәр ярдәмендә музыканың тавышы, темпы һәм ритмы үзгәрешләренә җавап бирә; хорводалар йөртә, музыкаль уеннарда катнаша; музыканы игътибар белән тыңлый башлый, әмма аннары читкә юнәлтелә; музыкаль әсәрнең эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирүдә кыенлаша. ***2 балл***

ТҮБӘН. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләренә ачык кызыксыну күрсәтми, әмма өлкән кешенең тәкъдиме буенча эшли һәм аның белән кыска вакыт эшли; җырны, хәрәкәтне төгәл башкара белми; музыканың тавышын, темпын һәм ритмын үзгәртүгә җавап бирүдә кыенлаша; музыканы игътибарсыз тыңлый. ***1 балл***

Уртанчылар төркеме өчен музыкаль-сәнгать эшчәнлеген үстерүнең диагностик картасы №

	Слушание						Пение					Песенное творчество	Музыкально-ритмические движения					Музыкально-игровое и танцевальное творчество
Начало года/ конец года	Проявлять основы музыкальной культуры,	Узнавать знакомые	Высказывать свои впечатления о	Различать жанры в музыке (песня-танец-марш)	Замечать выразительные средства муз. произведения (тихо-	Различать звуки по высоте (высокий-низкий в	Петь мелодию чисто, подвижно, согласованно (в пределах ре-си первой	Чётко произносить слова	Петь выразительно, передавая характер музыки	Петь с инструментальным сопровождением	Петь без инструментального сопровождения (с	Отвечать на музыкальные вопросы ("как тебя зовут?", "что ты хочешь, кошечка?", "где ты?")	Выполнять прямой галоп\пружинку\подскоки	Двигаться в парах по кругу в танцах и хороводах	Кружиться по одному\в парах	Выполнять простейшие перестроения (из круга врассыпную и обратно)	Выполнять ходьбу (торжественная, спокойная, таинственная)	Эмоционально-образно исполнять музыкально-игровые упражнения из сценки, используя мимику
Н.г																		
К.г																		
Н.г																		
К.г																		

ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘР: ***(уртанчылар төркеме)***

ЮГАРЫ. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләренә ныклы кызыксыну күрсәтә, музыканы игътибар белән һәм кызыксынып тыңлый, музыкаль әсәрнең эчтәлеге турында сорауларга җавап биреп, үзлегеннән фикер йөртә, мәгънәле фикерләргә ия; музыкаль - ритмик хәрәкәтләрдә һәм җырлауда музыкаль образларны ачык итеп тапшыра; техник, ритмик; музыкаль инструментларда уйнаганда, тавыш чыгаруны дөрес башкара, аңлаешлы, уйный ансамбльдә; ирекле эшчәнлектә үзләштерелгәнне куллана. ***3 балл***

УРТА. Музыкаль эшчәнлекнең барлык төрләренә дә ситуацияле кызыксыну күрсәтә, аларны башкарганда тырышырга мөмкин; музыканы җитәрлек игътибар белән һәм кызыксынып тыңламый, өлкәннәр ярдәмендә аның кәефен билгели һәм кыскача сөйләмдә чагылдыра; музыкаль - ритмик хәрәкәтләрдә һәм җырлауда музыкаль образларны стереотиплы тапшыра; күпчелек хәрәкәтләрне үзләштерсә дә, җитәрлек техник һәм ритмик түгел; җырлауда интонацион әйләнешләрне кабатламый, сулышны рациональ кулланмый; балалар музыка коралларында уйнаганда һәрвакытта да матур яңгырауга ирешми. ***2 балл***

ТҮБӘН. Музыкага ачык кызыксыну күрсәтми, әмма яңалыкка җавап бирә; өлкәннәр тәкъдиме буенча музыкаль эшчәнлектә катнаша; музыканы игътибарсыз тыңлый, музыкаль образларның характеристикаларын аңламый; өлкәннәр ярдәмендә музыкаль әсәрнең эчтәлеге буенча гади сорауларга җавап бирә; җырлауда сулыш өстән-өстән генә, дикция аңлаешсыз, көйне дөрес тапшырмый; музыкага күп хәрәкәтләр үзләштерелмәгән: сүзсез, ритмик булмаган, техник түгел; ансамбльдә уйнарга тырыша, ләкин игътибарлы түгел. ***1 балл***

Зурлар төркеме өчен музыкаль-сәнгать эшчәнлеген үстерүнең диагностик картасы №

		Слушание				Пение					Песенное творчество		Музыкально-ритмические движения					Музыкально игровое танцевальное творчество	
	Начало года/ конец года	Узнавать мелодии по отдельным фрагментам произведения	Различать жанры муз. произведений (марш-танец-песня)	Различать звуки по высоте в пределах	Различать звучание музыкальных	Петь лёгким звуком в диапазоне от "ре" первой октавы до "до"	Брать дыхание перед началом песни, между музыкальными фразами	Своевременно начинать и заканчивать песню, произносить отчетливо	Эмоционально передавать характер	музыкальным сопровождением\ без музыкального	Сочинять мелодии различного характера	Импровизировать мелодии на заданный	Передавать через движения характер музыки, её эмоционально-образные	ориентироваться в пространстве, выполнять простейшие	Менять движения в соответствии с муз.	вперед в прыжке, приставной шаг с приседанием, с продвижением вперед,	Инсценировать песни	Придумывать движения к пляскам, танцам	Инсценировать
	Н. г																		
	К. г																		
	Н. г																		
	К. г																		

ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘР: ***(зурлар төркеме)***

ЮГАРЫ. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләренә тотрыклы кызыксыну күрсәтә, музыкаль әсәрдәге кәефнең үзгәрүен, музыкаль образның динамикасын аңлый һәм аңлата; хәрәкәтләрне сыйфатлы, мөстәкыйль, техник, ритмик ,экспрессив рәвештә башкара; җырлау экспрессив, сулышны дөрес куллана, интонацияли, дикция ачык; башкаруга иҗади карый , экспрессив оригиналь образлар тудыра; үзләштерә; тыңлау культурасы күнекмәләре белән; ансамбльдә уйный, тавышны чиста итеп кабатлый, кәефне тапшыра; музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләрендә импровизацияли; үз күнекмәләрен үз эшчәнлегенә күчерә. ***3 балл***

УРТА. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләренә кызыксыну күрсәтә, өлкәннәр ярдәмендә музыкаль әсәрдә кәеф үзгәрүен аңлата; күпчелек хәрәкәтләрне сыйфатлы, мөстәкыйль, техник, ритмик рәвештә башкара; җырлау җитәрлек дәрәҗәдә экспрессив түгел, сулышны һәрвакытта да дөрес кулланмый, дикция аңлаешсыз булырга мөмкин; башкаруга җитәрлек иҗади карамый, нигездә стереотип образлар тудыра; мәдәниятнең төп күнекмәләрен үзләштерә музыка тыңлау; ансамбльдә уйный, тавышны чиста итеп кабатлый; аерым күнекмәләрне мөстәкыйль эшчәнлеккә күчерә. ***2 балл***

ТҮБӘН. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләренә кызыксыну күрсәтми, хәтта өлкәннәр ярдәмендә дә музыкаль әсәрдә кәеф үзгәрүен аңлатуда шактый кыенлаша; стереотиплы яки дөрес булмаган җаваплар бирә; күп хәрәкәтләрне дөрес, техник, ритмик рәвештә башкармый; пениеневыразительный, һәрвакыт дөрес сулыш алудан файдаланмый, дикция аңлаешсыз булырга мөмкин; башкаруга иҗат күрсәтми; тыңлау культурасының аерым күнекмәләрен үзләштерә; ансамбльдә уйнарга кыенлаша. ***1 балл***

Мәктәпкә әзерлек төркеме өчен музыкаль-сәнгать эшчәнлеген үстерүнең диагностик картасы №

а		Слушание	Пение	Песенное творчество	Музыкально-ритмические движения	Музыкально игровое и танцевальное творчество	Игр му ин

	Начало года/ конец года	Эмоциональный отклик при восприятии музыки разного характера	воспроизведения (марш, песня, танец) и инструмент, на котором оно	Мелодия Государственного гимнаРФ и РТ	Восприятие звуков по высоте в пределах квинты-терции	Петь индивидуально и коллективно, с сопровождением и без	Выразительное исполнение песни, четко артикулировать	Придумывать мелодии, используя в качестве образца русские народные	Импровизировать мелодии на заданную тему по образцу	ритмично двигаться в соответствии с разнообразным характером музыки, передавая в танце эмоционально	Навыки танцевальных движений	Придумывать движения, отражающие содержание песни	Импровизировать под музыку , соответствующего характера	Находить способы передачи в движениях музыкальных образов	Владеть навыками игры на металлофоне, ударных
	Н.г														
	К.г														
	Н.г														
	К.г														

ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘР: ***(әзерлек төркеме)***

ЮГАРЫ. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләренә ныклы кызыксыну күрсәтә, музыкаль әсәрнең жанрын билгели, музыкаль әсәрдә кәеф үзгәрүен аңлый һәм аңлата, композиторлар һәм башкаручылар турында белем алырга омтыла; катлаулы ритмик рәсемле хәрәкәтләрне сыйфатлы, мөстәкыйль, техник яктан башкара; җырлау аңлаешлы, дөрес сулыш ала, интонацияли, дикция төгәл; башкаруга иҗади карый; тыңлау культурасы күнекмәләрен белә, ансамбльдә уйный, тавышны чиста кабатлый; күнекмәләрне ирекле эшчәнлеккә күчерә. ***3 балл***

УРТА. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләренә кызыксыну күрсәтә, музыкаль әсәрнең жанрын билгели, өлкәннәр ярдәмендә музыкаль әсәрдә кәеф үзгәрүен аңлата, ә үзе бер иҗекле җаваплар бирә; күпчелек хәрәкәтләрне сыйфатлы, мөстәкыйль, техник, ритмик, әмма һәрвакытта да аңлаешлы түгел; җырлау җитәрлек дәрәҗәдә аңлаешлы түгел, сулышны һәрвакытта да дөрес кулланмый, дикция аңлаешсыз булырга мөмкин; иҗади яктан җитәрлек түгел башкаруга карый, нигездә стереотип образлар тудыра; тыңлау культурасының төп күнекмәләрен белә; ансамбльдә уйный, тавышны чиста итеп кабатлый; аерым күнекмәләрне ирекле эшчәнлеккә күчерә. ***2 балл***

ТҮБӘН. Музыкаль эшчәнлекнең төрле төрләренә кызыксыну күрсәтми, хәтта өлкәннәр ярдәмендә дә музыкаль әсәрдә кәеф үзгәрүен аңлатуда кыенлаша, стереотиплы яки дөрес булмаган җаваплар бирә ; күп хәрәкәтләрне сыйфатсыз башкара, ритмиклыгы кимегән; җырлау сүзсез, сулыш алудан һәрвакытта да дөрес файдаланмый, дикция аңлаешсыз булырга мөмкин; башкаруда иҗат күрсәтми; аерым музыка тыңлау культурасы күнекмәләре белән, әмма читкә юнәлтәбез; ансамбльдә уйнарга кыенлаша; музыкаль эшчәнлектә мөстәкыйль түгел. ***1 балл***

2 НЧЕ КУШЫМТА

Мәктәпкәчә белем бирү оешмасында бәйрәмнәрнең, күңел ачу, вакыйгалар, концертларның еллык даирәсе

Ай	Бәйрәмнәр	Күңеллел ачу	Вакыйга	Ял итү	Концертлар
Сентябрь		«Белем көне»	Тәрбияче һәм барлык мәктәпкәчә хезмәткәрләр көне		
Октябрь	«Сөмбелә»	Көзге күңел ачу - квестлар	Халыкара өлкәннәр көне		
Ноябрь					«Әниләр көне»
Декабрь	«Яңа ел»				
Январь					
Февраль		Халыкара туган тел көне.		Ватанны саклаучылар көне.	
Март	«8 март»	«Нәүрүз»			
Апрель		«Көлке көне»	Космонавтика көне		
Май	Чыгарылыш кичәсе				«Җиңү көне».
Июнь	«Балаларны яклау көне» «Сабантуй»	«Рус теле көне»	Россия Көне		
Июль			Гаилә, мәхәббәт һәм тугрылык көне.		
Август	«Туган ягым Татарстан»	«Физкультурачы көне»			

3 НЧЕ КУШЫМТА

Ай	Темалар	Эш формасы
Сентябрь	• Ата-аналар анкетасы: «баланың музыкаль үсеше мәсьәләләре буенча сезгә нинди гамәли ярдәм кирәк?» • Ата-аналар почтасы: «мине кызыксындыра» • «Баланың тавышын саклау» ата-аналар өчен белешмә • Зур сөйләшү: «музыка гаиләдә башлана».	Ата-аналар җыелышы Сораштыру Памятка Әңгәмәне консультацияләү:
Октябрь	• Кечкенәләр төркемнәр өчен консультацияләр: «бала белән җырлыйбыз», • Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның ата-аналары өчен Консультация: «җырлау никадәр мөһим», • «Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга җырлау файдалымы», консультацияне VK битендә һәм ДОУ сайтларында урнаштыру	Стенд Консультация
Ноябрь	• "Нәрсә ул артикуляцион һәм сулыш гимнастикасы һәм вокал белән шөгыльләнгәндә аның кирәклеге?" Vk битендә мастер-класс урнаштыру.	Мастер-класс
Декабрь	• «Сәламәтлек саклау технологияләрен ничек өйдә кулланырга мөмкин». • «Заманча сәламәтлек саклау технологияләре»	Консультация Семинар – практикум:
Февраль	• «Өйдә вокаль күнегүләр»	ZOOM беседы:
Март	• «Бала тормышында җырлауның әһәмияте» темасына консультация Vk битендә һәм ДОУ сайтларында урнаштыру	Консультация
Апрель	• «Бала өчен нинди музыка яки хореография мәктәбен сайларга». Vk битендә һәм ДОУ сайтларында консультацияләр урнаштыру	Папка-передвижка Консультация

4 НЧЕ КУШЫМТА

Музыкаль әсәрләрнең үрнәк исемлеге

1 яшьтән 1 елга 6 ай кадәр

Тыңлау. «Полянка», рус. нар. мелодия, обраб. Г. Фрида; «Колыбельная», муз. В. Агафонникова; «Искупался Иванушка», рус. нар. мелодия; «Как у наших у ворот», рус. нар. мелодия, обраб. А. Быканова; «Мотылек», «Сказочка», муз. С. Майкапара.

Җырлау. «Кошка», муз. Ан. Александрова, сл. Н. Френкель; «Наша елочка», муз. М. Красева, сл. М. Клоковой; «Бобик», муз. Т. Попатенко, сл. Н. Найденовой; «Лиса», «Лягушка», «Сорока», «Чижик», рус. нар. попевки.

Образлы күнегүләр. «Зайка и мишка», муз. Е. Тиличеевой; «Идет коза рогатая», рус. нар. мелодия; «Собачка», муз. М. Раухвергера.

Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр. «Шарик мой голубой», муз. Е. Тиличеевой; «Мы идем», муз. Р. Рустамова, сл. Ю. Островского; «Маленькая кадриль», муз. М. Раухвергера; «Вот так», белорус. нар. мелодия («Микита»), обр. С. Полонского, сл. М. Александровской; «Юрочка», белорус. пляска, обр. Ан. Александрова; «Да, да, да!», муз. Е. Тиличеевой, сл. Ю. Островского.

1 елдан 6 айдан 2 яшькә кадәр

Тыңлау. «Лошадка», муз. Е. Тиличеевой, сл. Н. Френкель; «Курочки и цыплята», муз. Е.Тиличеевой; «Вальс собачек», муз. А. Артоболевской; «Три подружки», муз. Д. Кабалевского;«Весело — грустно», муз. Л. Бетховена; «Марш», муз. С. Прокофьева; «Спортивный марш», муз. И. Дунаевского; «Наша Таня», «Уронили мишку», «Идет бычок», муз. Э. Елисеевой-Шмидт, стихи А. Барто; «Материнские ласки», «Жалоба», «Грустная песенка», «Вальс», муз. А. Гречанинова.

Җырлау. «Водичка», муз. Е. Тиличеевой, сл. А. Шибицкой; «Колыбельная», муз. М. Красева, сл. М. Чарной; «Машенька-Маша», рус. нар. мелодия, обраб. В. Герчик, сл. М. Невельштейн; «Воробей», рус. нар. мелодия; «Гули», «Баю-бай», «Едет паровоз», «Лиса»,«Петушок», «Сорока», муз. С. Железнова

Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр. «Марш и бег», муз. Р. Рустамова; «Постучим палочками», рус. нар. мелодия; «Бубен», рус. нар. мелодия, обраб. М. Раухвергера; «Барабан», муз. Г. Фрида; «Мишка», муз. Е. Тиличеевой, сл. Н. Френкель; «Догонялки», муз. Н. Александровой, сл. Т. Бабаджан, И. Плакиды;

Биюләр. «Вот как хорошо», муз. Т. Попатенко, сл. О. Высотской; «Вот как пляшем»,белорус. нар. мелодия, обр. Р. Рустамова; «Солнышко сияет», сл. и муз. М. Чарной

Образлы күнегүләр. «Идет мишка», муз. В. Ребикова; «Скачет зайка», рус. нар. мелодия, обр. Ан. Александрова; «Лошадка», муз. Е. Тиличеевой; «Зайчики и лисичка», муз. Б.Финоровского, сл. В. Антоновой; «Птичка летает», «Птичка клюет», муз. Г. Фрида; «Цыплята и курочка», муз. А. Филиппенко.

Җырлау уеннары. «Зайка», «Солнышко», «Идет коза рогатая», «Петушок», рус. нар. игры, муз. А. Гречанинова; «Зайчик», муз. А. Лядова; «Воробушки и кошка», нем. плясовая мелодия, сл. А. Ануфриевой; «Прокати, лошадка, нас!», муз. В. Агафонникова и К. Козыревой, сл. И.
Михайловой; «Мы умеем», «Прятки», муз. Т. Ломовой; «Разноцветные флажки», рус. нар. мелодия.

Сюрприз мизгелләр: «Чудесный мешочек», «Волшебный сундучок», «Кто к нам пришел?», «В лесу», муз. Е. Тиличеевой; «Праздник», «Музыкальные инструменты», муз. Г. Фрида; «Воронята», муз. М. Раухвергера.

2 яшьтән 3 яшькә кадәр

Тыңлау. «Наша погремушка», муз. И. Арсеева, сл. И. Черницкой; «Весною», «Осенью», муз. С. Майкапара; «Цветики», муз. В. Карасевой, сл. Н. Френкель; «Вот как мы умеем», «Марш и бег», муз. Е. Тиличеевой, сл. Н. Френкель; «Кошечка» (к игре «Кошка и котята»), муз. В. Витлина, сл. Н. Найденовой; «Микита», белорус. нар. мелодия, обраб. С. Полонского; «Пляска с платочком», муз. Е. Тиличеевой, сл. И. Грантовской; «Полянка», рус. нар. мелодия, обраб. Г. Фрида; «Утро», муз. Г. Гриневича, сл. С. Прокофьевой;

Җырлау. «Баю» (колыбельная), муз. М. Раухвергера; «Белые гуси», муз. М. Красева, сл. М. Клоковой; «Где ты, зайка?», обраб. Е. Тиличеевой; «Дождик», рус. нар. мелодия, обраб. В. Фере; «Елочка», муз. Е. Тиличеевой, сл. М. Булатова; «Зима», муз. В. Карасевой, сл. Н. Френкель; «Кошечка», муз. В. Витлина, сл. Н. Найденовой; «Ладушки», рус. нар. мелодия; «Птичка», муз. М. Раухвергера, сл. А. Барто; «Собачка», муз. М. Раухвергера, сл. Н. Комиссаровой; «Цыплята», муз. А. Филиппенко, сл. Т. Волгиной; «Колокольчик», муз. И. Арсеева, сл. И. Черницкой;

Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр. «Дождик», муз. и сл. Е. Макшанцевой; «Воробушки», «Погремушка, попляши», «Колокольчик», «Погуляем», муз. И. Арсеева, сл. И. Черницкой; «Вот как мы умеем», муз. Е. Тиличеевой, сл. Н. Френкель;

Музыкаль иллюстрацияләр белән хикәяләр. «Птички», муз. Г. Фрида; «Праздничная прогулка», муз. Ан. Александрова.

Җырлау уеннары. «Игра с мишкой», муз. Г. Финаровского; «Кто у нас хороший?», рус. нар. песня.

Музыкаль күңел ачулар. «Из-за леса, из-за гор», Т. Казакова; «Котик и козлик», муз. Ц. Кюи

Җырларны сәхнәләштерү. «Кошка и котенок», муз. М. Красева, сл. О. Высотской; «Неваляшки», муз. З. Левиной; Компанейца

3 яшьтән 4 яшькә кадәр

Тыңлау. «Грустный дождик», «Вальс», муз. Д. Кабалевского; «Осенью», муз. С. Майкапара; «Марш», муз. М. Журбина; «Ласковая песенка», муз. М. Раухвергера, сл. Т. Мираджи; «Колыбельная», муз. С. Разаренова; «Мишка с куклой пляшутполечку», муз. М. Качурбиной; «Зайчик», муз. Л. Лядовой; «Медведь», муз. Е. Тиличеевой; «Резвушка» и «Капризуля», муз. В. Волкова; «Дождик», муз. Н. Любарского; «Воробей», муз. А. Руббах; «Игра в лошадки», муз П. Чайковского; «Дождик и радуга», муз. С. Прокофьева; «Со вьюном я хожу», рус. нар. песня; «Лесные картинки», муз. Ю. Слонова.

Җырлау

Ишетү һәм тавыш үсеше өчен күнегүләр. «Лю-лю, бай», рус. нар. колыбельная; «Я иду с цветами», муз. Е. Тиличеевой, сл. Л. Дымовой; «Маме улыбаемся», муз. В. Агафонникова, сл. З.Петровой; пение народной потешки «Солнышко-ведрышко; муз. В. Карасевой, сл. народные;

Җырлар. «Петушок» и «Ладушки», рус. нар. песни; «Зайчик», рус. нар. песня, обр. Н. Лобачева; «Зима», муз. В. Карасевой, сл. Н. Френкель; «Наша елочка», муз. М. Красева, сл. М. Клоковой; «Прокати, лошадка, нас», муз. В. Агафонникова и К. Козыревой, сл. И. Михайловой;

«Маме песенку пою», муз. Т. Попатенко, сл. Е. Авдиенко; «Цыплята», муз. А. Филиппенко, сл. Т. Волгиной.

Җыр иҗаты. «Бай-бай, бай-бай», «Лю-лю, бай», рус. нар. колыбельные; «Как тебя зовут?», «Спой колыбельную», «Ах ты, котенька-коток», рус. нар. колыбельная; придумывание колыбельной мелодии и плясовой мелодии.

Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр

Уен күнегүләре. ходьба и бег под музыку «Марш и бег» Ан. Александрова; «Скачут лошадки», муз. Т. Попатенко; «Шагаем как физкультурники», муз. Т. Ломовой; «Топотушки», муз. М. Раухвергера; «Птички летают», муз. Л. Банниковой; перекатывание мяча под музыку Д. Шостаковича (вальс-шутка); бег с хлопками под музыку Р. Шумана (игра в жмурки).

Драматизация этюдлары. «Смело идти и прятаться», муз. И. Беркович («Марш»); «Зайцы и лиса», муз. Е. Вихаревой; «Медвежата», муз. М. Красева, сл. Н. Френкель; «Птички летают», муз. Л. Банниковой; «Жуки», венгер. нар. мелодия, обраб. Л. Вишкарева.

Уеннар. «Солнышко и дождик», муз. М. Раухвергера, сл. А. Барто; «Жмурки с Мишкой», муз. Ф. Флотова; «Где погремушки?», муз. Ан. Александрова; «Заинька, выходи», муз. Е. Тиличеевой; «Игра с куклой», муз. В. Карасевой; «Ходит Ваня», рус. нар. песня, обр. Н. Метлова;

Биюләр. «Пляска с погремушками», муз. и сл. В. Антоновой; «Пальчики и ручки», рус. нар. мелодия, обраб. М. Раухвергера; танец с листочками под рус. нар. плясовую мелодию; «Пляска с листочками», муз. Н. Китаевой, сл. А. Ануфриевой; «Танец около елки», муз. Р. Равина, сл. П. Границыной; танец с платочками под рус. нар. мелодию; «По улице мостовой», рус. нар. мелодия, обр. Т. Ломовой; «Греет солнышко теплее», муз. Т. Вилькорейской, сл. О. Высотской; «Помирились», муз. Т. Вилькорейской.

Характерлы биюләр. «Танец снежинок», муз. Бекмана; «Фонарики», муз. Р. Рустамова; «Танец зайчиков», рус. нар. мелодия; «Вышли куклы танцевать», муз. В. Витлина

Бию-уен иҗатын үстерү. «Пляска», муз. Р. Рустамова; «Зайцы», муз. Е. Тиличеевой; «Веселые ножки», рус. нар. мелодия, обраб. В. Агафонникова; «Волшебные платочки», рус. нар. мелодия, обраб. Р. Рустамова.

Музыкаль-дидактик уеннар

Тавышны югары ишетү үсеше. «Птицы и птенчики», «Веселые матрешки», «Три медведя».

Ритмик ишетү үсеше. «Кто как идет?», «Веселые дудочки». Развитие тембрового и динамического слуха. «Громко — тихо», «Узнай свой инструмент»; «Колокольчики».

Жанрны билгеләү һәм хәтерне үстерү. «Что делает кукла?», «Узнай и спой песню по картинке».

Балалар удар музыка коралларында уйнау. Народные мелодии.

4 яшьтән 5 яшькә кадәр

Тыңлау. «Ах ты, береза», рус. нар. песня; «Осенняя песенка», муз. Д. Васильева-Буглая, сл. А. Плещеева; «Музыкальный ящик» (из «Альбома пьес для детей» Г. Свиридова); «Вальс снежных хлопьев» из балета «Щелкунчик», муз. П. Чайковского; «Итальянская полька», муз. С. Рахманинова; «Как у наших у ворот», рус. нар. мелодия; «Мама», муз. П. Чайковского, «Смелый наездник» (из «Альбома для юношества») Р. Шумана; «Жаворонок», муз. М. Глинки; «Марш», муз. С. Прокофьева;

Җырлау

Ишетү һәм тавыш үсеше өчен күнегүләр. «Путаница» — песня-шутка; муз. Е. Тиличеевой, сл. К. Чуковского, «Кукушечка», рус. нар. песня, обраб. И. Арсеева; «Паучок» и «Кисонькамурысонька», рус. нар. песни; заклички: «Ой, кулики! Весна поет!» и «Жаворонушки, прилетите!»;

Җырлар. «Осень», муз. И. Кишко, сл. Т. Волгиной; «Санки», муз. М. Красева, сл. О. Высотской; «Зима прошла», муз. Н. Метлова, сл. М. Клоковой; «Подарок маме», муз. А. Филиппенко, сл. Т. Волгиной; «Воробей», муз. В. Герчик, сл. А. Чельцова; «Дождик», муз. М.

Красева, сл. Н. Френкель;

Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр

Уен күнегүләре. «Пружинки» под рус. нар. мелодию; ходьба под «Марш», муз. И. Беркович; «Веселые мячики» (подпрыгивание и бег), муз. М. Сатулиной; лиса и зайцы под муз. А. Майкапара «В садике»; ходит медведь под муз. «Этюд» К. Черни; «Полька», муз. М. Глинки; «Всадники», муз. В. Витлина; потопаем, покружимся под рус. нар. мелодии; «Петух», муз. Т. Ломовой; «Кукла», муз. М. Старокадомского; «Упражнения с цветами» под муз. «Вальса» А. Жилина;

Драматизация этюдлары. «Барабанщик», муз. М. Красева; «Танец осенних листочков», муз. А. Филиппенко, сл. Е. Макшанцевой; «Барабанщики», муз. Д. Кабалевского и С. Левидова; «Считалка», «Катилось яблоко», муз. В. Агафонникова;

Хорводлар һәм биюләр. «Топ и хлоп», муз. Т. Назарова-Метнер, сл. Е. Каргановой; «Танец с ложками» под рус. нар. мелодию; новогодние хороводы по выбору музыкального руководителя; «Танец с платочками», рус. нар. мелодия; «Кто у нас хороший?», муз. Ан. Александрова, сл. народные.

Характерлы биюләр. «Снежинки», муз. О. Берта, обраб. Н. Метлова; «Танец зайчат» под «Польку» И. Штрауса; «Снежинки», муз. Т. Ломовой; «Бусинки» под «Галоп» И. Дунаевского;

Музыкаль уеннар. «Курочка и петушок», муз. Г. Фрида; «Жмурки», муз. Ф. Флотова; «Медведь и заяц», муз. В. Ребикова; «Самолеты», муз. М. Магиденко; «Найди себе пару», муз. Т. Ломовой; «Займи домик», муз. М. Магиденко; «Ловишки», рус. нар. мелодия, обраб. А. Сидельникова.

Җырлау уеннары. «Огородная-хороводная», муз. Б. Можжевелова, сл. А. Пассовой; «Гуси, лебеди и волк», муз. Е. Тиличеевой, сл. М. Булатова; «Мы на луг ходили», муз. А. Филиппенко, сл. Н. Кукловской; «Веселая девочка Таня», муз. А. Филиппенко, сл. Н. Кукловской и Р. Борисовой.

Җыр иҗаты. «Как тебя зовут?»; «Что ты хочешь, кошечка?»; «Наша песенка простая», муз. Ан. Александрова, сл. М. Ивенсен; «Курочка-рябушечка», муз. Г. Лобачева, сл. народные;

Бию-уен иҗатын үстерү. «Лошадка», муз. Н. Потоловского; «Зайчики», «Наседка и цыплята», «Воробей», муз. Т. Ломовой; «Ой, хмель мой, хмелек», рус. нар.мелодия, обраб. М. Раухвергера; «Кукла», муз. М. Старокадомского; «Медвежата», муз. М. Красева, сл. Н. Френкель.

Музыкаль-дидактик уеннар

Развитие звуковысотного слуха. «Птицы и птенчики», «Качели».

Ритмик ишетү үсеше. «Петушок, курочка и цыпленок», «Кто как идет?», «Веселые дудочки»; «Сыграй, как я».

Тембрлы һәм динамик ишетү үсеше. «Громко–тихо», «Узнай свой инструмент»; «Угадай, на чем играю». Определение жанра и развитие памяти. «Что делает кукла?», «Узнай и спой песню по картинке», «Музыкальный магазин».

Балалар музыка коралларында уйнау. «Гармошка», «Небо синее», «Андрейворобей», муз. Е. Тиличеевой, сл. М. Долинова;«Сорока-сорока», рус. нар. прибаутка, обр. Т. Попатенко;

5 яшьтән 6 яшькә кадәр

Тыңлау. «Зима», муз. П. Чайковского, сл. А. Плещеева; «Осенняя песня», из цикла«Времена года» П. Чайковского; «Полька»; муз. Д. Львова-Компанейца, сл. З. Петровой; «Моя Россия», муз. Г. Струве, сл. Н. Соловьевой; «Кто придумал песенку?», муз. Д. Львова-Компанейца, сл. Л. Дымовой; «Детская полька», муз. М. Глинки; «Жаворонок», муз. М. Глинки; «Мотылек», муз. С. Майкапара; «Пляска птиц», «Колыбельная», муз. Н. Римского-Корсакова;

Җырлау

Ишетү һәм тавыш үсеше өчен күнегүләр. «Ворон», рус. нар. песня, обраб. Е. Тиличеевой; «Андрей-воробей», рус. нар. песня, обр. Ю. Слонова; «Бубенчики», «Гармошка», муз. Е. Тиличеевой; «Считалочка», муз. И. Арсеева; «Паровоз», «Петрушка», муз. В. Карасевой, сл. Н. Френкель; «Барабан», муз. Е. Тиличеевой, сл. Н. Найденовой; «Тучка

Җырлар. «Журавли», муз. А. Лившица, сл. М. Познанской; «К нам гости пришли», муз. Ан. Александрова, сл. М. Ивенсен; «Огородная-хороводная», муз. Б. Можжевелова, сл. Н. Пассовой; «Голубые санки», муз. М. Иорданского, сл. М. Клоковой; «Гуси-гусенята», муз. Ан. Александрова, сл. Г. Бойко; «Рыбка», муз. М. Красева, сл. М. Клоковой; «Курица», муз. Е. Тиличеевой, сл. М. Долинова;

Җыр иҗаты

Произведения. «Колыбельная», рус. нар. песня; «Марш», муз. М. Красева; «Дили-дили! Бом! Бом!», укр. нар. песня, сл. Е. Макшанцевой; Потешки, дразнилки, считалки и другие рус. нар. попевки.

Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр

Упражнения. «Шаг и бег», муз. Н. Надененко;«Плавные руки», муз. Р. Глиэра («Вальс», фрагмент); «Кто лучше скачет», муз. Т. Ломовой; «Росинки», муз. С. Майкапара; «Канава», рус. нар. мелодия, обр. Р. Рустамова.

Предметлар белән күнегүләр. «Упражнения с мячами», муз. Т. Ломовой; «Вальс», муз. Ф. Бургмюллера.

Этюдлар. «Тихий танец» (тема из вариаций), муз. В. Моцарта

Биюләр. «Дружные пары», муз. И. Штрауса («Полька»); «Приглашение», рус. нар. мелодия «Лен», обраб. М. Раухвергера; «Круговая пляска», рус. нар. мелодия, обр. С. Разоренова;

Характерлы биюләр. «Матрешки», муз. Б. Мокроусова; «Пляска Петрушек», «Танец Снегурочки и снежинок», муз. Р. Глиэра;

Әйлән-бәйлән. «Урожайная», муз. А. Филиппенко, сл. О. Волгиной; «Новогодняя хороводная», муз. С. Шайдар; «Пошла млада за водой», рус. нар. песня, обраб. В. Агафонникова.

Музыкаль уеннар

Уеннар. «Не выпустим», муз. Т. Ломовой; «Будь ловким!», муз. Н. Ладухина; «Игра сбубном», муз. М. Красева; «Ищи игрушку», «Найди себе пару», латв. нар. мелодия, обраб. Т. Попатенко; «Найди игрушку», латв. нар. песня, обр. Г. Фрида.

Җырлау уеннары. «Колпачок», «Ворон», рус. нар. песни; «Заинька», рус. нар. песня, обраб. Н. Римского-Корсакова; «Как на тоненький ледок», рус. нар. песня, обраб. А. Рубца;

Музыкаль-дидактик уеннар

Тавышны югары ишетү үсеше. «Музыкальное лото», «Ступеньки», «Где мои детки?», «Мама и детки». Развитие чувства ритма. «Определи по ритму», «Ритмические полоски», «Учись танцевать», «Ищи».

Тембрлы ишетү үсеше. «На чем играю?», «Музыкальные загадки», «Музыкальный домик».

Диатоник ишетү үсеше. «Громко, тихо запоем», «Звенящие колокольчики».

Музыка һәм музыкаль хәтерне кабул итүне үстерү. «Будь внимательным», «Буратино», «Музыкальный магазин», «Времена года», «Наши песни».

Инсценировкалар һәм музыкаль спектакльләр. «Где был, Иванушка?», рус. нар. мелодия, обраб. М. Иорданского; «Моя любимая кукла», автор Т. Коренева;«Полянка» (музыкальная играсказка), муз.Т. Вилькорейской.

Бию-уен иҗатын үстерү. «Я полю, полю лук», муз. Е. Тиличеевой; «Вальс кошки», муз. В. Золотарева; «Гори, гори ясно!», рус. нар. мелодия, обраб. Р. Рустамова; «А я по лугу», рус. нар. мелодия, обраб. Т. Смирновой.

Балалар музыка коралларында уйнау. «Дон-дон», рус. нар. песня, обраб. Р. Рустамова;«Гори, гори ясно!», рус. нар. мелодия; ««Часики», муз. С. Вольфензона

6 яшьтән 7 яшькә кадәр

Тыңлау. «Колыбельная», муз. В. Моцарта; «Осень» (из цикла «Времена года» А. Вивальди); «Октябрь» (из цикла «Времена года» П. Чайковского); «Детская полька», муз. М. Глинки; «Море», «Белка», муз. Н. Римского-Корсакова (из оперы «Сказка о царе Салтане»); «Табакерочный вальс», муз. А. Даргомыжского; «Итальянская полька», муз. С. Рахманинова;«Танец с саблями», муз. А. Хачатуряна; «Кавалерийская», муз. Д. Кабалевского; «Пляска птиц», муз. Н. Римского-Корсакова (из оперы «Снегурочка»); «Рассвет на Москве-реке», муз. М. Мусоргского (вступление к опере «Хованщина»); «Лето» из цикла «Времена года» А. Вивальди.

Җырау

Упражнения на развитие слуха и голоса. «Бубенчики», «Наш дом», «Дудка», «Кукушечка», муз. Е. Тиличеевой, сл. М. Долинова; «В школу», муз. Е. Тиличеевой, сл. М. Долинова; «Котякоток», «Колыбельная», «Горошина», муз. В. Карасевой; «Качели», муз. Е. Тиличеевой, сл. М. Долинова;

Җырлар. «Листопад», муз. Т. Попатенко, сл. Е. Авдиенко; «Здравствуй, Родина моя!», муз. Ю. Чичкова, сл. К. Ибряева; «Зимняя песенка», муз. М. Красева, сл. С. Вышеславцевой; «Елка», муз. Е. Тиличеевой, сл. Е. Шмановой; сл. З. Петровой; «Самая хорошая», муз. В. Иванникова, сл. О. Фадеевой; «Хорошо у нас в саду», муз. В. Герчик, сл. А. Пришельца; «Новогодний хоровод», муз. Т. Попатенко; «Новогодняя хороводная», муз. С. Шнайдера; «Песенка про бабушку», «Братсолдат», муз. М. Парцхаладзе; «Пришла весна», муз. З. Левиной, сл. Л. Некрасовой; «До свиданьядетский сад», муз. Ю. Слонова, сл. В. Малкова; «Мы теперь ученики», муз. Г. Струве; «Праздник Победы», муз. М. Парцхаладзе; «Песня о Москве», муз. Г. Свиридова;

Җыр иҗаты. «Веселая песенка», муз. Г.Струве, сл. В. Викторова; «Плясовая», муз. Т. Ломовой; «Весной», муз. Г. Зингера;

Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр

Күнегүләр. «Марш», муз. М. Робера; «Бег», «Цветные флажки», муз. Е. Тиличеевой; «Кто лучше скачет?», «Шагают девочки и мальчики», муз. В. Золотарева; поднимай и скрещивай флажки («Этюд», муз. К. Гуритта); полоскать платочки: «Ой, утушка луговая», рус. нар. мелодия, обраб. Т. Ломовой; «Упражнение с кубиками», муз. С. Соснина; «Упражнение с лентой» («Игровая», муз. И. Кишко).

Этюдлар. «Медведи пляшут», муз. М. Красева; Показывай направление («Марш», муз. Д. Кабалевского); каждая пара пляшет по-своему («Ах ты, береза», рус. нар. мелодия); «Попрыгунья», «Лягушки и аисты», муз. В. Витлина; «Танцы и пляски. «Задорный танец», муз. В. Золотарева; «Полька», муз. В. Косенко; «Вальс», муз. Е. Макарова; «Яблочко», муз. Р. Глиэра (из балета «Красный мак»); «Прялица», рус. нар. мелодия, обраб. Т. Ломовой; «Сударушка», рус. нар. мелодия, обраб. Ю. Слонова; «Характерные танцы. «Танец снежинок», муз. А. Жилина; «Выход к пляске медвежат», муз. М. Красева; «Матрешки», муз. Ю. Слонова, сл. Л. Некрасовой.

Әйлән-бәйлән. «Выйду ль я на реченьку», рус. нар. песня, обраб. В. Иванникова; «На горе-то калина», рус. нар. мелодия, обраб. А. Новикова; «Во саду ли, в огороде», рус. нар. мелодия, обраб. И. Арсеева.

Музыкаль уеннар

Уеннар. Кот и мыши», муз. Т. Ломовой; «Кто скорей?», муз. М. Шварца; «Игра с погремушками», муз. Ф. Шуберта «Экоссез»; «Поездка», «Пастух и козлята», рус. нар. песня, обраб. В. Трутовского.

Җырлау уеннары. «Плетень», рус. нар. мелодия «Сеяли девушки», обр. И. Кишко; «Узнай по голосу», муз. В. Ребикова («Пьеса»); «Теремок», рус. нар. песня; «Метелица», «Ой, вставала я ранешенько», рус. нар. песни; «Ищи», муз. Т. Ломовой; «Со вьюном я хожу», рус. нар. песня, обраб. А. Гречанинова; «Земелюшка-чернозем», рус. нар. песня; «Савка и Гришка», белорус. нар. песня; «Уж как по мосту-мосточку», «Как у наших у ворот», «Камаринская», обраб. А. Быканова;

Музыкаль-дидактик уеннар

Тавышны югары ишетү үсеше. «Три поросенка», «Подумай, отгадай», «Звуки разные бывают», «Веселые Петрушки».

Ритм хисе үсеше. «Прогулка в парк», «Выполни задание», «Определи по ритму».

Тембрлы ишетү үсеше. «Угадай, на чем играю», «Рассказ музыкального инструмента», «Музыкальный домик».

Диагтоник ишетү сәләтенең үсеше. «Громко-тихо запоем», «Звенящие колокольчики, ищи».

Музыканы кабул итүне үстерү. «На лугу», «Песня — танец — марш», «Времена года», «Наши любимые произведения».

Музыкаль хәтерне үстерү. «Назови композитора», «Угадай песню», «Повтори мелодию», «Узнай произведение».

Инсценировкалар һәм музыкаль спектакльләр. «Как у наших у ворот», рус. нар. мелодия, обр. В. Агафонникова; «Как на тоненький ледок», рус. нар. песня; «На зеленом лугу», рус. нар. мелодия; «Заинька, выходи», рус. нар. песня, обраб. Е. Тиличеевой; «Золушка», авт. Т. Коренева, «Муха-цокотуха» (опера-игра по мотивам сказки К. Чуковского), муз. М. Красева

Бию-уен иҗатын үстерү. «Полька», муз. Ю. Чичкова; «Хожу я по улице», рус. нар. песня, обраб. А. Б. Дюбюк; «Зимний праздник», муз. М. Старокадомского; «Вальс», муз. Е. Макарова; «Тачанка», муз. К. Листова; «Два петуха», муз. С. Разоренова; «Вышли куклы танцевать», муз. В. Витлина; «Полька», латв. нар. мелодия, обраб. А. Жилинского; «Русский перепляс», рус. нар. песня, обраб. К. Волкова.

Балалар музыка коралларында уен. «Бубенчики», «Гармошка», муз. Е. Тиличеевой, сл. М. Долинова; «Наш оркестр», муз. Е. Тиличеевой, сл. Ю. Островского «На зеленом лугу», «Во саду ли, в огороде», «Сорока-сорока», рус. нар. мелодии; «Белка» (отрывок из оперы «Сказка о царе Салтане», муз. Н. Римского-Корсакова); «Я на горку шла», «Во поле береза стояла», рус. нар. песни; «К нам гости пришли», муз. Ан. Александрова; «Вальс», муз. Е. Тиличеевой

Пронумеровано, прошнуровано
и скреплено печатью 80
(восемьдесят) листа.
Заведующий МБ ДОУ ________
Р.С.Исаева

«Подсолнушек»
ИНН 1650085719